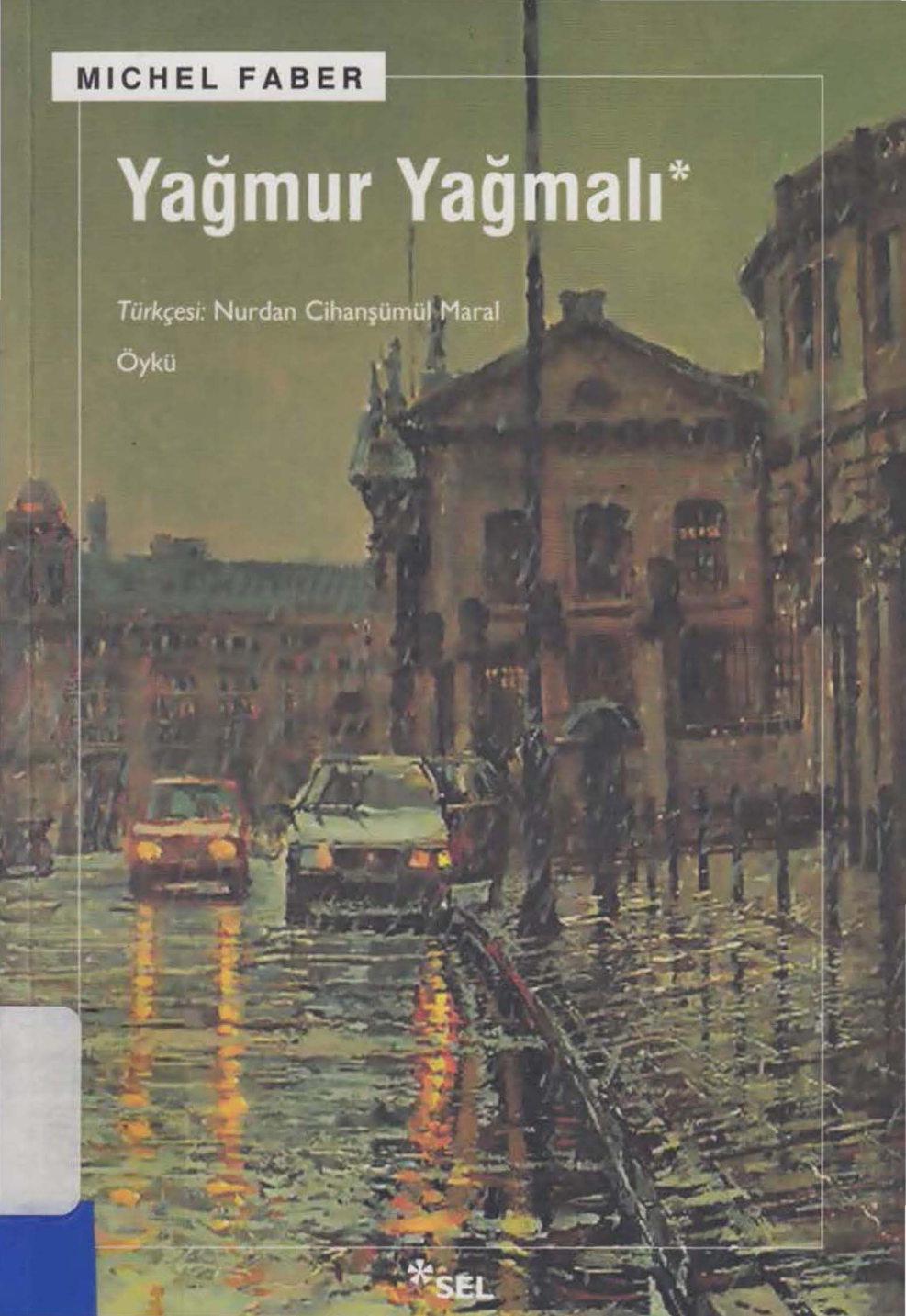
MICHEL FABER

Yağmur Yağmalı*

Türkçesi: Nurdan Cihanşümül Maral

Öykü

SEL

YAĞMUR YAĞMALI*

MICHEL FABER, 1960'ta Hollanda'da doğdu. 1967'de ailesi Avustralya'ya göç etti. Melbourne Üniversitesi'nde felsefe, retorik ve İngiliz Edebiyatı eğitimi aldı. Temizlikçilik vb. işler yaptı. Hemşirelik eğitimi aldıktan sonra 1990'ların ortasına kadar bu mesleği sürdürdü. 1993'te ikinci eşiyle birlikte İskoçya'ya göç etti. Halen burada yaşamaktadır.

On dört yaşından beri yazan Michel Faber'in ilk romanı *Aslında Hepimiz Ayrıyız* (2000) Whitbread İlk Roman Ödülü'nde finale kaldı ve Dublin Impac Ödülü'ne aday gösterildi. *Yağmur Yağmalı, Yüz Doksan Dokuz Basamak ve Cesaret Beşlisi* kitaplarıyla yaygın bir okur kitlesine hitap etti.

Yazımı yirmi yıl süren *Günahkâr Kırmızı Masum Beyaz* romanını 2002 yılında yayınladı.

Yazarın *The Apple* (2006) adında bir öykü ve *The Fire Gospel* (2008) adında bir de romanı bulunmaktadır.

Michel Faber'in Sel Yayıncılık'taki diğer kitapları:

Günahkâr Kırmızı Masum Beyaz (2009)
Cesaret Beşlisi (2008)
Yüz Doksan Dokuz Basamak (2008)

*SEL YAYINCILIK
Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85 Faks: (0212) 516 97 26

http://www.selyayincilik.com
E-mail: halkla.iliskiler@selyayincilik.com

ISBN 978-975-570-456-2

*SEL YAYINCILIK: 455

YAĞMUR YAĞMALI
Michel Faber

Türkçesi: Nurdan Cihanşümül Maral
Öykü

Kitabın Özgün Adı:
Some Rain Must Fall
and Other Stories

© Michel Faber 1998
© Sel Yayıncılık 2010
Bu kitabın Türkçe yayın hakları Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Sel Yayıncılık'a aittir.

Birinci Baskı: Ağustos 2010

Kapak: Sermin Alipaşa

Baskı ve Cilt: Yaylacık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul. 567 80 03

Michel Faber

Yağmur Yağmalı

Türkçesi: Nurdan Cihanşümül Maral

Öykü

Eva'ya,
Her türlü yardımı için

İÇİNDEKİLER

Yağmur Yağmalı 9
Balıklar 25
Baş Dönmesi İhtimali 32
Oyuncak Öyküsü 37
Bayan Tombik ve Bayan Cılız 45
Yarım Milyon Pound ve Bir Mucize 64
Kırmızı Çimento Kamyonu 74
Sıcak ve Rahat Bir Yer 80
Nina'nın Eli 88
Cehennem Tabakası 99
Dedikodu Hücresi 124
Sorumluluk 135
Pidgin Amerikalı 146
Aşk Tüneli 167
Koyunlar 194

Yağmur Yağmalı

Frances Strathairn, eve geldiğinde eşinin ona yemek yaptığını gördü.

"Yeni işinde ilk günün," dedi adam. "Yorgunsundur diye düşündüm."

Bu adamla ilişkim krizde, diye düşündü Frances, onun dudağına bir öpücük kondururken. *Buna hiç kuşku yok.*

Bir kuşku vardı elbette. Bitkin halde kendini koltuğa attı ve gayet iyi bir şekilde hazırlanmış yemeğini yedi. Kendi tarifiydi ve mükemmelce uyulmuştu.

"Çocuklar nasıl?" diye sordu adam.

Kadının ya da adamın çocuklarıyla ilgili bir soru değildi bu: o tarzda bir çift değillerdi. Adam ona, Rotherey İlkokulu'ndaki çocukları soruyordu.

"Bir şey söylemek için çok henüz çok erken" dedi.

İlk önce onlara etrafı toplatıyordu. Lastik çizmeler düzgünce sıralanıyor. Montlar askıya asılıyor. Öykü kitapları büyükten küçüğe doğru düzenleniyor. Kalemlerin hepsi açılıyor.

Tertiplilik onun şahsi sorunu değildi; işinin erbabı olduğundan, çocukların da buna can attığını biliyordu. Onların yeni öğretmeniydi ve kısa sürede kendini kabul ettirmişti; bir anlaşma yapmaları şarttı. Ne kadar faziletli, ne kadar faydalı olduklarını ispatlamalıydılar; öğretmenlerinin otoritesini ispatlamak için ona ihtiyaçları vardı.

Özellikle de hayatı büyük bir heyecanla sürdürmeye ihtiyaçları vardı.

"Şimdi: herkesin silgisi var mı?" diye sordu Frances.

Hışırtı ve tıkırtılarla bir düzine kalem kutusunun bağırsakları dışarı döküldü.

"Bundan daha küçük silgisi olanlar, bunlardan bir tane alsın," dedi gülümseyerek; yeni sınıflara girerken hep yanında getirdiği bir torba dolusu gıcır gıcır, devasa Faber Castell'i yukarı kaldırdı.

Her çocukta, acaba bu görkemli hediyeden almaya uygun muyum, merakı oluştu.

Frances göz ucuyla, yan sınıfın kapı eşiğinden okulun diğer öğretmenlerinden birinin onu izlediğini gördü; Frances'in sıradan bir öğretmenden üç kat fazla maaş almayı hak edip etmediğini merak ediyordu şüphesiz.

"Şimdi de hepinizin proje defterlerinize bakmanızı ve en iyi olduğunu düşündüğünüz el yazınızın bulunduğu sayfayı seçmenizi istiyorum. Seçtikten sonra da defterinizde o sayfa açık kalacak şekilde tam buraya, yere koymanızı istiyorum... Hayır, üst üste değil; hepsi açık şekilde görünmeli. Uç uca koyun, tıpkı bir binayı oluşturan tuğlalar gibi. Ama aralarında biraz boşluk kalsın. Evet, doğru... Hepsinin arasında biraz mesafe. Güzel... Güzel..."

Frances, çocukların seviyesine inip onlarla oynayabileceği izlenimini vererek yere çömeldi, bir yandan da büyüklüğünü ve yayılan eteğiyle kendisinin farklı olduğunu gösteriyordu. Bu aşamada onların el yazısıyla pek ilgili olmasa da kimsede bariz bir yetersizlik görmedi: geçen haftaya kadar öğretmenleri olan Jenny MacShane o kadar da kötü değildi demek.

İkinci günün sabahında, ilk gün gelmeyen iki öğrenci kendini tanıttı. Bu iyiye işaretti: anneler arasında dedikodular vardı belki.

Frances, gelmeyen öğrencilerin mazeretlerini okudu: küçük Amy'nin mide ağrısı, küçük Sam'in doktor randevusu. Okuldan daha uzun süre ayrı kalmalarına izin verilseydi, korkunun önü alınamaz şekilde büyüme ihtimali yüksekti. Okula dönen Amy ve Sam'i sıcak karşıladı, silgilerini verdi. Bu çocuklar, diğerlerine göre

daha zor alışıyordu, dolayısıyla Frances, bu arada, kompozisyon ödevini yarına ertelemeye karar verdi.

Frances'in kendisi de Rotherey Köyü'nün tepesindeki yeni evine alışmakta zorlanıyordu.

En son kaldıkları yer, külüstür bir daireydi; karman çorman bir dekor, ordan burdan toplanmış mobilyalar. Orayı sevmişti: "Evde Bakım" politikası yüzünden hastalar tahliye edilmeden önce, bir akıl hastanesinin ek terapi binası olarak kullanılıyordu. Hâlâ bazı etkileyici yanları vardı: duvardaki garip işaret, bazı prizler üzerinde yapıştırılmış tuhaf plastik şeyler, titrek bir el tarafından örülmüş hasır bir çamaşır sepeti.

Rotherey'deki bu ev ise belediyeye aitti, rahat ve düzenliydi; daha önce bir polisle karısı oturmuştu burada ve evin prefabrik bütünlüğünü korumuşlardı. İnsan tuvaletinde bile bunun posteri olsun İSTEMEZdi.

"Buranın karaktersizliği beni delirtiyor," dedi eşi Nick'e.

"Pekâlâ... Senin için birkaç değişiklik yapayım mı?" diye önerdi. "Vaktim var."

Nick, doktora tezinin onaylanmasını bekleyerek geçirdiği ücretli izninin keyfini sürüyordu; gerçekten vakti vardı, ama Frances'in bu evle ilgili ondan isteyebileceği hiçbir değişiklik yoktu. Daha çok *onun* değişmesini istiyordu.

"Yatalım artık," dedi iç çekerek.

Ertesi geceyse uyku tutmadı.

"Sence ne kadar sürer?" diye sordu adam, uyku düzenini ayarlamak için.

"Süreceği kadar," diye yanıtladı kadın.

Her konuda olduğu gibi, yalnız uyumanın da adam için sakıncası yoktu; uslu, uslu, uslu. Oysa kadın, adamın onu yatak odasına sürükleyip becermesini istiyordu. Bu bencillik ve münasebetsizlik olurdu, Tanrım evet: bu gece sekse vakti yoktu, çünkü çocukların kompozisyonlarını okuyacaktı: aklına ayrı ayrı yazması gereken on bir yanıt, sabaha kadar tasarlaması gereken on bir eylem planı vardı - aynı zamanda biraz uyumalıydı elbette. Yine de adamın

onu becermesini çok istiyordu; ya da en azından deneme cüretinde bulunmasını.

Kucağında çocukların kompozisyonları duruyordu: "Ben, Okulum ve Öğretmenim." Okulun ödül gecelerinin, spor takımlarının, yılbaşı konserlerinin fotoğraf montajları arasından bulabildiği yüz fotoğraflarını her bir kompozisyona iliştirmişti.

İlk kompozisyon, küçük kulakları olan ve kendine büyük gelen tişörtler giyen, sarışın Fiona Perry'ninkiydi.

Okulumuzun adı Rotherey İlkokulu. Üç büyük sınıfı var, en büyük çocukların gittiği sınıf 6. ve 7. ve ben de bu sınıftayım. Çok çalışıyoruz. Önümüzdeki sene Moss Bank Akkademisine gideceğim. Öğretmenimiz asıl eğlencenin orada başlayacağını söylüyor. Öğretmenimiz artık okulda değil. Onu en son gördüğüm gün ağladığı için evine gitmesi gerekiyordu. Diğer gün de ben besin zehirlenmesinden dolayı hastalandım (yanlış balık türü). Ama en iyi arkadaşım Rachel öğretmenimizin kafayı üşüttüğünü ve bu yüzden okula dönmeyeceğini söylüyor. Şimdi yeni bir öğretmenimiz var, bu kompozisyonu okuyan siz Bayan Strathiarn!

Frances devamı var mı diye kâğıdı çevirdi, ama Fiona'nın söyleyecekleri bu kadardı, kâğıdı yanına, koltuğun üzerine ters çevirip koydu. "Yanlış balık türü" – hüzünle gülümsedi. Yanlış balık türü, bir çocuğun hayatını sonsuza dek değiştirebilecek bir günde okula gelmemesine neden olabiliyordu. Fiona Perry, tahminen herhangi bir çarşamba gününü kaçırmıştı; o gece diğer tüm velilerle birlikte onun ailesi de çocuklarının Bayan MacShane'in yerine öğretmen gelene dek evlerinde kalabileceği telefonunu almıştı. Kompozisyonunda küçük Fiona, elindeki fırsatı değerlendirerek yeni gelen kişiye karşı ilgili davranmayı da ihmal etmemişti. Bayan MacShane, yeni güzel silgisiyle silinmiş gibi gencecik hayatından çıkıp gitmişti.

Okulumun adı Rotherey İlkokulu, diye yazmıştı Martin Duffy. *Ben büyük sınıftayım, 6. sınıf. Küçükken Bolton'da yaşıyorduk. Annem Bayan Macshane'in başına gelenlerin benimle ilgisi olmadığını ve unutmam gerektiğini söylüyor. Bir sürü insan bana 1000 kere sordu ve ben bazen an-*

latıyorum bazen anlatmıyorum. Fakat her anlattığımda daha da fazla unutuyorum, çünkü gerçekten de Bayan Macshane ağlamaya başladığında utandım ve gözlerimi kapattım ve çok fazla şey görmedim. İşte benim hikâyem.

Tuvaletin sifonu, noktayı koyar gibi çekildi. Uyumadan önce Nick, son bir kez işemişti.

Görmüyor musun ilişkimiz krizde! diye bağırmak geldi içinden, sonra bu abes dürtüye güldü yüksek sesle. Güldüğünü duyan Nick yanına geldi, aceleyle kurulanmış bilekleri hâlâ ıslaktı.

"Komik bir şey mi var?" diye sordu. En iyi yönü mizah anlayışıydı – ya da en iyi yönlerinden biri. Orada yarı çıplak ayakta duruyordu, göğsünde su damlaları ışıldıyordu, kadının okuma lambasının ışığı vücudunun hatlarında parlıyordu. Yakında ondan ayrılacak olmanın acısıyla nefes aldı, çünkü bir daha asla dönmeyecek şekilde onu başından defedecekti.

"Gel buraya," diye mırıldandı. Adam ona söyleneni yaptı.

Hemen burada, koltuğun üzerinde onunla hızlıca sevişecek, sonra da işine devam edecekti. Soyunurken, Martin Duffy'nin kahvaltı yaparken marmelada buladığı on küçük parmağının arasından ne gördüğünü tahmin etmeye çalıştı. Gözleri kapatmak sosyal bir hareketti; bir etkinliğin suç oluşturan durumunu yaşıtlarının teyit etmesini istemekti... Nick diz çöktüğü yerden içine rahat girebilsin diye, poposunu koltuktan aşağı kaydırdı. Yani, Martin Duffy fazla bir şey görmemiş miydi? Bundan şüphesi vardı. Bir savunma mekanizması sonucu bu kadar güçlü görünüyorsa, o zaman çocuk üzerinde daha fazla çaba harcamalıydı. Köyde yeni olmak onu fazla savunmasız kılmıştı; diğer yandan bu durum onun Jenny MacShane'e çok bağlanmamasını sağlamıştı... Şu andaysa Frances, bu lanet olası prezervatif yüzünden klitorisinin sürtünmeyi yeterince hissedemediğini ve yastıklardan birinin metal fermuarının sürekli sırtına battığını kabul etmeliydi.

"Yukarı çıkalım," dedi.

Orgazmdan sonra, endorfinden sarhoş bir halde, adamın sırtına sokulup uykuya daldı.

Okul iyi ve eski öğretmenim de iyi. Greg Berre'nin kompozisyonu sadece bu cümleden oluşuyordu. Bu çocuk hangisiydi? Fotoğraf yardımıyla bile onu gözünde canlandıramadı – bir Noel gösterisinde çekilmiş flu bir poz: pamuktan sakalların ve karton kanatların olduğu bulanık bir görüntü.

"Bu çocuğa bakınca ne düşünüyorsun?"

Kahvaltı masasının öbür tarafındaki Nick'e fotoğrafı uzattı. O da ellerine yağ bulaşmış mı diye kontrol edip, küçük kare kartı uçlarından tuttu.

"Utangaç," diye karar verdi bir süre sonra.

"Neden?"

"Noel oyunlarında, sözü olmayan çoban rolünü utangaçlara verirler. Öndeki kız da büyük ihtimalle "Bir yıldızı takip ettik" ya da benzer bir şeyi söyleyendir muhakkak. Bu çocuk da onun peşinden gitmek zorundadır sadece – belki bir hediye verir..."

Fotoğrafı geri verdiğinde ona gülümsedi; günlerdir paylaştıkları en samimi şeydi bu göz göze gerçek gülümseme. Adamın sezgileri çok kuvvetliydi. Yabancılar söz konusu olduğunda.

"Senden iyi baba olur," diye mırıldandı kadın, teninin doygunluk ve uykusuzlukla hâlâ karıncalandığını hissederek.

"Tekrar başlamayalım," dedi adam, kısa ve öz bir şekilde.

Gözünün önünde aniden bir şeyler çaktı. Küçük Greg'in fotoğrafı. Henüz onu geri almamıştı ve birdenbire sinirlenen Nick, istemediği bir çocuk üstüne kalmış gibi, resmi ona doğru salladı.

Okul, evden yürüyüş mesafesi uzaklıktaydı ve aslında bu bir bakıma kötüydü. Başkasının arabasının yolcu koltuğunda yapılacak uzun bir yolculuk, ona diğer kompozisyonları okuması için değerli bir fırsat sağlayabilirdi. Dün gece nasıl uyuyakalabilmişti? Gazetelerin akıl danışma sütunlarında kadınların sürekli yakındığı, işe yaramaz şu erkekler gibiydi.

İçeri girdiğinde çocuklar koro halinde, "Günaydın Bayan Strathairn!" dedi.

Onlar için evli bir bayandı. Mesleki bir karar alıp, bütün sınıflarının gözünde öyle olmayı tercih etmişti. Eğer resmi olarak bir

eş ve anne olduğuna inanırlarsa çocukların kendisine daha çok güveneceklerini hissetmişti, bu onu aile içinde tartışılmaz dengelerin olduğu hikâye kitaplarının dünyasında gizli bir ajan yapmıştı sanki. Akranları arasında gelenekçilikten uzak ve soğukkanlı bir feminist olarak, ihtiyaç halinde hemen uzlaşma sağlayabiliyordu. Belki de onu diğerlerinden farklı olarak seçilmiş kılan da bu özelliğiydi; en azından böyle hassas konularda.

Sarılmayı, dokunmayı seven yılışık çocukları hemen seçebilir ve diğerlerini tavlamak için de bunları kullanırdı. Güvenlik duygusu yaymak ve düzeni kurmak konusunda becerikliydi. Eğitmenlikle geçirdiği yıllardan önce de sahip olduğu bir yetenekti bu.

Çocuklar ona yapışmaya başlamışlardı bile; yumuşacık omzuna yaslanmanın heyecanını yaşayabilmek için gelip kulağına bir şeyler fısıldıyorlardı. En çok endişelendiği çocuklar bunlar değildi ama yine de onları etkilemek için de çok çalışması gerekiyordu: bu çocuklar diğerlerinin buzlarını çözüyordu.

"Rachel? Sana ofisteki fotokopi makinesinin nasıl çalıştığını göstermiştim. Bu çok önemli belgeden on kopya çeker misin lütfen?"

Rachel (*diğer insanlarla pek oynamam daha çok iş yapmayı severim*) kutsal makineye doğru koşturdu; yasak bölgeye girip teknolojinin gizemlerini çözecek olmanın verdiği gururla coşmuştu.

Frances, bu öğrenci grubunu, yüksek voltajı ve güvenlik valfi, alev almış saçlı patlayıcıları, geyik gözlü yumuşatıcılarıyla bir bütün olarak görüyordu. Çocukların Bayan MacShane'le geçirdikleri son günün etkileri, her birinin sistemini farklı oranlarda etkilemişti; Frances, Jaqui Cox'un ya da Tommy Munroe'nun eski öğretmenleriyle hiç ilgisi olmayan olağandışı bir olayda sinir krizi geçirecek ilk kişiler olacağını tahmin ediyordu. Jacqui (klasik yuva sıcaklığında büyümüş çiçek, arkadaşlarının adını "doğru düzgün" söylemesi konusunda özellikle dikkatli) şöyle yazmıştı kompozisyonunda:

Öğretmenimi çok seviyorum ve yeni bir öğretmen istemiyorum en azından sürekli olarak. Eskiden yaptığım bütün ödevler onda, karnelerimi de

o yazdı ve neyi neden yazdığını biliyor. Bu yüzden, geri döndüğünde bana doğru yolu gösterebilecek.

Dağınık, çabucak heyecanlanan ve şaşırtıcı derecede uzun kirpikli ve prematüre kafalı Tommy Munro, sınırlı yeteneğiyle elinden gelenin en iyisini yaparak arkadaşıyla benzer şeyleri yazmıştı: *Eski öğretmenim iyi ve diğr şeyler de.*

Ama eski öğretmeni iyi değildi ve Tommy, satırları düzgünce yazmak ve kartona sayfaları yapıştırmak gibi imkânsız görünen işlerle cebelleşirken, duyguları dar çıkık göğsüne vidalanır gibi işliyordu.

Mucize eseri, dördüncü günde de garip bir şey olmadı; en azından sıradan bir öğretmenin uğraşmasını gerektirecek herhangi bir şey olmadı. Yalnızca yağmur başladığında, portatif sandalyeleri içeri kimin taşıyacağı konusunda ateşli bir tartışma yaşandı – sorumluluk duygusunun eziciliğinden bunalan, sınıfın güzeli Cathy Cotterill. Kırmızı yüzü ve arı sokmuş gibi şişmiş ve büzüşmüş ağzıyla yüzünü buruşturmuş ama yakında yine kocaman gülüşünü takınacak olan bu kız, yaşamın sezgisi yüksek mücadelecilerinden biriydi. Kompozisyonunda Bayan MacShane'in gidişine duygusuz iki satır ayırmıştı, daha sonra sayfayı şunun gibi sözlerle doldurmuştu: *Pek futbol oynamamı, sek sek oynamayı tercih ederim. Pazartesi günü Jim'e giderim, Jim de pek iyi değilim...* Öfkesi geçiydi ve sınırlı bir alanı kaplıyordu: duygusal bir alevlenmenin onda karşılığı yoktu.

Otoritesini fiziksel bir beceri gibi uygulayabilen Frances, tartışmanın zedelenen kısımlarını sakince ayıkladı ve küçük parmağıyla onları sarıverdi. Bağrışmalar durdu, kargaşa tehdidi bir anda iz bırakmadan yok oldu; on dakika sonra bütün sınıf müridi olmuştu ve albinizmle ilgili bir kitaptan gösterdiği fotoğraflar ve anlattıklarıyla hepsini büyülemişti. Frances'in buna benzer çok kitabı vardı: çocukları gördükleri acayiplik karşısında ürpertmesi garanti, kafalarını abur cubur bilgilerle dolduran ve korkutmayacak kadar alakasız kitaplar. Pembe gözlü beyaz Aborijinler, daha zeki çocuk-

lar genetiğin ince noktalarına dikkat ederken, Tommy'nin dilinin tutulmasına neden olmuştu.

Yağmur dışarıda bulutları karartıp floresan ışıkları öne çıkınca, çocukların kendisi de albinoya benzedi; Frances huzursuz bir zevkin bastırılmış çığlıklarına işaret etti.

"Belki bulaşıcıdır," diye şaka yaptı.

Eve gitme zamanı geldiğinde yağmur o kadar şiddetlenmişti ki, evi yürüme mesafesinde olan çocukları bile ya akrabaları ya da komşuları arabayla aldı. Harriet Fishlock ve onun anasınınfındaki ufak tefek kardeşi Spike (Frances onun adının Spike olduğuna inanamıyordu ama herkes böyle diyordu) hariç.

"Spike'ı eve nasıl götüreceğimi bilmiyorum," diye iç çekti Harriet, aceleyle minicik kardeşini yağlı kalın montuna sararken; "yani, o sırılsıklam olmadan..."

Harriet, köyün hemen dışındaki eski bir karavanda, alkolik annesi ve ihtiyaç halinde arabalar için yedek parça bulan üvey babasıyla birlikte yaşıyordu. Cinsel istismar söylentileri ve düzinelerce sayfalık sosyal hizmetler dosyası da vardı.

"Bende şemsiye var," dedi Frances, "harikulade, büyük bir şemsiye. Sizinle benzin istasyonuna kadar yürüyebilirim." Kızın yüzündeki düşünüp taşınma kıpırtılarını izledi: evet, benzin istasyonu rezil karavanların görüş açısında değildi: evet, yanıt evetti.

Birlikte Rotherey sokaklarında yürüdüler; sicim gibi yağan yağmur dükkânları, evleri sanki buzlu camın arkasındalar gibi gösteriyordu. Her şey belli belirsiz ve aydınlık bir gri renkteydi; engin deniz, dalgalar üzerinde köyün serabıyla parlıyordu; arabaların farları, uzaktaki gemiler gibi yavaşça süzülüyordu. Şemsiyeden en iyi şekilde yararlanmak için, Harriet'la Spike Frances'in iki yanında yürüyordu ve yaklaşık on dakika sonra Harriet'ın elini tutmaya çalışması onu hem şaşırtmış hem memnun etmişti.

Köyün sınırı yakınlarında, karanlığın içinde sinyal yapan kırmızı bir ışığın parladığını gördüler: bir polis arabası MacShane'lerin evinin önüne park etmişti. Polisler her gün oradaydılar herhalde,

ama gene de bu kadar geç bir aşamada neye ulaşmaya çalıştıklarını tahmin etmek zordu. Belki de David MacShane'in, mektuplarını almak ya da köpeği beslemek için geri geleceğini düşünüyorlardı.

Yağmur artık, öfkelenmişçesine hızını artırarak yağmaya başlamıştı, şemsiyenin kumaşından sağır edici bir gürültü çıkıyordu.

Neyseki rüzgâr yoktu, su damlaları etraflarında gürültüyle sıçrarken şemsiyeyi sabit tutabiliyordu.

"Çok korkunç!" diye bağırdı Harriet.

"Hayır, değil!" diye yanıtladı Frances onu, yüksek sesle. "Burada güvendeyiz, yağmur da uzun sürmez!"

Benzin istasyonunu geçtiler; Frances hiçbir şey söylemedi. Güvenli bölgeyi aştığının farkındaydı, birazdan uzakta karavan ülkesinin kıyısı görünecekti.

Harriet, "Burada oturuyoruz," dedi, park görüş alanlarına girdiğinde. Gittikçe yavaşlayan yağmur, televizyondaki parazitli görüntüler gibi, kasvetli hurdalığa bırakılmış mobil evlerin üzerinde parlıyordu. Frances, çocuklara daha fazla eşlik etmenin şansını zorlamak olduğunu biliyordu.

Harriet ve kardeşi öğretmenlerinin şemsiyesinin korumasından ayrılırken, Harriet baskı altındaymış gibi, ağzında bir şeyler geveledi.

"Bayan MacShane bazen okuldan sonra buraya gelirdi. Bir adamın yanına; ama taşındışimdi. Saatlerce içerde gürültü çıkarırlardı, sonra da köydeki evine giderdi. Seks meselesi – herkes biliyordu. Bay MacShane bu yüzden çok kızdı. Duydu herhalde."

Sır nihayet dillendirildi; Harriet kardeşinin elini tuttu ve evinin bulunduğu çamurlu arazide sıçrayarak ilerledi.

Frances'in evinde -daha doğrusu, bu görev süresince yaşayacağı evde- işler yolunda değildi.

Kötü hava (yerel istasyonu nasıl bulacağını bilseydi, radyoona 1937'den bu yana metrekareye düşen en fazla yağış haberini verecekti) çatının korunaklarını darmadağın etmişti; her yerden su damlıyordu.

Frances üst kattaki odaları dolaştı, gözlerini kısarak tavanı inceledi. Korkudan ya da yorgunluktan terlemiş gibi görünüyorlardı. Özellikle yatak odasındaki halı ayaklarının altında iç çekiyordu, yatak sırılsıklamdı: Nick kovaları getirmekte çok geç kalmıştı. Alt kata döndü. Frances, halı kaplı merdivenlerin kayganlığı yüzünden neredeyse boynunu kıracaktı; bu durum onu fena halde sarsmakla birlikte, eve karşı hissettiği küçümsemenin keskinliğini de bir şekilde hafifletmişti nedense.

"Sağanak yağış başladığında, bütün pencerelerin kapalı olduğunu tek tek kontrol ettim," dedi Nick kendini savunur bir şekilde. "Ama çatının sızdırabileceğini tahmin edemedim, hepsi bu."

Kafalarını kaldırıp, koridordaki lambanın göbeğinde biriken suya baktılar. Evin elektrik sigortası her an atabilirdi.

"Senden bir çocuk istiyorum, Nick," dedi Frances, şiddeti azalmış ama artçı etkisi yarattığı zararın üstünde hâlâ devam eden yağmur fırtınasının gürültüsü içinde kendisini konuşurken duydu.

Nick, duyduklarını idrak edemeyen bir bakış attı; kadının sözlerinin şifresi, kova ya da çamaşırhane anlamında kendini çözecekmiş gibi.

"Bunu daha önce konuştuk," dedi uyarırcasına.

"İstiyorum."

Adamın onu üst kata taşımasını, sırılsıklam olmuş çarşafların üstüne atmasını ve bir gün büyüdüğünde şemsiyenin altında onunla birlikte yürüyecek küçük bir hayatı başlatmasını istiyordu.

"Sana söylemiştim," diye hatırlattı adam. "İstersen bekâr anne olarak evlat edin, ben de nasıl hissedeceğimi göreyim. Hiçbir garanti veremem."

"Bu paylaşılmış bir sorumluluk değil, üzüldüğüm bu, seni piç kurusu," dedi. "Senin ve benim olacak bir bebeği istiyorum. En başından itibaren. Geçmişinde *bizim* genlerimizden başka bir şey olmayan. Temiz bir başlangıç. Evlat edinilen çocuklar ana rahminde, ana rahminden ayrıldıktan sonraki günlerde edindikleri zararı beraberinde getirir. Daha beşikteyken anne babalarının rezillikleriyle dolar."

"Ah! Harika!" diye bağırdı adam, sinirli bir şekilde el kol hareketleri yaparak. "Rezil insan ırkının dünyaya çocuk getirip durması ne üzücü; bunu senin gibi uzmanlara bırakmak yerine!"

Bu şiddetli gösteri karşısında hayrete düşen Frances, adamın kendisine vurup yere yıkmasını arzu ederek, onun sağa sola sallanan koca ellerini izledi. Kızgın olduğu anlarda bile tamamen, çileden çıkarıcı bir şekilde güven vericiydi.

"Yerden göğe kadar haklısın!" dedi muzafferliğin acısıyla.

"Sen nesin, biliyor musun?" diye onu suçladı adam; yüzünü onunkine o kadar yaklaştırmıştı ki kadın kelimelerin biçimini alan dudaklarını abartılı bir netlikte görebildi. "Bir kontrol manyağısın."

Kavgayı bitirdikten sonra, yatağın üstündeki çarşafları kaldırdılar, merkezi ısıtmayı açtılar ve otel ile bilardo salonu birleşiminden oluşan ve Hint yemekleri de yapan Rotherey'in tek restoranına gittiler.

Jenny Macshane'in sınıfındaki öğrencilerden birinin annesi de oradaydı elbette, siparişini paketletiyordu ve tökezleyerek, Frances'le Nick'in masasına geldi.

"Yaptığınız şey için size teşekkür etmek istiyorum," dedi Frances'e, yüzü kızararak. "Dün gece, o günden beri ilk defa... biliyorsunuz... şu korkunç MacShane olayı... Tommy'miz kâbus görmeden ya da yatağını ıslatmadan ilk defa doğru düzgün uyudu."

Frances, gülümseyerek, "Bunu duyduğuma sevindim," dedi.

"Size ne kadar ödendiğini bilmiyorum ama aldığınız her kuruşu hak ettiğinizi söylemek isterim."

"Teşekkür ederim," dedi Frances, gülümseyerek. Özellikle veliler ya da diğer öğretmenler söz konusu olduğunda, samimi davranmak daha zor geliyordu ona.

"Merak ediyorum... Burada kalma ihtimaliniz var mı? Tommy'nin sürekli öğretmeni olarak?"

"Hayır, ne yazık ki yok," diye gülümsedi Frances. Geldiği zaman zaten çok sıcak olmayan *kuzu korma* yemeğinden artık hiç duman çıkmaz olmuştu. Üstelik bu kadının gidip diğer velilere,

Frances Strathairn'in öğretmen maaşıyla çalışmaya tenezzül etmediğini söyleyeceğini biliyordu.

"Çok isterdim," diye iç çekti, kendini zorlayarak. "Ama üstlerim beni bırakmaz."

Anne, kendine has paytak yürüyüşü ve irsi basitlikten kaynaklandığı anlaşılan bir duruşla onların yanından uzaklaştı. Frances kadının çıktığı kapıya gözlerini dikip sinirli sinirli yemeğiyle oynamaya başladı. Tanrım, gerçekle hiç alakası yokken uydurmak zorunda kaldığı bu gitme zorunluluğu bahanelerinden dolayı kendisinden nefret ediyordu. Yüksek otoritenin edilgin kölesi rolü: bu haysiyetten uzak acınası bir durumdu, resmen fahişelikti.

Hepsinden de önemlisi, erkeğinden ayrılacak olmasıydı

"Seni daha önce de böyle gördüm," diye gözlemledi Nick, mumların öbür tarafından sakince. "İş bitmeden önce hep böyle oluyorsun. Exeter'deki otobüs kazasından kurtulan şu çocuklar, hatırlıyor musun? Orada işin bitmeden birkaç gün önce de hemen hemen aynı konuda tartışmıştık," -keyifli keyifli gülümsüyordu- "neredeyse aynı restoranda. Bir de Belfast'tayken..."

"Ayrıntılar kalsın," diye homurdandı, çatalını pilav tepeciğinin içinde döndürüp şarabından büyük bir yudum alarak. "Otel sahibine sorsana, bu gece için boş oda var mıymış? Varsa tut."

Ayağa kalktı ve bir an tereddüt etti.

"Kaç kişilik?"

"İki," diye azarladı. "Piç."

Bir sonraki gün çocuklar, bir-iki istisna dışında, az ya da çok Frances'in beklediği gibi çözülmeye başladı. Tommy Munro bu süreçte kendini geri çekmiş gibiydi; beyni hasarlı bir çocuğa göre garip bir olgunluk ve ağırbaşlılıkla davranıyordu, belki de her zaman kafası karıştık ve hatalı olduğundan, eski öğretmenine olanların kâbuslarından birinde gerçekleşmiş olabileceğini düşünüyordu.

Bununla beraber Greg Barre, hangi çarpım tablosunu ezberlemesi gerektiği konusunda bir yanlış anlamayla başlayan ve bir çığlıkla doruk noktasına ulaşan öfke nöbetiyle öğle tatilinden hemen sonra asker tıraşlı kafasını yardı. Ortaya çıkan histeride,

Bayan MacShane'in adı birdenbire ortaya saçıldı; bazı çocuklar hemen ağlamaya ve olanlardan ötürü ya da fırsat varken olayı durdurmama konusunda birbirini suçlamaya başladı. Martin Duffy, parlak renkli spor şortuna sıkı sıkı bastırdığı yumruklarıyla masum olduğunu feryat figan ilan etti; Jacqui Cox ise kollarını kafasına sımsıkı dolayıp suçlu olduğunu haykırdı. Yan sınıfın öğretmeni koşarak kapıya geldi, korkudan titriyordu, yüzü bazen idam mahkûmlarında görülen berbat sinirli bir gülümsemeyle seğiriyordu.

Frances eliyle "ben hallederim" işareti yaptı ve başını sallayıp kapıyı kapatmasını istedi.

Daha sonra ileri yürüdü ve kontrolü ele aldı.

Günün sonunda Frances, yatıştırıcı mırıltısı ve yağmurun camlardaki yumuşak pıtırtısıyla onları rahatlatıp yeniden sakinleştirdi. Ortalarında yüksek bir tabureye oturdu, öyküler anlatılmaya ve radyo programının mırıltısı duyulmaya devam etti, kucağındaki Jacqui'nin ağırlığının poposunu uyuşturmasına aldırış etmeden kendini havaya soktu. Jacqui büyük bir kız olacaktı, en azından fiziksel olarak. Duygusal olarak, ana rahmi dışındaki dünya için çok küçüktü ve bir keseli hayvan azmiyle öğretmeninin beline sımsıkı sarılmış, yüzünü Frances'in göğsüne bastırmıştı. Ardı arkası kesilmeyen hıçkırıklarla saatlerdir ağlıyordu: hayatının geri kalanı boyunca sakinleştirilse yetmezdi sanki.

Harriet Fishlock ve Katie Rusek'le birlikte halka atma oyunu oynayan Greg Barre bir kuzu kadar mutluydu; üstünde Noel oyunundaki çoban rolünde giydiği çuval bezinden pantolon vardı. Kendi pantolonu kaloriferin üstünde kuruyordu; cinnetinin doruğundayken kirletmişti. Frances tek bir çocuğa eşlik etmek için grubu yalnız bırakamayacağını fark etti ve onu tuvalete götürüp üstünü değiştirmesine yardım etmesi için Katie'yi seçti; Rotherey'in küçük dünyasındaki katı cinsiyet ayrımlarını düşününce riskli bir karardı ama Frances bunun yerinde olduğunu düşünüyordu: Katie olgundu ve kendine güveniyordu, Greg ondan kork-

makla birlikte gizliden gizliye de tutkundu. En önemlisi, Katie durumu algılayabilecek kadar zekiydi -sınıfın yarısı ağlıyordu ve histeri krizindeydi, bir çocuk pantolonunda bir parça bok ile duruyordu- durum bir yetişkinin tek başına kontrol edemeyeceği kadar zordu ve o da bir basketbol maçındaki gibi sorumluluk anı pasını yakalamıştı. Kompozisyonunda şöyle yazmıştı:

Adım Katie Rusek ve Rotherey Köy Okulu'nda 7. sınıftayım. Geçen hafta burada çok kötü bir şey oldu. Öğretmenimiz Bayan MacShane matematik dersi veriyordu kocası sınıfa silahla girdiğinde. Bayan MacShane'e küfür etti ve yere düşene kadar ona vurdu. Çocukların önünde yapma lütfen, diyordu Bayan MacShane ama bu hiçbir işe yaramadı. Daha sonra kocası silahın namlusunu ağzına alıp emmesini söyledi. Birkaç saniye dediğini yaptı ve dahasonraadam onun kafasını uçurup paramparça etti. Hepimiz öyle çok korktuk ki, fakat sonra adam kaçtı, şimdi de polis onu arıyor. O günü ne zaman düşünsem midem bulanıyor. Acaba bunun üstesinden gelebilecek miyim, diye soruyorum kendime.

Frances oturduğu tabureden, Greg Barre'nin yeni bir halka atmasını izleyen Katie Rusek'e baktı. Koruyucu meleğini etkileme umutsuzluğu Greg'i aniden beceriksizleştirmiş, güvenini sarsmıştı; Frances ve Katie farklı açılardan durumu hemen fark ettiler.

"Hadi başka bir şey oynayalım," diye fısıldadı kız oğlanın kulağına, halkayı atmadan önce.

Frances kendi kendine mırıldanmaya devam etti. Çamur içindeki evini, ıslak yatağını, Rotherey Otel'de geçirdiği geceyi anlatıyordu sınıfa. Onun ve kocasının evde uyumaya çalıştığı, ancak suyun çarşaflardan geçip pijamalarını sırılsıklam ettiğiyle ilgili bir hikâye uydurdu. Kocasıyla birlikte yatağı kaloriferin yanında tutup buhar çıkmasını izlediklerini anlattı. Evinin karman çorman olduğunu ama bunun üstesinden gelebileceğini çünkü etrafında ona yardım edecek insanlar bulunduğunu ve her şeyin kısa sürede normale döneceğini söyledi. Bu arada yanağını Jacqui Cox'un ufacık dayadı, konunun can alıcı noktalarında başını okşadı.

Hiç durmadan konuşmaya devam etti, kelimeler içinde rölantide çalışan bir rahatlatma motorundan çıkıyordu; onun kelimeleri ve yağmur, çocuklar üzerindeki büyülü etkisini sürdürüyordu. Çoğu sessizce dinliyordu, bazısı oyun oynuyor, bulmaca çözüyor ya da resim yapıyordu. Henüz silah ya da havaya uçmuş bir kafa yoktu resimlerde: Jacqui önümüzdeki hafta bunlara benzer bir şey çizebilirdi. İlerleyen günlerde yeni öğretmen için pürüzleri ortadan kaldıracak ve kimbilir nereye gidecekti.

Jacqui kollarında büzülüp kalmıştı, uykuya daldıktan hemen sonra irkilip kulağını Frances'in göğüs boşluğuna yaslamış, kalp atışlarıyla tekrar bağlantı kurmuştu.

"Düzelecek meleğim," diye fısıldadı Frances. "Her şey düzelecek."

Balıklar

Bugünlerde Janet, kızının onunla birlikte uyumasına izin veriyordu. Çocuk psikologlarının bunun iyi bir yöntem olmadığını söylediğini biliyordu ama artık çocuk psikologu falan yoktu ve kızının da tam olarak böyle bir desteğe ihtiyacı vardı.

Janet, Kif Kif'i yalnız uyuması için zorlamaya çalışmıştı, ama küçük kız kimbilir ne kâbuslar yüzünden -köpekbalıkları herhalde- çığlıklar atıyordu. Şimdiyse Janet'ın belinin kavisinde kıvrılmış, düşlerden uzak bir uyku çekiyordu.

Yatağın etrafında, direkleri ve fermuarı mum ışığında parlayan, yerden tavana kadar sıkıca gerilmiş bir cibinlik vardı. Janet, tellerden gelen tik-tik-tik seslerine rağmen gözlerini kapıyor ve dalıp gitmeye çalışıyordu, ama bir yararı yoktu; sürekli olarak bir şeylerin telleri ya da fermuarın kumaşını kemirdiği endişesi dinmiyordu ve kemiren şeyin ne olduğunu bulabilmek için gözlerini açmalıydı...

Gözlerini açtı. Hiçbir şey değişmemişti.

Hâlâ otuz-kırk civarında küçük balık vardı (yumurtadan yeni çıkmış çırçırbalığı belki? – karanlıkta bunu söylemek güçtü), etrafta uçuşup duruyor, cibinlikten içeri girmeye çalışıyorlardı. Diğerlerinden ayrılan bir balık yukarı doğru yüzüp tavana çarptı.

Janet, kucağındaki kutudan bir puro daha çıkardı; sigara olmasını dilerdi, sigaraya *aşeriyordu*. Bir kibrit çaktı: balıklar dağıldı. Oda, mobilyaların üzerinde uçuşan, rafların süslemelerine çarpan ve karanlık köşelerde yitip giden minik parlak bedenlerle capcanlıydı. Ancak nerdeyse anında tekrar cibinliğe doğru yüzdüler ve

tik-tik-tikler yeniden başladı. Kif Kif uykusunda kıvrandı ve altı yaşındaki sert minik kürekkemikleriyle Janet'in göğsüne gömüldü.

"Tamam canım," diye mırıldandı Janet, battaniyenin üzerinden okşayarak. "Korkacak bir şey yok."

Ertesi sabah Janet ve Kif Kif evden çıkmak üzere kamuflaj kıyafetlerini giydi. Bütün odaların yerlerine saçılmış ağzı açık ölü balıklar, ön kapıyla hol arasındaki dar aralıktan içeri girmişti. Kif Kif'in her gece kapının arkasına koyduğu küçük kalası onlar uyurken biri kaldırmıştı anlaşılan.

Buna benzer küçük sabotajlar hemen her hafta yaşanabiliyordu; Armageddon Kilisesi (kısaca Ordu) cemaati, kendisini belli etmeden bir evin önünden geçmeyi sevmezdi. Büyük saldırılar sürerken Janet ile Kif Kif ucuz kurtulmuştu. Geçen yıl yalnızca bir kere, eve döndükleri zaman evin kapısının kırılıp açıldığını, bütün kapı ve pencerelerin menteşelerinden söküldüğünü ve bütün yiyecekle giyeceğin alındığını görmüşlerdi. Yatak odasının duvarına Ordu'nun sloganlarından biri yazılmıştı ve kan rengi yazı duvardan damlıyordu: BİRİNCİ GELEN SONUNCU OLACAK!

O korkunç günde Janet muhafazaları onarırken, Kif Kif bıçağıyla ona bekçilik yaptı. Öğleden sonra ilerleyen saatlerde, çok tehlikeli bir saldırıya maruz kalmamasına rağmen beş yaşındaki çocuğun her yanı balık kanı ve pisliğine bulandı. Yaraladığı balıkların çoğu ölmek için terk edilmiş binalara ya da tahrip edilmiş arabaların içine kaçtı; ancak bazıları o kadar ağır yaralanmıştı ki kendilerini usulca un ufak olmuş asfaltın üzerine bırakıp can çekişmeye başladı. Kif Kif, bu balıklardan yemek yapmak için Çorba Mutfağı'na götürmelerinin iyi olabileceğini söylediğinde, Janet korkudan titreyen küçük kıza sarıldı ve ağladı.

Bugün Janet ve Kif Kif kapıyı arkalarından mümkün olduğunca sessiz bir şekilde kilitlediler; artık sesler etrafta arabaların, fabrikaların ve insanların olduğu günlerdekinden daha fazla gürültü yaratıyordu.

Milyonlarca deniz yaratığı sessizce dolanıyordu. Barakuda sürüleri kırık camlardan apansız girip çıkıyordu. Denizyıldızları,

paslı arabaların kaportalarında kıvranıyordu. Ahtapotlar havada yavaşça takla atıyordu, kolları dikenli tellere ve tentelere değiyordu. Bir köpekbalığı saldırısının yol açtığı feryat figan bile tiksindirici bir sessizlikle karşılanıyordu, yani kulakları hep açık tutmanın hiçbir manası yoktu, yine de hep açık tutuyordunuz.

Janet ve Kif Kif tedbiri elden bırakmayarak, herhangi bir Ordu üyesi onları fark edemesin diye, evlerine ulaşmak için aşmaları gereken caddelerde zikzak çizerek koştular. Sonunda bir gün evler boşaldığında, yani içlerinde yaşayan son kişi de öldürüldüğünde -onların deyimiyle Doğanın Kutsal İadesi gerçekleştiğinde- Ordu başıboş dolaşmayı ve hep yaptığı gibi, içinde yaşayanların olduğu evlere rastgele dalmayı bırakacaktı herhalde.

Ayrıca bir gün Ordu'nun dininde değişiklik yaparak, cemaatindekilerin Doğanın Kutsal İadesi'ni beklemek yerine kendilerini öldürmesine icazet vermesi de mümkündü.

"Bu kadar uzaklaşmak yeter," dedi Janet, nefesi kuru, gri havada bulutlar oluşturmuştu.

Kif Kif, ölü çırçırbalığı poşetini hendeğe attı, poşet kırık bir tekerlekli sandalyenin keskin kenarına takılıp yırtıldı. Kanalizasyon deliğinden büyük bir yılanbalığı çıktı ve havada kayarak dökülenlere doğru yöneldi.

"Aç mısın?"

"Hı hı."

Çorba Mutfağı'ndan şehrin tek sıcak yemeği midelerinde, kendilerini ısınmış ve canlı hissederek çıkan Janet ve Kif Kif sıçrayıp gizlenerek eve doğru gittiler. Bir sürü renk ve şekildeki küçük balık etraflarını sardı, ayak sesleri yüzünden yem aradıkları yerlerden korkarak dışarı fırlamışlardı. Sazanlar, açıkta kalmış bir araba motorunda yuvalanmış planktonda çöpleniyordu. Barakudalar, bir dükkânın tentesine takılmış ve orada açlıktan ölmek üzere olan bir yavru yunusun etrafını sarmıştı. Orta boy bir Manta vatozu, eğdikleri başlarının üstünden yüzerek bir fabrikanın duvarına kondu. Yeni yazılmış bir duvar yazısının üzerinden, her bir kelimeyi gölgeleyerek kaydı (BUNU OKUYAN YARATIK, DÜN-

YADA GÜNLERİN SAYİLİ!). Janet, kızının isteği üzerine sloganı okudu.

Kif Kif sırıtarak, "Vatoz okuyor!" dedi ve Janet'ı güldürdü. Her ikisi de vatozun nemli boyayı yenebilecek bir şey sandığını ve yarın sabah Ordudakiler büyük ihtimalle onu bulup yedikten sonra, kursağının yerlerde sürüneceğini biliyordu. Armageddon Kilisesi'nin, kurtarılmış konserve yiyeceklerle Janet ve Kif Kif'i ve ayrıca diğer inançsızları hayatta tutan gizli Çorba Mutfağı'na denk bir şeyi olmadığından, balıkçılıkla geçiniyordu ve binaların arasına karmaşık katlar halinde gerili Ordu ağlarına ara sıra rastlanıyordu.

Söylentilere göre Ordu, girdiği evlerden aldığı konserve ve hazır yiyeceklerin hiçbirini yemiyordu aslında. İnançsızları haksız çıkarlardan mahrum bırakmak için onlara yalnızca el koyuyor gibiydiler. Aynı amaçla, İnançsızların evlerinin çatılarını parçalıyorlardı, böylece Doğa'nın içeri yüzerek öç almasına izin veriyorlar; yiyecekleri yok ediyorlar, Tanrı'nın artık daha fazla vermeyeceğine işaret ediyorlardı. En azından insanoğluna; elbette ki yüzen her şey için yiyecek pek çok şey vardı.

Tuhaf bir coşkuyla ilahi öfkeyi kabul eden Ordu, kesinlikle balıkların tarafındaydı. En bildik sloganlarının yazılı olmadığı pek az kamu binası vardı şehirde: BIRAKIN KURU TOPRAKLAR YOK OLSUN!

"Şimdi biraz daha sessiz, Kif Kif."

Janet ve Kif Kif evlerinin olduğu caddeye yaklaşıyorlardı. Buruk bir rüzgâr başladı, büyük ve yarısı yenmiş bir balık kokusu taşıyordu. Janet'ın kötü kokudan burnunun direği kırıldı. Kif Kif'e doğru uzandı ve yürürken yanına doğru çekti.

"Üzgünüm, çok iğrenç kokuyor," dedi ancak çocuğun dalgın ve durgun yüzüne bakınca, bu hayıflanmanın boşuna olduğunu anladı: Kif Kif kokuyu fark etmemiş gibiydi.

Janet'ın ruh hali, kızının leş kokan bir dünyada büyüdüğünü düşündükçe kararıyordu. Kif Kif, çürük kokmayan bir hava hiç solumamıştı. Büyüyen bir meyve ya da çiçek hiç görmemişti; balıklar, her türlü bitkiyi daha tomurcuklanmadan yemişti. Isınmayan, loş

bir hapishaneye kapanmış bir halde, her gece kâbuslarla ürperip sıçrayarak yaşıyordu. Şimdi bile, ıssız caddelerde yürürken, kırılmış yüzlerce camın herhangi birinden ölümcül grilik üstlerine saldırabilirdi, ya o zaman ne olacaktı? Janet, Hayatta Kalanlar'dan, devasa bir köpekbalığının kenetlenmiş dişlerini açarak küçücük bir ava doğru havada süzülüşünü izlemenin nasıl bir şey olduğunu duymuştu. Ordu, dünyanın artık insanlar için olmadığını düşünmekte kesinlikle haksız değildi. Bütün yaratıkların kinine karşı, ufacık bıçağıyla Kif Kif...

"Anne, bak!"

Janet, derin düşüncelerinden aniden sıyrıldı.

"Ne? Ne?"

Kif Kif şehrin yarısı boyunca uzanan evlerin çatılarını işaret ediyordu. Janet dehşet içinde, alçak gri bulutların arasından beliren mavi-siyah katil balinayı gördü, ardında bir tane daha balina vardı, sonra bir tane daha, bir tane daha. Gökyüzünde siyah zeplinler gibi asılı duruyorlardı ve havadaki hareketlilik korkunç bir yoğunluğa ulaşmıştı. Janet, dizlerinin üstüne çökecek gibi oldu ama kendine hâkim olup Kif Kif'i omuzlarından tuttu. Arkada saklanacak bir yer yoktu; yalnızca harap caddeler, yarı yarıya yıkılmış virane binalar; bir balina yerdeki bir kilometrelik mesafeyi bir dakikadan daha az bir sürede alabilirdi ve onun ardında da deniz bomboş uzanıyordu. Katil balinalar, Janet ve Kif Kif'in olduğu yere doğru şehri kat etmeye başladılar. Kuyrukları havayı miskince süpürüyordu. Toplandılar. Saldırıyorlardı.

Janet ve Kif Kif'in durduğu caddeye çok da uzak olmayan bir yerde, mermer heykelleri ve diğer bölümleriyle bozulmadan ayakta kalmış eski bir bina vardı. En öndeki balina, muazzam büyüklüğünden beklenmeyen bir zarafetle ofis binalarının arasından süzüldü ve bu eski binanın çok yakınından geçti; uçak kanadına benzeyen kuyruğuyla onu az kalsın biçecekti. Sonra tepede belirdi, gölgesi doğrudan Janet ve Kif Kif'e doğru ilerliyordu. İyice yaklaştığında ise, yerden yaklaşık otuz metre yukarda yüzüyordu, kuyruğunun hareketinin yarattığı esintiyle Janet'le Kif Kif'in saçları yüzlerine düştü. Tam tepelerinde, kocaman gövdesiyle güneşi

örtmüş, ağzını açmıştı. İğne keskinliğinde binlerce diş, bir uçağın ambar kapağı gibi sallanıyordu. Asfalta gürültüyle dökülen su rüzgârda salyalar. Janet çığlık attı.

Ama balina üstlerinden süzüldü, kocaman gölgesi geçerken onları örttü.

"Geri geliyor! Geri geliyor!" diye feryat etti Janet, yarım daire çizerek ağır ağır kendilerine doğru gelen balinayı görünce.

Ama balina bir kez daha üzerlerinden geçti ve diğer balinalar yakınında dizi halinde yüzerken, o eski binaya doğru yöneldi.

Tekrar döndü, Janet ve Kif Kif'e doğru yüzdü, ancak bu sefer daha küçük bir kavisle döndüğü için gölgesi onların olduğu caddeye bile ulaşmadı. Bir kez daha eski binayı hedeflemişti ama bu kez yanından geçmedi. Yaratığın beyninin derinliklerinde bir yerlerde alınmış bir karar vardı anlaşılan, kendini hedefine doğru savurdu, kocaman kafasını taş işlemelere bindirdi.

Boğuk gök gürültüsünün ortasında, eski bina titredi ve taşlar kırılıp kümeler halinde düşmeye başladı. Solgun heykel olduğu yerde sallandı, olağanüstü bir şiddetle caddeye devrildi. Diğer balinalar da liderlerinin yaptığını yapıp onunla birlikte binaya saldırdı, İsa figürlü haçlar havada takla atana ve çanlar düzensiz ritimlerle çalana dek bindirip durdular. En sonunda kilise, yalnızca yıkılan binalardan çıkan muazzam bir gürültüyle yerle bir oldu.

Balinalar, bir dakikadan daha az bir süre yıkıntının üzerinde daireler çizdikten sonra, kuyruklarıyla enkazdan çıkan toz bulutunu yararak şehrin başka bir tarafına doğru yüzdüler.

Janet zangır zangır titreyerek nefesini bıraktı, ardından gevşemeye başlayan kaskatı kaslarının ağrısıyla güçlükle soluk aldı. Hayatta kaldığı için pek de minnettar değildi; yaşam, terör dehşetinin çok ötesinde bir yerlerde sürdükten sonra... Bir balinanın koca boğazında bilinçsiz olmak: *gerçek* merhamet bu olurdu, feci yaşama ihtimali değil.

Ancak yaşıyor *gibi* yapmalıydı, umudu, canlılığı, duygulan varmış *gibi* yapmalıydı, kızının hatırı için; böylece kızı da pes etmezdi. Kızı için güçlü olmalıydı, onu rahat ettirmeli, eve yatağına götürmeliydi, ihtiyacı varsa onu taşımalıydı hatta.

Janet ilk kez Kif Kif'e baktı ve çocuğun neşe saçan yüzünü görünce çok şaşırdı.

"Heey Anne!" dedi kız hayretler içinde. "Ne olağanüstüydü, değil mi?"

Janet, "Olağanüstü mü?" diye tekrarladı şüpheyle. "Olağanüstü?"

Öfke içinin derinliklerinde bir yerde çığ gibi büyümeye başladı, gittikçe daha da hiddetleniyordu; öfkeden titreyene dek büyüdü içindeki çığ.

En sonunda, "Olağanüstü *mü*?!" diye bağırdı sonunda ve Kif Kif'e vurmaya başladı, avucunun içiyle iyice patakladı onu. Çocuk karşılık verdi, birkaç dakika gerçek anlamda itiştiler, birbirlerinin saçlarını ve kıyafetlerini çekiştirip durdular, ta ki Kif Kif'in uyaran bağırışı buna bir son verene dek. Janet kendini, bileğinden tutulmuş caddede çekiştirilirken buldu.

"*Kes* artık!" diye bağırdı nefese nefese kalmış olan çocuk sertçe. "Aptal!"

Janet tökezliyordu, bunun nedeni kısmen altı yaşında bir çocuğun onu doğru dürüst yönlendiremeyeceği kadar uzun olmasıydı. Çocuğun neyi fark ettiğini görebilmek için omzunun üstünden baktı: kavganın gürültüsü ve insan vücudunun kokusu, yirmi metre ötede bir murana sürüsünün toplanmasına neden olmuştu.

Janet gücünü topladı, kızını kucağına alıp koştu, koştu.

O gece yatakta cibinliğin ardında güvendeyken, Janet neden o kadar öfkelendiğini anlatmaya çalıştı.

"Köpekbalığı ya da daha büyük balıkların seni korkuttuğunu sanıyordum," dedi inandırıcı olmayan bir sesle, ona uzak duran çocuğu kendine doğru çekip sıkıca sarıldı. "Her gece kâbuslar görüyorsun..."

Kif Kif uykulu bir halde kaşınan yanağını ve burnunu ovdu.

"Ben başka şeylerle ilgili kâbuslar görüyorum," dedi.

Baş dönmesi ihtimali

RAHİBE JENNIFER

arabasının bagajını açmak için asıldı ve bagajda hazır bulundurduğu küçük gazocağını yaktı. Açık bagaj kapağı ateşi rüzgârdan koruyordu; kendini ve arabayı cennete uçurma riski umurunda değildi. Oraya daha az dikkat çekici bir şekilde gidecekti.

RAHİBE JENNIFER

spagetti konservesini açtı ve ısıtmak için içindekileri küçük bir tavaya boşalttı. Hiçbir şey yemediği günleri saymazsak, her günkü kahvaltısı buydu. İşi bittiğinde gazocağını kapattı ve sıcak spagetti tabağını yamuk direksiyonun üzerinde dengede tutmaya çalışarak tekrar arabaya bindi. Yavaş yavaş ve düşünceli bir halde çatalla yemeğini yerken, bir taraftan da ön camdan deniz kuşlarını izledi. Arabası uçtan hayli geriye park edilmişti, bu yüzden denizi göremiyordu.

RAHİBE JENNIFER

az önce yedikleri için şükür duası etti. Bu onun tuhaflıklarından biriydi: *önce* değil de *sonra* şükretmek. Bir fırsat yakalamakla onun tadını çıkarmak arasında pek çok şey ters gidebilirdi; dolayısıyla elden kaçabilecek bir şey için Tanrı'ya şükretmek acıklı bir durumdu. Elbette ki diğer rahibeler durumu böyle görmüyordu, fakat o şimdi tek başınaydı.

RAHİBE JENNIFER

bir süre spagettinin midesine iyice inmesini bekledi ve termosundan bir yudum içti, ardından onsuz oturup oturamayacağını anlamak için parkasını çıkardı. Ne yazık ki yemek ve içki onu yeterince ısıtamamıştı, birden üşüdü ve parkasını yeniden giydi. Aslında bu daha çok utançtı; çünkü parkası rahibe kıyafetinin neredeyse tamamını örtüyordu, üstelik (daha da önemlisi) hem başörtüsünü hem parkasını birlikte giyemezdi. Eğer biri gelecek olursa, elbette ki doğrudan yanlarına gitmesi gerekecekti ve daha fazla etkili olması için kıyafetini düzeltmeye vakti olmayabilirdi. Parkasını hemen çıkarırdı da başörtüsünü bırakması gerekebilirdi. Yine de göğsünde asılı haçın doğru mesajı vereceği kesindi.

RAHİBE JENNIFER

bacaklarını açmak için arabadan indi. Uzun bacakları vardı. Issız uçurumun tepesinde, kollarını gövdesine sıkıca bastırıp, elleri ceketinin ceplerinde bir aşağı bir yukarı yürüdü. Yürürken içi kürk kaplı botları ıslak çimenlerde hiç ses çıkarmadı, yalnızca parkasından pilli oyuncakların sesine benzer bir hışırtı çıkıyordu. Deniz ve gökyüzü bu sesi uçuruma özgü kılıyordu, sanki ses ufuktaki bir aralıktan emilip tarifsiz bir şekilde dışarı atılıyordu. Martılar, görüş çizgisinin altında kaybolup duruyordu; baş dönmesi ihtimaline karşı uçurumun kenarına çok da yaklaşmak istemiyordu.

RAHİBE JENNIFER

arabasına döndü, termostan bir yudum daha içti ve en sonunda biraz ısınmaya başladı. Bir-iki bulut katmanı, aralarından daha fazla sıcaklığın geçmesini sağlayarak, güneşin önünden geçti. Yakında, çok yakında parka çıkarılabilirdi. Saatin kaç olduğunu merak etti, dijital saatin güç kaynağı hıçkırığa tutulmuştu yine, kadranda 00:00 yanıp sönüyordu. Gevezeliğe ve pop müziğe biraz dayanabilseydi belki radyodan öğrenebilirdi saati. Bir süre dinlemeye çalıştı, çok sıkılmıştı ama uçurumun kenarına, onunkinin yakınına bir araba yanaştığında hâlâ saten haberi yoktu.

RAHİBE JENNIFER

radyoyu kapattı ve parkasını çıkardı. Büyük siyah haç beyaz göğsünde görünüyordu. Yeni gelenler karavanlarından indiler ve gösterişli bir şekilde nefes aldılar: bir erkek ve bir kadın. Her ne kadar burası İntihar Noktası diye adlandırılsa da, güneş gözlükleri, kameralar ve dürbünlerle süslenmiş çift, görünüşe göre buraya bir umutsuzluk eylemi gerçekleştirmeye gelmemişti.

RAHİBE JENNIFER

adam ve kadının yürüyerek uçurumun kenarına gelmesine ve ellerindeki gereçlerle vakit öldürmesine ses çıkarmadı. Rahatlamaya çalıştı, ancak adrenalin bütün vücudunu kaplamıştı: kafasının içi, hayatı yaşanmaya değer kılan nedenleri sayan kendi sesinin gürültüsüyle dolmuştu. Tanrı'nın keder havuzunda yer bulamayacağı bir acı kadar kötü olamazdı hiçbir acı. Ölmeye karar vermek demek, yaşamın yükünü daha fazla taşıyamayacağına karar vermiş olmak demektir. Ve evet, bu yük taşınamayacak kadar ağır olabilirdi. Ama bu yükü buradan, uçurumun kenarından atmaya; kayaların üzerinde pestil gibi ezilmeye, bir çöp gibi denizde sürüklenmeye hazırsan, seni başka bir şey denemekten alıkoyan nedir? Hayır hayır, katlanamayacağın bir yaşama dönmek *değil*, bütün yükü tekrar omuzlamak *değil*, ancak bu yükü başkasına yüklemek – yani, yükün omuzlarından alınması, Tanrı tarafından. Evet: Tanrı tarafından, şu anda senin yanında duran, yakınında olan ve benim kadar gerçek ama milyon kere daha güçlü olan Tanrı tarafından!..

RAHİBE JENNIFER

yan camından çifte el salladı. Gidiyorlardı. Belki görmeye geldikleri her şeyi görmüşlerdi; fotoğraf makinelerinin, dürbünlerinin içine hapsetmişler, yıkanmamış bir film bandı üzerinde hatıraya dönüştürmüşlerdi her şeyi. Ya da burada başka birinin olduğunu görünce hayal kırıklığına uğramışlardı, ne de olsa burası kimsesizliği, yalnızlığı ile ünlüydü. Belki de bu diğer insanın rahibe olmasından özellikle rahatsızlık duymuşlardı. Kendilerinin medeni

halini sorgulayacağını ya da Endonezyalı cüzamlılar için bağış isteyeceğini sanmışlardı. Diğer rahibe arkadaşlarının aklı bu tür şeylerdeydi herhalde. Anımsamak oldukça güçtü. Dini bütün rahibe arkadaşlarıyla son kez birlikte olmasının üstünden hayli zaman geçmişti.

RAHİBE JENNIFER

karavanın geri geri gidip dönerek uzaklaşmasını izledi. Gözden kaybolduklarında, arabasının kapısını açtı ve kendini dışarı attı. Arabanın hemen yanına çömeldi, arabanın açık kapısı, gövdesini sarmalayıp götürecek bir kanat gibi esen rüzgârdan korudu onu. İşi bitene dek kıyafetini kalçalarının üzerine sıvadı, sonra titreyerek arabasına bindi. Parkasını tekrar giymeyi düşündü, onun yerine termostan bir yudum aldı. Saatler geçti. Güneş uzaklarda yay şekline döndü, günahın çok ötesinde. Başka hiç kimse gelmedi uçurumun tepesine.

RAHİBE JENNIFER

koltuğuna gömüldü, adrenalinin etkisi azalmaya başlamıştı, artık kafasının içinde yaşamak için nedenler saymıyordu. Bir süre sonra uykuya daldı. Uyanınca biraz dua etti. Sonra biraz daha radyo dinledi, bu sefer şanslıydı, saatin kaç olduğunu hemen öğrendi. Dükkânlar kapanmadan önce kasabaya geri dönmesinin akıllıca bir hareket olacağını düşündü. Erzakının ne kadar yeteceğinden emin değildi.

RAHİBE JENNIFER

tekrar arabadan indi, aracın etrafında yürüdü ve bagaj kapağını kaldırdı. Kapağı kaldırır kaldırmaz, muazzam büyüklükte bir kuş -bir tür balıkçıl- arabasının üstünden uçup geçti, mızrak gibi gagasıyla parlak beyaz kanatları arabayla mükemmel bir hizada buluştu. Kuş geçerken Jennifer kafasını gayriihtiyari geri attı, az kalsın dengesini kaybediyordu, güneşten gözleri kamaştı. İçinin korkuyla dolduğu olağanüstü bir andı, sanki bu olayın peşinden hemen bir şey *olması* gerekiyormuş gibi, onu bir kâğıt torba gibi

yırtıp açacak bir şey. Fakat başka bir şey olmadı. Sersemlemişti, arabasının bagajına baktı, gözünü kamaştıran güneşin pırıltılarından başka hiçbir şey görmüyordu.

RAHİBE JENNIFER

kısa süre sonra bu tezahür anının gerçek önemini kavradı. Tanrı ona, başkalarına anlatabileceği bir diğer yaşama nedeni sunmuştu: uçan bir kuşun kerametini, bir yaratığın insanlık dışı varlığına ilişkin bilginin farklı olabileceğini görmek ve takdir edebilmek için, insan ve canlı olmak gerekliydi. Kuşların güzelliğini sevmek için yaşamak gerekliydi, kuşların kendisi bunu yapabilecek yetenekte değildi.

RAHİBE JENNIFER

gözbebeklerindeki parıltı geçip normal görüşünü kazanana dek bekledi. Bagajdaki erzakını altüst ederek aradı, bir kutu spagetti dışında çok az yiyeceği kalmıştı; gerçi acıkmıştı ama canı yemek istemiyordu. İçki durumunu kontrol etti. Yarım şişe beyaz şarabı kalmıştı, artık ısınmış olmasına rağmen dikkatli bir şekilde termosa boşalttı. Yarına kadar yetip yetmeyeceğini hesaplamaya çalıştı, meseleyi öyle ya da böyle netleştirebilecekmiş gibi bir yudum içti. Emin olamadı ve içki dükkânında yeniden sıraya girmekten ne kadar çekinebileceğini merak etti. Zaman kazanmak için, bagajdaki boş şişeleri kucağına topladı ve onlarla birlikte uçurumun kenarına doğru yürüdü. Güvenli bir uzaklıktan hepsini aşağı attı, hiçbir zaman geri gelmeyecek olan düşme sesini dinledi. Sonra arabasına doğru yürüdü. İntihar Noktası soğuyordu.

RAHİBE JENNIFER

kendini arabaya kapattı, biraz daha şarap içti ve gece için parkasını giydi.

Oyuncak Öyküsü

Tanrı yalnız oynardı: Yaşadığı yerde oynayabileceği başka çocuk yoktu. Bu da en azından terk edilmiş evrende bulduğu ganimetlerin hiçbirini paylaşmak zorunda olmaması demekti. Her şey otomatikman onundu.

Terk edilmiş bu evren çok garip bir yerdi, sonsuza dek kapatılmış olmasına rağmen, hiçbir şey değişmemiş gibi hâlâ içinde ışıklar vardı. Ve arkasında her zaman yeni çöpler olurdu, imkânsız bir düşün artan döküntüleri, sonsuzluğun iç organlarından çıkarılmış dişliler ve contalar.

Bir gün çöpleri altüst ederken, Tanrı çok iyi bir şey buldu: bir gezegen. Çöpten çıkardı, önce hevesle, sonra ihtiyatla elinde tuttu; şu ana kadar sapasağlam kalabilmiş olmasına rağmen tuhaf bir şekilde kırılgandı. Küçük parmaklarının altındaki gezegenin koruyucu atmosfer örtüsü bozulmuştu ve derisinin altında doğrudan toprağının tozlu yüzeyini hissediyordu. Küreyi beyaz kutuplarından tutup kaldırdı ve zarar ziyanı incelemeye başladı... Başlangıçta mükemmel bir küreydi herhalde? Eğer öyleyse, şimdi biraz yumurta biçimini almıştı. Parmak uçlarındaki toprak tozları atmosferde, kuzey ve güneyin vanilya tepelerine tarçın serpiliyor gibi yayılmıştı. Aşınmış çıkıntılı kıtalar üzerinde, birkaç yeni göl oluşuyordu. Bunun dışında bir hasar yoktu.

Tanrı oturdu, sırtını çitlere dayadı ve ödülünü inceledi. Mavi ve yeşil bir dünyaydı, karadan çok deniz vardı, ılık ve hoş kokuluydu. Burnunu atmosfere yaklaştırıp kokladı. Çam kokusu ya da

ozon gibi içini donduran çarpıcı bir katman vardı ve bunların altında toprak kokusu, pişmiş ekmek kokusu, ekvatordan gelen gübre kokusu, tuzlu bir çorbaya benzeyen denizin kokusu ve suda eriyen tatlı ilacın kabardığı gibi kabaran nehirlerin kokusu birbirine karışıyordu. Bugüne dek Tanrı'nın kokladığı en muhteşem şeydi bu.

Bugün geri kalan çöplerin arasında daha iyi bir şeyler bulma olasılığına rağmen, Tanrı bu gezegeni alıp eve gitmeliydi hemen. Sonradan biri gelebilir ve dünyasını elinden kapıp götürebilirdi ya da onu bulduğu yere koymasını söyleyebilirdi, zira bu bir çocuğun oynayamayacağı kadar tehlikeli bir şeydi.

Ayağa kalkmaya çalışırken, gezegeni neredeyse soğuktan uyuşmuş parmaklarının arasından düşürecekti. Küreyi farklı bir şekilde elinde tutmayı denedi, baskıyı yaymak için parmaklarını gevşeterek avucunun içine aldı. Bu bir başarıydı: belki de gezegen göründüğü kadar kırılgan değildi. Bir süre daha böyle taşımaya devam etti, tropik katman ellerini ısıtıp parmak uçlarını yeniden hissedene dek taşıdı.

Eve doğru yavaşça yürürken yollarda oldukça dikkatliydi. Tanrı bu harika buluşunu, değişken havası avuç içlerini iğnelemeye başlayınca döndürerek taşıdı. Sonunda gezegeni kucağında taşımayı deneyecek kadar cesaretlendi. Yine başarılı olmuştu. Tanrı neredeyse eve varmıştı ve gezegeni bir kolunun altına güvenli bir şekilde sıkıştırmış koşuyordu.

Onu odasına astı, tavanda asılı duruyordu. Gerçekten de ona uygun tek yer orasıydı. Bir masa ya da vitrin gibi birşeyin üzerinde hareketsiz bırakmak oldukça riskliydi: bir bölümü yavaş yavaş ezilebilirdi, ya da ışıksız kalan tarafı zarar görebilirdi veya küre yuvarlanıp yere düşebilirdi. İlk başta onu yere koymayı düşünmüştü, fakat bu da söz konusu olamazdı: bir anlık dikkatsizlik ya da öfke anında tekme atabilirdi; aynca tepeden bakılamayacak kadar da güzel bir şeydi bu.

Böylece, etrafından pamuk ipliklerle tutturarak odasının ortasındaki lambadan aşağı sarkıttı. Gezegen iyi ışık alsın ve etrafında

dikkat dağıtacak bir şey olmasın diye abajuru çıkardı: yukarda odaklanacak tek bir şey olmalıydı. Tanrı'nın gezegeni cezbedici ve mükemmel göründü, camdan esen rüzgârla belli belirsiz bir hızda, sürekli dönüyordu; öyle ki diğer oyuncakları artık gözü görmüyordu. Tanrı diğer oyuncaklarıyla hâlâ oynamasına rağmen, onların farklı bir düzenin objeleri olduğunu biliyordu: daha dayanıklı, daha faydalı, sade ve sıradan. Bazen ona gezegenini unutturup ölesiye eğlendiren oyuncakları vardı; ancak gezegenini hatırlar hatırlamaz onun diğer oyuncaklarından ne kadar farklı olduğunu görüyordu.

Evde oynamanın dışında, Tanrı terk edilmiş evrene çıkıp çöpleri karıştırmaya devam etti. Her zamanki gibi, orada bulduğu garip şeyler karşısında gözleri fal taşı gibi açılıyordu. Akkor değnekler, çok ağır metaller, serbest bırakıldığında yıldız şeklini alan gazla doldurulmuş şişeler, çöp kutularından köpük gibi saçılmış gümüş elyaf tüyler, üzerinde delikler olan parlak sarı koruyucu giysi, siyah kauçuk kutuların üzerinde esrarengiz amaçlar için kullanılan kristal aletler, yazılı sayfaları pastel bir bulanıklıkla yıkanmış şifre kitapları, bidonlar dolusu tuzla buz olmuş bilgisayar diski ve -çöp kutularının alamayacağı kadar büyük- bozuk motorlar. Evrenin yarattığı tüm malzeme buraya atılmıştı.

Bunların hiçbiri Tanrı'yı ilgilendirmiyordu. Evrenin ne geçmişi ne de geleceği umurundaydı, onu ilgilendiren yalnızca şu andı. Çöpten gelmiş olsalar bile oynayacak bir şeyler bulabildiği sürece oynamaya devam edecekti. Yapacak başka ne vardı ki?

Tanrı'nın gezegeni tavana asılı olduğundan, kaçınılmaz şekilde onu en çok yatağa uzanınca başı yastığındayken izliyordu. Bütün gün oynamaktan yorgun düştüğünde, mavi yeşil dünyayı kısık gözlerle izlerdi. Sonra genellikle uykuya dalardı ve rüyasında, küçülerek oraya seyahat ettiğini görürdü. Bunlar neredeyse efsanelerin ve manasızlığın kutsal havasını taşıyan, romantik ve eğlenceli rüyalardı. Genelde aynı anda hem yatağından gezegene bakan kendisi, hem de o gezegende dolaşan ve kendi yüzünü bir an olsun görmek istermiş gibi kafasını kaldırmış akıl sır ermez cennetlere

bakan yetişkin halinin küçük bir modeli olurdu. Bu rüyalarda, küçük yetişkin hali sürekli diğer insanlarla çevrili, sorumluluklarla kuşatılmış, bir görevle yüklü olurdu; ama gel gör ki o yalnız kalmak ve sessizce oynamak özgürlüğüyle yanıp tutuşurdu.

Düşlerinin sonuna doğru daima, mavi-yeşil gezegenin yurttaşlarının onu sonsuza dek mahkûm ettiği krizler yaşanırdı; kâbuslarında onu canlı canlı gömmeye bile çalışırlardı, böylece zamanla geri dönüşü olmayan bir atom yağmuru halinde yerkabuğunun içinde kaybolup giderdi. Nefes alma ihtiyacı duyarak uyandığında, kendini kefenlenmiş gibi çarşafa sarılı bulurdu.

Ara sıra gördüğü kâbuslara rağmen, minik gezegenin güzelliği ve cazibesi konusundaki duygularını hiçbir zaman yitirmedi. Kalabalıkları barındıran mucizevi bir yumurtaydı bu, masum ve zekiydi; ergimiş tortullardan dağlar, su ve çamurdan yağmur ormanları, tuzdan tatlı su oluşturabiliyordu. Bu içgüdüyle başarılan bir simyaydı; bitkilerin tükenmiş nefeslerinden bile fayda sağlayabilen ama kendi kendinin farkında olmayan bir dünyanın içgüdüsü.

Genelde uyumaya niyetlendiği her an, gezegenin hünerli pırıltılarının tatlı büyüsüne kapılıp onu yeniden keşfetmek üzere yatağından fırlardı. Bir sandalyeye çıkar, elinde büyüteçle neredeyse atmosferin süngerimsi derisine dokunarak küreyi incelerdi.

Bu gayet iyi bir büyüteçti, evrenin arka tarafındaki çöp kutularında bulmuştu, ancak bununla görebileceği şeyler sınırlıydı. Teoride oldukça heyecanlandırıcı olan hava koşullarındaki aşırılıklar, onun baktığı yerden tam bir hayal kırıklığıydı. Bir bulutla diğeri arasındaki ince farkları -sirrus, altostratus, kümülonimbus ve diğerleri- dışarıdan bakarak ayırt etmek genelde imkânsızdı, çünkü birbirlerini öreterek katmanlar oluşturuyorlardı. Gerçekten de Tanrı'nın gözlerindeki yorgunluğun pusu gibi sisliydi her şey. Kasırga, hortum, şimşek, dolu, kar ve hatta yağmur: gözlerini ne kadar kısarsa kısın hiçbir zaman göremeyeceği olağandışı olaylardı. Bulutlar gökyüzünü kapladığında, görülmeye değer şeyleri ondan saklarlardı; bulutlar çekildiğinde ise görülmeye değer bir şey olmazdı.

Tanrı bunu ilk fark ettiğinde, odanın ortasındaki yalpalayan sandalyesine tüneyip, ne mükemmel şekilde dışlandığı düşüncesiyle sıkıntılı bir halde başını önüne eğdi.

Gezegeni küçücüktü, o ise kocamandı. Okyanusların tümü elinden azıcık büyüktü, sadece birkaç ülke onları görmek için uğraştığı gözleri kadardı. Elbette ki tüm resmi görebildiği için mutluydu, ancak detayları seçebilmek için yanıp tutuşuyordu. Gökyüzünün bulutsuz, açık bir bölümünden, sonsuza uzanan ormanları seyrediyor ama hiç ağaç göremiyordu. Bazen öfke saçma sapan hayaller kurmasına neden oluyordu: sadece tek bir ağaç değil yavru bir fidan görmek – hayır, daha da iyisi: yakılmış orman cürufu arasından bir kurbağa ayağı gibi çıkmış, küçücük bir tomurcuk.

Görebildikleri o kadar iyiydi ki tatminsizliği hiç dinmedi ve sık sık boynu tutulup, gözleri ağrıyıp, çıplak ayakları uyuşana dek gezegenine bakmayı sürdürdü. Bulutların dağların eteklerinden geçerken dalgalanmasını, ya da bir zirvede beyaz sancak gibi görünmelerini izlerdi. Buzulların kutuplardan, tıpkı omlet yaparken yağın yumurtanın beyazından uzaklaştığı gibi uzaklaşmasını izlerdi; tüm alt kıtanın kısırlıktan bunalıp bundan kurtulmaya çalışır gibi kavruk kahverengiden yeşile dönüştüğünü görmüştü.

Her kara kitlesinin farklı şekline, çok dikkatli baktığında okyanusun maviliğinde kaybolan küçük adaların şekillerine bile alışmaya başlamıştı. Bir kısmı kürenin tepesindeki buzlu kısımla birleşmiş olan en büyük kıtadan, birbirinden farklı kokular geliyordu. Her milimetresinden, egzotik meyve karışımları gibi aromatik kokular duyuluyordu. Toprak kokusu, yakılmış karbonların kara örtüsü altından yavaşça süzülürdü; çürümüş bedenlerin pis kokusu etrafında hafif bir muson esintisi dönüp dururdu; taze çileklerin merak uyandıran engin manzaralar boyunca mazot ve sodyum ile yolculuğu seyredilirdi. Güney uçta ise, yaka uçlarından asılmış bir gömlek gibi duran en büyük kıta vardı; dağ çıkıntıları çirkin birer yüz gibi yakanın üzerinde duruyordu. Diğer iki kara kitlesi de ona yüzleri anımsattı: neredeyse aynı büyüklükteydiler, şekilleri benziyordu ve okyanusla bölünmüşlerdi, ama profilden

bakınca ikisi de yaşlı adama benziyordu – hayal kırıklığına uğramış, uzun yüzlü ihtiyar adamlar. Biraz daha büyükçe olanı, sürekli kan terliyormuş gibi taze kan kokuyordu.

Tanrı elbette ki gezegenindeki tüm insanları tanıyordu. Milyonlarcaydılar, bir çocuğun sayamayacağı kadar çoktular. İnsanların şehirleri, geniş buz tabakaları hariç kürenin her sert parçasına yayılmıştı; hatta zaman zaman ne olur ne olmaz diye bunları bile incelemişti. Emin olmak mümkün değilse de Tanrı, sesleri ilk en büyük kıtadan, kenarları insanlarla dolu olandan duymaya başladığını tahmin ediyordu.

Asırlardır bu sesleri, kendi rüyalarında duyduğunu sanmıştı; karanlıkta battaniyesine sarılmış bir haldeyken uykun eşiğinde duraksadığında geliyorlardı. Zamanla bu seslerin rüyalarıyla alakalı olmadığını anladı; sonik polen tanecikleri gibi küçük gezegeni ile kendisi arasındaki kara uzaydan yatağına doğru sarmal oluşturarak iniyorlardı sadece.

İlk başlarda sesler o kadar zayıftı ki Tanrı yastık kılıfının hışırtısından ayırt edemiyordu. Bununla beraber, ya daha istekle dinlemeyi öğrendiğinden ya da daha sesli konuşmaya başladıklarından olsa gerek, bazen konuşulanların bir kısmını yakalıyordu. Kulağına ulaşanlar en yüksek sesler değildi; milyonlarca insanın bağırışının troposferde yok olmasını ve yalnızca birkaçının sesinin uzağa gidebilecek oranı tutturabilmesini sağlayan, garip bir bilimsel ilke vardı.

Tanrı, bir sürü insanın ahenkle söylediği büyük bir feryat duydu: Allah'a, Elvis'e, Zafer'e, Özgürlük'e, Hitler'e düzülen methiyeler ve teşvikler – şovmenlerdi belki, ya da spor takımları. Tanrı'ya pek bir şey ifade etmiyorlardı, tek ve anlamsız bu sözcüklerin tekrarı onun için bağlam dışıydı. Diğer yandan, daha sessiz konuşmaların, bireylerin kısa ağlamalarının ya da sohbetlerinin Tanrı'da bir anlam uyandırması daha olasıydı.

Bir ses tınısı onu her şeyden daha çok etkiliyordu; konuşanın görüntüsünü ve içinde bulunduğu durumu yansıtan bir müziği vardı. Her biri birkaç kelimeden oluşan parçalar, şu an sahip ol-

duğundan daha farklı bir yaşamın parçası olduğunu ona hissettirebiliyordu. Bazen konuşan oydu, bazen de ona konuşuluyordu. Kundaktan mezara dek herhangi bir anda, o çocuktu, adamdı, kadındı. Kendini, eldivenli güçlü eller tarafından bir kızağa bindirilmiş hissediyordu; ve bir sesin ona yolculuğun nasıl olacağını anlattığını... Onlar anlamadığı bir şeylere ağlarken, birinin çıplak omzunun dokusunu hissetti. Endişeli arkadaşları o öksürürken ve pahalı bir yemeği sağa sola saçarken sırtına vuruyordu. Oğlunun okulda başarılı olmasını, böyle bir aptalın kızına iyi bir eş olmasını, Noel Baba'nın ona Galaksi model bir cep telefonu getirmesini diliyordu.

Tanrı'nın fark ettiği kadarıyla, hiçbir ses ona ikinci kez ulaşmadı, ya da ulaştıysa bile kesinlikle dikkatini çekmedi. Bununla beraber, belirli duygu ölçülerini tanımayı öğrendi - duygunun belli türlerini ya da uyumlarını. Bazı bağırışlar rahatsız edici şekilde tutkuluydu, onu harekete geçirmiyordu, aksine tirada başladıklarında uykuya dalıyordu. Diğerlerinin, uysal ve sade sesli olanların ise onu uyandıracak gücü vardı. Onlar için hemen yatağından fırlardı. Adı geçtiği için değil -adı o kadar çok kullanılıyordu ki gezegende Tanrı'dan geçilmediğini düşünüyordu- sevgiyle ve imkânsızın özlemiyle dolu olan o belirgin ses tonu için kalkıyordu hemen. Ne kadar uykulu olursa olsun, sandalyesinin üzerine çıkar ve küreyi iterdi, böylece ne olacaksa hemen olur, zaten olmuş olanlarsa çok eskide kalırdı.

Sonra uykuya dalardı ve rüyasında, gezegenine gidip orada öleceğini görürdü.

Ya da duyduğu son ses bir kahkahaysa, evrenin arkasında oynadığının ve uyandığında tarif bile edemeyeceği kadar farklı bir şeyler bulduğunun rüyasını görürdü.

En garip rüyasını bir çocuğun, kesinlikle genç bir erkek çocuğunun çok sessiz bir gecedeki fısıltısını duyduktan sonra görmüştü.

"Tanrım?" Ses ağlıyor gibi titrekti. "Orda mısın? Seninle konuşabilir miyim?"

Tanrı ve diğer çocuk nefeslerini tuttuğunda bir duraksama oldu, sonra ise hiçbir şey. Tanrı onu kaybetti.

Tanrı yatağından fırladı ve sandalyesine çıkarak yüzünü asılı duran gezegene iyice yaklaştırdı. Karanlıkta bile kutupların beyazlığını, hızlı esen rüzgârları, bulutları görebiliyordu. Ama elbette kendisine fısıldayan çocuğu göremiyordu.

"Merhaba," diye yanıt verdi dudaklarını eksosfere değdirerek fısıltıyla. "Benim. Buradayım işte." Bulutlar ağzının altında biçimlendi hemen, bir pencereye üflemişti de buğulandırmıştı sanki, ama hepsi buydu. Hiç şüphe yoktu ki, bu konuşma denemesi nedeniyle hava durumu olağanüstü uç noktalarda değişecekti, ama bunu bekleyemeyecek kadar uykuluydu. Gözbebekleri uykusuzluktan şişmişti ve titriyordu.

Yatakta, yüksek bir yerden düşüyormuş gibi uykuya daldı; uzayda düşen tek bir yumuşak kelimeydi sanki. Daha sonra rüyasında evrene, yeni oyuncaklar bulabildiği için en sevdiği yere geri döndüğünü gördü. Bu sefer yaklaştıkça, birinin orada bir şeyleri karıştırdığını duyuyordu. Kendisiyle aynı ölçülerde, eski bir jeneratörün yanmış kaplamasından çıkıveren başka bir çocuktu. Tanrı yalnızlığın verdiği coşku ile fırladı, çocuk arkasını dönüp kız mı erkek mi olduğunu belli etmeden önce ona mümkün olduğunca yaklaşmak için umutsuzca çabaladı.

Koştu, koştu, bütün gece, sonsuza kadar, ta ki uyanana kadar koştu, uyandığında hiçbir şey hatırlamıyordu; iyi bir rüya olduğundan ve kendini mutlu hissettiğinden başka...

Bayan Tombik ve Bayan Cılız

Manastır günlerinden bu yana dost olan epeyce genç iki bayan, küçük konforlu bir evde hâlâ birlikte yaşıyorlardı. Birbirlerine fena halde alışmışlardı ve sabahları omleti sırayla yapıyorlardı.

Aslında şişman olmayan Bayan Tombik, banyo giderinden farklı renkteki saçları toplamak, lavabodaki kurumuş diş macunu artığını temizlemek gibi, aslında zayıf olmayan Bayan Cılız'ın sevmediği işleri yapardı. Bayan Cılız ise çamaşır yıkama ve ütü gibi işlerle ilgilenirdi, arkadaşı bunun adil bir işbölümü olduğunu düşünüyordu.

Bu öyküde fiziksel özellikler önemli: Uzun bacakları, iri göğüsleri ve Marilyn Monroe'ya benzeyen yüzü ile fidan gibi bir kadındı Bayan Tombik. Benzer olarak, Bayan Cılız da uzun bacaklara, iri göğüslere, Greta Garbo'ya benzeyen ama yanakları onunkinden daha dolgun bir yüze sahip fidan gibi bir kadındı. Birbirlerinin kıyafetlerini giyme alışkanlıkları olsaydı onları karıştırırdık belki; en azından kötü bir ışıkta.

Ama birbirlerinin kıyafetlerini giyme alışkanlıkları yoktu (giyselerdi mükemmel otururdu herhalde), çünkü birbirlerini peynir ile tebeşir kadar farklı görüyorlardı. Bu kanaate (külliyen hatalı kanaate) ev işlerinin paylaşımı gibi şeyler üzerinden varılmıştı. Şöyle düşünüyorlardı: klozete eğilince biri kusarken, öbürü memnuniyetle mırıldanabiliyorsa nasıl aynı olabilirlerdi? Biri haftada üç saatini ütüye ayırırken öbürünün belki de tüm ömrü boyunca üç saat ütü yaptığı düşünülecek olursa, başkaları onları birbirlerinden nasıl ayırt edemezdi?

Ama iş bölümünden daha derin gerçekler de vardı; Bayan Tombik ve Bayan Cılız evin kalbindeki görünmez bir kökten büyüyen iki solgun dal misali, neredeyse tek bir organizma kadar birbirine benziyordu.

Sıradan bir günde, sabah yedide saat çaldı, kadınlardan biri yataktan uzanıp saati kapattı, çalar saati her gece birinin başucuna koyup sabahları sırayla kapatıyorlardı. Bayan Tombik yataktan kalkıp terliklerini giydi ve kahvaltıyı hazırlamak üzere mutfağa yürüdü.

Kahvaltı sofrasında o ve Bayan Cılız, her anını birlikte geçiren insanların geliştirdiği özel sıkıcı bir dilde konuşurlardı.

Kahvaltıdan sonra giyinirlerdi; Bayan Tombik sihirli sutyeniyle son moda kıyafetlerini giyerken, Bayan Cılız beyaz üniformasını ve yönetmeliğe uygun olan hırkasını giyerdi. Daha sonra ortak arabalarıyla işe doğru yola koyulurlardı. Bayan Cılız Halk Sağlığı Merkezi'nde inerdi, Bayan Tombik o gün canı nereye gitmek isterse oraya giderdi.

Ara sıra canı hiçbir yere gitmek istemezdi ve eve geri dönerdi, ama genelde Marilyn Monroe görünüşüyle yapacak işleri olurdu.

Bayan Cılız'ın Sıradan Bir Günü

Hemşirelik yapan Bayan Cılız'ın bir dolu işi vardı ve hepsini çok severek yapıyordu. Şen şakrak bir samimiyeti gerçek sevgi sıcaklığında sunma becerisi olan sağlık görevlilerinden biriydi. Bu da onun özellikle hasta ve yaşlı olan herkesle iyi anlaşmasını sağlıyordu.

"Bugün, nasılsınız, Bayan Carbioni?" diye sorabilirdi kronik ülseri olan kadının üstünü değiştirirken ya da:

"Afiyet olsun aşkım," derdi iki büklüm olmuş titrek bir ihtiyara yemek verirken ya da:

"Geçen hafta size sigara konusunda söylediklerimi düşündünüz mü Bay Sangster?"

Gerekli olduğunda bir anne, bir kız kardeş ya da vefalı bir evlat olabilirdi. Hastaları için en iyisi olduğunu düşündüğü şeyleri daima elde ederdi.

İş arkadaşları onun bir mucize olduğunu söylüyordu.

"Eleanor mucizesi," diyorlardı.

Halk Sağlığı Merkezi'nin arka tarafında içtikleri sabah çayında, hemşirelerin arasında samimi bir sohbet dönüyordu. Büyük laminant bir masanın etrafında oturan hemşirelerin her biri, hastalarının gittikçe kötüleşen durumundan söz ediyordu.

"Bay Simek tuvalete gitmeyi unutuyor ve artık telefon edemeyeceğe de benziyor. İşbirliğine hiç yanaşmıyor; tam bir sıkıntı! Çok yakında evinden de çıkarırlar sanıyorum."

"Zavallı ihtiyar. Birkaç yıl öncesine kadar efendi bir adamdı halbuki." Bunları söyleyen elbette Bayan Cılız'dı.

"Evet, öyleydi galiba... O kadar uzun süre geçmiş gibi geliyor ki hatırlamıyorum bile. Sen hepsini gayet iyi hatırlıyorsun ama!"

"Eeee, ne demişler, Eleanor mucizesi."

Bayan Cılız kızardı, alçakgönüllülükten değil, seçilen işine bu kadar uymasından, aynı zamanda seçilen ev hayatına ve arkadaşına bu kadar uyum sağlamaktan duyduğu utançtan: diğer bir deyişle, bütünüyle Yaşam'a ideal biçimde uyuyordu.

Halk Sağlığı Merkezi'nden akşam çıkacaktı; eğer yolun karşı tarafında bekleyen arabayı ve direksiyona dayadığı dergisini okuyan Bayan Tombik'i görmezse otobüs durağına gidecekti.

Bayan Tombik'in Sıradan Bir Günü

Bayan Tombik bir güzellik ajansı için çalışıyordu, yani çoğunlukla mankenlik ara sıra da oyunculuk yapıyordu. İri göğüslü olduğu için çok fazla moda işi alamıyordu ama pek çok başka bağlantısı vardı.

Televizyondaki popüler bir dedektif dizisinde bir suçlunun kız arkadaşını (ya da belki karısını) oynamıştı; Endişe, Aşk, Acı ve sonunda erkek arkadaşı (ya da belki kocası) polisler tarafından

mermi yağmuruna tutulduğunda Yas ve Korku duygularını yansıtması gereken bir roldü.

Bugüne dek oynadığı tek sinema rolü bundan daha az oyunculuk gerektiriyordu ama en azından göğüslerini açması gerekmemişti; yani, onları örten saçları kaldırmadığınız sürece.

Çoğunlukla, Carp&Bravitt ajansından gelen reklam filmlerinde oynardı. Başroller ve yardımcı roller karmaşık bir sırayla gelirdi: Bir gün belirli bir marka gömlek giymiş adama hayranlıkla bakan kadınlar arasında yer alırken, sonraki gün elinde yer parlatıcısıyla bir yıldız oluverirdi. Ondan sonra ise süpermarkete koşan yedi ayaklı bir tavşanı takip eden çılgın kalabalıkta yer alabilirdi.

Açıkçası reklam işinin pek geleceği yoktu; buna karşın, Bayan Tombik'in oyunculuk kariyeri için büyük hedefleri vardı: birkaç hafta içinde başka bir televizyon dizisinde başka bir suçlunun kız arkadaşını (ya da belki karısını) oynayabilirdi, yaklaşık iki ay içinde büyük bütçeli uluslararası bir film olan *Cehennem Silahı VI*'da tekinsiz, seksi, hain kahramanı oynamak için sözleşme imzalamıştı. Kelimenin tam anlamıyla büyük bir işti bu.

"Yeni gösterime girecek filmini duyduk, Suzie," dedi Bay Carp.

"Evet," dedi Bay Bravitt. "Tam on ikiden vurdun. Ama hak ediyorsun, Suzie."

Adamların ikisi de Suzie'nin mükemmel bacakları ve göğüsleri olduğunu düşünüyordu.

TV reklam yapımcıları da ona hep iyi davranmıştı, çünkü zavallının tekinin ürünle ilişkilendirilmesi hiç işlerine gelmezdi. Bayan Tombik içinse reklam, öğleden sonra eğlencesinden daha fazla bir şey ifade etmiyordu. Yönetmenler nasıl gittiğini, bir çay daha isteyip istemediğini ya da sadece *bir* tane daha tekrar çekimden rahatsız olup olmayacağını sorarlardı.

"Evet kızlar: şimdi havaya sıçrıyoruz... Hadi! Saçmalık olduğunu biliyorum ama bunun için para aldığımızı düşünerek kendimizi mutlu edelim!"

Bütün yıllar boyunca, en düşük bütçeli reklam filminde bile, Bayan Tombik'e tek bir olumsuz kelime söylenmemişti. Hiç kimseyi bir mucize olarak etkilememişti şu ana kadar, ama genelde

herkes hoş bir kız olduğu konusunda hemfikirdi. Ve çekim bittiğinde Bayan Tombik küçük arabasına atlayıp evine dönerdi.

İlk Ay

Bayan Tombik'le Bayan Cılız'ın, o garip sorunun sıkıntısını ilk çekmeye başladıkları tarih 25 Nisan'dı.

Bayan Cılız yedide çalar saati kapattı ve yataktan kalkıp terliklerini giydi. Kahvaltı hazırlama sırası ondaydı, görev duygusunun verdiği rahatlıkla ekmek, margarin, yumurta, çay gibi kahvaltı malzemelerini bir araya topladı. Bunları bir araya toplar toplamaz, birikenler koca bir şeymiş gibi etkiledi onu. Aslında *o kadar* fazlaydı ki biraz tiksinmişti: gerçekten de bu yiyecek yığınının gösterdiği kadar pisboğaz bir iştaha mı sahipti?

Bu sorusunu yanıtlamak ister gibi, içinin derinliklerine yoğunlaşıp iştahını anlamaya çalıştı ama tek görebildiği, bir kara delikte kaybolan son damlaların ışıltısı oldu. Suyun bir süzgeçten kaçınılmaz şekilde akıp gidivermesi gibi, iştahı umutsuzca kaçmıştı. Birkaç dakika sonra *yemek yemenin ona göre olmadığı* düşüncesine kapıldı: çok uzun süredir yapıyordu bunu. Ağzına bir şeyler koyup dişlerinle ezip yutmanın ne anlamı vardı sanki?

"Ne oldu?"

Gelen, geceliği ve terlikleri ile Bayan Tombik'ti. Bayan Cılız'a "Burada durmuş ne yapıyorsun?" der gibi bakıyordu. Bayan Cılız da Bayan Tombik'e, "Ne acelen var?" der gibi bakıyordu.

"*Bekleyemedim*," dedi Bayan Tombik. "O kadar *açım* ki.". Yumurta sepetinden hemen bir yumurta kaptı ama kabukları soyulmamıştı henüz ve çiğdiler, pişmelerini bekleyecek sabrı yoktu, onun yerine ekmeğe geçti, hemen poşetten birkaç dilim aldı.

"Ama Tanrım, amma da acıkmışım," diye mırıldandı karnını doyururken.

"Devam et," diyerek kenara çekildi Bayan Cılız. "Hepsini ye. Bu sabah hiç aç değilim. Bir lokma bile yiyemem." Geceliğinin içinde titreyerek ayakta dikiliyor, Bayan Tombik'in yaptığını bir insanın nasıl yapabileceği karşısında hayrete düşüyordu.

Bayan Tombik, yerken kaşlarını çattı ve yarım yamalak bir ilgiyle,

"Bir şeyler yemelisin," dedi.

Bayan Cılız, buzdolabını açtı ve plastik kâseden bir avuç rendelenmiş havuç aldı. Görülmemiş bir zarafetle masaya oturdu ve Bayan Tombik kuru ekmeğini yemeye devam ederken, bir avuç dolusu havuca baktı ve şöyle dedi:

"Biliyorsun, düşününce bu çok fazla. Aslında... dört ya da beş santimetreküp yeter. Bir insanın midesi beş santimetreküp olamaz, değil mi?"

"Ah, ondan çok daha fazla," diye mırıldandı lokmaları arasında soluklanan Bayan Tombik. "Neyse ne, geriliyor işte."

"Iığğ," dedi Bayan Cılız. "Kulağa hiç hoş gelmiyor." Avucundaki havucu dikkatli bir şekilde bir elinden diğerine aktarıp kemirmeye başladı, meraklı bir hayvan gibi.

Bayan Tombik, altıncı ekmek dilimini güçlükle yuttu ve artık haşlamak için birkaç yumurta koyabileceğini düşünüp rahatladı, onlar pişene kadar ekmek yemeye devam edebilirdi.

Vakit gelince, Bayan Cılız ile Bayan Tombik işe gitti.

"Hafta sonları ne yaparsın Elenaor?" diye sordu sabah çayında iş arkadaşlarından biri Bayan Cılız'a.

"Katolik Kadınlar Senfoni Orkestrası'nda obua çalıyorum," diye yanıtladı.

"Dalga geçiyorsun!"

"Hayır, manastırda öğrenmiştim, sonra da hiç bırakmadım. Çok keyifli."

"Ha ha! Aferin sana!"

Bayan Cılız kızarmıştı; çayından bir yudum içti ama bisküvilerine dokunmadı.

Bayan Tombik şehir dışına doğru giden bir arabadaydı. Doğru marka arabayı satın alan bir adamın karısını oynuyordu. Kaportadan, yan camlardan ve arka koltuktan çekim yapan kamera, arabanın harika performansından dolayı birbirine memnun memnun

gülümseyen çifti çekiyordu. Bayan Tombik'in emniyet kemeri göğüslerini ikiye ayırmıştı, daha iyi bir görüntü için dikiz aynası ona doğru ayarlanmıştı ve böylece rüzgârın saçlarını fotojenik olmayan bir şekilde dalgalandırıp dalgalandırmadığını görebiliyordu. Eğer öyle olursa arabayı durdurup kuaföre saçlarını düzelttirme imkânı vardı – bu bir star kaprisi değildi de neydi? "Çekimden sonra bir içkiye ne dersin?" dedi direksiyondaki oyuncu. Elbette, kameralar tarafından ses kaydedilmiyordu ve sadece dudak okumada uzman olanlar direksiyon ya da süspansiyon hakkında konuşup konuşmadıklarını anlayabilirdi.

"Neden beni öğle yemeğine davet etmiyorsun," dedi Bayan Tombik. Daha önce hiçbir erkeğe böyle bir şey sormamıştı.

Oyuncu güldü. "Tabii tatlım," dedi.

Motor gürültüleri arasında biten reklam yerini canlı bir müziğe, Bayan Tombik'in midesinden çıkan gurultulara bıraktı.

İkinci Ay

Mayısın 25'i geldiğinde, Bayan Tombik ve Bayan Cılız yıllardır sahip olduklarından farklı görüntülere bürünmeye başlamıştı. Bunun sebebi birinin yemesi, öbürünün ise yememesiydi.

Sabahları Bayan Cılız neredeyse hiçbir şey yemezken, Bayan Tombik her şeyi yiyordu. Mutfak harcamaları hemen hemen aynı kaldığından, her iki kadın da bu yeni durum karşısında sorun çıkarmamıştı; ancak bu hal o kadar aniden ve o kadar karşı konulmaz şekilde ortaya çıkmıştı ki kabul etmek zorunda kalmışlardı.

Olanlarla ilgili yalnızca bir kez ortak bir endişeyi paylaşmış ve o an mutfak masasının karşısından yalnızca birbirlerinin bakışlarını yakalamış, sırasıyla bir kâse yulaf ezmesini ve bir kereviz sapını aniden kenara atmış, birbirinin elini tutup sıkmışlardı, ta ki elleri titreyene ve yaşlar gözlerinden süzülene dek.

"İncecik görünüyorsun Eleanor," demişti Bayan Cılız'ın iş arkadaşları; kilo kaybı en azından elbiseler içinde onun iyi, *fidan gibi* görünmesini sağlamıştı.

Çoğu, "Bunu nasıl beceriyorsun?" diye soruyordu. "*Ben* diyet yapınca hiçbir işe yaramıyor."

Daha sonra yine: "Sıska olmak bugünlerde çok moda. Ben gençken balıketinde ve al yanaklı olmak modaydı!"

Bayan Cılız, *zayıf* ve al yanaklıydı. Al yanak kısmını makyaj setine borçluydu.

Bayan Tombik, kilosunu belli bir seviyede tutabilmek için her gün bol bol egzersiz yaptı. Beli hâlâ inceydi ama göğüsleri, bacakları ve kalçalarından kilo alıyordu.

"*Cehennem Silahı VI* için herhalde bu kilolar?" diye tahmin etti Bay Carp. "Onları şaşkına çevireceksin, Suzie."

"Ne vücut ama," diye iç çekti Bay Bravit, kimsenin duymayacağı şekilde.

Bayan Tombik'in oyuncu arkadaşı onu düzenli olarak öğle ve akşam yemeklerine götürdü. Birkaç kez adamın, içinde yatak ve buzdolabından başka bir şey olmayan evine gitti. Bu cömertliği karşılığında adamın bir tür seksüel ödül istemesinin an meselesi olduğunu bilmesine rağmen onun buzdolabını kullanıyordu, yatağını değil. Esas mesele, yemek vakti yaklaştığında adamın evinin kendi evinden daha yakın olmasıydı.

Üçüncü Ay

Haziranın 25'inde her iki kadın da iyice ayırt edilebiliyordu.

Bayan Cılız, ergenlik çağının başlarında olduğu kadar zayıftı. Bacakları ile kalçalarının hatları yok olmuştu; köprücükkemiği ile kürekkemikleri daha fazla göze çarpıyordu, parmakları incecik mum gibiydi. Sutyeni içi boş olduğundan büzüşüyordu, hareket ettikçe elbiseleri üzerinden kayıyordu. Boynu uzamıştı sanki; elmacıkkemikleri kozmetik ürünlerin desteğiyle bile daha önce hiç olmadığı gibi görünüyordu.

"Aslına bakarsan Eleanor, bu diyet fazla uzadı," diyordu iş arkadaşları.

"Sağlını düşünmelisin canım. Zayıflıktan yok olup gitmeni istemeyiz."

"Ama ben diyet yapmıyorum," diyordu Bayan Cılız, söylenenlere nazikçe karşı çıkıp. "Canım bir şey yemek istemiyor sadece."

Bu durumda bir doktora görünmesi gerektiğine karar verildi.

Ama Bayan Cılız, bunun değişiminin bir gereği olduğunu biliyordu.

Bayan Tombik de biliyordu; egzersiz yapmaktan ve (son zamanlarda) korse giymekten başka bir şey yapmıyordu.

"Sence bunların *bu kadar* büyük olması Mel Gibson'ın hoşuna gider mi?" diye şaka yapıyordu Bay Carp, şirinlik yapmaya çalışarak. Sinema rolü yaklaştıkça, sinirlerinin gerildiğini ve bu yüzden yediğini düşünüyordu. Bir suçlunun kız arkadaşını (ya da belki karısını) canlandırdığı dizideki rolü gelip geçmişti ve performansı çok övülmüştü. Yönetmen, vücudu seçmelerdekinden daha biçimli olduğu için oldukça memnundu. "İyi bir sürtük potansiyeli," olduğunu söyledi ve mağazanın giysi departmanının muhtemelen LÜKS DÜŞKÜNÜ SÜRTÜK yazan rafından onun için bir ayıcık sipariş etti. Elbette ki bunu profesyonel bir yönetmenin profesyonel bir aktriste söyleyebileceği en hoş şekilde ifade etmişti.

Tabii ki bu birkaç hafta önceydi ve o zamandan beri daha da kilo almıştı. Cezalandırıcı bir koşu ve şınav rejimi, önceki halinin üstünü yeni yumuşak bir etle kaplamasına neden olan altı öğün yemeğe yenik düşüyordu.

"Aman Tanrım, ne çok yiyorsun," dedi bir gün aktör arkadaşı. Adamın anlamak konusunda uğradığı mükemmel başarısızlık, kadının içindeki küçük aşağılama alevini canlandırmıştı; adama küçümseyerek "*Elbette* yiyorum – başka ne bekliyorsun?" der gibi baktı.

Dördüncü Ay

25 Temmuzda Bayan Cılız, Bayan Tombik'e bir tepsi yiyecek götürerek güne başladı. Kendisi Çin marulundan küçük ısırıklar alırken Bayan Tombik reçelli krep, omlet ve domuz pastırması, kızarmış ekmek ve bir kâse kremalı tatlıyı yutuyordu. Bayan Tombik kendini

zavallı hissettiğinden şimdi daha da fazla yiyordu, çünkü *Cehennem Silahı VI*'da tekinsiz seksi hain kahramanı oynama şansını kaybetmişti. Çekimler başladıktan bir hafta sonra, yönetmen yeni halini görür görmez sözleşmeyi iptal etti ve rolü onun yerine uzun bacaklı, iri göğüslü, yüzü Marilyn Monroe'ya benzeyen başka bir ince kadına verdi.

Arkadaşlan tazminat davası açmasını önerdi ama hepsinin kalbinin derinliklerinde kazanmasının şüpheli olduğu inancı vardı.

"İyi misin?" diye soruyorlardı manalı bir şekilde.

Bundan sonra Bayan Tombik, reklamlarda seksi şişman kadın rolünü oynamaya başladı. Yönetmenler her zamanki gibi yaptığı işten memnundu, ama Carp ve Bravitt uygun bir dille ona firmadan eskisi gibi bağlantılar kurmasını beklememesini söylediler.

"İri kadınların reklam filmlerinde oynama şansı kısıtlı, Suzie. Ya kilo vermelisin ya da bu konuyu ciddi bir şekilde düşünmelisin."

"Ciddi bir şekilde düşünmek mi?"

"Seksi görünmeyi tamamen bırakabilirsin. Seni "ev hanımı ve anne" tipinde çıkarabilirim. Bilirsin işte: permalı saçlar, ucuz çiçek desenli elbiseler, etrafında bir nur halesiyle bahçede eteğinin dibindeki çocukların ekmeğine margarin süren... Koreografisi yapılmış bir dans gösterisiyle kirli çamaşırları çamaşır makinesine tıkan... Hâlâ dans edebiliyor musun, tatlım?"

"Hayır," diye iç çekti Bayan Tombik. "Pek sayılmaz."

"Peki," dedi Carp, yüzünden bir tiksinti gölgesi geçti. "Neyse, tekrar düşün. Ama biliyorsun ki yapacağın en iyi şey kilo vermek."

"Elimden geleni yapacağım," diye söz verdi Bayan Tombik, ama yemek yememek söz konusu bile olamazdı ve kalınlaşan beli, yayılan kalçalarıyla hareket etmesi gittikçe güçleşiyordu. Oyuncu arkadaşı, tam da onunla yatmaya karar verdiği sırada terk etmişti; sebebi ise haftada birkaç kez buzdolabını doldurmayı mali olarak karşılayamayacak olmasıydı. Durumundaki değişiklik başladığından bu yana, Bayan Tombik'e sarf edilen ilk kötü cümleydi bu.

Bayan Cılız'a da kısa süre sonra ilk kötü söz sarf edildi; beslenme bozukluğu olan yaşlı bir bayana yemeğini yemesi konusunda ısrar edince, kadın önündeki tabağı itti ve aşağılayıcı bir

şekilde, "Sen kim oluyorsun da bana yeterince yemediğimi söylüyorsun?" dedi.

"Ben... Ben özür dilerim" dedi Bayan Cılız, yüzünü ekşiterek.

Beşinci Ay

Bayan Tombik ve Bayan Cılız ağustosun 25'inde, günlerden pazar olduğu için evdeydiler.

Bayan Cılız, hep yaptığı gibi, Katolik Kadınlar Orkestrası'nda obua çalmaya gidebilirdi ancak artık ciğerleri yeterli nefesi üfleyemeyecek kadar zayıfladığından gruptan ayrılmak zorunda kalmıştı.

Bayan Tombik de eğer kovulmamış olsaydı *Cehennem Silahı VI*'da oynuyor olabilirdi. Şunu da hatırlatmak gerek, artık aktör arkadaşının dediği gibi "biraz iri" değildi. Bir *hayli* iriydi. Yanakları iyice dolgunlaşmıştı ve boynu ile çenesi neredeyse birleşmişti; vücudunun diğer kısımlarındaki kemiklerinin çoğu görünmüyordu artık, ancak elle muayene sırasında nerede oldukları anlaşılabilirdi. Belinin etrafındaki kat teri hapsettiğinden pudralanmıştı, göğüsleri kendi ağırlıklarını taşıyamayarak sarkmıştı. Günlük kıyafeti artık sihirli sutyen ve son moda giysiler değildi; çiçekli bir elbiseyle uzun bir eteklikti. Bayan Cılız doğum günü için birkaç hafta önce hediye etmişti. Artık üstüne uymayan kıyafetlerinin hepsini hayır kurumlarının mağazalarına veriyordu; herkesin paylaştığı konuşulmayan bir varsayımla bir daha asla 38, hatta 42 beden bile olamayacağı gerçeği meydandaydı. Giyemediği 21 çift ayakkabısını da vermenin ötesinde en çok canını acıtan, bütün yüzüklerini parmaklarını sıkacağı korkusuyla kaldırmasıydı (hayır, onları satmayacaktı – henüz değil).

İş çıktıkça, genellikle mizahi bağlamda şişman kadınları canlandırıyordu artık. Bir televizyon dizisinde, genç güzel bir kızın şişman ablasını canlandırdıktan sonra dizilere tövbe etti. Onun oynadığı bir Zehirli Kıskançlık bölümüydü; burada genç kızın gururunu kırarak kendisini çirkin, sevilmeyen ve nankör hissetmesine neden oluyordu. Fena bir rol gibi görünmese de yönetmen Bayan Tombik'i yönlendirirken şöyle cümleler kuruyordu:

"Hadi Suzie. Şişman ve tiksindirici olduğunu hatırla. *Onun* da kendini en az *senin* kadar tiksindirici hissetmesini istiyorsun – bu sana kendini iyi hissettirecek. Psikolojiyi anladın mı?"

Bayan Tombik, çiçekli elbisesiyle gülümseyebileceği ve bitiminde de öbür figüranlarla çay içmeye davet edileceği reklam filmlerine sıkıca sarılmaya kararlıydı.

İşi tamamen bırakabilirdi aslında, çünkü bu işi sürdürmek için gerekli formu korumak adına yapması gereken egzersiz miktarı ona işkence gibi geliyordu; ama iki kadının maaşlarına her zamankinden daha fazla ihtiyaçları vardı artık. Bunun nedeni, market alışverişi faturasının neredeyse günden güne kabarması değildi sadece; Bayan Tombik'in oturabileceği daha büyük mobilyaların, Bayan Cılız'ın çıkık kemiklerini mörarmaktan koruyacak bir dolu kocaman yumuşak yastığın alınması da gerekiyordu.

Bir gün Bayan Tombik eve geldiğinde Bayan Cılız'ın hâlâ yatakta olduğunu gördü, kalkamayacak kadar güçsüzdü.

Çarşafa sarılmış vücudu bir iskelet gibiydi, ama Bayan Tombik örtüyü kaldırınca hiç de o kadar kötü görünmedi: yetmiş yaşındaki sağlıklı bir ihtiyardan daha zayıf değildi kesinlikle. Bayan Cılız'ın güçsüzlüğünün nedeni sadece, kereviz dilimi kâsesinin uzanamayacağı kadar uzakta kalmış olmasıydı. Birkaç ısırıktan sonra ayağa kalkabildi tekrar, Bayan Tombik'in akşamüstü rostosunu yapmaya hazır ve nazırdı şimdi.

Altıncı Ay

Eylülün 25'inde Bayan Tombik, Bayan Cılız'ı hastanede ziyaret etti.

Toplu taşıma aracıyla geldi hastaneye, hem yiyeceğe para yetiştirebilmek hem de artık sürücü koltuğuna sığmakta zorlandığı için birkaç ay önce satmıştı arabasını.

"Merhaba Eleanor," dedi hastane yatağının ayakucunda. Bayan Cılız çıplak halde yatıyordu, açlıktan bembeyaz olmuş bacak ve kollarının üzerinde ağırlık yaptığı için yatak örtüsü kenara çekilmişti. "Bacağın nasıl?"

Bayan Cılız, düşüp kavalkemiği kolayca kırılıvermişti. Alçı, Bayan Tombik'e bir zamanlar bir dondurma reklamında giydiği, uylukkemiğine kadar uzanan çizmeleri hatırlattı.

"Bir-iki hafta içinde eve çıkarsın."

Bayan Cılız ziyaretçisine baktı; kendisini hiçbir şekilde ikisinin en talihsizi olarak görmüyordu. Bayan Tombik'in nasıl da çirkinleştiğini gördükçe gözlerinden yaşlar geldi. Gözleri domuz gözü gibiydi, ağzı pembe benekli bir boşlukta duran kabarık kızıl kahve bir gül goncası gibiydi. Şu anda üzerine çok dar gelen doğum günü elbisesinin kenarından, yardım derneğinden aldığı sutyenin demode danteli ve teli görünüyordu. Bayan Cılız çıplak olmasına rağmen kesinlikle seksi görünmezken, Bayan Tombik'te dışarı taşan anormal bir cinsel müstehcenlik vardı. Hemşireler Bayan Cılız için şöyle düşünürken yakalıyorlardı kendilerini:

"Ne tüyler ürpertici değil mi?"

Ve Bayan Tombik ise:

"Kütük gibi."

Yedinci Ay

Ekimin 25'inde Bayan Tombik artık reklamlarda şişman bayanları canlandırmaz olmuştu.

Aslında Carp & Bravitt'in oyuncu katalogundan çıkarılmıştı. Uğruna mücadele ettiği inceliğe ulaşmanın artık imkânsız olduğunu görünce pes eden Bravitt, önce ona iş bulmalarının zor olduğunu söyleyerek, artık oyuncu katalogunda yer almasının bir öneminin kalmadığını anlattı. Sonra, Bayan Tombik yalvarma hatasına düşünce, Carp & Bravitt'e uygun fiziksel özelliklere sahip olmadığını söyledi.

Böylece işsizler ordusunda yerini alan Bayan Tombik, paytak paytak istihdam ofisine doğru yürüdü; orası Carp & Bravitt'in ofisinden birkaç blok ötedeydi (neyse ki) böylece hiç kimsenin işine yaramayacağını öğrenmek için çok fazla yürümek zorunda kalmamıştı.

Otobüsle eve giderken ve İŞSİZ damgası alnında cayır cayır yanarken, açlık öyle bir bastırmıştı ki kendini normalde hissetmesi gerektiği kadar kötü hissetmiyordu.

Alçı içindeki bacağı ve bastonuyla topallayarak yürüyen Bayan Cılız'ın dinlenmesi ve hastalık ücretiyle geçinmesi için eve gitmesine izin verildi.

Maalesef bu söz konusu olamazdı. Mesai ve ek primler olmadan yapamazdı – en azından Bayan Tombik'in artan iştahı için para bulmalıydı. Bu yüzden, alçılı bacağına rağmen etkileyici bir canlılıkla işine dönünce, eski iş arkadaşlarını çok şaşırttı.

"Geri dönmen ne güzel, Eleanor," dediler ürkek bir şekilde.

Geri dönen Eleanor, yüzünün derisi gerildiğinde ortaya çıkan dişleri, kıvrılmış pembe tellere benzeyen kulakları ve patlak gözleriyle ürkütücü bir av kuşu gibiydi.

Kısa bir süre sonra, zayıflığı ve güçsüzlüğü nedeniyle artık bakıcılık yapamadığı raporu yazıldı; daha da kötüsü bakması gereken hastalar görüntüsünden korkuyordu. Büyük duyarlılığı ve neşesine rağmen görevden alındı.

Sekizinci Ay

Kasım ayı geldiğinde Bayan Tombik ve Bayan Cılız hastaneye yatırılmaktan korkan kaçaklardı (böyle bir kelime pek hareket etmeyen insanlar için söylenebilirse artık). Her şeye burnunu sokan bir sosyal hizmet uzmanının onları arayıp, evde kalmaya uygun olmadıkları "değerlendirmesi" yapmasından çok korkuyorlardı.

Değişimleri o kadar hızlı ilerliyordu ki, basit bir şekilde yaşamı sürdürmek için bile birbirlerine ihtiyaçları vardı. Bayan Cılız uyurken beslenmeliydi yoksa yerken aniden öğürebilirdi. Gecenin bir yarısında ılık sebze çorbası, vücudunu canlı tutacak gerekli besinleri alabilsin diye ağzına dökülürdü; öksürük ve tükürüklerle uyandığında, ona bakan arkadaşına korku ve hiddetle gözlerini dikerdi.

Daha sonra birkaç bin protein, vitamin, mineral ve başka ne varsa vücudunun içinde yüzdüğünü fark ediyordu hayretle; bunların her birinin tek tek yakıldığını ve söndürüldüğünü hissedebiliyordu.

Gün içinde köşedeki manavdan yiyecek almak için çıkıyordu. İşsizlik kazançları bu harcamaları karşılamaya zorlukla yetiyordu,

ancak yatak, yastıklar ve yemek pişirmek için gerekli gereçler dışında her şeyi satarak biraz para toplayabilmişlerdi. Buna karşın, bütçe konusunda dikkatli olmalıydılar: yalnızca hazır çorba, patates, pirinç ve yulaf alınabilecek şeylerdi, çünkü alınan diğer şeyler çabucak yeniyordu ve etkisi çok az sürüyordu; bunları son derece kırılgan Bayan Cılız'ın eve taşıdığı düşünülünce de nedenler gayet geçerliydi.

Sonunda ayın 25'inde Bayan Cılız markette yere yığıldı ve market sahibi onu yakalamaya çalışırken, adamın güçlü kollarında iki kaburga kemiği kırıldı. Eve dönmek için çaba göstermesine rağmen, bu çabası bilincini kaybetmesine neden oldu ve ev yerine hemen hastaneye kaldırıldı.

Yalnızca birkaç saat sonra, Bayan Tombik'in yiyecek için muhtaç bağırışları komşularının polisi aramasına neden oldu, sonunda o da bir hastaneye kaldırıldı; ama farklı bir hastaneye.

Bayan Cılız'ın hastanesinde farklı kademelerde çalışanlar şunları söylüyordu:

"Üzülme canım: yakında turp gibi olacaksın."

Ya da:

"Pekâlâ Eleanor, kendine iyi baktığın söylenemez, öyle değil mi?"

Bir ya da iki gün sonra, doğrudan kendine değil ama duyabileceği bir mesafede, başka şeyler söylediklerini de duydu:

"İlerleyici lipodistrofi."

"Hipofizeal zafiyet."

"Bu küçük sürtük, IV sıvısını bünyesinde emilmeden dışarı atacak bir şeyler *alıyor* galiba. Yatağının yanındaki dolabı arayın."

Bayan Tombik'in hastanesinde, Bayan Tombik'e başlangıçta bile doğrudan hitap etmediler, çünkü sorununun fiziksel değil ruhsal temelli olduğu tanısı konmuştu. Kimsenin onunla konuşmaması çok önemli değildi aslında, dinleyecek hali yoktu zaten: kulakları küçük pudinglerin sesiyle doluydu. Doktorlarının onun için bina-

nın uzak köşelerinde koyduğu teşhis ve tedavilerin karmaşıklığını duymuyordu.

"Prader-Willi Sendromu."

"Glandüler distrofi."

"Midesine kelepçe takılsın."

"Bağırsakları kısaltılsın."

"Diyet iyice azaltılsın."

"Böbreküstü tümörü."

"Ben Cushing Hastalığı diyorum."

Kendi adına Bayan Tombik'in söyleyecek tek bir şeyi, tek bir önerisi vardı:

"Doyurun beni!" diye ağlıyordu. "Açım!" Boğazındaki kiloları ses tellerine baskı yaptığı için, sesi boğuk bir meleme gibi duyuluyordu.

"Kahvaltıda bin kalorini*aldın* işte," diye tersledi bir hemşire.

"O zaman öldürün beni!" diye hıçkırarak ağladı Bayan Tombik. "Ölmek istiyorum!"

"Aptal olmayın Bayan Tombik," oldu hemşirenin cevabı. Bütün hemşireler gibi o da 13 Numaralı odada kalan şişman kadını kocaman ve tiksindirici buluyordu, ancak uzman biri olarak hasta iyileşirken utanmasın diye onu sinir bozucu ve inatçı buluyormuş gibi yapmalıydı.

Dokuzuncu Ay

Aralığın 25'inde Bayan Tombik, büyük bir hastanenin şehir dışındaki psiko-geriatri bölümündeki bir yatakta -daha doğrusu yan yana konmuş iki yatakta- yatıyordu. Çıplaktı, bunun nedeni sürekli nefes tıkanıklığı yaşaması değil hastanedeki geceliklerden hiçbirinin üstüne uyacak kadar büyük olmamasıydı; ayrıca hastane masraflarını kimse ödemediğinden yeni bir gecelik dikilmesine de gerek duyulmamıştı.

Bayan Tombik, ne kadar az yiyecek verilirse verilsin ya da ne kadar deneysel ilaç enjekte edilirse edilsin kilo almasının vahim bir şekilde devam etmesinden dolayı intihar eğiliminde olduğu

için tedavi görüyordu. Kilitli tutulduğu odada yiyecek maddesi ve kesici alet yoktu; her şeyden arındırılmıştı yalnızca yatak örtüleri ve çıplak bir ampul vardı.

Titreyen bir yağ kitlesinin içine kıstırılmış olan Bayan Tombik'in işkence gören ruhu, inatçı bir kızgınlık göstermekten başka bir şey yapabilecek durumda değildi.

"Yemeğe *ihtiyacım* var," diyordu bakıcılarına; sesi bir gıcırtı gibi bastırılıyordu.

"Hayvanın tekisin," diye suçladı bir gün hemşire, Bayan Tombik'in yatak örtüsünün etrafına sürülmüş devasa gübreleri dikkatlice temizlerken. İnce ve orantılı vücudu tiksinme ve korkuyla titriyordu.

Diğerleri: "Kaltak," diyordu.

Öbürleri: "İnek."

Bayan Tombik orada sadece uzanıyor, yemeğini bekliyordu. Katlanılmaz özlem saatlerinde tek avuntusu solunum yetmezliği, baş ağrısı, anjin, sinüzit ve trombozdan kıvranmasıydı. Doktorlar kendi aralarında ölüm nedeni konusunda iddiaya giriyorlardı; tromboz favori nedenlerden biriydi. Bayan Tombik, doktorlardan biri diz çökmüş yağlı bacaklarını muayene ederken bu kehaneti duymuştu. Adam buram buram, Bayan Tombik'in de reklamında rol aldığı tıraş losyonundan kokuyordu. Bir zamanlar belki baştan çıkaran gözler, arı sokmuş gibi şiş dudaklar, belki de önceki vücudunda sahip olduğu zarif göğüs dekoltesi adamın bu tıraş losyonunu seçmesine neden olmuştu. Şimdi burada, iriliği karşısında cüce kadar kalmış, yakında trombozdan öleceğini söylüyordu. Ona aldırmadı, çünkü ne trombozdan ne de onun anlayabileceği bir şey yüzünden ölecekti: bu farklı durumu nedeniyle ölecekti. Yalnızca yemek zamanlarında ölümü görüyordu, istediği yiyecekler onu yavaş yavaş, umutsuz bir şekilde öldürecekti.

Bayan Cılız'ın şehir içindeki kanser hastanesinde ölmesi bekleniyordu; fakat bu Noel gecesinde, İsa'nın doğum günü nedeniyle azaltılmış güvenlik önlemlerinden yararlanıp hastane yerine başka bir yerde olmayı becerebildi.

Bir taksideydi, Bayan Tombik'in yattığı hastaneye doğru hızla gidiyordu.

Kalça kemiği etsiz poposunda çıkıntı yaparak taksinin arka koltuğunda küçük çukurlar oluşturdu, damarlarından geçen son sıvı da bağlantıyı kestikten sonra vücudundan dışarı atılmıştı. Çalıntı bir paltoyla hem çıplaklığını hem de daha uzun yaşamak içi heba edildiğini gizliyordu taksiciden.

Hastane kapısına vardığında, taksinin kapısını uzanarak açtı ve ödeme yapmadan topallayarak, aydınlatılmamış yoğun yeşilliğe doğru yürüdü. Orada nefes almadan, taksicinin gittiğini duyana dek bekledi.

Etraf sessizleşince uzun demir çitlere doğru yürüdü ve demirlerin arasından geçti; ihtiyacı olan tek şey, bu maddesizlik başarısına ulaşmak için paltosunu çıkarıp atmaktı.

Bayan Tombik'in nerede hapsedildiğinin söylenmesine gerek yoktu: bu son buluşma, değişimleri kadar kaçınılmazdı.

"Suzie."

Bayan Tombik kısık gözleriyle yüksek ama kilidi açık cama doğru baktı; camı iten arkadaşının yüzünü ve kollarını hissetti. Yalnızca saçları ve cildinden tanınabiliyordu artık; onun dışında sadece bir insan iskeletiydi.

"Geldin," diye mırıldandı Bayan Tombik.

Bayan Cılız pencerenin kenarına ürkütücü beyaz bir peygamberdevesi gibi çıktı ve çöp gibi incecik bacaklarını karanlık ve nemli odaya doğru sarkıttı. Çatal gibi ayakları Bayan Tombik'in aciz bir şekilde sırtüstü uzanmış bedenin üzerine sarkıyordu.

"Yetişemiyorum," dedi nefes nefese Bayan Cılız.

"Kendini bırak yere."

Bayan Cılız, pencerenin kenarında dengede durmaya çalışmaktan vazgeçip kendini bıraktı ve yumuşak et yığının üzerine güvenli bir iniş yaptı.

Çok fazla eti ve görülebilir kemiği olmayan Bayan Tombik'in üzerine uzandı, kendisinin kemikleri meydandaydı ve neredeyse elle tutulur bir et parçası yoktu vücudunda. İlk defa, birbirlerinden

uzaklaşma biçimlerinin garip bir şekilde doğal olduğunu fark etti; kesik sütün içinde katı ile sıvının birbirinden ayrılması gibi.

Her ikisi de yorgun düşmüş bir halde sessizce uzandılar, bu arada koridorda kurtulma ümidi olan hastalar için Noel şarkıları söyleniyordu. Havai fişekler dış dünyayı aydınlatıyordu, Bayan Tombik ve Bayan Cılız'ın üzerine dikdörtgen şeklinde parlak bir ışık düştü. Yabancılaşmış vücutlarını birbirlerine sevgilerini göstermek için kullanmaya çalıştılar son bir defa daha, ama ilk kez bu imkânsız hale gelmişti.

"Çok açım," diye ağladı Bayan Tombik, gözyaşları gözlerinin köşesindeki şişkin kırışıklar arasında sıkışıp kaldı. "Fakat biliyorum ki eğer daha fazla yersem, bir *tek* şey bile yersem öleceğim. Ciddiyim."

"Biliyorum."

"Kalbim duruverecek."

"Evet."

"Ya sen?"

"Ben mi? Ben... yeterince yedim." Bu cümleden sonra Bayan Cılız bembeyaz kesti, cildinin neredeyse hiç kalmamış nemi ve pigmentleri bu kelimelerle uçup gitti.

"Şimdi..."

Onu besleyen son şeylerden söz ediyordu ve sonra vücudu gerçekten titremeye başladı; kemikleri tenin dayanıksız hapishanesinden kurtulmaya çalışıyor gibiydi.

"Rahat ol..." onun son sözleriydi.

"Tamam... Tamam..." dedi Bayan Tombik içinden. Bayan Cılız'ın vücudu hareketsizleştikçe, dışarıdaki Noel şarkıları da daha uzaktan gelmeye başladı. Bayan Tombik, Bayan Cılız'ın ölmüş elini nazikçe dudaklarına götürdüğünde ise sesler hepten duyulmaz oldu.

Yarım Milyon Pound ve Bir Mucize

Robbie ile McNair, Meryem Ana kaidesinden düşüp hemen önlerinde tuzla buz olunca bu işin başlarına bela olacağını anladılar.

"Ne diyorsun?" diye sordu Robbie, yere çömelmiş döküntüleri incelerlerken. Heykelin tamir edilemeyecek durumda olduğunu görebiliyordu, ama yine de bu konuda patronunun deneyimi ve otoritesine saygı göstermesi gerektiğini hissetti.

"Yola dökülecek çakıl olur artık," deyip kaşlarını çattı McNair, koca ellerinde Meryem Ana'nın küçük parçalarını yuvarlayıp duruyordu. "Dr. Prosser çok bozulacak."

Dr. Prosser, bu yüzyılın çoğunda kendi haline terkedilmiş, Victoria dönemine ait St. Hilda Kilisesi'nin bakım ve onarım işlerini yürütmesi için McNair'le sözleşme imzalayan yaşlı bürokrattı. Kiliseyi tamamen yıkılmaktan kurtaracak, yarım milyon değerindeki fon nihayet bulunmuştu.

McNair'in başından beri işle ilgili şüpheleri vardı. Şirketinin ihmal edilmiş binaları restore ettiği doğruydu ama bugüne kadar yalnızca birkaç kilise restorasyonu yapmışlardı ve bunların hiçbiri Katolik kilisesi değildi; ayrıca çürük de değillerdi, burada çatıdaki kayağantaşlar tavandan dökülüyordu, bileklerinize kadar güvercin pisliklerinin içinde yürüyordunuz ve heykellerin görevi kafanızı yarmaktı.

"Bu işi yapacak hiç Katolik arkadaşınız yok mu," diye kuşkuyla sordu Dr. Prosser'e.

"Burada, Ross-shire'da yok," diye iç çekti bürokrat.

"Bu mekânı restore etmek için yarım milyon pounddan fazlasına, ihtiyacınız olacak, bunun için de bir mucizeye," diye uyardı McNair.

"Önümüzdeki yıl daha fazla bütçe için başvurduk," dedi Dr. Prosser "Bu işler böyle yürüyor, senede bir defa. Başlangıç olarak, elinizden gelenin en iyisini yapın yeter."

Böylece McNair işi aldı.

Ve neredeyse hemen pişman oldu. Bu aşamada, haftalarca döküntü alanını temizlemekle uğraştı; daha fazla işçi için taşeron sözleşmesi yapması gerekti ve çöple dolup taşan devasa kovalar araçlara yüklenip atıldı. Ama St. Hilda hâlâ afet yeri gibiydi. İç duvarları deliklerle doluydu, binayı yapanların yalıtım amacıyla kullandığı malzeme dağılıp dökülüyordu. Görkemli eski vaftiz kurnasına (büyük ihtimalle) destek olanlar da dahil, döşeme tahtaları çürümüştü. St. Hilda'daki her yapı, yüzey ve donanım karşısında, onu yenileyen arafta kalıyordu: olduğu gibi korunamayacak kadar kırılgan ya da hasar görmüş, yerinden sökülüp yenisi takılamayacak kadar yekpare ve pahalıydılar. Örneğin, pencerelerdeki vitraylar Victoria döneminin usta elişçiliğini yansıtıyordu; ama ne yazık ki yalnızca birkaç tırtıklı parçası bugüne kalabilmişti.

McNair ve çırağı Robbie, şimdi kilisenin tam ortasında durmuş, bu ölü noktadan nereye gideceklerine karar vermeye çalışıyorlardı. Binlerce pound harcamışlardı bile ve mekân şu haliyle daha da üzücü ve boş görünüyordu. McNair, Robbie'ye bir fikri olup olmadığını sordu.

Delikanlı dalgın ve düşünceli halde güvercin pisliklerinin oluşturduğu kalın katmanı tekmeledi.

"Zannederim burayı adam etmenin tek yolu dümdüz etmek."

McNair iç geçirdi. Bundan daha teşvik edici bir şeyler duymayı bekliyordu.

"Neden bu parayı İskoçya endüstrisine yatırmıyorlar ki?" diye bağırdı aniden. "Yarım milyon poundun kaç kişiye iş imkânı sağlayacağını bir düşünsene?"

Robbie kaşlarını çattı ve yarım milyon poundun nasıl iş sahası yaratacağını düşünmeye çalıştı. Bu, suyun nasıl şaraba dönüşebileceğini hayal etmek kadar güçtü.

"Bir... bir alışveriş merkezi inşa edebilirlerdi mesela."

"Yani?"

"Alışveriş merkezi olmayan bir yere. Uist'e belki."

"Yani? Neden bahsediyorsun sen?"

"Bir keresinde Uist'e gitmiştim. Kendimi yataktan çıkarana kadar dükkânlar çoktan kapatmış oluyordu. Açlıktan ölüyordum az kalsın."

McNair'in inanmazlığının ağırlığını hisseden Robbie daha fazla konuşmadı. Parayı iş imkânına dönüştürmenin bir yolunu düşünerek harcadığı enerji onu yormuştu. Kişisel olarak, eğer Kuzey İskoçya'nın bir kasabası için harcanacak yarım milyon pound varsa, bunun seyrek nüfusa eşit şekilde neden dağıtılamayacağını anlayamıyordu. O zaman kimin işe ihtiyacı kalırdı ki?

Robbie'nin bu yarım milyon poundla yapılmasını önerdiği diğer bir şey de Invergordon gibi bir yere dev bir sinema kompleksi inşa etmekti. Tamam burası onun memleketiydi, ama sağdan soldan müşterilerle kesin dolardı. Orada herkes fena halde yapacak bir şeyler aranıyordu.

Sonraki gün Robbie, yaşamını bir şekilde değiştirebilir umuduyla Alness'te korkunç bir diskoya gitti. Burası içinde alkol satılmayan, bu yüzden de herkesin önceden içip sarhoş geldiği bir diskoydu. Uyuyup kalmayacak, kusmayacak ya da boynundan ısırmayacak bir kız bulmak için bütün salonu duvardan duvara inceledi. Sadece *bir tane* buldu. Çok kısa boyluydu, hoş birine benziyordu ve canı sıkılıyordu. Kız, ne iş yaptığını sordu. Duvarcı olduğunu söyledi, şu sıralar da bir kiliseyi restore ediyordu.

"İlginç bir işe benziyor," dedi kız.

"Hımm... Aslında gayet sıkıcı," diye yanıtladı.

"Ah," dedi kız, biraz uzağa bakıp bir yandan da ayağıyla hafifçe Londra ritmi tutuyordu.

Geriye dönüp baktığında, Robbie neden işinin sıkıcı olduğunu söylediğini anlayamıyordu. Utangaçlıktan olduğunu sanıyordu,

çünkü bu doğru değildi. St. Hilda'yı yeniden doğru düzgün görünen bir kilise haline getirmek -aslında tam olarak bu da değil, onu birlikte büyüdüğü kiliselerden farklı bir kilise haline dönüştürmek- oldukça heyecan vericiydi. Karmaşık oymalarla süslü çıkma desteği, orijinal taş tozu ve çimento karışımından oluşan bir yapışkanla yapıştırmak: işte tatmin *buydu*.

Tuz buz olmuş Meryem ana sorununa gelince, Robbie hemen telefonla bağlantı kurdu. McNair'in kendisini izlediğinin fakındaydı -hayranlıkla izlediğini umut ediyordu-, telefon rehberine bakıp cep telefonunu kullanarak Barra adasında bir kiliseyi aradı, mekânın ne kadar Katolik olduğunu ve doğru modelde bir Meryem Ana heykeline sahip olacak kadar eski olup olmadığını anlamaya çalışıyordu.

"Merhaba," dedi Robbie, aradığı numaraya ulaşınca. "Ross-shire'daki St. Hilda Kilisesi'nde küçük bir kaza oldu. Evet. Acaba sizde fazladan bir Meryem Ana var mı diye soracaktım?"

McNaire gözlerini kapattı ve telefondan gelen sert *çat!* sesini duyunca derin bir iç çekti.

"Kapattı," dedi Robbbie gereksiz bir şekilde.

"Bırak da ben halledeyim," dedi McNair, cep telefonunu eliyle işaret edip.

McNair tekrar Barra'yı aradı, kim olduğunu anlattı, durumu resmi bir dille açıkladı, yarım milyon pounddan söz etti. Bu şekilde süslemelerle McNair, Katolik rahiple konuşmasını Robbie'nin konuşmasından birkaç saniye daha uzun sürdürebildi. Hatta tam bir dakika bile sürmüş olabilirdi.

"Hiç Meryem Ana yok, ha?" diye sordu Robbie konuşma bitince, McNair ise parmaklarını kederli bir şekilde masanın üzerine vuruyordu.

"Dedi ki, *Katolik* olabilirlermiş," dedi McNair, "ama *İskoçyalı* Katoliklermiş."

"Bu ne demek şimdi? Meryem Ana'sız yapabiliyorlar mıymış?"

"Hayır, bu bir tek Meryem Ana'yla işlerini görebiliyorlar demek. Fazladan yokmuş."

İki adam bir dakika sessizce, canları sıkılmış halde oturdular. Dışarıda bir araç park etti, kilisenin paslı bahçe kapısı gıcırdadı, kurtların kemirdiği kilise kapısı inledi ve tavandan bir parça, sıraların arasına düştü. McNair Robbie'ye, gidip ziyaretçiye bakmasını Meryem Ana işini kendisine bırakmasını söyledi. Yıllardır yüklenici firma olarak çalışmanın getirdiği deneyimi sayesinde, özel parçalar söz konusu olduğunda pek çok ilişkisi vardı. Örneğin, Cornwall'da mazgallı kalıp sağlayabileceği bir yer vardı; bir tane de daha çok beşparmak otu ile ünlü olan Morpet'te.

Robbie, üst kattaki parmaklıkların eksik dişlerini tamamlamak üzere tornadan çıkmış iki düzine parmaklıkla gelen ziyaretçiyle konuşmak için çıktı. McNair, Glasgow'da Mezarlık Malzemeleri Tedarikçisi olarak çalışan arkadaşı Alistair'i arayıp dini heykel namına elinde neler olduğunu sordu.

"Bütün ölçülerde mezarlık melekleri var," diye önerdi Alistair.

"Meryem Ana'ya benziyorlar mı?"

"Bilmem. Meryem Ana'nın kanatları yoktu değil mi?"

"Kanatlar halledilir. Önemli olan ölçüleri ve ...hmm... ifadesi de."

"Nasıl bir ifade?"

McNair biraz düşündü.

"Örneğin, hazır kahve reklamlarındaki kadınlar gibi, hani oturup ilk yudumlarını içtiklerindeki halleri gibi. Ama bundan biraz daha ciddi."

"Anladım. Anladım," diyerek onu rahatlattı Alistair.

Aylar geçti. St. Hilda, ıstırap veren bir yavaşlıkta ama kesinlikle etkileyici bir biçimde düzelmeye başladı. Çatıyı kapatıp kiremitleri aktarmak elbette büyük bir değişim yaratmıştı; özellikle de yarım milyon dolardan kalanlara bakıldığında.

Bu arada dış dünyada, Robbie diskoda tanıştığı kızla Invergordon süpermarketinde karşılaştı. Kız burada kasiyer olarak çalışıyordu.

"Kilise nasıl gidiyor?" diye sordu, bekar adamın sepetindeki önemsiz yiyecekleri kasadan geçirirken.

Bu kez ne kendinin ne de kilisenin değerini düşürmeyecekti, yalnızca karşılaştığı güçlüklerden ve bunları nasıl çözdüğünden söz etti. Kızın sevimli bir gülümsemesi vardı, market üniforması içinde bile oldukça hoştu. Adı Catriona'ydı. Ne yazık ki, Robbie'nin aldığı şeylerin hepsini kasadan geçirmişti hemen ve ekoseli oyuncak ayılar için kupon biriktirip biriktirmediğini sorması gerekiyordu. Dışarıya çıkmadan önce, hayır dedi. Duvarcı ustası olarak pek çok sorunu iyi bir şekilde halleden Robbie şimdi aciz kalmıştı: aldığı şeyleri ikinci kez alamazdı değil mi? Catriona ile arasındaki her şeyin yalnızca bu kadar olduğunu düşündü.

Kiliseye geri döndüğünde, Robbie'nin Meryem Ana'ya benzeteceği taş melek gelmişti. Hiçbir sorun olmadan kanatlarını çıkardı, kum zımparası yaptı, cilaladı ve kaideye sabitledi. Heykel, Meryem Ana'nın bildik özelliklerini taşımıyordu ama bunları Robbie kendisi ekleyecekti.

Belindeki ip kolay işti: Robbie, uzun ince bir halatı kesti, çimentoya batırıp bağladı ve kurumaya bıraktı. Meleğin çıplak kafasına bir örtü eklemek çok daha zordu. Çimentoya batırılıp etrafına tel geçirilmiş kumaşa sarkan şekli verme denemelerine rağmen, Meryem Ana yeni açılmış bir pizza hamurunu havada çevirirken kafasına düşürmüş gibi görünüyordu. Haftalar geçtikçe örtünün çok kötü göründüğünü kabul etmek zorunda kaldı; onu heykelin kafasından çıkardı ve tekrar denedi. Meryem Ana'nın etrafında koca kilise, molozların arasından yeniden doğmuştu ama örtü bir türlü doğru düzgün olmuyordu. Kaşlarını çatmış bir şekilde son denemesini incelerken Robbie merak ediyordu: Acaba Michalengelo gibi gerçek bir İtalyan bunu nasıl yapardı?

Catriona'nın Michelangelo konusunda uzman olduğu ortaya çıktı. Robbie bunu biliyordu çünkü... son zamanlarda birkaç kez onu görmüştü. Markette ve aynı zamanda annesinin evinde. Catriona'nın babası ressamdı ancak İskoçya'nın dağlık bölgelerinde çalışma imkânı bulamadığı için Edinburg'a taşınmış ama görünen o ki kızıyla karısını yanına almayı unutmuştu. Giderken sanat kitaplarını bıraktığı için Catriona bunları biliyordu. Hatta gözleri kapalı,

Sistine Chapel'in tavanını kendi odasının tavanından daha iyi resmedebileceğini söylemişti ve ardından kıpkırmızı olmuştu.

Bir süre sonra Catriona, St. Hilda'da çalışırken bir ara onu ziyaret edip edemeyeceğini sordu. Bunu patronuna soracağını söyledi, aslında onu şu anda oraya götürmesine engel olan şey kendi utangaçlığıydı. İş arkadaşlarının söylediğine göre, dilsiz bir yoğunlukla işine konsantre olmuş çalışırken yüzüne farklı bir ifade takınıyordu ve kızın bunu görmesini isteyip istemediğinden emin değildi. Ayrıca toza, yapıştırıcıya ve Tanrı bilir başka nelere bulanıyordu orada, oysa kızla buluşmalarına hep tiril tiril geliyordu.

Böylece, Catriona'run ziyaretini erteledi, St. Hilda'ya döndü ve köle gibi çalıştı. McNair bir yılın sonuna doğru çırağının çıkardığı harika işten etkilenmişti. Ancak yalnızca örtü, bariz şekilde basit duruyordu.

Bir gün, projenin yaklaşık sekizinci ayında, Dr. Prosser kiliseyi ziyarete geldi ve yenilenmiş Meryem Ana'yı değerlendirmek üzere durdu.

"Gözlerinin kapalı olması gerekiyordu," dedi iyi kalpli doktor.

"Kapalı mı?"

"Kapalı!"

"Ama... Bir ara gözlerini açmış demek... Sizce?"

"Ayrıca kafasına krep düşmüş gibi duruyor."

"Canınızı sıkmayın, halletmesi kolay," dedi yüzünü ekşiterek Robbie, kemerinin halkasından tokmağını çıkardı. "Bu sadece... geçici bir tedbirdi," dedi

Heykelin başlığına nazikçe ama sürekli olarak hafif bir şekilde vurdu ve yere düşürdü.

Kış geldiğinde St. Hilda yapısal olarak sağlamlaşmıştı; ayrıca hava koşulları da bu sağlamlığı kanıtlıyordu, gece gündüz yağan dolu ve yağmur içeri girmemişti. Zemin pürüzsüz ve sertti, ayrıca sıraların arasında yürüyüş yolları da yapılan onarımla simetrik görünüyordu. Pencereler geçici bir önlem olarak tel ağlarla ve normal camlarla kapatıldı. Tüm mekân etkileyici ama soğuk, daha doğ-

rusu çıplak görünüyordu. Çalışma gününün sonunda dinlenirken, Robbie ve McNair kahvelerini içip St. Hilda'nın daha ince detaylarını tartıştılar.

"Sen de bilirsin," dedi Robie düşüncelere dalarak, "bunlar eski İtalyan kiliselerinde vardır. Michelangelo gibi ustalar oralarda mükemmel işler yapmış. Tavanlarda ve her yerde devasa tablolar..."

"Evet, ama gel gör ki," dedi McNair, "Michelangelo göç edeli uzun zaman oldu."

"Belki civarda tavan resmi yapmak isteyecek bir ressam oturuyordur," diye üsteledi Robbie. "Bilirsin, yaratıcılık meselesi."

"Bu konuyu geldiğinde Dr. Prosser'a açacağım."

Robbie, McNair'in alay ettiğini sandı, ama birkaç hafta sonra gördü ki McNair bu konuyu bürokratla *konuşmuştu* bile. 1999 yılında kilisenin temel restorasyon işleri bittiğinde, komite bir "sanatsal doğa komisyonu" kurmayı göz önüne alabilir yanıtı geldi.

"O zaman bu önümüzdeki yüzyılda olur," diye karşı çıktı Robbie.

"Milenyum projesi," diyerek sırıttı McNair. "Piyango'dan bütçe alabilirler."

Robbie, Catriona'yı kiliseye davet edecek cesareti kasım ayının sonlarında buldu. Elbette ki McNair o gün dışarıdaydı.

Catriona, büyük taşınabilir volfram lambalarıyla büyüleyici bir şekilde arkadan aydınlatma yapılmış kilisenin tam ortasında durdu. Geçitlerde yürüdü, utangaç bir şekilde mihrap yerini inceledi ama dönüp dönüp hep aynı noktaya geliyor ve orada öylece durup tavana bakıyordu.

Eliyle işaret etmeden, "Onlarnedir?" diye sordu Robbie'ye yumuşak bir sesle; iki yanından sarkan uzuvlarını unutmuş gibiydi. Robbie onun solgun boğaz çizgisini izleyerek bakışlarını yukarı yöneltti; ta ki kastettiği noktaya varana dek.

"Tavana gömülü olan dekoratif panoları diyorsun? Onlar tavan süsü."

"Çok güzeller," diye mırıldandı Catriona.

"Bu mekânda sağlam kalabilmiş tek dekoratif parça," diyerek içini çekti "Bunların dışındaki her şeyin üzerinde ya çalışmak ya da yenilemek gerekiyor."

"Tüm bu işleri yapacak kişi de sensin, değil mi?" diye sordu kız.

"Elbette," dedi gülerek; biraz cesareti kırılmıştı, çünkü kızın sorusu ona bir tür resmi yemin etmesi gerekiyormuş gibi gelmişti.

Kadın bozulduğunu fark edince, iki kanadın üzerinde birleşen kubbeli kemeri işaret ederek, altındaki eğrili parçaların ne olduğunu sordu.

"Onlar mı? Onlar... kesişme noktası," dedi Robbie kızararak.

Catriona, anı kurtarabilmek için, aklına ilk gelen başka bir soruyu sordu:

"Sence de Meryem Ana kafasına krep düşmüş gibi durmuyor mu?"

Dr. Prosser'den kötü haber geldiğinde Noel yaklaşıyordu. Maalesef, bir sonraki yılın çalışmaları için fon onaylanmamıştı. "Tepede" değişiklikler olmuştu ve bütün proje "askıya" alınmıştı.

Robbie bunu duyduğunda oturmak zorunda kaldı, sanki birisi kahvesine çok etkili hatta öldürücü bir içki katmıştı. Utanan McNair, böyle şeyler hep olur der gibi omuz silkti ama Robbie St. Hilda'yı sevmeye başlamıştı. İşin adı ne olursa olsun, hatta işi ona ya da başkasına versinler, hiç umurunda değildi. Sadece St. Hilda'ya bina olarak borçlu olduğunu hissediyordu.

Sözleşmenin son günü, McNair ve Robbie kalan araç gereçlerini toparlayıp son aletlerini de paketlediler. Kilise önümüzdeki yıla kadar kilitli kalacak, başka bir yarım milyon bekleyecekti. Bu arada, hava koşullarına ve vandallara dayanması için dua edeceklerdi. McNair gitti, bir saat sonra da Catriona geldi. Erkeği ile birlikte kederli kederli binayı gezdiler. Robbie, Meryem Ana'nın örtüsüz başına koruyucu bir çarşaf koydu. Tamamen örtülünce Cadılar Bayramındaki hayaletlere benzemişti.

İşi bitirmek için, Robbie yukarı çıktı ve balkonların kapılarını kilitledi. Catriona'yla birlikte dışarı çıkmak için döndüğünde, hey-

kelin üzerine örttüğü örtünün yarısı düşmüş olduğunu görüp sinirlendi. Durdu, iyice baktı ve hayretten soluğu kesildi. Örtü dikkatli bir şekilde, kat ve pililerle yeniden şekillendirilmişti ve şimdi Meryem Ana'nın yüzünü zarif bir dökümle çevreliyordu: Michelangelo'ya değer bir örtü.

"*Sen* mi yaptın bunu?" diye sordu Robbie, Catriona'ya.

İnanmaz gözlerle baktı kız ve daha sonra, kahkaha atarken tükürüklerin saçılmasını önlemek için elleriyle ağzını kapadı. Gelişkin tahmin becerisinin yardımıyla Robbie, kızın bir buçuk metreden uzun olamayacağını saptadı. Meryem Ana'nın kafası ise yerden iki metre yükseklikteydi.

"Kadınlar hakkında öğrenmen gereken çok şey var," dedi Catriona sırıtarak, Robbie'yi kilise kapısına doğru yönlendirirken.

Birkaç saniye daha direnen Robbie, heykelin tam karşısında durdu ve otoriter bir tavırla parmağını salladı.

"Ben gelene kadar sakın kımıldama," dedi ona.

Kırmızı Çimento Kamyonu

Üst katta yabancı bir adam onun eşyalarını karıştırıyordu.

Tuvalet masasının çekmecelerinin kayarak açılıp kapandığını duyuyordu, ahşabın ahşaba sürterek çıkardığı tuhaf iniltileri.

"En azından tecavüz etmedi," diye düşündü kadın.

Üst katta tıkırtılar vardı, bu tıkırtılar mücevher kutusundan geliyordu. Duyuları o kadar hassaslaşmıştı ki nişan yüzüğüyle annesinin broşunun ya da diğerlerinin çıkardığı sesi birbirinden ayırt edebiliyordu.

Böylece devam etti: tıkırtı sürüp gitti: mücevherlerin arasından en değerli parçaları ayıklıyor olmalıydı. Yaptığı ne acayip! Neden her şeyi alıp sonra ayırmıyor ki? Neredeyse yukarı çıkıp adama yardım edecekti; ona eski kocasının sigortalamak için değerli mücevherleri aldığını ve hesapların yemek odasındaki büfedeki kâğıtların arasındaki bir defterde yazılı olduğunu söyleyecekti. Her zaman mantıklı biri olduğundan, bu adamın bu kadar mantıksız olmasına, yüzüklerin ve kolye uçlarının değerlerini tahmin etmekle vakit harcamasına dayanamıyordu; polis her an kapıya dayanabilirdi.

Sonunda bir silah sesi duyuldu.

Adam halı kaplı merdivenlerden paldır küldür indi; mutfağa gitmek için köşeyi döndüğünde, yumuşak deri ceketinin hışırtısını duyabildi kadın. Belli ki daha doğru düzgün düşünüyordu artık. Pek çok insan mutfağında, bir kavanozda ya da bir çekmecede para gizlerdi. O böyle yapmıyordu ama pek çok insan yapardı. Adamın aramaya başladığını duyabiliyordu ve raftaki paslanmaz çelik ten-

cerenin rafa sürtünmesini, dökme demir tencerenin yanına itilme sesini ya da karmakarışık olmuş çatallarla kaşıkların tıkırtısını ayırt edebiliyordu. Çatal kaşık tepsinin plastiğine değen tırnaklarının çıkardığı neredeyse sessiz tıkırtıyı da duyuyor olması bir hayal miydi? Hayal olmalı! Peki, soğan ve domates kesmek için kullandığı testere dişli İsveç bıçağının sesi değil miydi o, diğerlerinin arasından alınan? *Adamın* ellerinde öldürücü bir silahtı o bıçak. Buraya dönüp onu delik deşik mi edecekti?

İhtimal dışı. Neticede, kadını çoktan vurmuştu.

Şimdi de baharat paketlerini karıştırıyor, kahve, spagetti paketleri. Yeniden mantıksız olmaya başladı. Polis geldiğinde, dizlerinin üstüne çökmüş, fırının atındaki raftan uzun süredir kullanmadığı tencereleri çekiyor mu olacak acaba? Acıklı bir görüntü, ama ona yardım edemez. Hareket etmeyi inatla reddeden vücudunun, böyle bir pozisyon değişikliği için vadesi çoktan doldu. Vurulmanın etkisiyle leğen kemiği göğüs kafesine göre 90 derece yamuk duruyordu ve yeni biçimine alışmış gibiydi. Daha da kötüsü göz yuvarlaklarından biri neredeyse, *neredeyse* kıvrılmış halının lifli ucuna değecekti. Aslında halı kandan şişmişti, kabarıklık her milimetresinde artıyordu.

Dürüst olmak gerekirse, naylon liflerin gözyuvarını gıdıklamasına katlanabileceğini hiç sanmıyordu ve bunda haklıydı da. Bir anda oluverdi, kadın oradan çıktı.

Çıplak bir halde, oturma odasının kapısına doğru sessizce yürüdü, aradan sesleri dinledi. Adam mutfaktan çıkıp banyoya girmişti. Elbette ki orada para aramıyordu, tuvaleti kullanıyordu. Aniden çok pis ishal kokusunu duydu ve bir tür dokunaklı büyülenmeyle adamın aslında kendisini öldürmek istemediğini anladı.

Acayip olan şey ise kadının kendisini daha önce hiç olmadığı kadar canlı hissetmesiydi: burun deliklerindeki kötü koku bile karmaşık sinüs labirentinden geçerken yüzlerce minik kılı titretiyor gibiydi. Denemek için burun deliklerini parmaklarıyla sıktı: terin tene olan baskısını, temizlenmemiş tırnakları ve gözenekli deriyi irkilerek hemen hissetti. Daha sonra kapı koluna uzandı ama onu daha tutamadan, bir akım varmış gibi kapı sallanarak açıldı. Aynı

anda, evin dışında kaldırımın kenarına yanaşan büyük bir aracın sesi, polis mi yoksa ambulans mı geldi diye meraklandırdı kadını. Eğer öyleyse, kimi alacaklardı?

Adamla dövüşmesinin mahremiyetini, *hususiyetini* gizleyen oturma odasının perdeleri, elinin bir hareketiyle açıldı ve ışık oturma odasını aydınlattı. Saat sabah 11'di ve dışarıda, erken saatte yağan yağmurdan sonra gelen göz alıcı bir güneş vardı. Evinin önüne, penceresinden yaklaşık bir kol boyundan biraz uzağa park etmiş olan araç bir çimento kamyonuydu; öyle büyüktü ki bir resimden büyütülmüş bir detay ya da sinema ekranını dolduran bir yakın çekim gibi yalnızca bir bölümü görülüyordu. Devasa metal fıçı koyu kırmızıya boyanmıştı, pasla kaplıydı, eskiydi ve garip bir şekilde canlıydı. Yağmur damlalarıyla parlayarak yavaş yavaş döndü.

Bu, kadının şimdiye dek gördüğü en güzel şeydi.

Daha sonra kırmızı iş tulumu giymiş bir işçi kamyon ile pencerenin arasına indi, sırtı kadına dönüktü, az kalsın pencere camına sürtünecekti. Bir balet zarafetiyle kollarını havada yavaşça yay gibi yaptı; gideceği yere doğru gitmesi için büyük kırmızı çimento kamyonuna dar caddede rehberlik ediyordu. Kadın, silah sesini duyduğundan bu yana ilk kez telaşa düştü. Bu kırmızı çimento kamyonu adamı onu görmeden gitmemeliydi! Aceleyle cama vurdu ya da vurduğunu düşündü; ne olursa olsun, adamın dönüp arkasına bakmasına neden olan bir tıklama sesi duyulmuştu camdan. Adam gözlerini kısarak oturma odasına baktı, kadının çıplaklığını geçerek boş mobilyalara doğru bakıyordu, daha sonra acaba bir hayvan mı dikkatini çekmeye çalışıyor diye eğilip bacaklarına baktı. Hiçbir şey görmedi. Ölü vücudu görüş açısının dışındaydı, pencere seviyesinin altındaydı; canlı tarafı ise adam için görünmezdi. Adam, tekrar dönüp balet gibi hareketlerine devam etti, kamyonun kasası yavaşça dönerken o da kenarlarda yavaş yavaş geziniyordu. Çimento yükünün boşaltılacağı gizemli yer her neresiyse, burası değildi.

Acı verici ve dayanılmaz bir şekilde yalnız hissetti birdenbire, eski benliğine döndü ve ölü olduğunu düşündü. Ama o vücuda geri

dönmek tatsız bir mücadeleydi: bu tıpkı üzerine oturmayan, yırtık, ıslak ve çamurlu bir elbiseyi giymeye çalışmak gibiydi. Yine de soğukla başa çıkıp çıkamayacağı anlamak için parmağını değdirdi.

Bir anahtar delikte döndü: *oydu*, gidiyordu. Evin içinde gayri ihtiyari, bir meşale ışığı kadar sessizce koştu ve arka kapıda ona yetişti.

Onu son kez -başka gözlerle- gördüğünden bu yana değişmiş gibiydi. Kadını aniden görünce içgüdüyle silahını ateşleyen bu hantal psikopat, kirli beziyle ağlayan çocuktan sorumlu tutulan misafir gibi, kayıp ifadeli yuvarlak omuzlu bir beceriksize dönüşmüştü. Tetiği çektiğinde onun doğal bir parçası gibi görünen silah şimdi cebinde, mücevherlerine çarpan biçimsiz bir kütle olarak duruyordu; hay Allahım! bir *torba* olsun getirmemiş miydi?! Kokudan, tuvaletin sifonunun çekilmediğini de anladı. Onu böylece öldürüveren bu adam *kimdi*? Ona dokunan son erkek olma hakkını nasıl kazanmıştı?

Arka kapının kilidini açarken gösterdiği beceriksizlik dayarulmazdı, kapıyı hırpalayarak açmayı tercih edeceğini fark etmişti ama başarısız olmaktan, komşuları uyandırmaktan ya da her ikisinin birden olmasından korkuyordu. El yordamıyla kilidi aradı, önce nazikçe daha sonra şiddetli bir şekilde, öfkeyle homurdanarak anahtarı çevirmeye başladı.

Yine gayri ihtiyari adama doğru koştu, ellerini ellerinin üzerine koydu, parmaklarını adamın parmaklarının arasından geçirip anahtarı tuttu. Adam sarsıldı ve kapı bir çırpıda açıldı.

"İşte, işte," diye fısıldadı adamın kulağına. "Seni piç kurusu."

Adam hiçbir şey duymadı, yine de kaygılı, şaşkın yüzü kadınınkinden sadece birkaç santim ötede döndü ve yabancı mobilyaları dikkatle inceledi.

"Hadi, hadi," diyerek kışkışladı adamı. "Git buradan."

Adam güçlü bir istekle çekilmiş gibi kadından uzaklaştı ve arka bahçeye adımını attı, öyle hızlıydı ki kadının ona yetişmek için koşması gerekiyordu. Duyularının doğaüstü keskinliği kadını ürküttü: arkasından adama yakın bir şekilde yürürken yalnızca sinirli bir şekilde soluk alıp vermesini ve giysilerinin hışırtısını değil, aynı

zamanda kalp atışlarını da -belirgin bir şekilde göğsünde ve güçsüz bir şekilde şakaklarında- duyuyordu. Ayakkabılarının altında çiğneyerek toprağa yapıştırdığı, yağmurdan sırılsıklam olmuş çimlerin de kokusunu alabiliyordu; çalılarda açmamış goncaları, dağınık karahindibaların, arka kapıdaki sarmaşığın, çamaşır ipinde çırpınan tişörtlerinin ve iç çamaşırlarının deterjan kokularını da duyabiliyordu.

Biri gelip de etiketli torbalara koymak için izin isteyene kadar asılı kalacak olan bu kıyafetleri bir daha hiç giyemeyecek olduğu düşüncesi onda ağlama isteği uyandırdı. Adamı takip ederken son bir kez daha baktı, soluk çilek desenli külotu çok yıkanmış olmasına rağmen hâlâ tam üstüne göreydi, rahattı, sıcak tutuyordu ve kilosunu saklıyordu... bir daha hiçbir zaman o kiloda olmayacaktı.

Onu öldürenin giysilerinden ve gökyüzünün görüntüsünden, dünyada havanın bugün soğuk olduğunu söyleyebilirdi ama o hiçbir şey hissetmiyordu, çamaşır ipindeki kıyafetlerini titreten esintiyi bile. Esintiyi *kokladı* ama hissetmedi. Çıplak ayaklarının altında, iri kum taneleri, kaldırım taşları ve kırık cam parçaları evindeki halıdan farksızdı. Daha sonra, kıyafetleri düşünmenin ne kadar yersiz olduğunu fark edip ağladı.

Adamı arka sokakta bekleyen mavi bir kamyonet vardı; şoför tarafındaki kapıyı açınca, kadın hemen içeri girip yan koltuğa doğru kaydı. Adamın da yanına oturacağını düşünmüştü ama o bunun yerine bagaj kapağını açtı ve kadının evine doğru geri yürüdü. Tanrıya şükür! Rehincinin büyük ihtimalle almayacağı bir poşet dolusu yüzük ve broş için öldürülmüş olmaktan onu kurtaracak, daha değerli bir şeyler almak için geri dönmüştü adam.

Bu arada, kadın da adamını daha iyi tanımak için kamyonetin içini inceledi ve onun *Heavy Metal Gold* ve *1993: The Big Ones* gibi aşınmış ve soluk kasetler dinlediğini görünce tiksintiyle hayrete düştü. Ama bir şey oldukça ilginçti: kamyonetin kapısı sonuna kadar açık olmasına rağmen, kadın temiz hava ve toplanmamış çöp kokusunun arasından, yüz temizleyicisi, tonik, deodorant ve kan kokusunu kolaylıkla alabiliyordu. Ölü kanı değil ama, sıradan doğurganlık kanıydı bu.

Bu iyiydi, iyi, iyi: karısının olması kadını rahatlattı.

Bir dakika sonra adam, kadının televizyonuyla döndü, daha sonra kasetçaları ve meyve sıkacağı için geri gitti. Belli ki sinirleri sağlamdı. Kamyonetin arka kapağını çarparak kapattı, endişeli bir şekilde homurdanarak kendini şoför koltuğuna attı ve motoru çalıştırdı.

Gecenin ilerleyen saatlerinde yatakta birlikte uzanmalarına dek, kadın adam hakkında adı da dahil olmak üzere çok şey öğrenmişti. Şimdi fısıldıyordu, tekrar tekrar kulağına fısıldıyordu ve her tekrar, adamın terleyen alnında çizgiler oluşturuyor, kaşları arasındaki çizgiyi derinleştiriyordu. Karanlıkta karısının göremediği şeyleri görebiliyordu elbette. Ama karısı zaten onu çok iyi tanıdığından, hatta herkesten iyi tanıdığından, görme ihtiyacı duymuyordu.

"Başka bir kadının yanından geliyorsun," dedi yatakta, yanı başında tehlikeli bir şekilde uykusuz olan karısı. Adama sırtını dönmüştü, soğuk sert kürekkemikleri, adamın ceset gibi soğuk vücudundan az uzaktaydı. *O*, aralarındaki bu mesafeye kolayca sığarak uzandı.

"Ne diyorsun sen?" diye öksürdü adam.

"Kokusunu alabiliyorum senden," diye geldi yanıt.

"Aklını kaçırmışsın," diye yanıtladı adam. Görünmez bir el penisine vurdu, içine kan dolduruyordu.

"Sana daha önce de söyledim," dedi karısı buz gibi soğuk bir tavırla. "Bir kez daha olursa biter."

"Ben hiçbir şey yapmadım," dedi adam, kızgın bir şekilde ikna etmeye çalışarak. Bir kadın kulağına adını söylüyordu sanki; onu bırak gitsin, ne olacaksa olsun der gibi baskı yapıyordu. Bedeli ödenmemiş suç, korku ve arzuyla kıvranarak karısına doğru uzandı.

"Çek pis ellerini üzerimden," dedi karısı. "Kendini *ona* sakla sen."

Ve onların tam ortasında, adamın yaşam sıvısı hiçliğe doğru akarken, *o* bu imkânsız boşlukta kıvrıldı ve uykuya daldı.

Sıcak ve Rahat Bir Yer

Scott raftaki dergilere yetişebilmek için parmaklarının ucunda yükseldi; geç gelişen bir çocuktu, en azından boy olarak... Harekete geçmeden bir dakika önce, gazeteci kızın bir müşterinin siparişini tezgâhın altında hâlâ arayıp aramadığını kontrol etti: kadın tekrar yukarı çıktığında, Scott dergiyi parmak ucuyla serbest düşüşe yollamış, onu yakalayıp ikiye katlamış ve pantolonun önünden aşağı kaydırmıştı bile. Parlak kâğıt, iç çamaşırının pamuklu kumaşı ile kot pantolonunun arasından kolayca kayıvermişti; oyluklarının üzerinde buz gibi duruyordu şimdi. Hangisini aldığını merak etti: ya *Busty Babes* ya da *Men Only* olmalıydı: Parmak uçlarında yükselmişken aynı anda hem bakıp hem de dergiyi alamazdı. Ama onlardan *biri* olduğunu biliyordu; üstte kalan kısmından anlamıştı.

İlk kez bir dükkândan bir şey aşırmıyordu ama ilk kez Mars çikolatası ya da futbol kartlarından başka bir şey çalmıştı. Bu farklı bir ligti: bu şeyler pahalıydı. Komik olansa, aslında çaldığı bu dergiyi satın alabilecek kadar parasının olmasıydı çünkü ablası, onu sinemaya götürmediği konusunda çenesini tutması karşılığında, sinema parasının dışında ona hep iki pound daha veriyordu. Ablası erkek arkadaşının evine giderdi, Scott da öğleden sonra geç saatlere kadar dükkânlara bakıp dolanırdı, daha sonra sinemanın arkasında Christine'le yeniden buluşup eve giderlerdi. Christine aylardır her hafta erkek arkadaşının evine gidiyordu, Scott da bu sayede hayalini kurduğu legoları almak için biraz para biriktirmişti. Ama yapamazdı elbette: Christine'in erkek arkadaşı anneden gizlenen bir sırdı, dolayısıyla sinema, yüzme ve hayvanat bahçesi

üzerinden biriktirilen paralar da. Bu paraları yalnızca dondurma, Mars çikolatası, şerbete harcamaktan başka seçeneği yoktu; aslında hayır, artık onu da almıyordu. Şerbet çocuklar içindi.

Seks dergisini sadece gidip alabilmeyi istiyordu çünkü bu onun on sekizinde göründüğünü kanıtlardı, ama on bir yaşında gibi göründüğünü biliyordu, olduğundan birkaç yaş daha küçük gösteriyordu. Herkes ona ilkokuldaymış gibi davranıyordu ve *Taş Devri*'ne bilet alarak onu mutlu edeceklerini sanıyorlardı. Kız kardeşine kızıyordu, hiçbir çaba harcamadan cinselliğe sahip olduğu için: bu kızlar için ne kolaydı; seks kucaklarına düşüyordu, öyle değil mi? Onun çıplak kızların olduğu dergileri çalmasına gerek yoktu elbette: kıyafetlerini çıkardığında kendisi zaten çıplak kız oluyordu. *Ayrıca* kız kardeşi, muhtemelen kendi koca kulaklı ve çelimsiz vücudundan daha fazla seks yapacaktı.

"Buradaymışsın!"

Telaştan kaskatı kesildi ama yakasına yapışan gazeteci kız değil, Christine'di.

"Burada ne *yapıyorsun*?" dedi, sesi sinirden kısılmıştı (ya da en sonunda kısılıyor muydu?)

"Dışarı gel," diyerek fısıldadı; kızgın değil ama telaşlıydı.

Ablasının dediğini yaptı, derginin sert kapağı ve keskin, ince sayfaları yürüdükçe bacağına sürtüyordu. Kütüphanenin arkasında sürgülü büyük yeşil kapısı olan bir tuvalet vardı. Christine'in istediği her neyse, tuvalete yetişmesini engellemese iyi ederdi.

"Benimle gelmelisin," dedi

"Seninle mi? Niye?" Seks yapılan o eve girmesine izin verileceği hiç aklına gelmezdi. Belki de sessizce başka bir odada oturmasını isteyecekti ablası. Mümkün değildi bu!

"Tek başıma üstesinden gelebilirim sanmıştım," dedi ablası. "Ama korkuyorum." Scott, birden ablasının yüzünün solgun ve gözaltlarında torbalar olduğunu fark etti.

Ablasının yanında yürümeye başladı, erkek arkadaşının yaşadığı yerin tam tersi bir yönde ilerliyorlardı. Pantolonunun içindeki dergi ısınmaya başlamıştı ve külotunun içindeki ampule benzer cinsel organına değdikçe büyük zevk veriyordu. Dergideki kızların

bacakları arasındaki görüntünün, *Sunday Sport*'taki çıplak kızlarda hep olduğu gibi, bulanıklaştırılmamış olmasını umuyordu.

Yürürken tekrar ablasına baktı; bu kez her zamanki gibi makyaj yapmadığını ve "dekolteli" bir üst yerine bol beyaz bir kazak giydiğini fark etti.

"Nereye gidiyoruz?"

"İşte geldik."

Büyük bir otoparkı olan, kapısında levha asılı, tek katlı çirkin bir eve geldiler. İçerde bekleme odasına benzer bir oda ve Christine'e oturmasını söyleyen sekreter gibi birisi vardı. Başka bekleyen kimse yoktu.

"Burada ne işimiz var?" diye fısıldadı Scott, telefonlarla aynı renk olan ablasının kulağına.

"Ben küçük bir ameliyat geçireceğim," dedi kız. "Küçücük."

"Ameliyat mı?" dedi Scott kuşkuyla yana doğru çekilerek, dergi etine batıyordu. "Neden annem burada değil?"

"Annem bunu bilmemeli. Kendini yiyip bitirir. *Biliyorsun;* Marian Hala, Annie Hala, Frank Amca, büyükanne ve büyükbaba yüzünden."

Scott güçlükle yutkundu. Bu insanların hepsi kanserden ölmüştü, bazıları da genç yaşta. Annesi kendi sağlığı konusunda hep endişeliydi; Christine'in daha fazla özgürlük talebine karşılık kendisinin bakım ihtiyacı talebini, içinde patlamaya hazır bir saatli bomba olabileceğini öne sürüp duruyordu.

"Kanser mi?" diye fısıldadı Scott.

"Tam olarak değil," dedi Christine, kucağında birleştirdiği ellerine bakarak. "Bu bir çeşit... tümör. Doktor bunu alabileceğini ve bir daha hiç geri gelmeyeceğini söylüyor. Ama bilirsin, annem böyle bir şeye asla inanmaz."

Her ikisi de öylece oturuyordu; konuşmalarını bir endişe örtüsü kaplıyor, kelimelerin anlamlarını uzun uzun düşündürüyordu. Bekleme odası Scott'un daha önce gittiği doktorların hiçbirinin bekleme odasına benzemiyordu; desenli halılar ve koyu kırmızı tırnakları olarak bir resepsiyon görevlisi vardı. Kadın, herhalde bir arkadaşıyla telefonda konuşuyor ve kısık sesle, "Hayret bir şey,"

veya daha kötü şeyler diyordu. Christine, ondan bir şey yapmasını bekliyormuş gibi Scott'a bakıyordu ama birkaç saniyede bir kendi kendine sarılıp, ona sinir olduğu zamanlardaki gibi burun kıvırıyordu. Scott boş bir koltuğun üstündeki dergilerden birini aldı. Yüz kremleri, rujlar ve çeşitli çılgınlıkları anlatan kadın dergilerinden biriydi. Cinsel organlar üzerindeki kılları görebilmek ümidiyle derginin sayfalarını çevirdi, ama hepsi plaj havluları, banyo süngerleri ve tabelaların ardında gizlenmişti. Meme uçları da vardı, hatta bir çifti çılgın gibi dışarı fırlamıştı, ama onu öyle fazla heyecanlandıracak bir şey yoktu. Belki de bunlar için çok büyüktü: pantolonunun içindeki şey için hazırdı artık. Ayrıca, resepsiyon görevlisi onu bu dergilerin sayfalarından birini yırtarken yakalarsa utancından ölürdü herhalde.

Aradan biraz daha zaman geçince, kapının ardından boğuk bir erkek sesi Christine'i çağırdı. Christine'in yüzüne öyle korkunç bir bakış yerleşmişti ki, tıpkı korku filmlerinde gülümseyip iyi olduğunu söyleyen, ama aslında içine bir uzaylı yaratık girmiş olan insanlar gibiydi.

"Beni beklersin, değil mi?" dedi.

Elbette beklerdi.

Gideli yarım saat olmuştu. Bekleme odası ölüm sessizliğindeydi, resepsiyon görevlisinin arayacağı arkadaşı kalmamıştı. Scott bütün kadın dergilerini okumuştu: yani, biraz ondan biraz bundan. Artık aptal sarışın olmayan Kim Basinger, otuzlu yaşlarında yeni bir olgunluk kazandı ve hâlâ baş döndürüyor. Aramis tutkunun ateşini yakıyor. Rod Stewart, muzunu meyve kâsesine son kez daldırdığını anlatıyor. Camille Paglia, pek çok erkeğin oral seks kelimesinin anlamını bile bilmediğini söyleyerek alay ediyor. Scott hemen aklına yazdı: eve gidince buna bir bakmalıydı.

Sonunda Christine doktorun odasından çıktı. Her zamanki gibi görünüyordu, kıyafetleri üzerindeydi, herhangi bir beyaz ameliyat önlüğü ya da başka bir şey giymemişti, Scott'un görebildiği herhangi bir sargı da yoktu. Tek fark, yumurtaların üzerinde yürüyormuş gibi dikkatli, küçük adımlar atmasıydı.

"Hadi gidelim," dedi kız, kısık ve boğuk bir sesle.

Caddede, birkaç dakika Scott'un yanında yürüdükten sonra, bir duvara yaslanmak zorunda kalıyordu.

"Şimdi eve gidemem," dedi soluk soluğa. "Önce başka bir yere gitmeliyiz. Uzanabileceğim bir yere."

"Neden erkek arkadaşının evine gitmiyorsun?" diye sordu Scott.

"Oraya gidemeyiz."

"Neden?"

"Gidemeyiz işte, hepsi bu." Ve ağlamaya başladı.

Scott, ablasının çektiği acıdan ötürü duygulanmış ve korkmuştu; evde alışkın olduğu, annesinin yapmak istediği şeye izin vermediğinde yaşadığı öfke nöbetlerinden farklıydı bu. Ayrıca şaşkına da dönmüştü, çünkü sürekli "biz" diye konuşuyordu; bunu ona normalde *hiç* söylemezdi. Scott ablası için, onun başkasıyla arkadaşlık edebilmesine yarayan bir araç, bir suç ortağı, bir bahaneydi. Scott da kavga etmeden böyle bir şeye boyun eğmezdi, ayrıca hayvanat bahçesi ya da sinemaya bırakılmayı reddederdi, ablasının "yaptığı her neyse onu yaparken" hangi dükkânları gezdiğini söylemeyi de reddederdi; bir yerine iki pound isterdi. Ama şimdi kırılgan ve zayıf görünüyordu; duvarın dibine çöktüğünde, koca beyaz kazağının içinde kayboluvermişti. Scott boğazını temizledi ve onunla ortayı bulmak için bir öneride bulundu:

"Sinemaya gitmeye ne dersin?"

"Sert bir yere oturamam," dedi kız yorgun bir sesle. "Uzanmam lazım."

"Peki, hayvanat bahçesindeki piknik alanına ne dersin?"

"Sıcak ve rahat bir yer diyorum, aptal."

Scott'u daha önce hiç gitmedikleri Sanat Galerisi'ne götürdü. Richie Fuller'in annesi burada vestiyer görevlisi olarak çalışıyordu.

"Parkanı vestiyere bırak," diye emir verdi Christine, ama o reddetti. Pantolunundaki dergi iyice kıvrılmıştı, sıcaklık ve hareketin etkisiyle esnemişti ve eğer parkasını çıkarırsa insanların futbol tişörtünün altından dirsek gibi çıkıntı yapan dergiyi fark etmelerinden korkuyordu. Christine yalvarır gibi bakıyordu ama ne yazık ki bu konuda yapabileceği bir şey yoktu ve Christine de onun yüzünde

bunu görebiliyordu. Bunun yerine, Christine Bayan Fuller'in yanına gitti ve ona merhaba dedi, kırk beş saniye neşeyle sohbet ettiler. Ama Christine tekrar Scott'un yanına geldiğinde, On Dokuzuncu Yüzyıl galerisinin girişindeki mermer heykeller gibi bembeyazdı.

"Elimi tut," diye fısıldadı endişeli bir halde. "Her şey kararıyor..."

Scott tereddüt etti, korkmuştu. Düşerse ablasını kaldıracak kadar büyük ve güçlü değildi, ayaklarının dibinde uzanmış bir kız ve etrafta sorular soran bir kalabalık istemiyordu.

"Beni bir yere *götür*, Scott."

Soğuk ve nemli elini tuttu, ortasında döşeme kaplı bir sıranın bulunduğu On Dokuzuncu Yüzyıl galerisine doğru yönlendirdi. Sıranın bir köşesine oturdu ve yığılan Christina'yı tuttu, kız inleyerek beline sarıldı. Uzanır uzanmaz rahatlamış görünüyordu, çocukça bir gevşemeyle kardeşinin bacaklarını yastık gibi kullanıp pozisyonunu ayarladı. Birkaç saniye içinde uykuya dalmıştı.

Scott onu rahatsız etmemek için oturabildiği kadar hareketsiz oturdu. Kucağındaki baş tuhaftı: yüzünü göremiyordu, bacaklarının arasından kot pantolonunun içine işleyen ıslak nefesini hissediyordu, bükülmüş kenarı ve ıslak sayfaları kasıklarını kesen derginin üzerinde beli belirsiz bir baskı dışında başını hissetmiyordu. Christine komada mı acaba diye meraklandı ya da her ameliyattan sonra Marian Hala'nın yaptığı gibi kusacak mıydı, hem de onun kucağına.

"Chris?" deyip, hafifçe sarsmayı denedi.

"Beni rahat bırak," diye geveledi kız. "Yanımdan ayrılma."

Neredeyse üç saat boyunca orada oturdu Scott, ağırlığını nazikçe poposunun bir tarafından diğer tarafına veriyordu, böylece her seferinde poposunun sadece bir tarafı uyuşuyordu. Bir noktada, cinsel organı bile uyuştu, yeniden hissetmeye başladığında ise acayip canı yandı. Christine, Scott'un boğuk yakınmaları ve oturuşunu değiştirmeleri arasında uyuyordu; tamamen üzerinden kaldırmaya çalıştığında ise inliyor ve onu sıkıca tutuyordu. Böylece kımıldamadan oturdu kaldı. Başlangıçta çok sıkılmıştı ama kısa süre

sonra sıkıntının ötesinde bir boyuta geçti; oturduğu yerden görebildiği dört resme bakıp düşünce dolu bir trans hali aldı.

Tam önündeki tabloda, havuz kenarında saçını tarayan çıplak bir kadın ve etrafındaki çalıların ardından onu gözetleyen üç yaşlı adam vardı. Uzun sakalları ve kaftanları içinde, yüzleri sanki yanlarından lazer bombası geçmiş gibiydi. Kadının bacaklarının üzerinde belli belirsiz gümüşi renkte bir örtü duruyordu ve parlayan saçları göğsünün birini örtüyordu. Güzeldi. Gözleri, *Hayalet Avcıları*'nın yakaladığı ruhların parlaklığı kadar parlak ve yeşildi. Bu tabloyu ölene dek hatırlayacaktı.

Kapanma vakti geldiğinde, görevli Scott ve Christine'den artık gitmelerini istedi. Neyse ki Christine yabancı bir ses duyunca uyandı, dinlenmek iyi gelmişe benziyordu, birlikte binadan ayrıldılar. Bu sefer Scott, ablasından daha fazla topallıyordu. Saat altı olmuştu, anneleri onların bundan iki saat önce evde olmasını istemişti, bir de daha gidecekleri yol vardı.

"İyi misin?" diye sordu Scott, otobüs durağında beklerlerken.

"Yaşayacağım," dedi kız kardeşi. Güneş batıyordu ve rüzgâr serin esmeye başlamıştı. Kız kendi kendine sarıldı, kazağının beyaz tüylerine avuçlarını sürttü. Scott parkasının fermuarını çekti. Daha aşağılarda, sürtünmüş ve aşınmış kasıklarına doğru esen rüzgâr çok iyi geliyordu. Eve gidip, üzerini çıkarıp pijamalarını giymeyi ve yatağına uzanmayı hayal ediyordu. Bilmiyordu ama ablasının da istediği tam olarak buydu.

"Hey, Scott?" Yine ağlıyordu ablası yine onun elini tutarken. "Teşekkürler, ufaklık."

"Önemli değil... ihtiyar," diye iğneleyici ve duygusal bir şekilde karşılık verdi.

Gece olmuştu, normal saatinden biraz daha geç onları evlerine götürecek olan otobüs gelmişti. Caddenin ta başından bile evdeki bütün ışıkların açık olduğu görülebiliyordu; sanki tüm insanlara evde kimin olup olmadığını göstermek için yakılmıştı ışıklar.

Birkaç dakika sonra, eşiğin öbür tarafında annesi öfke köpürmüş halde duruyordu; Scott merdivenlerin ortasında durmuş dinlerken, ev annesinin ve ablasının kadın çığlıklarıyla sarsılıyordu.

Ona vurma, diye düşündü. *Onda da ailenin laneti var;* senin de *başına gelmesinden çok korktuğun o şey.*

Sonunda kızın sesi annesinin sesini bastırdı.

"*Ara* onu!" diye durmadan bağırıp duruyordu Christine. "Neden onu *aramıyorsun*?"

Sonunda annesi Bayan Fuller'i arayacak kadar sakinleşti; çevrilen numaraların bip sesi Christine'in boş odasında da yankılanıyor, bitmeyen bir tartışmanın hafif bir uzantısı gibi duyuluyordu. Scott, parmak uçlarında yürüyerek ahizeyi kaldırdı; telefonda bir anne diğer anneyi, Christine'le Scott'un gerçekten de Sanat Galerisi'ni gezdiği konusundan ikna ediyordu. Ne kadar süre? Ah, saatlerce. Böyle gençleri orada görmek çok güzel. Sokaklarda başıboş gezmediklerini, kaba Amerikan filmleri izlemediklerini ve "Yanlış İşler" yapıp başlarını derede sokmadıklarını bilmek güzeldi.

Scott, annesi aşağıda telefonu kapatırken, Christine'in de odasında ahizeyi yerine koyduğunu duydu. Ev sessizleşti. Şimdi her şey yoluna girecekti. Scott odasına doğru yürüdü, en sonunda kendi kapalı kapısının ardındaydı, pantolonundaki kıvrılmış, ıslak ve yıpranmış dergiyi çıkardı. *Busty Babes* dergisiydi. Dergiyi açtı, şöyle bir göz attı. Cinsel organ tüyleri, soluk turuncu vajinalar, elleriyle göğüslerini tutan kadınlarla doluydu: her şey tam istediği gibiydi. Ama bu gece çok yorgundu, anlayamadığı duygularla doluydu. Yarın, yarın bu kadınları düzgün bir şekilde inceleyecekti; hangi vücutların kendisine göre olduğunu seçecek ve onlarla neler yapabileceğine bir bakacaktı. Ama bu gece hazır değildi.

Banyo yaptı, kendini sevgi dolu dokunuşlarla yıkadı, defalarca suya batıp çıktı, böylece koyu kremsi köpük bütün vücudunu kapladı. Bulabildiği en yumuşak havluyla yumuşamış ve buruşmuş tenini kurulayıp pudralandı. Daha sonra yatağına yattı ve ayışığında abajurun etrafında dolanan Gökgürültüsü Kuşları 1 ve 3'ü izledi. Dergiyi yatağının altına sakladı: bu patlamaya hazır, küçük bombayı.

"İyi geceler Scotty," diye fısıldadı Christine birkaç dakika sonra odanın kapısından, ama o çoktan ıslak rüyalar ülkesine dalmıştı.

Nina'nın Eli

Dün gece birlikte uyudular; Nina'nın sağ eli, yüzünü okşamak ister gibi yastığın altına yerleşmişti. Bugünlerde uykusu çok ağır olan Nina, ışıkları söndürme vaktinden alarm vaktine kadar neredeyse hiç kımıldamıyordu ve eli, sıcak polyesterin klastrofobik yığını altında bununla yaşamayı öğrenmişti. Sabah, Nina başını yastıktan kaldırdı ve soluk pembe parmaklı mükemmel bir pençe görünümündeki küçük eli ışığa doğru kaydı.

Nina'nın eli hemen işe koyuldu, havada eğitimli bir kuş gibi süzülerek yatağının yanındaki çalar saati kapattı ve Nina'nın gözlerinden uykuyu sildi. Her sabah aynı ilk izlenimler: çalar saatin düğmesinin kıvrımlı plastiği, Nina'nın kapalı gözlerinin nemli uysallığı, işaretparmağının ucundan kayan uyku kristallerinin dokulu heyecanı. Nina'nın eli kullanıldığına, bir işe yaradığına memnundu. Uzun, aylak bir geceye uysal bir şekilde katlanmıştı: etkin itaat, şimdi özgürlüğe doğru bir sıçrama oluvermişti.

Sadece bazı geceler *fazla* uzun oluyordu ve Nina'nın eli, Nina uyurken yastığın altından kayıp çıkıyor ve çarşafların arasında dolaşıyordu. Çarşafın uzak ve soğuk bir köşesine yerleşme, dağılmış ekmek kırıntılarını bulma ve örtünün dışındaki karanlık boş havanın tadına bakma heyecanı oldukça keyif vericiydi. Bazı zamanlarda da Nina'nın eli, Nina'nın uyuyan vücudunun gün içinde öyle ya da böyle ihmal edilmiş bölgelerini ziyaret ederdi ve çekingen bir parmak dokunuşuyla onlar için yapabileceği bir şey olup olmadığını sorardı.

Nina'nın eli son zamanlarda etrafta fazla dolaşmıyordu; bunun nedeni yalnızca Nina'nın bir fabrikada çalışması değil, aynı za-

manda uykusunun her zamankinden daha ağır olmasıydı. Nina'nın eli, geçen defa Nina'nın belinin aşağısında oyalanırken aniden bacağın üstüne devrilmesiyle ezilme tehlikesi geçirdiğinden beri, bunu tekrar yaşamaktansa yastığın altında sıkıcı bir sekiz saat geçirmeyi tercih ediyordu. Bu olayın ardından duyular yavaşça kaybolmuştu -başlangıçta belirsiz bir ima, sabah korkutucu bir olgu- ölüm de böyle bir şey olmalıydı.

Bütün gece hareketsiz yatmanın ödülleri öyle pek matah sayılmazdı, ama oldukça fazlaydı. Rutin güçlükler, elbette: yatak örtüsünü kenara çekme, su bardağını tutup havada nazikçe bir eğim çizerek Nina'nın zayıf ifade alanı olmanın ötesinde harika bir eklem mucizesi de olan dudaklarına doğru taşıma. Daha sonra yataktan fırlama geliyordu, Nina yatağın kenarındaki elini nazikçe esnetip bütün vücudunu ileri doğru iterek, yatak odasının ortasında dimdik, tıpkı bir can simidi sallanırdı.

Nina konuşurdu ya da asık yüzlü bir şekilde mırıldanarak şikâyet ederdi, artık yalnız yaşıyor diye bu şikâyetleri eline ya da başka bir canlıya yöneltmezdi. Şikâyetlerinde cinsel faaliyet dili gırla gidiyordu ama bununla aslında hiç alakası yoktu. Nina'nın fabrikaya gitme konusundaki duygularıyla ilgili bir şeyleri içeriyordu bu söylenmeler.

Nina'nın eli Nina'yı banyoya yöneltti, tuvalete götürdü, ardından da onu sildi. Eskiden olsa küvete su doldurulur, Nina'nın eli musluklar, şampuan şişeleri ve sabunlarla ince numaralar sergilerdi. Beyaz sabun köpüğüyle Nina'nın tüm vücudunda büyük bir hızla kayıp slalom yapardı. Ama Nina fabrikada çalışmaya başladığından beri artık banyoya vakit yoktu.

Nina'nın duyguları sık sık Nina'nın eli için bir merak konusuydu. El çeşitli anlamlar veriyordu ama bazen neden gözyaşları her yerde silinebilirken idrar yalnızca aynalı küçük odalarda siliniyor gibi sorularla kafası karışırdı. Dahası, Nina'nın duygularının, Nina'nın elinin kavradığı şeylerle çoğunlukla doğrudan bir ilgisi yoktu; eli bu duyguların neden olduklarını karşılamak ya da defetmek için kendini öne atmadan önce, Nina'nın özgürce girebildiği, fiziksel şeylerin ötesinde bir dünya vardı.

Bu tür doğaüstü gizemlerle karşılaşan elin işlevi gayet açıktı: Nina'nın gerçek dünyadaki varlığını sürdürmek.

Nina'yı giydirme işi, sabahları Nina'nın elinin başka bir eli daha olduğunu hatırlatan ilk işti. Nina ona sol el diyordu ve vücudunun karanlık bölgesinde yaşıyordu: parmaklarının ürkütücü bir şekilde tersine dönük olması dışında sağ elin tek yumurta ikiziydi. Nina'nın eli, iş gerektirdiği sürece bu diğer elle verimli ve neşeli bir şekilde çalışma prensibine sahipti ve gerçekten de işbirlikleri dikkatli ve gösterişli bir koreografi gibiydi; ama gerçekte bu karşılıklı benzeyiş bir şeyleri yatıştırmak yerine, sanki biri diğerinin yerini kapmak için bükülüyormuş gibi rahatsız ediciydi. Nina'nın eli, solundakine göre daha üstün olduğunu seziyordu, bu nedenle mümkün olduğunca işleri tek başına yapıyordu. Kısacası, birbirlerini hiç sevmezlerdi ve nadir durumlarda, ortada makul bir sebep yokken bir elin diğer eli tutması istendiğinde, Nina'nın kucağında zayıf ve hantal bir şekilde otururlardı.

Bununla birlikte, yapılması gereken bir şey olduğunda birbiriyle hiç konuşmayan ama ana rahminin gizemini hatırlayarak işyerinde tekrar bir araya gelen birbirine yabancılaşmış ikizler gibi, mükemmel bir şekilde birbirlerini tamamlayarak çalışırlardı. Şimdi ise iki el Nina'nın kıyafetlerini, birlikte eş zamanlı atlayan akrobatlar gibi aşağı yukarı çekiyorlardı. Nina'yı giydirmek güç değildi, zayıftı, kıvrımları yoktu ve her zaman en basit giysileri seçerdi. Nina'nın sutyenini takarken parmakları birbirine dokundu, küt tırnakları garip bir ses çıkardı ama birkaç dakika sonra işbirliği sona ermişti ve tekrar bağımsızdılar; sağ el kardeşinin varlığının uzaktan farkında olduğu haline geri döndü.

Elin Nina'nın kendisiyle olan ilişkisi daha da karmaşıktı. Kararları kim veriyor? Kim emrediyor, kim uyguluyor? gibi temel soruların basit bir yanıtı yoktu. Nina ile elinin birbiriyle ilişkisi, bir kedinin sırtındaki tüyler gibiydi: rahatsız edildiğinde diken diken oluyordu, ama daha sonra hemen kendiliğinden düzeliyordu çünkü genetik olarak sakin olmaya programlanmıştı. Nina'nın kaynayan bir tencerenin kapağını açması ya da dikenli bir gülü sapından tutması gibi emirler verdiği oluyordu ve elin protestoları

düşünce ile eylemin boşluğunda dikkate alınmadan sallanıp duruyordu. Bununla birlikte, Nina giden bir otobüste tökezlediği zaman elinin çoktan metal direği tuttuğu ya da bir kaşıntı fark ettiğinde, elinin çoktan o noktaya gidip kaşımaya başlamış olduğu zamanlar da oluyordu. Kötü bir kesik ya da yanmış bir parmağın onlara zarar vereceğinin farkındaydılar; aslında neredeyse tek ve bölünmez bir organizmaydılar.

Nina'nın eli şimdi sorumluluk alarak Nina'yı aynaya doğru götürdü, orada saçlarını taradı ve göz kenarlarına siyah çizgi çekti. Nina'nın gözlerinin altında zaten belli belirsiz koyu renk halkalar vardı ama bunlar yeterince keskin değildi, ama Nina'nın fazladan çizdikleri belirgindi. Bir zamanlar aynanın önünde pamuklar, küçücük kaplar, kulak çubukları ve minicik fırçalarla daha büyük kozmetik ritüeller olurdu. Şimdi ise sadece siyah çizgiler vardı. Neden olmasın? Nina'nın dış görünüşüne karşı azalan ilgisi, kendi dış biçimini neredeyse hiç dikkate almamış el için anlaşılır bir şeydi.

Nina'nın eli, karaya çekilmiş bir denizyıldızı gibi çaresiz, zayıf ve tıknaz bir şey olarak hayata başlamıştı.

Zamanla, Nina'nın yanaklarına çikolata süren, renkli taşları dizen, küvette suyun üstündeki banyo köpüklerini kaldıran, Nina'nın denize ilk gidişinde suyun içinde yüzen ve hatta bir keresinde, karaya vurmuş bir denizyıldızını kumlu parmakları arasına alan coşkulu, küçük bir ele dönüşmüştü.

Ergenlik, bilinç ve cinsel deneyimi getirdi: hassas heyecanlar yaşanırdı; örneğin soldaki kardeş el diğerinin tırnaklarını boyardı, diğeri ise yarı saydam sıvı ıslaklığını kaybedip kuruyunca aynısını yapması gerektiğini bilirdi.

Ergenlikten hızla çıktıktan sonra, Nina'nın eli gösterişsiz, yumuşak ve narin bir şekilde gelişti ama otuz altı yıllık kullanımdan sonra göze batmayan bir şekilde nasırlaşarak kırıştı. Nina'nın eli, nadiren genç bir insanın eliyle iletişime geçtiğinde (Nina'nın çocuğu yoktu, şimdi kocası da gittiği için böyle bir ihtimal kalmamıştı) kendi büyüklüğü ve sertliği karşısında şaşırıp kalıyordu. Nina'nın yanağında ya da yastığının altında tek başınayken kendi diriliğine inancı tekrar canlanıyordu.

Daha gençken, Nina'nın elinin sevmediği pek çok şey vardı: belli işler, sıcaklıklar, kumaşlar. Bugünlerde bunların hepsiyle başa çıkıyordu. Örneğin, kahvaltı hazırlarken Nina'nın elinin çiğ sığır etine ve diğer etlere dokunması, bu iğrenç şeyler pişerken kızgın yağın zehirli dumanının altında dolaşması gerekiyordu. Nina'nın doğal iştahı sabahları pek açık olmuyordu ve her zaman vejetaryen beslenmekten yanaydı, ama geldiği andan itibaren tam gaz çalışmasını ve en azından üç saat boyunca zayıf ya da aç düşmemesini gerektiren yeni işi bu eğilimlerine hiç uygun değildi. Tüm bu dayanıklılık başarısını bir fincan çay ve birkaç kaşık avakadoyla sürdürmenin imkânsızlığı,Nina'nın kahvaltı alışkanlığını değiştirmişti: ince krakerler üzerine sürülen süzme peynir ve incecik greyfurt dilimleri yerine, Nina'nın eli bir parça yağlı yumurtayı tutmalı ve kalın bir protein dilimini yağda tekrar tekrar cızırdatmalıydı – belki bir hamburger, sosis veya jambonlu omlet olabilirdi. Yumurta tek başına bu mücadele için yetersiz kalıyordu: fabrika, et alabilecekken sadece bir yumurtayla savsaklanmayı reddediyordu sanki.

Nina'yı beslemek de neredeyse bir fabrika işi gibiydi, süre dolana dek ağza defalarca yiyecek nakli ve sonunda tek bir ödül: Nina'nın dudaklarını silmek; bu elin gerçekleştireceği karmaşık bir işti, bir fokun yağ kaplı bir sahilde hal'inden hoşnut debelenmesi gibi, bir uçtan bir uca hem kayarak hem de burgulanarak tekrarlanması gereken bir manevraydı.

Nina'nın eli, Nina'nın fabrikada çalışma süresi uzadıkça azalan bu tür küçük fırsatları değerlendiriyordu. Son zamanlarda, diş fırçası uzun uzun kullanılmıyor, diş ipiyle aylaklık edilmiyordu; yemek biter bitmez Nina işe koşuyordu.

Her gün tüm hava koşullarında dışarı çıksa bile Nina'nın eli, Nina'nın bedeni dışındaki kocaman dünyanın ancak bir bölümünü anlayabiliyordu. Evrenle karşı karşıya kaldığında, ya Nina'nın cebine sokuluyordu ya da koruyucu bir şekilde boğazına sarılıyordu. Nina'nın koşuşturduğu caddenin diğer caddelere bağlandığını kısmen biliyordu, cadde şebekeleri şehir adı verilen engin bir şeye ekleniyordu. Nina'nın yakalamak için koştuğu otobüs de benzer

şekilde, topluca trafik olarak adlandırılan diğer araçların parçasıydı. Yolculuk sırasında binalar yanlarından yıldırım gibi akıyor, her birinin kendi adı ve karakteri olan varoşlarla kaynaşıyordu. Ancak uzun bir süre bu tür şeylerin farkında olmak, Nina'nın elinin yapabileceği bir şey değildi; dünya doğal olarak uzaklaşıyordu ve manzara uzaklarda görsel bir uğultuya dönüşüyordu. Otobüsün çivilerle kaplı tavanına gökyüzünden daha fazla ilgi göstermek utanç verici bir şey miydi? Birinin avucunda çevirip durduğu bozuk paraların yarattığı heyecana kapılıp tavana karşı ilgisiz kalmak mı daha utanç vericiydi? Sunulan bir şey olma hazırlığındaki bu soğuk, gümüşi metal parçaların avuç içinde döndükçe bir ter damlasını harekete geçirdiğini hissetmek, dokunulamayan boşluğun enginliğinden çok daha güçlü ve etkiliydi. Belki de Nina'nın (ona işi bırakmasını söyleyen endişeli arkadaşlarına) her şey paraya gelip dayanıyor derken söylemek istediği şey buydu.

Nina'nın fabrikadan almaya gittiği şey paraydı, ancak ortalıkta hiç para görünmüyordu yalnızca hıyar turşusu ve ara sıra da lahana turşusu vardı. Nina, hâlâ her gün oraya gidiyordu ve şimdi tekrar oradaydı, elleri sağlam demir kapının üstünde, hırs ve çabayla homurdanıp onu açmak için itiyordu.

Binanın uzun ve alçak girişinin hemen içinde, işi karton biletlere numara basmak olan bir makine vardı. Nina'nın elinin girişteki ilk işi, dar bir boşluktan kartı alıp dar bir kesiğe sokarak, makinenin ısırığını hissetmenin parmaklarına vereceği işareti beklemekti. Bu işin oyuncu bir tarafı vardı ama buna izin yoktu: Bu kartı sokma işi bir kerede ve hızlı bir şekilde yapılmalıydı. Daha sonra Nina'nın kıyafetlerinin üzerine giymesi gereken bir önlük vardı; üzerine başka bir el tarafından adının yazıldığı, nemli bir yeşil dikdörtgen.

Fabrikanın içi rahatsız edici bir şekilde aydınlatılmıştı ve rutubetliydi; tıpkı suyu yeni boşaltılmış ve hâlâ ıslak olan, devasa bir termostatla ısıtılan dev bir beton akvaryum gibiydi. Hava, buhar ve sirke buğusuna yer açmak için oksijeninin çoğundan vazgeçmişti. İş herhangi bir giriş ya da hazırlık olmadan başlardı: Nina, diğer bedenlerle birlikte kauçuk omurgasının üzerinde boş cam

kavanozları titreterek hareket eden göğüs hizasındaki bir teknenin önünde yerini alırdı. Arkada ve yukarda hıyar turşusu kasaları vardı, belirli bir noktaya sabitlenmişlerdi; böylece parlak yeşil yük sürekli ileri doğru dökülüyordu. Bu kasaların içinden, Nina'nın elinin ve diğer kadınların ellerinin kavanozları doldurmak için uygun ölçülerdeki kornişonları seçmesi gerekiyordu: yalnızca rahatlıkla sığanlara izin vardı. Başlamak için en iyisi birkaç tane iriydi, kavanozlara dikkatsiz bir şekilde yerleştiriliyorlardı ve küçük olanlar boşlukları doldurmak için kullanılırken, sigara izmariti gibi ince ya da küçük olanlarla iş bitiriliyordu. Sol el de bazen seçme ya da becerik.sizce kavanozu doldurma işi yapabilirdi ama asıl işi sağ el yapmalıydı, bu hassas bir işti.

Bantın hareket hızında ne tek el ne de çift el bütün kavanozları dolduramazdı, hatta kavanozların hiçbirini tam dolduramazdı: bu yüzden tekneye düzinelerce el uzanıyordu. Nina'nın eli her an geçip giden kavanozları tutup uygun eklemeyi yapardı. Nina'nın sıradaki değişken pozisyonuna bağlı olarak, bazen kavanoz ağzına kadar dolu olurdu ve sadece üstünü kapatırdı, bazen de kavanozlar yarıya kadar dolu olurdu ve Nina'nın eli bulmaca için gerekli doğru kornişonu seçerek bazen daha boş ya da tombullar için hazır olan yere tıkıverirdi.

Kavanozların hepsi dolduğunda kadınların ulaşacağı yerlerin ötesine taşınırdı; farklı eller, erkek elleri, kavanozları buhar makinesine koyardı ve burada kapakları kapatılarak dereotu, sirke ve suyla pişirilirlerdi. Fabrikanın yapısı, bir elektrik aparatı ya da spiral bobin gibi sıkıştırılmış bir halka düzenindeydi; kavanozlar taşıyıcı kayışın başlangıç yerinden itibaren yavaş bir kavis çizerek kadınları geçiyor ve oldukça keskin bir dönüşle ana işlemciye ulaşıyordu daha sonra yavaşça kavisli tekneye doğru ilerleyerek, çıkışa doğru karşı yönde tamamlayıcı işlemler yapılıyordu. Eğer kavanozları dolduran kadın elleri kasalara yetişemiyorsa, diğer kadın ellerinin olduğu sıranın önüne geçerek sıcak kavanozları tekneden alıp, özelliklerine göre kontrol ederek mukavva kutulara koyardı. Halkanın merkezinde, taşıyıcının iki kavisi arasında hiçbir şey yoktu; yalnızca fabrikayı ayakta tutan üç direk vardı.

Yasal sınırların altında da olsa, gürültü göz ardı edilemeyecek kadar fazlaydı; şıkırtılar, gümlemeler ve tıslamalar, endüstriyel güçte bir radyodan yayılan yapay bir müziğin işitsel bulanıklığının ardına gizleniyordu. Genellikle kadınlardan biri, yaşamındaki bir olayı sembolize ettiği için diline takılan ezgilerden birini söylerdi. Nina hiç şarkı söylemezdi. Neyse ki şarkı söylemek zorunlu değildi. Konuşmak da zorunlu değildi, Nina kendisiyle konuşulmadığı sürece hiç konuşmazdı. Bazen tuvalette tek başınayken çıplak dizlerine vura vura ağlardı. Ağlaması nadiren uzun sürerdi ve her defasında Nina'nın eline aynı gülünç şey olurdu: aceleyle Nina'nın gözlerini silmeye gönderilirdi ve hemen ardından tuvaletin lavabosunda sirkeyi temizlemek üzere buz gibi suyun altında yıkanırdı; daha sonra Nina'nın eli merhamet ve lütufla tekrar Nina'nın gözlerini kurulardı.

Nina'nın eli her ne kadar başka bir işte çalışmayı tercih etse de Nina gibi fabrikadan nefret etmiyordu. İş çok yorucuydu; böyle olması zamanla Nina'nın elini güçlü kılmıştı ve güç de Nina'nın elinin gizliden gizliye sahip olmaktan hoşlandığı bir özellikti. Kahverengi erkek elleri, kendisiyle karşılaştırılınca oldukça korkunç görünüyordu; ancak son zamanlarda, araba tekerleklerini değiştiren ya da yerdeki bir kadını taşıyan gücün tuhaf bir şekilde çirkin ve ağaçsı adale yapısının bir sonucu olduğunu düşünmeye başlamıştı. Şimdi ise Nina'nın eli, dış görünümünde herhangi bir değişiklik olmadan buna benzer bir güce sahip olmuştu.

Boş konserve kutularını ezmek ya da mutfak duvarını yumruklayıp duvarda bir çöküntü oluşturmak, dıştan ziyade içten bir tatmin yaşatıyordu.

Bu fazladan gücün nedeni, aslında pek de kötü sayılmayacak bir iş olan kornişonları seçip kavanozlara doldurmak değildi. Gerçekten de bu farkı yaratan iş, kaba fiziksel bir güç gerektirdiği için her kadına sırayla sınırlı zamanlarda verilen bir işti. Bu işin teknik adı da "kavanozlara vurmak"tı. Sıranın sonlarına doğru, yolun yaklaşık dörtte üçünde kadın bedenlerinin tekdüzeliği farklı bir dokuyla bozuluyordu: üzeri sanki malzeme fıçısına batırılmış gibi sert gri bir kauçukla kaplanmış, kısa ahşap bir sopa. Emici ucuyla

bu sopa, son birkaç kornişon konmadan önce kavanozun içindekilerin en iyi şekilde yerleşmesini sağlıyordu. Bu işte başarısız olmak, kavanozun ağırlığının eksik gelmesine yol açardı ve bu da ustabaşının öfkeli vaazıyla ve bu da Nina'nın sağ elini sırılsıklam ıslanmış önlüğünün cebine sokarak derisini yüzene dek tırnaklarını avucunun içine bastırmasıyla sona ererdi. Bu nedenle kavanozlara yeterince sert vurmak önemliydi.

Bugün, Nina'nın kavanozlara vurma sırası geldiğinde, başıyla onayladı ancak bir dakikalığına izin isteyip gitti. Nina'nın eli Nina'nın kendini hasta hissettiğini, yerdeki sirkeyle kaplı çanağa eğilip öğürmeye başlamasıyla fark etti. Sindirim düzensizlikleri Nina'nın eli için farklı bir alandı, ancak yiyecekler vücuda girerken her ne kadar katı ve farklı dokularda olurlarsa olsunlar, dışarı atılana dek kötü, yapışkan bir çorbaya dönüşebileceğini anlamıştı. Şımartıldığında kılı kırk yaran, ama kriz anında soğukkanlı olan Nina'nın eli, Nina'nın kendisinin eyleme geçmekte tereddüt ettiği iş için havada yükseldi: öğürmesi için ağzının O noktasına girerek iki parmağını yemek borusunu genişletecek şekilde içeri doğru kaydırdı. Kusma işi bitince, Nina elini yüzünü yıkadı ve kavanozlara vurma işinin başına gitti.

Bir süre Nina'nın eli daha önce olduğu gibi çalıştı. Kavanozu yakalayıp, tepesi kauçuklu sopayla vurup, tekrar kemerin üzerine yerleştirmeye devam etti. Dakikalar sonra, Nina'nın vücudunda bir şeylerin yolunda gitmediğine işaret eden, pek de tanıdık olmayan bir his ele doğru inmeye başlamıştı. Mikroskobik böcekler sinirlerinin üzerinde önce telaşlandırıcı, sonra kendi kendine masaj yapıp rahatlamış gibi vızıldıyordu adeta. El tıpkı, daha önce Nina'nın bacağının üstüne devrilmesinden kurtulduğunda hissettiği gibi giderek şiştiğini hissediyordu ancak çelişkili bir şekilde, sanki fabrikada yerçekimi kanunları değişmiş de büyük yoğunluğa sahip her şeyi havada uçmaya davet ediyormuş gibi hafifti. Bütün bu süre içinde, kavanozlara vurma işi tıpkı nabız atışları gibi düzenli ve uçurumdan yuvarlanan arabalar gibi büyük bir güçle devam etti. Ritim öncesine göre daha hızlıydı ve otomatik bir emrin oluklarına yerleşiyordu. Nina, elinin hareketlerine etki et-

meyen ve artık denetlenmesine gerek olmayan bir makineye dönüşmüştü. Kısa bir süre sonra garip bir denge durumu oluştu; Nina'nın büyük ve halsiz eli, vurmayı sürdürerek kavanozları yakalamak yerine, onların kemerin üzerindeki zıplamalarına eşlik etmeye başladı. Sonunda bu eylem, deniz gibi hareket eden bir yapıya dönüştü ve elin ruhu yukarıda dolaşıp olanları izliyordu.

Elbette saniyeler, zamanın parlak işaretleri, sonsuzlukta ritimle göz kırparak geçip gidiyordu ancak hiçbir zaman dakikaları oluşturmuyordu. Her biri bir sonrakine ekleniyordu ya da isteğine göre aniden ortadan kayboluyordu. Bu saniyeler içine çerez gibi yerleşmiş olan şeyse duyulardı: yapış yapış ve sirkeli bir havada aşağı yukarı sıçrama hissi, kavanozlara vurma hissi, kavanozlara vurma nedenini unutma hissi, kavanozu tutmayı unutma hissi, kavanozların kırılarak keskin camların Nina'nın elinin yalnızca Nina'yla paylaştığı boşluğa izinsiz girmesi.

Nina'nın eli boşlukta havaya kalktı, zamanla merkezden uzaklaşarak bölündü, böylece durumunu değerlendirmek için sonsuz zamanı oldu. Nina'nın her zamanki çekim merkezinden uzakta olduğunu fark etti. Hâlâ bitkindi, merak spazmına kapılarak kendini Nina'nın isteklerine ve emirlerine açtı, ancak onlardan son derece kopuk olduğunu gördü.

Nina'nın eli, anların engin, sürtünmesiz gökyüzünde asılı kaldı; bütün o karşılıklı bağlılık yıllarında Nina'yla uyum içinde yaşamıştı. El hiçbir zaman Nina'nın yanında olması gerektiği konusunda şüpheye düşmemişti ama şimdi şüphe duyuyordu. El ve kadın onca zaman sırt sırta vermişlerdi. Ama belki de birbirlerine uygun değillerdi.

Nina'nın korkuları ve sınırlamaları yüzünden dar görüşlü olmaktan artık kurtulan Nina'nın eli, başka zamanlarda ve mekânlarda, başka insanlar tarafından milyonlarca kez kullanılıp bırakıldığını gördü bir anda... Hâlâ uyaranlara açık olan sinirleri, uzaklardan bir yerlerden, daha büyük bir dünyanın hareketlerinden ikinci el deneyimler ve emirler alıyordu.

Hayali bir şekilde başka bedenlerin ev sahipliğine bağlandı; bugüne kadar beklenmedik kaslarını zarif bir şekilde esnetti, kalp

şeklinde küçük elmas mücevherler ekledi, minik ahşap figürlerden oluşan İsviçre hatırası hediyelik eşyalar yonttu, kadifenin üzerine serili ışıldayan kalıntılardan bir pusula yaptı. Afrika'nın kuru sıcağında teni karıncalanırken, egzotik turuncu bir gitarın telleri terden parlayana dek çaldı. Başka bir yerde başka bir zamanda tahrip olmuş bir Meryem Ana heykelini, kırık bir yumurta kabuğundan daha büyük parçaları bileğin kıvrımına yerleştirerek eski durumuna döndürdü. Daha sonra, şeffaf bir eldivenin içine yerleşip kopmuş sinirleri ameliyat ipiyle yeniden bir araya getirdi. Sonra yine neredeyse ensedeki tüyler gibi yumuşak narin bir fırça kullanarak, bitmek üzere olan bir şaheserin üzerinde bir kan damlası gibi duran kırmızı noktayı düzeltti. Yorgundu, belki de bir anda dünyanın topografisini değiştirecek bir kapsülü itmişti, bombalanmış bir Balkan köyüne gücünü geri veren bir düğmeye basıp dağın zirvesinde bir bayrak dalgalandırmıştı. Daha hassas işlerin peşinde, killi toprağa porsuk ağacı dikmiş, bir mercan koyunun derinliklerinden taşlaşmış bir kılıç çıkarmış, bir Eskimo köpeğinin kar gibi yelesini okşamıştı.

Bunlar ve daha sayılamayacak kadar çok his, cesaret, hüner Nina'nın elinin sinirlerinden hızla geçti, bunların bir sonu yoktu ama elin kapasitesinin bir sonu vardı. Sonunda doyuma ulaştı ve hâlâ içeri girme izni olan damarlarını teker teker terk etti.

Bütün bunlara rağmen istediği tek şey dinginlik, hissizlik ve yastığın altında bulabileceği karanlıktı.

Neyse ki, bu karanlık isteği eli ona doğru çekiyordu; irade, bu bedensiz olasılıklar evreninde uçmak demekti sanki.

Hava seyrelmişti, içerdiği duyular daha azdı ve elden geçip giden hisler şimdi daha tanıdıktı: yataktaki ekmek kırıntısı anıları, sabah yatakta güzel bir adamın hafif uzamış sakalları, küvetteki harika sabun köpükleri, kapının hemen dışında, dünyadaki yeşilimsi ıslak yosunların keşfi.

Sonunda Nina'nın eli dinlenmek için kıvrılmadan önce, bir anıyı tekrar yaşadı: Nina henüz birkaç günlük bebekken, yüzünün önünde dans eden gül rengi bir sarmaşık sanki sihirli bir şekilde yanına iliştirilmişti.

Cehennem Tabakası

Dört saat on yedi dakika sonra bir yağmur damlası düştü ve Ivan hayata sıçradı.

Başka yağmur damlaları da düştü elbette (çok fazla olmasa bile) ama bu damla Ivan'ın deneyi için sınırları özenle çizilmiş dikdörtgenin içine düşen tek damlaydı ve hemen gereçleriyle işin başına geçti. Kumlu toprağa düştüğü anda yağmur damlasına tam olarak neler olduğunu bilmek istiyordu: sıvı bir inci gibi orada ne kadar titredi, ne kadar yavaşlıkta içeri işledi, lekenin genişliği ne kadardı, ne kadar derine inmişti?

Bu tür bilgilerle Ivan dünyayı değiştirebilecek adam olabilirdi.

Yağmur, üç dakika elli iki saniye sonra durdu. Ivan yapabileceği her testi yaptı ve sonra paydos etti. Sıcaklık biraz düşerek 42 derece oldu.

Cipin arkasında rehber, en değerli yabancı alet olan *samanaf* - başka bir deyişle, İsviçre ordusu bıçağı- ile dişlerini temizliyordu. Burada bütün bildik diller acımasız bir anlayışsızlıkla tanınmayacak şekilde tamamen değiştiriliyordu, tıpkı ekilebilir bir arazinin bataklığa dönüşüp tuz ve kumla değiştirilmesi gibi. Ivan gözlerini kısıp rehbere baktı ve dün buraya kadar kendisine eşlik eden adam olmadığını yeni fark etti.

"Yaphet nerede?" diye sordu, İngilizce bir yanıt alıp alamayacağını merak ederek.

"Yaphet, Yaphet ailesi ile Yaphet evine gitti."

Yani: Yaphet tahta kulübesini toplayıp bir devenin sırtına yükledi, karısı ve çocuklarıyla birlikte taşındı. Neden bu insanlar böyle

yapıyordu ki, geçici konut dikmek için zayıf bitki örtüsünü yok ediyorlardı; oldukları yerde kalıp toprağa hayat verseler vatanları yeniden doğabilirdi, Ivan'ın aklı bunu bir türlü almıyordu.

"Yarın burada olacak mısın?"

Adam ağzını kocaman açıp gülümseyerek omuz silkti. Dişlerinde kat yaprağı* lekesi vardı.

"Gereğinden fazla kat," dedi Ivan ona karşılık sırıtarak.

Rehber yine omuz silkti, cinsel ereksiyona gönderme yaparak elini bezgince salladı. Böylece, bu otun çalışmasını, yabancılara çölü dolaştırmasını, diğer kabilelerle savaşmasını ve karısını becerebilmesini mümkün kıldığını ifade etmişti – sıcağa ve kuraklığa teslim olup, kumların üzerinde kıvrılarak kil gibi kuruyup pişmiyorsa, bu otun sayesindeydi.

"Tamam, hadi gidelim," dedi Ivan.

Patron oydu. Hükümetlere ve uluslararası şirketlere danışmanlık yapıyordu, *Uygulamalı Meteoroloji Agrodinamikleri* adlı az satan kitabın da yazarıydı; kemerini kuşanmış, yüzlerce insanı öldüren bir ordu generali de olabilirdi: beyazdı, parası vardı, bol yiyeceği vardı, arabası, içinde suyu olan bir evi vardı. O, "Tamam, hadi gidelim" adamıydı.

Silbermacher ailesinin Bharatan'a giderken Etiyopya sınırında takılıp kalmasından bu yana tam iki ay geçmişti; bu ürkütücü kurak bölge deniz seviyesinden yüz yirmi iki metre aşağıdaydı ve ne Afrika ne de Arap Eyaleti olarak tanımlanıyor, ikisinin ortasında bir yerde kalıyordu.

Buraya vardıklarında Silbermacherlerin öğrendikleri ilk şey, tam olarak nerede olduğunuzu bilmediğinizde, haritanın hoş bir resimden başka bir şey ifade etmediğini öğrenmek oldu. Eğer yuvarlak ve renkli kürenin üzerinde belli bir yerde olduğunuzu gözünüzde canlandırabiliyorsanız, gezegenin neresinde bulunduğunuz muhtemelen arkanızdan seslenenleri ne kadar anladığınıza, kuzey, güney, doğu ve batınızda yer alan şeylere bağlıdır. Macaristan'da

* Çiğnenen ve uyarıcı etkisi olan bir bitki. Yemen, Etiyopya gibi ülkelerde yetişir.

olduğunuzu bilirsiniz çünkü insanlar Macarca konuşuyordur, *o* yol Avusturya, *şu* yol Romanya'ya gider. Seattle'da olduğunuzu bilirsiniz çünkü insanlar Amerikan İngilizcesi konuşuyordur ve *o* yol Kanada'ya, *şu* yol Oregon'a gider. Bharatan'da ise Silbermacherler hiç kimseyi ve hiçbir şeyi anlamıyorlardı: öyleyse hiçbir yerdeydiler.

Ivan'ın ailesinin görebildiği kadarıyla Afrikalılar Araplara dönüşmeye devam ediyordu. Afrikalı bir erkek keçi çobanı kıyafeti, peştamalı ve şalıyla ordu barakalarının arasında kaybolabilirdi; ya da aniden bir FKÖ (Filistin Kurtuluş Örgütü) üyesine dönüşüp, haki renkteki askeri kıyafetleriyle ortaya çıkabilirdi. Dili anlamak da yardımcı olurdu elbette, ama daha önce Bharatan'a gelen aceleci ziyaretçilerin aksine Silbermacherler dilbilimci değildi: bir Bharatanlı onlarla konuştuğunda, eski Tarzan filmlerindeki Afrikalı şef konuşuyormuş gibi görünüyordu ya da 1991 yılında Körfez Krizi yaşandığında CNN'de geçen altyazıları anımsatıyordu.

Sonra başka bir Bharatanlı Silbermacherlerin kafasını daha da karıştıracak bir şeyler yapıyor, ordunun çöplerinden çıkma pırtık bir Jeam Beam tişörtü ile aniden karşılarına çıkıp, gözlerine graffitici siyahi bir Amerikalı gibi görünüyordu.

Silbermacherlerin inançsızdılar ve ideolojik olarak, yerli insanların dinlerini kurcalayıp bozmaya karşıydılar; sonuç olarak Bharatanlıların neye inandıkları hakkında en ufak bir fikirleri yoktu ve bu da onlar için bir sır olarak kalmaya devam etti. Ivan'ın ergenlik çağındaki kızı, Bharatanlıların, kadınların saçlarını, göğüslerini ve kalçalarını göstermesinin günah olduğuna inandıklarını keşfetti: inançları bununla ilgili bir şeydi.

"Gerçekten, sanki, *sikilgan* gibiler, bilirsin işte," oldu kızın değerlendirmesi "Şu güneydeki gibi."

"Güneyde," derken Teksas gibi Amerika'nın güneyinde bir yerden söz etmiyordu elbette, Malawi gibi güney Afrika'da bir yeri de kastetmiyordu; gerçi bu kötüleme her iki yer için de doğru olurdu.

Silbermacherler, çoğu ordunun çevirdiği alanın arkasında çölde yaşayan sıradan Bharatanlılarla iletişim kurmak istemiyor değil-

lerdi. Kümeler halindeki kulübeler, yabancılara alışık olmayan çocukları, kadınları ve erkekleri barındırıyordu; bu gökten düşmüş kuş yuvaları gibi duran taşınabilir barınaklarda Bharatanlılar kısa bir süre yaşayıp ölüyordu. Kum, tuz, dışkı ve ara sıra da çocuk cesetleriyle kirlenmiş olan az bir su akıntısı evlerin içinde damlıyordu. Evlerin arasında arabayla gezinmek, Silbermacherler için çok dokunaklı bir deneyim oldu, ama onlar için tam olarak hangi kısmın dokunaklı olduğunu söylemek güçtü. Her yerde koyu tenli, sıska insanlar dua ediyorlar, Tanrılarından kendilerini kurtarmasını istiyorlardı anlaşılmaz ve hızlı konuşmalarla – Allah, Yehova, Set,* Haile Selasiye** ...kim bilebilirdi?

Silbermacherler orduya ait evlerden birinde oturdular; liberal kabahatleri onların gökten düşmüş bir kuş yuvasında yaşayamasına izin vermezdi.

Seattle'dan, ABD'nin A'sından davetle gelmişlerdi; çünkü bundan birkaç yıl önce Bharatanlılar konuşma dilinden bir alfabe geliştirerek evrim geçirme noktasına gelmişti ve bazı yabancı dilbilimciler bu konuyu istekli bir şekilde incelemeye başladılar. Sonunda Bharatan'ın büyük açlığı Batı dünyasının dikkatini çekti. Yerel hükümetin talimatı, Bharatanlıların göçebeliğine son vererek yerleşik düzene geçirmek, bitki yetiştirmelerini sağlamaktı; böylece toprağın hareketliliği de duracak, yaşamı desteklemeye başlayacaktı. Silbermacher'in görevi de toprağın havayla olan ilişkisinde yapılması gereken bir şey olup olmadığını bulmaktı.

Ivanka Silbermacher'in görevi de kocasıyla ilişkisini sürdürmekti. Yirmi üç yıldır karısıydı, soğuk bir ülkede doğmasına rağmen 50 derece sıcaklıkta bile hâlâ enerji bulabilen, esnek ve çekici bir kadındı. Her zaman giydiği eteklere ve beyaz bluzlara karşın koyu, yanık bir teni vardı: şimdi iyice Çingene'ye benzediğini söyleyerek şaka yapıyordu. Öyle lezzetli güveçler yapardı ki içindekilerin konserve olduğu anlaşılmazdı. Zorluk çıkaran bürokratları bile etkileyebilirdi. Uzun uzun bakarak, saldırgan Bharatanlıları bile şaşırtabilirdi. O sevgi dolu bir insandı.

* Mısır mitolojisinde bir tanrı. Set ya da Seth diye anılır.
** Habeşistan'ın (Etiyopya) son imparatoru.

Ivan ve Ivanka'yla ilgili en belirgin ortak nokta isimleriydi, ama isimlerinin neredeyse aynı olması tamamen tesadüftü. Ivan dördüncü kuşak Amerikalı bir Yahudi'ydi, uzak geçmişteki ataları Ukraynalıydı ama bu ona, mesela Kellogg's dondurulmuş gıdalarının, çocukluğunun bilinçli sağlık öncesi dönemine göre daha lezzetsiz gelmesinden başka bir şey ifade etmiyordu. Ivanka Macaristanlıydı ve 1968 yılında Amerika'ya gelmişti. Yirmi yaşında garip bir ülkede neredeyse hiç İngilizce bilmiyorken, garip bir tesadüf sonucu kapı komşusunun adının kendi adının erkek eşdeğeri olduğunu, güçlükle yaptığı İngilizce bir sohbet sırasında öğrenmişti.

"Ivan-Ivanka – aynı!" dedi gülümseyerek ve temel bir hata yapmadan bir cümle kurabildiği için rahatladı.

Ivan, gerçekten içtenlikle Macaristan'ın politik durumuyla ilgileniyordu ve bu da Ivanka'nın ona yakınlık duymasına neden oldu, çünkü o zamana dek tanıştığı diğer erkekler yalnızca TV, yemek, hava ve seks hakkında konuşmak istemişti. Ama asıl terslik, Ivanka'nın Ivan'la Macaristan politikası hakkında konuşacak kadar kelime dağarcığının olmamasıydı; yine de adamın bu ilgisi, kadının küçük mülteci vücudunu adama karşı canlandırmıştı ve bu kez Ivanka TV, yemek, hava ve daha sonra seks gibi kötü klişe konular hakkında rastgele konuşuvermişti. Doğu Avrupa'da kadın olmayı ve bunun Amerika'dan nasıl farklı olduğunu anlatmaya çalıştı. "Dürüst", "politik bilinç", "cinsiyet ayrımı", "diyalektik" gibi kelimelerin İngilizce karşılıklarını bilmediği için bunların yerine kaba eşdeğerlerini kullanıyordu, "Burada Amerika'da bir kadın çok özgür olamaz," cümlesi, adamın kendisini yatağa atmasına izin vermesiyle sonlandı.

Ama adam iyiydi. Zamanla İngilizceyi Ivan'ın gerçekten kendine uygun olup olmadığını tartacak kadar öğrendiğinde, Ivan ona öyle alışmıştı ki aslında kadının bir şekilde, hatta en başta bile seçebileceği bir erkek gibi görünmeye başlamıştı.

Ama daha sonrasını anlatması çok güçtü. Eğer erkeğiniz orta parmağını poponuzun neresine sokacağını, gazeteyi uzatırken ataerkilliği nasıl ret ettiğini ve zayıf siyah saçlarınız için hangi şampuanın gerekli olduğunu öğrendiyse, onu artık ilk zamanlar-

daki gibi değerlendirmek güçtü. Ama Ivanka da onu seviyordu. Evlendikten dört yıl sonra bir ilişkisi olduğunu öğrendiğinde onu öldürecek kadar çok seviyordu: kıyafetlerini parçalamış, meteoroloji metinlerini, ayakkabılarını ve benzeri birçok şeyi parçalayıp dördüncü katın penceresinden fırlatmıştı, daha sonra yüzüne tokat atıp gözlüklerini düşürmüş ve birkaç kez de burnuna yumruk atmıştı. Adam, yatak odasında yerde kanlar içindeyken içtenlikle karısından özür diledi ve üç çocuklarının ilki ana rahmine düştü.

Şimdi o çocuk, Lydia, Bharatan'da onlarla birlikteydi. On sekiz yaşındaydı ve elbette ana rahmine düştüğü zamanla ilgili hiçbir fikri yoktu. Ebeveynlerinin seks yaptığını düşünmek, Ron ve Nancy Reagan'ın *soix-ante-neuf** üstündeyken hayal etmek gibi bir şeydi. Lydia, kendisinin ailede cinsel güce sahip tek kişi olduğunu düşünüyordu. Kendi vücudu beyaz ve pürüzsüzdü, simsiyah tüyleri vardı, en çok da kaşlarını ve cinsel organındaki tüyleri beğeniyordu. Bacakları da yeterince uzun değildi: kısa boylu annesinden genetik bir mirastı.

Kültürel yayılma deniyordu buna, olağanüstü çeşitlilikte yabancı tohum hücreleri toprağa inmiş ve Bharatan'da kök salamamıştı. Ne Ivan ilk meteoroloji uzmanıydı, ne de Ivanka ilk Macar kadındı onları ziyaret eden. Ama Lydia ilk Gotik serseriydi. Hiçbir Bharatanlı bugüne dek simsiyah giyinmiş, siyah dudaklı, siyah tırnaklı ve dağınık siyah saçlı solgun bir Amerikalı görmemişti.

Lydia ona verilen isim değildi, asıl adı Vanushka'ydı, anne ve babasının eski günlerin hatırına yaptığı küçük bir espri. Vanushka, ergenlerin bireyleşme tutkusunu tatmin edecek kadar egzotik bir isim olmasına rağmen, yine de kendi seçimi olmadığı için Lydia adını seçti. Bu, örnek aldığı kişilerden birini, aynı adı taşıyan, siyah deri giyen, evcil hayvanların öldürülmesi üstüne ağıtlar yakan ve babası tarafından arkadan becerilen avangart bir performans sanatçısı ve müzisyeni anımsatıyordu.

Ivan asla kızına böyle bir şey yapmayı aklından bile geçirmezdi ama kız kendini bu ya da başka bir sebepten ötürü şanslı

* Sekste, altmış-dokuz pozisyonu.

görmüyordu. Kızına sunacağı çok az şey vardı ve aralarındaki boşluğu kapatmaya çalışma çabaları hep başarısızlıkla sonuçlandı. Kızı CD walkman'inden Dead Souls'un "Bakire Hasatçıları" şarkısını çaldı, kulaklıkları babasının kulağına kendisi taktı ama babası iki dakika sonra müziğin sıkıcı olduğunu söyleyerek kulaklıkları çıkardı. Sıkıcı mı?! Şaka gibi! Tanıdığı insanlar babasının ne iş yaptığını sorduğunda, "Bulutların hareketini izleyip, karların erimesini beklemek gibi şeylerle uğraşıyor," diye yanıt vermekten keyif alıyordu. Bu verilebilecek hoş bir yanıttı, çünkü hem babasının sıkıcılıkla ilgili toleransına bir saldırıydı, hem de babasının işinin ilginçliği ile arkadaşlarını etkiliyordu.

Bu ilginç iş, aileyi adı askeri bir dilbilimci tarafından "Cehennem Tabakası" olarak tercüme edilmiş olan bir çölün kıyısına getirmişti. Ivan, Ivanka ve Lydia: işte aile buydu. Diğer iki çocukları ölmüştü; biri anne karnında, diğeri ise bir gece kulübünün erkekler tuvaletinde aldığı yanlış kimyasallardan zehirlenerek.

Lydia, erkek kardeşi Mike'ı çok özlüyordu ve onun yüzünden, neredeyse hiç uyuşturucu kullanmıyordu.

Elbette Bharatan'a vardığı ilk günlerde kat yaprağı denemişti – her ne kadar dişlerinde bıraktığı kalıntılar midesini bulandırsa da bunu denemeden Amerika'ya dönmek büyük ayıp olurdu. Bu deneme sonucu vardığı karar gayet olumsuzdu: Bu insanlar her şeyi -yemek, su, giyinme, gereç, barınma, eğlenme- rezil, ilkel bir biçimde yapmak zorundaydılar ve uyuşturucunun da bir ayrıcalığı yoktu. Ne zayıflık! Lydia, Bharatanlıların açlığının en trajik halini bazı düzeltilebilir yanlışların doğrudan sonuçları olarak gördü: doğum kontrolü konusunda yetersiz eğitim, pazarlık masasında en iyisini isteyebilecek hukukçu politikacıların eksikliği ve dünyanın kalan kısmı hakkında bilgi eksikliği, yani TV.

Ivanka, Bharatanlıların bu acınacak durumu ile ilgili farklı düşüncelere sahipti: esas lanetlerinin, cenaze külüne dönüp uçuşmadan Bharatan'dan ayrılma umutlarının olmaması olduğunu düşünüyordu. Keşke kaçabilecekleri bir yer olsaydı... Ama bütün kıta zaten mültecilerle kaynıyordu, hepsi de yoksul, vasıfsız ve güçsüzdü. Somalililer Etiyopya'ya kaçmış, Etiyopyalılar Somali'ye

sığınmıştı; bir mültecinin Komünist tarım makinelerinin çarklarına yenilmediği ya da kendi bebeğini havan toplarının dibinde ölüme terk etmeye zorlanmayacağı bir yer olmalıydı, ama ümitsizlik, ishal ve ölümden onları kurtaracak hiçbir vaha yoktu. Bharatan, yürüyerek ulaşılabilecek herhangi bir şehirden çok uzaklardaydı (nadir bulunan develer statü göstergesiydi, binmek için değildi) ve göçebelikleri, rüzgârla yer değiştiren kum tepeciklerinin küçük tarım arazilerini kapladığı aynı yüzlerce kilometrelik çölle sınırlıydı.

Ivanka kocasının bu konuyla ilgili bir şey yapabilmesini umut ediyordu ama şüpheleri de vardı. Ancak daha sonra, kendi yardım içgüdüleri konusunda daha beter endişelere sahip oldu ve Bharatanlı yetimleri evlat edinme modasına uydu.

Ailenin varışından birkaç gün sonra bu olasılığı Ivan ve Lydia ile paylaştı; aldığı yanıt hiç de coşku dolu değildi.

"Biliyorum hâlâ kaybettiğin bebeğine üzülüyorsun," dedi Ivan. "Eğer evlat edinme konusunda kararlıysan neden Amerika'ya döndüğümüzde terk edilmiş bir Amerikalı çocuğu evlat edinmiyorsun? Yaşam yaşamdır, beyaz bir çocuk Amerikan toplumunda yerinden koparılmış bir Bharatanlıdan daha kolay kabul edilir ve daha mutlu olur. Ayrıca iklimimizin ve bakteri yelpazemizin onları öldürmeyeceğinin hiçbir garantisi yok."

Lydia'nın tepkisi farklı gibi görünse de aynıydı.

"Bak anne, hâlâ Mike'ı özlediğini biliyorum, ben de özlüyorum ama hastalıklı siyah bir bebeği evlat edinmek onu geri getirmeyecek, biliyorsun değil mi? Yani diyorum ki anne, yapma lütfen, kendi sorunlarımız var."

Ivanka, Lydia'nın kafasında ne gibi sorunlar olduğunu merak etti, bu sorunların erkek arkadaşı ya da kısa bacaklarıyla ilgili olduğu konusunda şüpheleri vardı, ama bunun üstünde durmadı. İhtiyacı olan tek şey, kendini öfkeyle kaybedip, acımasız bir politik düzeninin teröründe yaşamakla ilgili bağıra çağıra bir ders vermekti ama bu Lydia'ya pek bir şey ifade etmezdi. Bharatanlılarla kurduğu gizli empatisini besleyip derin nefes alarak, klimalı evinde yemek pişirmeye devam etti.

Her sabah yardım kamyonlarından yiyecekleri indirip dağıtmanın dışında, Ivanka pek kapı dışarı çıkmıyordu; Cehennem Tabakası'nda bütün gün kumları izlemesi için kocasına eşlik etmek, bir eş olarak bağlılık kapsamının dışında kalıyordu. Seattle'dayken umutsuz ve fedakâr nedenler öne sürmeyi alışkanlık haline getirmişti, ama içinde böyle nedenler bulmaya can atan bir Çingenelik de vardı. Her gün gotik kıyafetleriyle Bharatan kamplarında sürten Lydia gibi kendi kendiyle kalmaktan sıkılmış değildi ki bir mahrumiyet hissine kapılıp evin dışına çıksın. Bu yoksul çöl sakinleri, saç köpüğüne bulanmış kapkara dişi vampiri görünce ne düşünüyorlardı? Ivanka, böyle saldırgan bir uyumsuzu dünyaya getirmiş olmakta kendi sorumluluğunu düşünüp gülümsedi.

Kendine gelince, telefon çalarsa diye evde kalıp kısa dalga radyo dinlemeyi, etrafı düzenli tutmayı ve kitap okumayı tercih ediyordu. Çöl atmosferinden kendini sakınarak, aynı zamanda kronik göz nezlesinin kötüleşmesini ya da burada salgın olan göz uçuğuna yakalanmayı da önlemeye çalışıyordu. Bharatanlıların hepsinin gözleri kanlı, iltihaplı ve kataraktlıydı, bu yüzden Ivanka onların yanında kendi durumunu yine de iyi buluyordu. Ivan'a gözlerinin yalnızca Trabant buharı, alkol ve Doğu Avrupa havasının doğru kimyasal karışımıyla Buda-Peşte'nin Peştesinin kalbinde beyaz ve sağlıklı olacağını söyleyerek şaka yapıyordu. Macaristan'dan uzak kaldığından bu yana hiçbir zaman göz damlasız olmadı ve onu damlatmak için de hep en garip ve uygunsuz yerlerde durması gerekti. Macaristan'daki son haftalarında kurtulduğu milis kuvvetlerin saldırı korkusunun hemen üzerine, Los Angeles'ta bir süpermarketin otoparkının çıkışında, Los Angeles polisi aniden bir yerlerden çıkıp silahlarını ona doğrultarak yere uzanmasını söylemişti. Daha sonra, göz damlası damlatma ritüelini bir tür uyuşturucu kullanımı sandıkları ortaya çıkmıştı. Başka bir seferinde de bir iş görüşmesinin tam ortasındayken, kafasını aniden geriye doğru atıp ağzı yerçekiminin etkisiyle açılmış halde gözyuvarlarına ilaçlı gözyaşından minik damlalar sıkmıştı. Uzamış boynuyla, "Ağfedesiniz," diye mırıldanmıştı. Bir şekilde işi almıştı

ama yalnızca uzamış boynu güzel olduğu için değil. Herhangi bir davranıştan hoş tavrı, insanları anlaması, bir yabancı olarak inanılmayı hak ettiğini gösteren aksanı ile hemen kurtulabilirdi. En azından Amerika'da. Burada Afrikalılar için *m'geni*, Araplar için *kâfirdi*; yabandomuzları arasında bir kobaydı.

Seattle'daki kız arkadaşlarını özlemişti. Bazen Ivan bir bürokratla kaktüslerin ya da çam ağaçlarının genetik yapısından söz ederken, o Winnie ve Fran'le bir kafede olup onların sanat ya da refah dolu konuşmalarını dinlemeyi isterdi.

"Yağmurdan sonra açan milyonlarca gelinciktense ocotillo gibi bir şey ithal etmek daha anlamlı görünüyor," diyordu Ivan. "Gelincikler *National Geographic* fotoğraflarında güzel görünürler ama toprağı tutmazlar ve memeliler yiyemez, bir hafta sonra da hiçbir iz bırakmadan kaybolurlar."

Evet, gayet makul, diye düşündü Ivanka, peki ocotillo bir yerden sökülüp başka bir yere dikilmeye ne derdi?

Ona verilen bölgede kendi becerilerini kullanmasına ve geliştirmesine izin verildiği sürece, Ivan için nerede olduğunun -hatta burası kuş uçmaz kervan geçmez bir yer bile olsa- önemi yoktu. Bu Ivanka'nın keşfettiği, onun iyi yönlerinden biriydi. Son derece hırslı olmasına rağmen, belirli bir ev, araba, markalı şampanyalar, iyi bir adres getiren başarılara yoğunlaşmazdı. Onun hırsları daha uzak ufuklardaydı, neredeyse gerçekliği yok gibiydi; hırslarının peşinde koşarken elindekilerle yetinmekten ve onlardan zevk almaktan hoşnuttu.

En azından, Amerika'daki evlerindeyken işler böyleydi. Burada Bharatan'da araştırmasına daha fazla kafayı takmış, yaşamdaki diğer şeylere -bu da genelde seks oluyordu- daha ilgisiz görünüyordu. Geçen her hafta, Ivanka gece lambasının ışığında kitap okurken, Ivan bütün gününü ve gecenin yarısını, hesap makineleri ve alet edevatıyla çölde geçiriyordu. Japonya'dan yeni ekipmanların kasalar içinde sevkiyatı sırasında (Tanrı bilir, *ne* ekipmanlarıydı?) Ivan'ı peş peşe üç gün görev yerini izinsiz terk etmiş bir askerle özdeşleştirmeyi öğrendi.

Ivanka, "Bir kere de *bu* küçük kaktüsü sulamaya ne dersın?" diye sataşınca Ivan memnuniyetle buna karşılık verirdi; tabii karşılık vermek için oradaysa.

Lydia'ya gelince, o babasının soyutlanmasına ve ilgisinin azalmasına pek aldırış etmiyor gibiydi. En azından son iki ya da üç yıldır, yalnızca telefonla ya da gece kulübü gürültüleri arasında bağır çağır yürütülen ilişkiler istediğini açıklamıştı. Başka bir insanla sosyal olarak rahat edip edemeyeceğini yargılama tarzı, üzerindeki kazınmış cenin yuvarlağının içinde çarmıha gerilmiş İsa resmi ve, "Eğer eğilmen gerekecekse, o zaman eğil ve dua et" sloganı olan tişörtüyle oradan uzaklaşmaktı. Pek çok kişi bu turnusol testini geçemezdi.

Ivanka, kendini yoğun biçimde alt kültüre adamış kızı için kimin ve neyin gerçekten önemli olduğunu bulmaya çalışırken, Lydia'nın ardında bıraktığı Stevo adlı erkek arkadaşını hatırladı.

"Stevo'yu özlüyor musun?" diye sordu bir sabah, elinde ondan gelen mektup, kahvaltı masasında kasvetli bir şekilde oturan Lydia'ya.

"Galiba," dedi kız.

"Gerçekten yakın mıydınız?"

"Oo! Elbette," dedi Lydia. "Bir bütün gibiydik. Hatta aynı walkman'i dinlerdik, kulaklığın bir ucunu ben bir ucunu da o takardı. Buna benzer şeyler bizi tek bir kişi yapardı."

"Onun en çok neyini severdin?"

"Şey, bilmem," -muzip bir şekilde güldü- "boş sorular sormaması herhalde."

Lydia ve Bharatanlıların ortak bir noktası vardı: onları utandırıp utandırmadığınızı ya da hatalarını gösterip gösteremediğinizi asla anlamazdınız. Bharatanlılar karaydı ve Ivanka'nın görebileceği şekilde kızarmazlardı. Lydia ise Gotik solgunluk sağlamak için koyu bir makyaj yapardı ve kızardığında belli olmuyordu. Ancak dışarıda kızgın güneş altında yaptığı uzun yürüyüşler, bir ter sağanağıyla solgun makyajının akmasına yol açıyor ve kıpkırmızı bir halde eve döndüğünde bu hali, akşam yatak odasına çekilene kadar sürüyordu.

Bharatan'da, onlara evlerindekine benzer sosyal bir ortam sağlasın diye cennetten gönderilmişe benzeyen, ordu tercümanı Teğmen Ralph Kravitz dışında kimse Silbermacherlere çok fazla ilgi göstermedi. Daha da şaşırtıcı olan, bu kişinin birkaç yıl biyoloji okumuş olmasıydı, yani Ivan'la sohbet edebilecek kadar mühimmatı vardı: Ivan'ın işinin faydası konusunda şeytanın avukatı rolünü sergiliyordu, Ivanka ise bu iki adamın tartışmalarını dinlemekten büyük keyif alıyordu, çünkü kocasının artan bir tutkuyla konuştuğunu gördükçe onu neden sevdiğini anımsıyordu. Kravitz'in ziyaretleri, o gittikten sonra gayet iyi bir seksle sonuçlanıyordu ve Ivanka da Ralph'in başka bir dünyada ve zamanda kendini yatağa atabilmesi için çekici kıyafetler giyme zevkini yaşıyordu.

Sıradan bir gecede üçünü (Lydia, Nine Inch Nails remikslerini Ralph'e tercih ediyordu) Ölüm ve Yaşamın göreceli hâkimiyeti üzerine tartışırken bulurdunuz. Ivanka buzlu içkisinden bir yudum alıp *Nasıl bir Doğu Avrupa bu!* diye düşünürdü ve iki adam hemen tartışmaya başlardı.

"Yaşam esasında diğer yaşamları korumayı *ister*," diye üsteledi Ivan. "Bir meyve bütün engellere rağmen *faydalı* olmak için mücadele eder. Bir düşünsene! Hiçbir şeye faydası olmadan yalnızca kendine faydalı bir şekilde büyümesi çok daha kolaydır: dikenli tele benzeyen dikenli bir dokusu ve küle benzeyen bir tadı da olabilirdi – klasik Hayat Hayat içindir anlayışı gibi. Ama hayır: o meyve olabilmek için milyonlarca karmaşık biyolojik değişim geçirir – sulu, lezzetli, güzel, *yenebilir* olabilmek için."

"Faydalılık özneldir," diye karşı çıktı Kravitz. "Kendimize onu yemeyi öğrettiğimiz için bir meyve harika görünür sadece. Bu, meyvenin umurunda değildir. Ayrıca, bu gelip geçici bir sapma – lav akıntıları arasındaki önemsiz binyıllarda olan bir şey. Yeryüzü başlangıçta yaşamı desteklemedi ve şimdi de desteklemekle ilgilenmiyor. Volkanik hareketlerin artışına dikkat ettin mi? Lav mükemmel bir yaşam söndürücüdür. Hiç kum tepeleri hareket halindeyken gördün mü? Gerçekten gürültü yaparlar: hareket ederken *gümbürderler*, insanın ödü kopar. Peki, kumun ne yapmak istediğini bilir misin? Yalnızca göllerin, yolların, yerleşim yerleri-

nin ve ekilebilir arazilerin üzerine yuvarlanmak isterler; hareket halindeyken bu kum tepeleri yalnızca hareket eden binlerce dönüm "Ölüm'dür.'

"Yanılıyorsun, Ralph, yanılıyorsun. Yaşam bütün engellerin üstesinden gelir. Bütün organizmaların amacı yaşamak, yeniden üretmek ve gelişmektir..."

'Evet, kum da kendini çoğaltıp gelişir."

"Hayat, Ralph, *Hayat*! Eğer bir şeyin yetişmesi için küçücük bir şans varsa yetişir. Bir arabanın enkazında liken yetişebilir. Bir bok yığınında yosun yetişebilir."

"Belki. Ama milyonlarca aç insanı liken ve yosunla besleyemezsin. Özellikle de bunları araba enkazından ve bokların üzerinden kazımaları gerekiyorsa."

Binlerce Bharatanlının, Cehennem Tabakası'nın etrafındaki mülteci kamplarında büyük açlık çekip çekmediği tartışma konusuydu. Uluslararası yardım örgütleri öyle olduğunu iddia ediyordu ve dünyanın her tarafındaki Ivanka Silbermacher gibi insanlara, yardım etmelerini isteyen kitapçıklar gönderiyordu, kocasının bu işi kabul edip onu buralara getireceğine dair hiçbir belirti yokken, Ivanka bu yardımı yapmıştı. Bununla beraber, diğer gözlemciler bu konuda olumsuz düşünüyordu. Lydia, Bharatanlı erkeklerin oldukça kolay bir hayatı olduğunu düşünüyordu, bütün gün kamplarda uzanıp birbirleriyle sohbet ettikleri, kat yaprağı çiğneyerek paylarına düşen tahıl haklarından kovalarda yaptıkları içkileri içip daha fazla küçük Bharatanlı yarattıkları görüşündeydi.

"Eğer kıçlarını kaldırıp biraz yiyecek yetiştirseler ya da eşlerine yemek pişirme, evi toparlama gibi günlük işlerde yardım etseler, ellerinde daha fazla şey olurdu," diye dikkat çekti. "Karılarını becermek için hiç de güçsüz değiller."

"O kelimeyi kullanma," diyerek iç çekti Ivanka. "Biliyorsun öyle kelimeleri sevmiyoruz."

"*Tanrım*, anne, ciddi bir şeyden söz ediyorum burada!"

"Peki, ama ciddi olduğunu göstermek için o kelimeyi kullanmana gerek yok."

Ama bu askeri barakaların ardında Lydia'yla yaptıkları sohbet sırasında, Bharatan sorunları hakkında konuşurken Fergie "Fez" Shipley'in kullandığı kelimeydi. Bharatanlı erkeklerin becermek için güçsüz olmadığı gözlemi doğrudan ondan bir alıntıydı.

"Şu yardım dernekleri yüzbinlerce insanın açlıktan öleceğini söylerken ne demek istiyorlar? Bu gerçekten birçok insanın aç olduğu anlamına geliyor ve dünyanın bu bölgesinde pek çok insan öteden beri açlık çekiyor. Açlık çeken bu insanların bazıları güçsüz düşüp hasta olabilir. Ve bazıları da aldıkları yiyecekler kendilerine dokunduğu için güçsüz düşüp hasta olabilir. Bu insanlar elbette ölecek. Peki ama *gerçek* açlıktan ölmek bu mu? Yani, bu insanlar yiyecekleri olmadığı için mi kuruyup ölüyorlar? Bundan daha fazlası var, demek istiyorum. Bu insanların alması gereken haplar var ama ilaç şirketleri bunları vermiyor. Sıtmayı önleyen, ishali durduran ilaçlar var. Kahretsin, bu zavallı piçler aylarca et yüzü görmüyorlar ve kahrolası bir demir ilacı bile içemiyorlar!"

Shipley erkek olarak, Lydia'yı politik analizleriyle etkilediği kadar etkilemiyordu. Bu küçük çeneli, böcek gözlü ve fesli onbaşıyla randevuları bir görev gibiydi: o sınırdan istediği şeyleri getirebiliyordu. Askeri erzak temin hattı öyle büyüktü ki Bharatan'dan uyuşturucuların imal edildiği çok uzak ülkelere dek uzanıyordu.

Kendi adına Shipley, Lydia'nın parası dışında ona ait herhangi bir şeye el uzatmaması gerektiğini gayet iyi biliyordu.

"Bu da senin harçlığın herhalde," diye fısıldadı Shipley bir keresinde.

"Hey," diye itiraz etti Lydia, omuz silkerek, "ben de senin gibi burada hayatımı harcıyorum. Sana bunun için para ödeniyorsa, bana neden ödenmesin? Şimdi Seattle'da Godflesh'i izliyor olabilirdim."

Amerikalı bir kız için bu çok büyük bir harçlık değildi aslında. Yalnızca hiçbir harcamanın yapılmadığı ve alacak hiçbir şeyin olmadığı Bharatan çevresine uygun değildi. Ordunun Noel eğlencesi için, Sudan sınırında saatte 60 galon suyla çalışan, hayranlık uyandırıcı serinlikte bir dış havalandırması olan Cranfield Hava üssüne gitmiş, bunun dışında başka bir yer görmemişti. Onu buraya ge-

tirmenin uygun olup olmadığı konusunda kararsızlık yaşayan anne babası harçlığını da azaltmışlardı. Onun para biriktirdiğini düşünüyorlardı. Çoğunlukla da öyle yapıyordu, çünkü Shipley hayli ucuz bir adamdı.

Burada Cehennem Tabakası'nda bir şey Lydia için büyük bir huzur kaynağıydı: hiç erkek arkadaş yoktu. Hayatının bu döneminde bir ilişkiye ne ihtiyacı ne de isteği vardı, ama eve döndüğünde bundan kaçışı olmayacaktı çünkü gençlerin hayatını seks yönetiyordu. Göğüs uçları konusunda endişeliydi: göğüslerinin kenarlarından çok uzakta ve koyu renkliydiler, acaba herhangi bir adam bunlara dokunmak ister miydi? Hiçbir erkeğin bunlara dokunmasını istemiyordu, tanıdığı bir erkek de yoktu zaten. Pırıltılı bir kadın dergisinde, erkeğe oral seks yapılmasıyla ilgili bir yazı okudu, bir adamın hortumunu boğazına sokmak düşüncesi midesini bulandırsa da okurken bunu nasıl uygulayabileceğini düşündü. Oturup eğildiğinde çıplak karnının kıvrım kıvrım olması hali onu kaygılandırdı – bu, seks sırasında hiç üstte olamayacağı anlamına mı geliyordu?

Eğer üzerinde konuşulacak erkek sorunları yoksa, kız kıza arkadaşlıklar da oldukça sıkıcıydı; ayrıca tek başına konsere gitmek de hem konser sırasında hem de (özellikle) sonrasında daha zor olurdu.

Uzaklarda olduğu süre içinde, Lydia'nın kafasında dinlenmek ve bekârlığa devam etmek vardı, ama buradan ayrılmadan birkaç gün önce tek gecelik bir ilişki (ya da daha iyisi bir yakınlaşma) yaşama niyetindeydi, böylece ABD'ye döndüğünde Aboud ya da Nusrat adlı bir adamdan, yaşadıkları tutkuyu unutamadığını ve onun için yanıp tutuştuğunu anlatan mektuplar alabilirdi. Çok güzel! Böyle bir mektuba değer!

Sürekli bir şeyler depoluyordu, geri döndüğünde burada olduğundan daha fazla etkili olacak şeyler: nesneler, deneyimler ve bilgiler. Tatsız, uygunsuz, hatta ürkütücü, Seattle'a döndüğünde çok değerli kültürel geçerliliğe sahip olacak şeyler. Yardım kamyonun yanında ölü bir bebeğin şişmiş vücudunu bulması, o anda tiksindirici olsa bile, daha sonra anılarını anlatırken arkadaşlarının kal-

binde çarpıcı bir korku duygusu uyandıracaktı. 50 derece sıcaklıkta yürüyüş yapmak: "Ooo evet," diyecekti inanmayan arkadaşlarına, "yoksa canım sıkılırdı."

Lydia'nın walkmani aynı zamanda ses kayıt cihazıydı; böylece çantasından Bharatanlıların yas tutmalarını kaydedebiliyordu. Seattle'da Melez Tohumlar adında, bir tür tuhaf endüstriyel müzik yapan birkaç adamdan oluşmuş bir grup tanıyordu, onlar bu kayıtları almak için ölürlerdi. Hatta belki de bunları alabilmek için onun gruba katılmasına izin verirlerdi –şarkı söyleyebilir, perküsyon ya da belki de arkasına sadece ROM kartı takılan orglardan birini bile çalabilirdi. Müzisyen olmak, anne babasının çoktan tasarladığı kariyer planlarındaki gibi metalurji ya da takı tasarımı okumaktan daha anlamlıydı.

"Çok eğlenceli olur," diyerek teşvik etti annesi, "mağazalarda baktığın o ilginç metal bileklikleri, muskaları, kemer tokaları, bütün bunları kendini yapabilirsin ve senin gibi insanlara satabilirsin."

Lydia'nın kendini geçindirmek adına satabileceği bir şeyler varsa bile kesinlikle bunlar değildi: pazarlara yaptığı sık ziyaretlerin gerekçesinin elinden alınmasını istemiyordu, ne kendisi ne de başka insanlar için takı yapmak istemiyordu, kendisi "gibi insanlar" olması fikrinden hoşlanmıyordu.

"Öyle, anne," dedi "bakalım işler nereye varacak."

Simyayı kapsaması nedeniyle yalnızca metalurjiyle ilgileniyordu; büyücülükle ilgili okuduğu kitaplarda hep simyacılarla ilgili bölümler vardı ve bu da ona çok ilginç geliyordu.

"Biliyorsun, *benim* yapmaya çalıştığım şey de bir tür simya," demişti Ivan bir keresinde ona.

"Elbette, baba," diye yanıtlamıştı o da.

Silbermacherlerin evinin içinde ve etrafında sıkı bir güvenlik vardı, çünkü Ivan'ın araştırmasıyla ilgili alet edavat dışında her şey Bharatanlılar için değerliydi; cehennem sıcağını soğuk su kadar kolay yutulabilen bir şeye dönüştüren klimalı hava bile.

"Dolaba kilitle, daima dolaba kilite," diyordu Ivan her defasında kızı evden çıkarken. "Kimbilir, walkmanini çalabilirler."

Babasının tehlikeyi gerçekmiş gibi göstermeye çalıştığı her acıklı girişiminde, kaşlarını kapkara perçemlerine kadar çaresizlikle kaldırırdı: neden doğallıktan bu kadar uzaktı sanki! Walkmanini almadan hiçbir yere gitmezdi.

Hiçbir şey ortadan kaybolmadı zaten. Ivan bile bunu kabul etmek zorunda kalmıştı. Yerine yenisi konması gereken şeylerin, her geçen gün artarak kaybolan tükenmezkalemler olduğunu fark etti.

"Bunları sen mi alıyorsun?" diye sordu bir gün yürüyüşten dönen Lydia'ya. Lydia sırılsıklam olmuş şalını çıkarırken, siyah korseden görünen ve terden parlayan göğüs dekoltesini gösterecek şekilde omuz silkti.

"Amerika'daki arkadaşlarıma yazıyorum" dedi, altdudağını aptallar gibi sarkıtıp terden ıslanmış olmuş saçlarına doğru üfleyerek.

"Çok arkadaşın var herhalde."

"Çok fazla değil," diye meydan okudu ona, "çok yazıyorum sadece."

Aslında Lydia garip kartlardan başka bir şey yazmıyordu. Yazmaktan nefret ediyordu, çünkü anlamsız buluyordu, binlerce yıldır bunu yapmadan yaşayan Bharatanlılara da bu anlamda hayranlık duyuyordu. Arkadaşlarını özlediğinde telefonla arardı.

"Bir yığın kıyafet aldım ya," diyordu, ayaklarındaki kabarcıkları patlatırken çenesiyle köprücükkemiği arasına sıkıştırdığı ahizeye doğru. "Burada hiçbir şekilde giyemeyeceğim şeyler almışım; eldiven, kürklü çizmeler, vs. Bilirsin işte sen de, sana verilen bavul hakkını sonuna kadar kullanmalısın. Yani, walkman ve CD'ler el bagajına da konulabilir, başka ne alabilirdim ki yanıma?"

"Burada insanın rengini belli etmesi gerçekten çok zor. Dışarı çıkarken siyah elbisemi giyiyorum; uzun eteği yırtık pırtık ve gövde kısmı bağcıklı olan, bayağı bir dekoltesi var, sonra bağcıklı botlarımı giyip saçlarımı kabartıyorum, bilirsin işte, buradaki din min yüzünden omzuma şal almam gerekiyor ve hava öyle *sıcak* ki

inanamazsın. Terden sırılsıklam oluyorum beş dakikada, saçlarım yüzüme yapışıyor, göğüslerimin arasından su gibi ter akıyor, ayak tabanlarım eriyecek diye korkuyorum."

"....."

"Evet, annemle babamın yaptığını yapıp açık renk kıyafetler giyebilirim. Çünkü siyah gibi renkler sıcağı çok çekiyor. İnan bana, burada siyah giymiş kimseyi göremezsin. Ama inandığın bir şeyi savunman her şeyden önemli, sen ne dersin?"

"....."

"Donna mı? Evet, onun çarmıhı bende."

"....."

"Hayır, bana vermedi. Bir anlamda, sattı diyebiliriz."

"....."

"Hayır, tam olarak değil. Bir gece kulüpte yanıma geldi ve abuk subuk konuşmaya başladı. Onun peşinden ayrılmadığı Keith denen şu adamla sürtüyormuşum sözde ve aslında onu istemediğini, çünkü boktan bir adam olduğunu filan söyledi, ben de, "Bak, Donna bu adamı *tanımıyorum* bile," bile dedim. Ama o, "Tabi, tabi," deyip gerçekten *sinirimi bozdu*. Sonra bana şu İsalı çarmıhı hatırlattı, ben de dedim ki, "Yanımda değil, aslında *hoş* bir şey ama gittiğim her yere taşımayı sevmiyorum, ne olur ne olmaz sana batırırım falan diye." Sonra bana borcu olan onluğu hatırlattım o da, "Ne onluğu?" demez mi? Bu tür şeyler oldu işte, sonra şu Keith meselesi de üstüne tuz biber ekince, "Peki bebeğim, çarmıhını bir onluğa sattın bana," diye düşündüm kendi kendime.

"....."

"Oo, evet, gerçekten etkileyici. Pizza dilimi büyüklüğünde. Tespih boncukları gibi mücevherleri var biliyorsun, ve gerçekten onu taşımak çok hoş, dokusu, her şeyi harika ve her zaman sıcak, çünkü tam göğsümün üstünde, yani işte kalbime çok yakın. Sahip olduğum en güzel şey. Çok *şeytani*."

Lydia'nın İsalı çarmıhı onu bir keresinde Bharatan'da zor duruma soktu. Eskimiş pazen tişörtlü, peştamallı yaşlı bir adam yanına gelip gülümsedi. Kırklı yaşlarında hayattan beklentilerinin doru-

ğuna ulaşmış ve her an ayaklarının dibine düşüp ölecekmiş gibi duruyordu. "Sen Hıristiyansın," dedi kaba bir sesle boynundaki taşlı hazineyi işaret ederek. "Ben Hıristiyan. Biz dua ederiz." Ve Lydia'dan da aynısı yapmasını işaret ederek dizlerinin üzerine çöktü.

"O Tanrım," dedi yaşlı adam iskelet gibi ellerini bir araya getirip. "Dua ediyoruz. Dünyanın cennet gibi olması için dua ediyoruz. Bize her gün yiyecek ver. Bizi düşmanlarımızdan ayır. İyilik krallıktır. Amin."

Ekleyecek bir şeyi var mı diye Lydia'ya baktı.

"Hey, baksana ilahi adam." dedi Lydia. "Yağmur yağdırsana, yapabilir misin?"

Silbermacherlerin Bharatan'daki geçici ikamet haftaları, günlere yakıcı günler eklenerek aylara dönüştü. Ivan'ın çok işi olduğu belliydi ama Ivanka'nın eşyalarını toparlarken düşündüğü ortalama süre altı ila sekiz hafta arasındaydı ve artık her şey tükenmeye başlamıştı. Temel şeyler değildi elbette bitenler, ekmek, ketçap, konserve balık ve pepsi gibi şeyleri ordu sağlıyordu, ama acımasız yabancı bir yerde hayatı sürdürülebilir kılan küçük lüksler bitiyordu.

"Kurbağa çikolatalar nerede anne?"

"Bütün kurbağa çikolatalarımız bitti, tatlım."

"Çikolotalı kurabiyeler?"

"Onlar da."

Erkek egemen bir kurum olan orduda, hijyenik pedler de sağlanan temel ihtiyaçlar arasında değildi; bunlar bittiğinde Lydia ve Ivanka'nın durumu kabullenmekten başka yapacağı bir şey yoktu.

"Bharatanlı kadınların yaptığı gibi eski bezleri kullanacağız," diyerek iç çekti Ivanka.

"Harika," dedi Lydia, bu da eve dönüğünde değerli bir kültürel özellik olacaktı.

"Tampon kullanmayı istemezsen tabi."

"Kesinlikle olmaz! Toksik şok sendromu yapıyor onlar!"

"Çok eskiden sadece bir marka yapıyordu bunu sanırım. Her neyse, eminim araştırıp çözmüşlerdir bu sorunu şimdi."

Ve Lydia ile Ivanka yatak örtüsünden şeritler kesmeye başladılar.

Daha sonra Kravitz bunu duyduğunda çok kızdı. "Siz delisiniz," dedi. "Amerika'ya döndüğünüzde, soğuklarda ne yapacaksınız?"

"Sanırım daha fazla örtü alacağız."

"Kaynakları boşa harcama bu!" diyerek kafa salladı Kravitz. "Bana söylemeliydiniz. Orduda yüzlerce pamuklu, yünlü battaniye depolarda duruyor, kimse kullanmıyor ve bu cehennemden, geldikleri yere geri de gönderilemeyecekler."

"Gerçekten mi?" dedi Ivanka. "Çok kötü! Neden onları Bharatanlılara vermiyorsunuz? Bunlar için her şeyi göze alırlar."

"Cehennem Tabakası'nda battaniye mi?"

"Geceleri soğuk oluyor."

"Tamam, biliyorum ama bir sorun daha var. Yalnızca birkaç yüz battaniye, ama binlerce Bharatanlı var. Kimlerin alıp kimlerin almayacağına kim karar verecek? Bu eşit paylaştırılan yiyecek dağıtımı gibi bir şey değil."

"Bana imkânsız bir sorunmuş gibi gelmedi. Biraz sağduyu ve duyarlılıkla çözülebilecek bir şey gibi görünüyor."

"Sağduyu ve duyarlılık mı? Orduda? Kendine gel Ivanka ve bana kaç tane battaniyeye ihtiyacın olduğunu söyle."

Üç hafta daha geçti ve Ivanka, bu cehennem tabakasında daha fazla yaşayamayacağını anlamaya başladı. Gerçekten de yerinden sökülmüş zavallı bir ocotillo gibi hissediyordu; bu çevreye o kadar da uyumlu değildi... tam olarak güçsüz değil ama uyumsuzdu: bütün garipliklere rağmen toprağa kök salması beklenen, güneşten kavrulmuş tuzlu toprağa ekilmiş bir kış çiçeği gibiydi.

Amerika'dayken, ona çok ilginç gelen Ortadoğu ve Afrika'ya ait egzotik ve yabancı fetişleri, kimyasal bir tepkimeye uğramış gibi tamamıyla etkisini kaybetmişti: şimdi tanıdık bildik şeylerin

özlemini duyuyordu. Son sosis konserve kutusunu açarken, geçmişte hoşlanmadığı bu yiyecek bile sonunu bulmaktan dolayı yas duygularını harekete geçirmişti. En sevdiği maskarası yanlışlıkla güneşin altında unutulunca kavrulmuştu ve fırçası içinde erimişti. Bütün kitaplar tekrar tekrar okunmuştu ve ordunun kütüphanesinde çelik uçaksavar topçu ceketlerinin üzerinde kalan beyin parçacıklarını rahatlıkla temizleyebilen Hank, Max ya da Ted adlı adamların anlatıldığı kısa romanlardan başka hiçbir şey yoktu. Belki de en kötüsü yünlü, pamuklu battaniyelerin neredeyse bitmiş olmasıydı ve özellikle Ralph'in hödüklüğünden sonra ona sormak istemiyordu. Ivan'ı korkunç özlüyordu, ama o neredeyse hiç evde olmuyordu.

"Gerçekten *de* cehennemdeyim," dedi kendi kendine ve yazdığı bir mektupta annesine. Şikâyet etmek ona iyi gelmedi, Ivanka'nın küçük bir Macar kasabasında yaşayan dindar yaşlı annesi "Cehennem" sözcüğünü böyle saygısızca kullandığı için onu azarladı. Bir zamanlar aşina olduğu bir dilde yazılanları güçlükle okuyabiliyordu (annesinin yaşlandıkça el yazısı mı bozuluyordu, yoksa aşırı dozda yabancılaşmayla aklı mı zehirleniyordu?), gelen cevap mektubunda, bu "ilkel topraklar"da "görevi"nin en çok ihtiyaç duyulan yerde "Tanrı'nın adını yaymak" ve bunun için Cennet'ten gönderilen bir fırsat olduğunu hatırlatmayı sürdürüyordu. "Tanrı'nın adını yaymak mı?" Güveç yapamıyordu, yalnızca kullanılabileceği tüm malzemeler bittiği için değil hali de yoktu. Mucize yaratamıyordu.

Artık Bharatanlılar için üzüntü bile duyamıyordu. Birleşmiş Milletler Mülteci Komisyonu'nda çalışan şoför buna şöyle diyordu: merhamet yorgunluğu. "Merhametten yorgun düşmüşsünüz," demişti, kamyondan yiyecekleri boşaltmasına yardım ederken. Sonraki gün kamyona gitmeyi bıraktı; 50 derece sıcakta ağlamaktan ve enfeksiyondan ağrıyan gözleri ve güm güm vuran baş ağrısıyla dışarı çıkmak için deli olmak gerekiyordu.

Sonunda bir gece Ivan bulutsuz engin gökyüzünün altında çalışıp sabahın üçünde eve geldikten sonra, işine devam etmek için ses-

sizce, yakalanmadan yanından geçmeye çalışırken, "Konuşmalıyız," dedi Ivanka.

"Araştırmamda yeni bir buluş yapmak üzereyim," dedi Ivan yalvaran yumuşak bir sesle, elinde göğsünün üzerinde tuttuğu bir demet kâğıtla yerinde duramıyordu.

"Benim de konuşmak istediğim bu," dedi Ivanka, "burada bir işe yaradığına inanıyorlar mı gerçekten?"

Adam, öfkesini dizginleyerek sinirli bir şekilde güldü.

"Beni aşağılamana gerek yok, sırf..." Bir hata yaptığını düşünerek sustu. Ivanka'nın cinsel olarak kendisini özlediği için işine kızıp böyle konuştuğuna inanıyordu ve haksız yere bir öfke nöbeti geçirmesinden korkuyordu. Aynı şekilde, onu geçmişte yaptığı gibi yanlış yargılamaktan da korkuyordu ve karısının kendisinden daha mantıklı düşündüğünü görürse utançtan yerin dibine girerdi; yani, karısı kendisinin çok haklı onun çok haksız olduğunu yüzüne vurursa.

"Bak, ikimiz de yorgunuz," dedi iç çekerek, başladığı şeyi önemsizleştirip tartışmayı yumuşatarak konuşmayı ele aldı. İşe yaradı da – veya Ivanka kavga edecek havada değildi.

"Görebildiğim kadarıyla," diye başladı "bir aptalın – hatta *Batılı* bir aptalın bile görebildiği kadarıyla burada neye ihtiyaç olduğu belli. Bharatanlıların bu topraklarda kalıp bir şeyler yetiştirebilmesi için toprağı verimli hale getirmek gerek, değil mi? Bunu belki yaparlar, belki de yapmazlar, kimbilir: her iki durumda da onları ikna edecek kişi sen misin? Hava faktörü, yeterli yağmur yağmıyor, değil mi? Bir sürü test yaptın, günlerdir çok meşgulsün. Eminim ki eğer Bharatanlıların toprağına yağmur düştüğünde veya düşmediğinde neler olduğu ile ilgili bilmeleri gereken bir şeyler varsa, şu ana kadar bunların hepsini bulmuş olmalısın. Sonuçta *asıl* ihtiyaçları olan şey, daha fazla yağmur değil mi? BM bunu anlamalı, Bharatanlılar da anlamalı... Üç aydır gece gündüz burada çalışıyorsun, birileri sana para ödüyor..."

'Eee?" küçük bir "Eee" tuzağa düşmesini pek uzun bir süre erteleyemeyecekti elbette, ama en azından çabalıyordu, kapana düşmüş bir fare gibi tiz sesler çıkararak.

"Eee, kim ödüyor bunları ve neden peki?"

Ivan elindekileri yanına bırakarak koltuğa oturdu. "Sana anlatmadığım bir şey var," dedi.

"Dinliyorum."

"Buradaki işim, ordu bağlantısı için ödenen birkaç bin doların dışında, Birleşmiş Milletler tarafından desteklenmiyor. Ve Bharatanlılar tarafından da ödenmiyor."

"Evet," dedi Ivanka, zayıf kollarını tehlikeli bir şekilde göğsünün altında tutarak.

"Fujumara-Agcor ödüyor."

"Evet," dedi kadın sakince, pamuklu bluzunun altında pazılarını sıkarak.

"Bu, birkaç şirketin bir araya gelmesiyle oluşan yeni bir topluluk. İlaç ve gübre konusunda uzmanlar. Benim çalışmalarımın ilerde kullanılabileceğine inanıyorlar."

"Peki ya şimdi?"

"Gayet memnunlar."

"Eminim öyledirler," diye yanıtladı Ivanka, "çünkü artık ödemiyorlar."

"Ne demek istiyorsun?"

"Sana ödeme yapmayı kestiler. Artık tek başınasın."

"Ne...Nerden biliyorsun?" O an oturduğuna şükretti, kendini bir anda susuz kalmış da bayılacakmış gibi hissetti.

Ivanka sessiz bir şekilde ayakta sallanarak konuşmasını sürdürdü. "Bu... kadınsı bir şey," dedi, Macar aksanındaki Amerikalılık kulağa garip geliyordu. "Kadınlar bazı telefonları duymak için doğarlar. İçimizde bir şeyler onları çeker. Bir kadın mutlaka kocasının metresinden "Sevgilim, Ivan sen misin, seni ne zaman görebilirim?" diye başlayan bir telefon alır. Bir kadın, "Kocanıza söyleyin lütfen zaman doldu, bütçeyi aştı, her neyse sonuçlar olmadan daha fazla makine, kimyasal ve de para gönderemeyiz," diyen bir Japon'dan telefon alır."

Ivan şaşkınlıktan donakalmış halde baktı.

"Neden bana söylemedin? Böyle önemli bir konuşmayı!.."

"Hımm... sanırım sır tutmayı seviyorum." Dudakları öfkeden sarkmış ve şişmişti. Elleriyle kollarının üst kısmını tuttu. Ivan'ın söyleyebileceği tek şey, karısının patlamadan birkaç saniye uzaklıkta olduğuydu.

"Şey... aslında... aynı adam bana kötü haberi veren bir mektup yolladı," diyerek suçlamaları geri alıyormuş gibi kabullendi.

"Biliyorum," dedi Ivanka, parmaklarını kıvırdığı kollarının üzerine gezdirirken. "Bu haftalar önceydi. Biz hâlâ buradayız. Kim ödüyor?"

"Aslında... *ben* Ivanka," dedi güçlükle yutkunarak. "Yani, *biz* ödüyoruz. Evi sattım."

"Bu evi mi?"

"Seattle'daki evimizi."

"*Ne* yaptın?"

"Bir buluş yapmanın eşiğindeyim, Ivanka. Bu olduğunda Fujumara-Agcor düzinelerce ev alacak parayı ödeyecek, o zaman nerede istersek yaşayabilir ve ne zaman istersek taşınabiliriz. Bir düşünsene Ivanka: yazları Budapeşte'de, kışları..."

Kadın onu susturmak için elini kaldırdı.

"Peki beklediğin buluş ne?" diye fısıldadı.

Ivan, neredeyse utangaç bir şekilde gururunu göstererek kendini toparladı.

"İnanıyorum ki," dedi, "nasıl yağmur yağdırılacağını çözdüm."

Ivanka'nın bluzunun altından korkunç bir kırmızılık ortaya çıkıp boynuyla yüzünü kapladı ve sonunda patladı.

Gün ışırken, Ivan makinelerin başında gözlerini kısmış, mercekten bulutlara bakıyordu. Çok fazla kısmasına gerek yoktu aslında. Bir gözü zaten fena halde şişmişti. Dudağına yara bandı yapıştırmayı denemişti ama durmamıştı. Bu kez hiç yapıştırmamıştı.

Bhratanlıların hepsi gülümsüyordu: hınçlı bir kadının neler yapabileceğini biliyorlardı. Hatta böyle kadınlar için bir sözcük bile vardı ama bu yeni alfabeleriyle yazılacak olan ilk sözlükte yer alacak bir kelime değildi.

"Selam, patron," diyerek el salladılar.

Bir saatlik çalışmadan sonra sıcaklık artmaya başladı, Ivan çok geç olmadan çölde daha uzaklara, Cehennem Tabakası'na gitmeye karar verdi.

Yolda, günlük yiyecek ve su ihtiyaçlarını almak için bekleyen bir grup kadının önünde sıralandığı askeri barakaların oradan geçti. Lydia da onlarlaydı, siyah elbisesi ve beyaz cildiyle, onların beyaz elbiseleri ve siyah tenlerinin tam zıddıydı. Hepsi de alüminyum gibi görünen büyük bir parça kâğıdın etrafına çömelmiş, histerik bir şekilde kahkaha atıyordu; Ivan geçerken neler olduğunu görmeye çalıştı, ama bakış açısının olduğu yerde güneş folyoyu kör edici bir şekilde yansıtıyordu. Cipin penceresinden belirsiz şekilde salladığı ele aldıran olmadı. Kızının Bharatlılara "ejderha kovalamaca" oyununu -eroinin bir folyo üzerinde, yılan ya da ejderha gibi kıvrılana kadar ısıtılması oyunu- öğrettiğini hiçbir zaman öğrenemeyecekti. Lydia ve Bharatanlı kadınlar tükenmez-kalemlerin dışını kullanıyorlardı.

"Hasiktir" – Lydia'nın öğrettiği bu Amerikan küfrünü hep bir ağızdan keyifle söylüyorlardı. Lydia da anne ve babasının hiçbir zaman yapmayacağı bir şeyi yapıp onların dilini öğreniyordu. Burada kendini evinde gibi hissetmeye başlamıştı.

Ivan'ı çöle getiren rehber, enerji dolu ve neşeli bir haldeydi. Sürekli gülümsüyordu, hatta dişlerinde kat yaprağı lekesi yoktu: Cehennem Tabakası'nda zor bir güne başlamadan önce çekilen, beyaz kızın verdiği beyaz tozdan daha iyi bir şey olamazdı. Vücudunu, daha az su isteyen farklı bir kilden oluşmuş gibi hissediyordu.

"Bugün güzel bir gün," dedi sırtarak.

Ivan yanıt vermedi, duymamıştı bile. Tozlanmış opak camdan çöle doğru bakıyor, gördüğünün halüsinasyon mu, yoksa tam tepesinde kocaman gerçek bir bulut kümesi mi olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Dedikodu Hücresi

(A)

Yatağın yanındaki telefon çaldığında, Ed Jerome'un karısı orgazmdan neredeyse yarım düzine dürtüş uzaktaydı.

"Cevap verme," diye inledi.

"Helen'imiz olabilir," dedi Ed.

"Willie Spink'tir," dedi karısı, dişlerini sıkmış tehdit eder bir halde.

Ed, kızlarının bugün bir ara küçük Fergus'un vesayet davasıyla ilgili son haberi vermek için arayacağını söyleyip nazikçe kadından çıktı.

"Alo?" dedi nefes nefese.

"Alo, ben Willie!" dedi telefonun öbür ucundaki ses.

Ed'in kafası karıştı, vücudunun kalan kısmı ise titriyordu.

"Ben... geç oldu," diyerek homurdandı. Arkasında Bayan Jerome, sessizce bir seks tanrıçasından ilişki tamircisine dönüşüyordu.

"Dünyayı değiştirebilecek bir fikir için hiç de geç değil, Ed," dedi coşkulu bir sesle. "Gelecek yıl bu zamanlarda sen ve ben milyoner olacağız ve insanlar Gobi Çölü'nde dondurma yiyor olacak."

"Gobi çölünde dondurma mı?"

"Evet ve altı saat sonra da kahvelerinin başına dönecekler."

"Kulağa çok hoş geliyor Willie. Beni yarın öğleden sonra, işten çıkınca ara."

"Ama sen..."

Ed bu şekilde telefonu yüzüne kapatmaktan nefret ediyordu; bu, onun asil doğasına aykırıydı, ama bazı durumlarda Bayan Jerome'u kazanmanın tek yolu buydu. Sutyenini geri giyiyordu; hem de şu önden bağlamalı olanlardandı ve nasıl açılacağını yalnızca kendisi biliyordu.

"Üşüdün mü, aşkım?" diye sordu, gergin bir şekilde.

"Açıkçası soğudum," dedi kadın.

İki gün sonra, Ed Jerome Willie'yi laboratuarda ziyarete gitti. Bu, Bayan Jerome'dan saklanan bir sır değildi: buna onay vermişti. Mantıksız bir kadın değildi.

Eğer Willie, ümit vermeyen keşifleri tamamen kendi hayal dünyasının içinde kalan zararsız biri olsaydı durum farklı olurdu. Ama Ed -ve hatta Ed'in karısı- Willie'de bundan fazlası olduğunu biliyordu. O bir dâhiydi ve pazarlanabilirdi.

En büyük kusuru da (bir yıldır, diğer insanların gece uyuduğunu anlayamaması dışında) yeryüzünün ortalama insanlarının, onun keşiflerini gerçekleştirebilmesinin pek mümkün olmamasıydı. Nükleer bölünmeyi keşfedip, bunun mısır patlatma makinelerinde ya da çöplerden kurtulmak için kullanılabileceğini hayal eden bir bilim adamıydı. Neyse ki nükleer bölünme gibi tehlikeli bir şey keşfetmemişti ama üç yıl önce tablet biçiminde egzama "aşısı" keşfetti: rahatsızlığı olan kişi, aktif maddesi gözeneklerden atılan tableti alınca sürekli bir rahatlama yaşıyordu. Gerçekte Willie'nin keşfi egzama aşısı değildi, sarımsak ve alkol bileşiminin bölünmesine dayanan, yayılan bir etkendi. Uygun aktif bir madde bulmayı düşünürken, Willie bunun... şey... Chanel No.5 gibi beğenilen parfümlerden biri olabileceğini düşünmüştü.

"Kim Chanel 5'i tablet şeklinde almak ister ki?" diye sordu ona Ed.

"Bilmem," dedi Willie. "Sanırım yanında bir şeyler taşımak istemeyen kadınlar. Yani, şişeler gibi çantalarına dökülmez filan demek istiyorum."

"Willie... Beni dinle: Kadınların asıl keyif aldığı, hoş şişelerden kendilerine parfüm sıkmaktır; bu parfümün cazibesinin bir parçası."

"Yaa!" Willie, kadınlar -bir tanesiyle yatmıştı gerçi- ve dünya hakkında genel olarak çok şey bilen Ed'e korku ve hayranlıkla karışık saygı duydu. "Sanırım şimdi elimde bir umutsuz tasarı daha var artık."

"Hayır, bekle bir dakika," dedi Ed, Willie'nin laboratuarın köşesinde çılgınca kaşınan köpeğini fark etmişti. "Bekle bir dakika."

O dakika aslında, Sperome Egzama Aşısı'na ve Willie Spink ile Jerome'lar için de bankada yüklüce bir paraya dönüştü. Deodorant endüstrisi bu buluşla hâlâ ilgiliydi ve bu da gelecekte daha fazla para anlamına geliyordu.

Ve unutmamalı: zavallı Helen'in eski kocası küçük Fergus için sürdürdüğü vesayet savaşını daha yüksek mahkemelere taşıyordu ve bu da daha fazla para demekti; yoksa bu Kıbrıslı piç en küçük Jerome'u doğruca Nicosia'ya götürecek ve onu küçük bir Papasidou'ya dönüştürecekti.

"Peki neyin var, Willie?" dedi Ed, hep başarısız bir amatör su tesisatçısının garajı gibi görünen labaratuara bakınıp. Su tesisatçısına benzeyen yüzü ve alışkanlıkları olmasına rağmen, Willie başarısız bir tesisatçı değildi. O başarısız bir eczacıydı. Bir zamanlar kendi dükkanı, her şeyi vardı.

"Yanlış giden neydi?" diye sordu birgün Ed.

"Bilmem," diye yanıtladı Willie. "Alışıldık ilaçları depoladım, müşterilerimle kişisel olarak ilgilendim. Gereğinden fazla para almadım. Geç saatlere kadar açıktım. İnsanlar birden dükkâna gelmeyi kesti."

"Peki dükkânın böyle mi görünüyordu?" diye sordu Ed, eliyle ince cam kapları, test tüplerini, karalanmış not defterlerini, atılmış paketleri, eski kahve fincanlarını ve çiğnenmiş reklam kâğıtlarını göstererek. Willie, Ed'in işaret ettiği yerlere baktı, yuvarlak alnındaki kaşlarını çattı.

"Ne gibi?" diye yanıtladı.

Bir eczacı olarak görevi bıraktıktan sonra, Willie Spink kimyanın temel doğasını araştırmak için özgür kaldı. "Kaçan" jel gibi (yak-

laşan kaşıkları görünce geriye gidip kendini sığ kaptan fırlatıyordu) bazı keşifleri henüz kullanım alanı bulamamıştı. Kedi ishalini ya da kloroformu bile dev kapta pişen Hint yemeği kokusunu anımsatan bir "örnek"e dönüştüren evrensel koku yok edici, polisin ve itfaiyenin dikkatini çekmişti. Ama Sperome Egzema Aşısı galip gelerek, Willie'nin en sonunda hücre düzeyinde deneyler yapmasını sağlayacak en son teknolojik aletlerini almasına imkân tanıdı.

Şimdi gururla, Ed Jerome'a beklemiş bir fincan kahveyi gösteriyordu.

"Hiç dikkat ettin mi," dedi, "kahve yaparsın da daha sonra bir şeye dalıp kahveyi hatırlayana kadar nasıl da soğur?"

"Evet" dedi Ed sohbet sürsün diye. Kendisi, kahvesini hızlı içerdi.

"Şey," diye devam etti Willie, "bir madde keşfettim; renksiz, tatsız, kokusuz bileşimi olan bir sıvı; bir damlası bir fincan kahvenin sıcaklığını saatlerce koruyor."

"Hı hı."

"İşi yapan bir tür... 'dedikodu hücresi.'" dedi Willie kahvesini çalkalayarak, iyice karalanmış defterlerinin yanına koydu. "Sıcak kahvenin bir hücre topluluğu olduğunu hayal et. Merkezdekiler sıcaklığı sürdürmek için çılgınca gidip geliyorlar. Daha uzakta olanlar ise soğuk havaya yanıt vererek yavaşlıyor ve ilgilerini kaybediyorlar. Ama benim dedikodu hücrelerim devreye girince, soğuyan hücrelere gidip merkezdekilerin ne yaptığını anlatıyor ve onları da aynısını yapmaları için teşvik ediyor; onları sınıra geri alıyor da diyebiliriz."

"Sonsuza kadar mı?"

"Hiçbir şey sonsuza kadar sürmez. Sence eşyayılım ilkesini yıkabilir miyim?"

Ed elleriyle saçlarını düzelterek düşünmeye çalıştı, boş bir mideyle ve kafeinsiz biraz güç oluyordu ama. Sıcak kahve ile ilgili bu kadar konuşmaya rağmen Willie tabii ki ona hiç kahve önermedi.

"Elbette," diye devam etti Willie, "dedikodu hücresi diğer hücreleri belirli durumlar için kolayca teşvik edebilir. Yani, uygulama

anlamında, sahilde dedikodu hücresi katılmış bir dondurma aldığında bütün öğleden sonra yanında gezdirip daha sonra yiyebilirsin anlamına geliyor."

Ed şimdi terlemeye başlamıştı ama "uygulama anlamında" sahilde dondurmayla ne yapacağını düşünmekten değil. Uygulama anlamında, günde yalnızca bir ya da iki kez yakılan merkezi ısıtmanın ne gibi ticari uygulanabilirliği olabilir diye düşünüyordu. Peki ya elektrik şirketleri? Onu katlederler miydi? Ed, "Daha iyi bir fare kapanı yaptığında daha büyük ulusal bir fare kapanı seni altüst eder," ilkesine inanırdı.

"Ne kadar...." dedi eliyle hesaplamaya çalışarak. "Bu şeyden ne kadar gerekir... hmm... örneğin... sıcak bir yüzme havuzunu aynı derecede tutmak için?"

"1:1000 oranı en uygun olandır; kahve için bir damla yüzme havuzu için küçük bir kova dolusu olabilir."

"Peki bu kaça mal olur?"

"Hiçbir şeye!" dedi gülerek, babacan Willie. "Burada herşey var!"

Ed derin bir nefes aldı; Willie Spink'I, temiz test tüplerinin içinde temel metalleri altına dönüştürürken hayal ediyordu.

"Willie," dedi. "Bana bir kahve yap. Konuşmamız gereken şeyler var."

(B)

Tam altı ay sonra Lindy Jerome, aşina olmadığı CD-çaların önünde diz çökmüş, yanıp sönen ışıklarla birlikte sesi nasıl açacağını bulmaya çalışıyordu ve soyadı olarak Jerome yerine kızlık soyadı Witts'i mi kullansam, diye düşünüyordu. Ed'le yaklaşık bir aydır ayrıydılar, Bryan'la yeni bir hayata başlamıştı ve şimdi eski kimliğine ait engellerden kurtulma zamanı gelmişti.

Kötü olansa, standartlara göre Lindy Witts'in kötü bir isim olmasıydı, aniden CD-çaların üzerindeki ışıklar gitti, bir şeyleri bozduğunu düşünerek endişelendi, işten geldiğinde Bryan'ın kendisini öldüreceğini düşünüp korktu. Korku şaşkınlığa dönüştü: dün gece

Bryan'ın kollarında kendini onun gizli düşlerine ve ilgisine bırakmış bir şekilde yatarken, içtenliğini bir dondurma gibi adamın ağzına sokmuş ve o da biraz daha istemişti. Ama bugün işteydi ve bütün eski ilişkilerinin temeline kadar inebilmiş olmasına rağmen CD-çalarıyla ilgili ne düşündüğünü bilmiyordu.

"Şimdi durma, kahpe!" diye makineye söylendi. Şans eseri, rasgele başka bir düğmeye basması, kolonlardan yüksek sesle müzik yayılmasına neden oldu: Joni Mitchell ama elektrogitar, bilgisayar destekli davul ve sintisayzırla. Geçen gece Bryan, eski beklentilere boyun eğmeyi reddedip sezgilerin radikal bir biçimde yön değiştirmesini sağladığı için ona -Joni Mitchell- gerçekten saygı duyduğunu söyledi. "Tıpkı senin gibi sevgilim," diye de iltifat etmişti.

Ünlülerin Shiatsu terapisti olan Bryan, Joni Mitchell'la tanışmıştı, hatta onun olağanüstü konserlerinden birinde sahne arkasında bulunmuştu. "Gerçekten çok iyiydi; beklediğimden bile daha iyiydi."

Bununla ne demek istiyordu şimdi?

Lindy aniden telefonun çaldığını fark etti.

Telefon aslında bir süredir çalıyordu, ama o bunun Joni Mitchell'ın o anda çalmakta olan ve "Porche'mi seviyorum" gibi sözler de içeren, tüketimi eleştiren "Shiny Toys" şarkısının ses efektleri sanmıştı. Çalan telefon ortamdan kopuk değil gibiydi, ta ki o ortamın tam da orası olduğunu fark edene dek.

"Alo?"

"Selam, ben Helen." Ed değildi

"H-Helen? Beni burada bulacağını nereden biliyordun?"

"Geçen hafta numarayı sen verdin."

"Ben mi?" Bu kavram biraz garip gelmişti, sanki alışveriş yapmak için bir koşu gittiği marketin ya da kasabaya yetişmeye çalıştığı trenin numarasını vermişti kızına.

"Evet," dedi Helen yorgun, gergin ve bıkkın bir şekilde.

"Bundan sonra evinin burası olduğunu söyledin. Geçmişten değil, bir geleceğe sahip olmaktan söz ediyordun."

"Söz mü ediyordum?"

"Dinle, Anne. Küçük bir sorunum var ve bir süre uzaklara gitmem gerek."

"Uzaklara mı?"

"Tüm medyanın ilgisi zenginliğimiz üzerinde; bu beni gerçekten huzursuz ediyor. Gazeteler benden Sperome Varisi diye söz ediyor, ama ben isimsiz bir insan olarak yaşamaya alıştım! Tüm medya küçük Fergus yüzünden nerede yaşadığımı biliyor; sabahlan şoför okula götürürken görüyorlar.

"Eee?" İyi bir servetin sapan ve ok saldırılarından çektiği acı Lindy'i sevimsiz kılmıştı: kendisinin de yaşamında yeni enerji dengelerine uyum sağlaması ve ileri doğru giden bir yol bulması gerekmişti; diğer insanlar da aynısını yapmalıydı.

"Bütün gazeteciler...." diyerek üzüntüsünü belirtti Helen. "Hepsi babamın Spreome Şirketi'nin diğer üyeleriyle kavga etmesi, Monet'nin adını telaffuz edemezken Monet tablosu alması ve alkollü araç kullanmaktan tutuklanması ile ilgili sorular soruyorlar. Durmadan Willie Spink'in nereye kaybolduğunu bilip bilmediğimi... ve babamla ayrılığınız hakkında ne hissettiğimi soruyorlar. Evimin etrafında dolaşıp duruyorlar... *sürü* halinde, Anne, kapıdan camdan bağırıp duruyorlar. Daha fazla katlanamıyorum. Fergus'u babama bırakıp Tunus'a gidiyorum."

"Tunus mu? Peki ya ben?"

"Aslında senin gelmemen daha iyi anne; medya..."

"Hayır, demek istediğim..." Lindy derin bir nefes aldı. *Ne* demek istiyordu? "Küçücük bir çocuğu, bakması için nasıl baban gibi bir adama bırakırsın?"

"Saçmalamayı kes, anne. Babam Fergus'u seviyor. İlgilenecek birine ihtiyacı var. Ellilerinde bütün eski arkadaşlarını kaybetmiş ama çok fazla parası olan yalnız bir adam. Biraz büyükbabalık yapmak ona iyi gelir."

"Ben... Peki ne zaman gidiyorsun?"

"Çok ani oldu, anne," dedi Helen derin bir nefes alarak. "Havaalanından arıyorum. Fergus evde."

"Kimin evinde?"

Lindy Jerome'un doğurduğu tek çocuk ağlamaya başladı, titrek sesi telefon bağlantısının tellerini titretiyordu.

"Kimin evi *bilmiyorum* artık," diyerek ağladı, "sen ve babam boşandınız mı?"

Telefonun ahizesini plastik çukuruna geri koyduğunda, Lindy evin oldukça soğuduğuna dikkat etti. Bryan'ın merkezi ısıtması da (herkesin olduğu gibi) Sperome destekliydi ama nasıl ya da nereden açıldığını bilmiyordu. Bornozunun içinde titreyerek dün gece Bryan'la birlikte küvette yaptığı sıcak banyoyu hatırladı, ne iyi gelmişti. Kısa bir süre banyoya doğru gitmekte tereddüt etti, biraz sonra köpüksüz bir küvet dolusu suyun içinde parmaklarını gezdiriyordu.

Oldukça sıcaktı, aslında: Bryan, Sperome'dan kaçınmamıştı.

(A)

Tam olarak altı ay sonra, yatağın yanı başındaki telefon çaldığında Ed ve Lindy Jerome orgazmdan neredeyse yarım düzine dürtüş kadar uzaktaydı.

"Bırak çalsın," diye inledi Ed. "Helen'dır, yarınki planla ilgili başka bir değişiklik vardır."

"Hayır, hayır!" dedi karısı nefes nefese. "Kim olduğunu biliyorum. Biliyorum."

Ed'den ayrılmadan kolunu mümkün olduğunca uzatarak telefonun ahizesini yastığın üzerinden alabileceği şekilde itti

"A-Alo?" dedi.

"Selam! Ben Willie Spink!" oldu cevap.

"Willie," diye bağırdı Lindy. "Nerelerdesin?"

Willie, yılın en iyi zamanında ortadan kaybolmuştu. Gazete makalelerinde keşfinin sansasyonel başarısının ilk kaybı olarak tanımlanıyordu, kısmen de doğruydu. Dedikodu hücresi market raflarına yıldırım gibi düşer düşmez, laboratuarı her türden gazeteci ile kuşatılmıştı. Willie araştırması üzerine tüm yoğunlaşma bece-

risini yitirmiş, öfkeli bir şekilde Ed'le tartışmış, Lindy'nin omzunda ağlamış ve medyacıların tahminleri arasında kaybolup gitmişti.

Ondan sonra, Sperome'un serveti artmaya devam etti, zirveye ulaştı ve sonra baş döndürücü bir şekilde düştü.

Ortağı tarafından ilk kez terkedilen Ed, uzmanlardan yasal tavsiyeler aldı, Ed'e ait olan bir şirketin Sperome Limited Şirketi'ne dönüşmesinin kaçınılmaz bir sonucu olarak, yönetim kurulu salonunda yapılan bir simya manevrasıyla artık şirketin en büyük hissedarı değildi. Bir süre sonra, büyük hissedarlar Sperome-destekli ısıtmanın fiyatını yüzde 500 arttıran, müşteri hizmetlerinde muhteşem yeni bir çığır açan parlak bir genel kampanya maskesi ardında, elektrik şirketleriyle anlaşmalar imzaladı.

Daha da kötüsü, şirketin, önde gelen bir hazır yiyecek firması zincirinin rakiplerinin önüne geçmek için kahve ve dondurmalarında Sperome kullanmaya karar verip yiyecek endüstrisine girmesi bir felakete yol açtı. Müşterilerin hemen hepsi hastanelere başvurdu, içtikleri kahvenin hâlâ gergin midelerinde kaynadığından, yutulan ağız dolusu dondurmanın da midelerinde buza döndüğünden şikayet ediyorlardı. Doktorlar, Sperome'u eritmek için yeterli miktarda ılık ya da soğuk su içmelerini öneriyordu; basit, net ve tamamen etkili bu tedavi, insanların aklından hiç çıkmıyordu. Bu konuda açılan ilk davalara, mahkemelerde bıyık altından gülünüyordu ama en sonunda Minnesota, Duluth'da yaşlı bir kadın Sperome katkılı muzlu dondurmasının yemek borusunda tahribata yol açtığını doğrulayan bir tıp raporu ortaya aldı ve hemen ardından tazminat cümbüşü başladı. Aylardır farelere yoğun dozda Sperome enjekte eden üniversiteler, sonunda bazı kanser türleri konusunda ilerleme kaydettiler ve bu öykü, diğerlerinden daha büyük bir hızla medyada nükleer bir tepkime gibi yayıldı.

Sperome neredeyse pazardan silinip gitti ve Jerome ailesi de ciddi ufak analizlerin yapıldığı finans sayfalarının dışında gazete sayfalarından kayboldu. Artık kimse Sperome Mirasçısı hakında konuşmuyordu ve "Monet Çantaları" "Ed Kızardı" gibi başlıklar da yoktu.

Elbette ki şirkette bir kenara itilen Ed, bu çöküşten olabileceğince az etkilendi. Hatta, isabetli bir kararla, dedikodu hücresi Sperome'a geçmeden önce bir çiftlik hayvanları şirketiyle yaptığı bir tür "centilmenlik anlaşması" olan özel bir anlaşmayı korudu; böylece tüm karmaşaya rağmen Ed'in ailesi sıcaklık kontrollü sığır menisi araştırmasından sağlam bir gelir elde ediyordu.

Kabul edilebilir bir normallik seviyesine geri dönülünce, Willie Spink de döndü.

"Eski evime döndüm," dedi coşkulu bir sesle. "Burada artık medyadan insanlar yok."

"Ah, Willie aferin sana..." Lindy neredeyse ağlayacaktı.

"Ama bazı izinsiz kalanlar var..." diye açıkladı Willie, "iki kız ve genç bir adam, bir de... emin olamadığım biri daha. Ama bir anlaşma yaptık. Ben onlardan kimseye bahsetmeyeceğim, onlar da benden kimseye bahsetmeyecekler."

"Aferin onlara!" dedi Lindy, Ed telefonu elinden almaya çalışırken.

"Küçük Fergus nasıl?"

"Çok güzel, yürüyor, konuşuyor; hatta yüzmeyi öğreniyor. Bir süre Ed ve benimle birlikte yaşadı ama şimdi Helen'in ve yeni erkek arkadaşının yanına, Tunus'a gitti. Ama yarın bizi ziyarete gelecekler."

"Harika," dedi cıvıl cıvıl bir sesle Willie. "Ben de uğrayabilirim. Bir şey üzerinde çalışıyorum: yeni bir sentez. Kültürden üreyen yoğurt prensibiyle büyüyen bir bitki dokusu. Ama Ed'le kontrol etmem gereken bir şeyler var."

"Ed mi?"

"O bu tür şeyleri bilir."

Lindy ile yanak yanağa olan Ed her şeyi duymuştu, ahizeyi kadının elinden çekip aldı.

"Willie?"

"Ed? Sen misin?"

"Evet," dedi Ed, kısık bir sesle.

"Ed? Kenevir yasal mı?"

"Hayır, Willie."

"Ah." Bir süre sessizlik oldu. "O zaman yasal olduğunda bana haber ver. Hoşça kal!"

Yatak odası sessiz ve karanlıktı, dışardaki yağmurlu havaya rağmen aşırı sıcaktı. Mutfak saatinin çanı gece yarısı olduğunu haber verdi ve Ed refleks olarak yatağın başucuna uzanıp merkezi ısıtmaya bir damla Sperome damlatmak için silgiye benzeyen şeyi sıktı. Döndüğünde karısı kıpırdamamıştı.

"Daha önce olduğumuz yere dönmek için çok mu geç?" diye sordu.

Yanıt olarak Lindy, Ed'in ellerini tutup çıplak omuzlarına doğru götürdü ve hâlâ sıcak olduğunu gösterdi.

Sorumluluk

Artık bir çiftlik olmayan çiftlikte çocukluğunu geride bırakan Margo'nun, kapıdaki kurdu unutmasına asla izin verilmedi. Üç yaşına geldiğinde paranın ağaçta yetişmediğini biliyordu ve babası küçücük aklının alabileceği andan itibaren onu bu bilgilerle doldurmuştu: ne çok donuk ne de fazla umut kırıcı detaylar.

On üç yaşına geldiğinde ise Margo acı bir şekilde hayatındaki her şeyin, Devlet'ten on beş günde bir gelen üç paraya bağlı olduğunun farkındaydı: büyükannesi için yaşlılık aylığı, babası Frank için tek ebeveyn aylığı ve yine Frank için işsizlik parası. Görünüşe göre, Devlet Margo'ya borçlu değildi. O da bunu telafi etmek için, artık çiftlik olmayan çiftlikte yapılması gereken her işi yaparak çalıştı. Okul eğitimi söz konusu bile değildi, çünkü büyükannesi en az iki saatte bir yatağında döndürülmezse vücut ağırlığından dolayı ağrı çekerdi ve babası sekiz saat boyunca yemek yemeden duramazdı.

Babasına her zaman, "Babacığım," diye seslenirdi, ama son zamanlarda Frank demeyi tercih ediyordu çünkü onun babası olmadığını söylemişti, o da bunu değiştirmek için elinden geleni yapıyordu. Frank, Margo'nun annesinin domuz suratlı bir kaltak olduğunu ve ölmesinin çok sevindiğini söylüyordu, ayrıca Margo'dan sorumlu olan o kara piçi görürse öldüreceğini ekliyordu. "Benim olmam imkânsız," diyordu. "Mümkün değil. Ben doğum kontrolü konusunda hep ultra-dikkatliydim. Bu dünya çocukları kaldıramaz. Çocuklar dipsiz bir kuyudur." Bununla demek

istediği, elbette çocukların çok pahalıya mal olduğuydu -Margo anlamıştı- ve küçük yaşta duyduğu böyle bir benzetme onda derin bir etki yapmıştı: bazen rüyasında kendisinin gerçekten de dipsiz bir kuyu olduğunu görürdü; yeryüzünden toprak parçalarının üzerine düşmesi ve garip taşkın bir yağmur dışında hiçbir şey hissetmezdi.

Uyandığında babasının -Frank- gerçek babasının siyah bir adam olduğunu nereden bildiğini merak ederdi. Acaba aklında belirli biri mi vardı? Margo hiç Aborjin görmemişti: her ne kadar buranın adı Aborjin ismine benzese de Milwullah yakınlarında yaşıyor gibi görünmüyorlardı. Ama Milwullah da artık ıssız bir yer değildi: şehir Milwullah'ı içine alıp, dış kısımları banliyö yaparak iyice büyümüştü. Postanede bilgisayar bile vardı (bunu Frank söylemişti, Margo oraya hiç gitmemişti), barın yanına hazır yemekler satan bir Çin restoranı açılmıştı (bir keresinde parmağını ezip yemek pişiremediği için, Noel'de Frank buradan yemek almıştı; küçük bir plastik kap tam 7,95 dolar, şikâyet etmemesi onun hayrınaydı) ve tahıl satan tüccar dükkânın yarısını film kiralama işine ayırmıştı (Tanrıya şükür, Frank DeVoort'un evinde video yoktu). Bunların hiçbiri Margo'nun *Australiasian Post*'ta okuduğu uzak yerler gibi değildi.

Belki çok uzun zaman önce bir yerli burayı ziyaret etmişti ve annesi birkaç dakikalığına bile olsa ona âşık olmuştu. Yine de hayal etmek oldukça güçtü. Margo aynada kendine baktı ve en bronz yerinde bile yine de *beyaz* – hatta solgun olduğunu gördü. Belki Frank'in böyle düşünmesine sebep olan şekliydi: koca bir kafa, düz bir burun, koca bir göğüs, koca bir karın, uzun ince kollar ve bacaklar. Ama yine de kanıtlar inandırıcı değildi. Bir keresinde, yürümeye yeni başladığı zamanlarda, bir şeyleri yanlış yaptığı için yere fırlatılmıştı, o zaman kırılan burnu doğal şeklini biraz kaybetmişti.

Yuvarlak karnına gelince, bu Frank'in işiydi. Frank'in.

Okul eğitimi almamış olmasına rağmen, hayatın gerçekleri gibi pek çok konuda bilgi sahibiydi. Babası -Frank- *Nasıl ve Neden Öğretici Kitapları* setini alarak bunu sağlamıştı. Hayır, hepsini bir kerede vermemişti, hayır: yatağının altında büyük bir yığının içinden

seçilip kendisine verilmek üzere Noel, doğum günü ve diğer kutlamaları bekliyorlardı. Elbette ki Margo geriye kaç tane kaldığını biliyordu; hatta henüz vermediklerinin adlarını bile biliyordu (aslında sadece birkaçının; yığını bozmaktan çok korkuyordu). Babasının bu kitapları rasgele, en üstten alarak vermediğini biliyordu, tahmin edilemez bir seçim kriteri olmalıydı, çünkü *Kuyrukluyıldızlar ve Meteorlar* kitabını, istifin en altında olduğunu fark ettikten birkaç hafta sonra almıştı, o zaman en üstte olan *Madeni Paralar ve Banknotlar* kitabı ise üç yıl boyunca verilmemişti. Bu işin eğlencesinin yarısı, belirli bir cilt için hararetli bir umut besleyip, onun için babasına inceden mesaj gönderip gönderemediği deneyleriydi.

Nasıl ve Neden Öğretici Kitapları kendisine verildiğinde, onları öyle çok okudu ki hafızasına kazındılar. Eğer gidecek bir okulu olsaydı, bunların hepsini sınıfın karşısında ezbere anlatabilirdi. Bir keresinde, hükümetten bir kadın babasıyla -Frank- okul konusunda görüşmeye gelmişti (Margo dışarda durmuştu) ve sonrasında Frank, buralarda yerli kanı taşıyan kız çocuklarının gideceği bir okul olmadığını söylemişti. Bu bir Devlet düzenlemesiydi, öyle söylemişti.

Nanna, Margo'nun eğitiminde önemli bir rol oynamıştı, çünkü kitaplarda olmayan sorulara yanıt veriyordu. Yıllar içinde Nanna, büyük ihtimalle kanserle ilişkili bir dişeti hastalığına yakalandı ve dişlerini takmayı bıraktı. Sonrasında onu anlamak iyice güçleşti, gün geçtikçe daha sessiz konuşmaya başladı ve en sonunda da yalnızca eliyle işaret etmeyi ya da gözlerini devirmeyi tercih etti.

Televizyon da Margo için pek eğitici olamadı, çünkü hiçbir zaman onun seçimine bırakılmadı. Babası izlerken onun içeri girmesine izin vermezdi, izleme işi bitince de Margo hâlâ sıcak olan makineyi Nanna'nın odasına götürür, gece izlemesi için açardı. Bir eleme süreciyle, Margo en hoş ve zararsız programların tercihen eski Amerikan filmleriyle hayvan belgeselleri olduğuna karar verdi ve köşedeki fasulye çuvalının üzerine kıvrılıp uyudu. Bu fasulye çuvalı en iyisiydi, çünkü her iki saatte bir Nanna'nın pozisyonunu değiştirmek ve televizyonu eski yerine koymak için onu yerinden kaldıracak kadar rahatsızdı.

Şans sayılan bir diğer nokta da babasının televizyonun bütün gece açık olmasına aldırmamasıydı: mutfak duvarına iliştirilmiş elektrikli aletlerin oranını gösteren bir gazete parçası asmıştı, her aletin ne kadar elektrik harcadığını gösteriyordu ve televizyon bunların içinde en ucuza mal olan aletti. Ama eğer o yazıyı bulmasaydı elektrikli fanın kullanılmasına bu kadar kızmayacaktı ve alet odası yerine, yazın Nanna'yı daha fazla rahat ettirmek için evde duruyor olacaktı.

Nasıl ve Neden Öğretici Kitapları'nın arasında *Yemek Pişirme* konulu bir kitap yoktu ama Margo bütün çorba kutularındaki ve sos şişelerindeki etiketleri çıkarıp üzerlerindeki tarifleri kesmiş ve "YEMEK" başlığını yazdığı küçük bir deftere yapıştırmıştı. Tartlar ve börekler uzmanlık alanıydı, çünkü hamur işleri ucuzdu ve eskiden kalma her yemek ekmek arası yapılıp yenebilirdi, ayrıca pişirme süresi de kısaydı (saati 65 sente bir saat fırında pişerdi, burada hız önemliydi, en azından babası televizyon izliyorsa). Babasının, isteği üzerine et-yumuşatıcı almasına ne kadar minnettar olmuştu: ondan önce, babası haftalık alışverişten döndüğünde çaresizlikten bitiyordu, çünkü onun getirdiği etin saatlerce ağır ağır ateşte ya da fırında pişirilmesi gerekiyordu ve Frank de buna izin vermezdi. Şimdi ise dövüyordu, eğer gerekliyse kıyma yapıyordu; hem biftekle yapılamayacak ne vardı, tartlarda bile kullanıyordu.

Çamaşır makinesi de depoya atılmıştı (saati 48 sent), bu yüzden Margo gününün çoğu çamaşır leğeninin başında, Nanna'nın yatak örtülerini çitileyerek geçiriyordu. Çiftlikte artık hayvan olmamasına rağmen babasının da bütün kıyafetleri baştan aşağı kirliydi. Ortalıkta Frank'in tamir etmeye çalıştığı, yıllardır kullanılmamasına rağmen her tarafı yağ içinde olan bir araç ya da hiç kimse kaçmayacak veya davetsiz bir şekilde içeri girmeyecek olmasına rağmen onarması gereken parmaklıklar olurdu hep.

Tuvalet kâğıdı da tehlikeli bir sohbet konusuydu: 52 sentlik bir rulo, bedensel fonksiyonlarını kontrol edemeyen yaşlı kadınlarda kullanılmamalıydı. Margo'nun vicdanı da hakkından fazlasını kullanmaya izin vermezdi: bu hırsızlık olurdu. Onun yerine, matematiksel olarak tam bir değişim sistemi geliştirdi, tuvalete her

gittiğinde kendisi gazete kâğıdından kestiği şeritleri kullanıyor, Nanna içinse gerekli miktarda tuvalet kâğıdını koparıyordu.

Bir keresinde gazete kâğıdını koparırken, Margo bakımevleri ve orada yaşlı insanlara nasıl iyi baktıkları ile ilgili bir yazı okudu. Bu konuyu babasına -Frank'e- açma cüretinde bulundu. Frank çok sinirlendi. Ama sonra sessiz ve mantıklı bir tonda konuştu:

"Burada bizimle kaldığı sürece, iyi olacaktır," dedi. "Sence Devlet haftanın her günü onun haplarını alır mı?" (içinde on iki hap bulunan Panadeine Forte 5,95 dolar, sekiz saatte bir alıyor, öyleyse günde 1,48 dolar, haftada 10,36 dolar.)

"Yaşlı ve işe yaramaz," diye dikkat çekti Frank. "Artık çalışamıyor. Devlet onu bizim yaşattığımız gibi yaşatamaz. Onu bir hastaneye koyar, bir şırınja morfin vurur ve elden çıkarır. Morg, Margo – morg ne biliyorsun değil mi?"

Margo, babasından aldığı bu değerli bilgiye minnettar olmuş bir şekilde kafasını salladı.

"Ölü insanları hastanelerden alıp götürdükleri yer. Onları üzerilerinde hiçbir kıyafet olmadan, yalnızca ayak bileklerinde bir etiketle dondurucuların koyuyorlar. Eğer yirmi dört saat boyunca kimse almaya gelmezse, onlardan hayvan maması yapıyorlar."

Margo'nun, paranın dünyayı nasıl döndürdüğüne ilişkin bir başka örneği ciddiyetle anlamaya çalışmasını Frank yanlış yorumlamış olacak ki yine kızarak konuştu: "Yalan söylediğimi mi düşünüyorsun? Ölen herkesi gömdüklerini mi sanıyorsun? Her gün binlerce insan ölüyor; dünyada hepsine yer var mı? Düşünsene!"

Margo bu konuyu düşündü. Annesi henüz hayatta ve o da beş yaşında falanken, kuraklığın son yüz koyunu da telef etmesini hatırladı. Çiftlik zaten kötü durumdaydı, yüz ölü koyun bir zamanlar orada olan hiçbir şeyle karşılaştırılamazdı ama hâlâ çok fazla gömülecek şey vardı. Margo penceresinden çorak çayırlara bakıyor, benzin dökülerek yakılan koyunları izliyordu; havayı kızarmış et kokusu sarmıştı.

Bu kitlesel kurban etme olayından sonra annesi ölmüştü, ne zaman kızarmış koyun eti kokusu alsa Margo'nun aklına hep annesi geliyordu ama belki de bu iyiydi, çünkü bugünlerde saatte

65 sent yüzünden ne kızarmış koyun eti ne de başka bir şey kokusu alamıyordu. Polis gelip annesini almıştı, babası da onlarla gitmiş ve dört gün kalmıştı. Daha sonra babası dönmüştü, annesi yoktu elbette, bu "elbette"nin ne kadar önemli olduğu Margo geçmişi hatırlayınca kafasına dank ediyordu, çünkü henüz beş yaşındayken küvetteki pisliğin annesini tekrar göremeyeceği anlamına geldiğini anlamamıştı. Yalnız kaldığı günler boyunca marmelatlı sandviç ve meyve suyuyla beslenmiş, anne babasının dönmesini beklemişti.

Beşinci günün sabahında o -babası- Frank kapıdan içeri girdi. Verandadaki ışığı onun için açık bırakmıştı, hayatının annesiz aşamasındaki ilk hatasını yapmıştı. Ama babası onu ikinci kez böyle bir müsriflik yapmaya cesaret edemeyecek duruma getirmişti.

Ondan sonra *Nasıl ve Neden Öğretici Kitapları*'nın dışında Margo'nun oldukça mutsuz bir yaşamı oldu.

Ama şimdi Margo 13 yaşındaydı ve hayatı iki parça yazılı kâğıtla değişmişti, bunları ikisi de *Nasıl ve Neden Öğretici Kitapları*'ndan değildi.

İlki, tuvalet kâğıdı olarak kullanılan *Sun-Herald*'da yer alan kürtajla ilgili bir yazıydı, eski kötü günlerde tıbbi yeterliliği olmayan insanlar tarafından yapılan steril olmayan operasyonlarda pek çok kadının öldüğü yazıyordu. Bu da Margo'nun, Frank'in yakında içinde büyüyen bebekten kurtulmak için kendisine yapacağı ve korkacak bir şey olmadığını söylediği "küçük operasyon" konusunda yanıldığı sonucuna varmasına neden oldu.

Hiç soru sormadan bebeğin doğmaması gerektiğini kabul etmişti, çünkü Frank araştırmıştı ve devletin Margo'ya bekâr ebeveyn parası ödememesi için nedenler vardı. (Bir süre Frank bebek fikrinden yana olmuştu çünkü bu on beş günde bir ek 1,48 dolar demekti. Ama öyle olmayacaktı, öyle olmayacaksa bebek ölmeliydi.) Ama bir sorun vardı, o da Margo'nun da muhtemelen ölecek olmasıydı ve bu söz konusu bile olamazdı, çünkü Margo hasta olup bir gün bile yataktan çıkmasa, hep aynı şekilde yatmaktan Nanna'nın vücudunda yaralar çıkardı çünkü Frank onu döndürmekle ilgilenmiyordu.

Öyleyse Margo, Frank'in onun için planladığı kürtajı olmamalıydı. Ve bu da kendini ve Nanna'yı Frank'ten uzaklaştırmak anlamına geliyordu.

Diğer önemli parça da Melbourne *Age*'in ilk sayfasındaydı ve Margo hiç vakit kaybetmeden gazeteye yazıp Amerika'daki NASA'nın adresini sordu.

Aslında bugüne dek hiç mektup almamıştı, neyse ki postacı mektupları dağıtmaya geldiğinde Frank buralarda olmuyordu. *Age* NASA'nın adresini gönderdiğinde hem mektubu hem de NASA'nın daha sonra ona göndereceği parayı kapmalıydı.

Aynı zamanda isteklerini abartıp Kader'i küstürmemek için pek çok şeyi hesaba katmalıydı.

Aslında para en küçük sorunlarından biriydi. Nanna'yı otobüs durağına götürmek çok zor olacaktı. Margo'nun bildiği kadarıyla posta yoluyla taksi çağırmak mümkün değildi (Frank DeVoort'un evinde telefon yoktu, çok şükür) ve ayrıca NASA'nın göndereceği para büyük ihtimalle çek halinde olacaktı ve bunu da taksicinin kabul edeceğini sanmıyordu.

Kamyoneti sürmeyi deneyebilirdi ama Frank'in sürekli söküp takmalarının onu çalıştırmaya yeteceğinden emin değildi. Öte yandan kaza yapabilirdi, kendisinin ya da Nanna'nın ölmesine neden olabilirdi. Yalnızca yaralanırlarsa hastaneye kaldırırlardı elbette, muhtemelen Milwullah'tan alıp Albury-Wodonga'ya götürürlerdi; ancak Narina'ya ölümcül morfin iğne yapılabilirdi ve ayrıca Frank kamyonetin peşine düşüp onları yakalayabilirdi.

Nanna'yı el arabasıyla otobüs durağına taşımaktan başka alternatif yok gibi görünüyordu; en azından bütün yol yokuş değildi. Kasabaya otobüs yolculuğu her ikisi için 2,40 dolara mal olacaktı, elbette otobüs şoförü Margo'nun on altı yaşından büyük göründüğünü iddia etmezse, o zaman yolculuk 3,60 dolar olabilirdi ya da Nanna'nın emeklilik kartını görmek isteyebilirdi (her zaman damadının kasasında dururdu), bu durumda da yolculuk 4,80 dolar olurdu. Konaklama da diğer bir sorundu, Margo'nun çeki bozdurması bankada hesap açtırmasından sonra üç gün sürecekti: bu süre içinde Nanna ve Margo, Frank'in onları aramayı düşünemeyeceği

bir yerde üç gün kalmalıydı. Lüks bir otelde iki kişilik bir oda 105 dolara mal olurdu ve Frank'in böyle bir yerde onları arama ihtimali düşüktü; ama aynı zamanda otelin NASA'nın verdiği çeki ödeme garantisi olarak kabul etme ihtimali de düşüktü. 40 dolarlık kötü bir otel bu konuda daha gevşek davranabilirdi, ama kendisi de konaklama için en ucuz yeri tercih edecek olan Frank'in ilk bakacağı yer olurdu burası.

Ama hepsinin ötesinde, hiçbir otel on üç yaşında bir kız çocuğunu ve aciz yaşlı bir kadını veresiye kabul etmezdi. Peki ne olacaktı? Caddelerde uyumak mı? Harcayacak 20 doları varken, Margo bunu tek seçenek olarak kabul edemezdi. (Ancak kısa süre önce giyebildiği -çünkü önce biraz daha büyümesi gerekmişti-, annesine ait bir hırkanın cebinde bulmuştu parayı.) Kasabaya otobüs seyahatinden sonra geriye 17,60 dolar ya da en az 15,20 dolar kalmış olacaktı. Bu yüzden onları sokaklardan kurtaracak bir seçenek olmalıydı.

Sonunda aradığı yanıtı yine tuvaletteki gazeteleri incelerken buldu: Milwullah'ın hemen dışında bütün gece film gösteren bir sinema vardı. Nanna ile orada kalabilirdi, koltuklarda uyurlardı ya da buna izin vermezlerse evde yaptıkları gibi film izlerlerdi. Kasabada bir rehinci vardı, annesinin mücevherleri iki gecelik sinema biletlerini pekâlâ karşılardı. (Margo, annesinin bunu sorun edip etmeyeceği konusunda emin değildi, ama hepsi Nanna'nın iyiliği içindi. Hem Margo NASA çekini bozdurur bozdurmaz mücevherleri geri alacaktı.)

Bankadan parayı çeker çekmez Albury-Wodonga otobüsüne bineceklerdi (iki kişi 26 dolar) ve sonra da Melbourne'e giden yataklı trende yer ayırtacaktı (başka bir 126 dolar). Albury-Wodongo'ya vardıklarında Melbourne treni için geç kalmış olurlarsa geceyi orada geçirip (en fazla 105 dolar) sabah yola çıkacaklardı. Çalar saat de 15,95 dolara mal olacaktı.

Narina'nın alt bezlerinin yıkanması gerebilirdi; çamaşırhane bunları 2 dolara yıkayıp 1 dolara kuruturdu. Ama kullanılıp atılan pedlerden almak en iyisiydi, hatta böylesi daha bile ucuza gelebilirdi; bu pedlerin kaça mal olduğunu öğrenmeliydi. Trende de ça-

maşır makinesi olmazdı zaten: ya Napi-San (4,99 dolar + 3,95 dolar) alması ya da kullanıp atabileceği kadar çok alt bezi alması gerekecekti yanına.

Yiyeyecek de hassas bir konuydu, çünkü Nanna pek çok şeyi yiyemiyordu. Sütlaç ve bebek maması (küçük olanların tanesi 99 sent) en güvenlisi olarak görünüyordu, Margo'ya pişmiş bezelye (69 sent) yeterdi. Konserve kutularını açmak için bir konserve açacağına ihtiyaç vardı, bunun ne kadar tutacağını bilmiyordu ama 5 dolardan fazla olamazdı. Bir an için yanına evdekini almayı düşündü ama bu haksızlık olurdu çünkü babası yemek pişiremezdi, konserveleri açmaktan başka bir seçeneği yoktu.

Melbourne'de en yakın otele gitmek için taksi tutması gerekecekti ve şehir trafiğinde bu pahalıya mal olabilirdi: hatta 10 dolar. Ama başka bir yol yoktu, çünkü bu, otelin nerede olduğunu bilen ve onları doğrudan oraya götürecek olan şoföre bağlıydı. Konaklamanın geceliği 120 dolar tutabilirdi ama Margo'nun ertesi gün taşınmaya hazır bir daire bulabileceğinin garantisi yoktu. Eğer şanssızsa (en iyisi şanssız olduğunu düşünmek), bütün hafta beklemesi gerekebilirdi, bu da 840 dolar demekti. Ancak Nanna'yı otele yerleştirdiğinde, Margo'nun şehri keşfedip daha ucuzunu bulma şansı olabilirdi; hepsinin de geceliği 120 dolar olamazdı elbette. Margo haftada 130 dolara daireler, hatta küçük evler olduğunu biliyordu.

Nanna ve Margo'nun evi olduğunda, Margo mektupla eğitim kursuna devam edip bir meslek öğrenebilirdi. Biraz vicdan muhasebesi yapınca, NASA'dan eğitimi için para isteyemeyeceğine karar verdi. Çek, Melbourne'de geçirecekleri ilk ay da dahil olmak üzere her şeyi karşılamalıydı. Daha sonra Margo bir iş bulabilirdi; tercihen Nanna'yı döndürme zamanı geldiğinde eve uğramasına izin veren kuryelik ya da kapıdan satış işi olabilirdi.

İlk ay yapması gereken ne çok şey vardı! Buzdolabı (tamir edilmişi 149 dolar, şansı varsa en fazla 30 dolar da nakliye tutardı), televizyon (küçük bir siyah beyaz televizyon için 95 dolar ya da aylık 9 dolara kiralanabilirdi) tencere, tava, çanak çömlek, kaşık, çatal (ikinci el, hepsi birden mesela 40 dolar).

Daha sonra *Nasıl ve Neden Öğretici Kitapları İnsan Vücudu Kitabı*'na inanılacak olursa, dokuz ay sonra Margo hareket edemeyecek kadar şişmanlayacaktı ve büyük ihtimalle de bebeğini doğurmak için hastaneye gitmesi gerekecekti. Ama bu oldukça uzak bir gelecekteydi: hayatı o zamana dek çok değişmiş olacaktı.

Dikkatli hesaplamaları sonucu, harcamalarının karşılığı olarak NASA'dan isteyeceği çek miktarı 2376 dolara ulaşmıştı. ("Öngörülmeyen harcamalar" olursa diye rakamı 2400 dolara yuvarlamamak için kendini tuttu.) Eğer tam olarak madde madde hazırlanmış bir liste verirse, NASA ona şüpheyle yaklaşmazdı.

Dün gece Frank yine onu çırılçıplak soyup ameliyatın yakında yapılması gerektiğini söylemişken, NASA'nın posta adresi imdadına yetişti.

Margo, gönderecek bir yer bulur bulmaz mektubunu yazdı. Pırıl pırıl saf beyaz kâğıda (aşırı pahalı, ama mesajının göz ardı edilmesine izin veremezdi) özene bezene şöyle yazdı:

> Değerli NASA yetkilileri,
> Melbourne Age'de sizin hakkınızda yer alan makaleyi ilişikte gönderiyorum. Eminim, özellikle uzayda insan dışkısından kurtulmak çok önemlidir. Pek çok insan bunun ne kadar önemli olduğunu anlamayabilir ve bu yüzden kaça mal olduğunu duyunca sinirlenebilir. Lütfen onların eleştirilerine kırılmamaya çalışın.
>
> Gene de sizin sorununuza bir çözüm bulduğuma inanıyorum. Belki de bugüne dek yapmadığınız Kuyruklu-yıldız ve Meteorlar alanında pek çok çalışma yaptım ve Roketler konusunda uzmanlaştım. Gerçekten çok basit. Meteorların çoğu dünya yakınlarında bir yere gelmeden önce yanarlar. Başlangıçta çok büyük olmalarına rağmen, yolculuk hızlarıyla yaratılan sürtünme, onları atmosferin dışında buharlaştırır.
>
> Bunun sizin sorununuzla ilgisi nedir? Anlatacağım. Uzay aracınızın gövdesinde astronotların 1 numara ve 2 numaralarını yapmaları için vanayla açılıp kapanan bir

delik açın. Dışardaki boşluk dışkıları bir ağın içine çeker. Ağ dolduğunda, yeryüzüne dönerken astronotların kullandığı gemiye eklenir. Tüm dışkılar, tıpkı bir meteor gibi yeniden giriş sırasında yanar.

Bu fikrin sizi milyon dolarlardan kurtaracağını biliyorum, ama ben sizden milyon dolarlar istemiyorum. Sizden kanser hastası olan yaşlı büyükannem ve tehlikede olan kendim için 2376 dolar (1661,92 Amerikan doları) istiyorum.

Ayrıntılı harcama listesini ve parayı gönderebileceğiniz adresi ekte gönderiyorum. Lütfen acele edin, insan bilgisinin sınırlarını genişletme ve uzay programınızla ilgili en iyi dileklerimi sunuyorum.

Saygılarımla,
Margo DeVoort

HABER SPOTU

NASA yetkilileri, 23 milyon Amerikan dolarına mal olan yeni uzay aracı tuvaletinin patlamasına neden olmakla suçlandı.

Pidgin* Amerikalı

Katarzyna, Londra'yı çözüyordu.

Geceleri, dans kulüplerini deniyor ve garip adamlarla yatıyordu; gündüzleri dayısının restoranında garsonluk yapıyordu; boş vakitlerinde ve hafta sonlarında ucuz tişörtler bulmak için bitpazarında ve hayırsever mağazalarında dolaşırdı. Çoğunlukla beyaz tercih ediyordu ama soluk yeşil, parlak sarı ve fosforlu yeşil de uyardı.

"Ne, daha fazla tişört mü?" diye karşı çıktı dayısı Lehçe konuşup, Café Kraków'da işteyken.

"Depolamak istiyorum," diye aynı dilde yanıt verdi Katarzyna. "Polonya'ya döndüğümde..." omuz silkip bir şeyler arıyormuş taklidi yaptı.

"Bana Polonya'da tişört olmadığını mı söylüyorsun?"

Dayısı Polonya'dan 1980 yılında ayrılmıştı ve kınayan akrabalardan hâlâ gelen mektuplar, Poznań'daki dükkânlardan da alınabilecek şeyler listesine dönüşmüştü.

Katarzyna, yeni tişörtlerinden birini havada döndürdü ve küçük keskin ellerini becerikli bir şekilde kol deliklerinden içeri soktu.

"Polonya'dakilerin hepsinin üzerinde aptalca mesajlar yazıyor," diye şikâyet etti, büyük beyaz giysiyi garson kıyafetinin üzerine geçirirken. "Bilirsin işte: "San Tropez', "Ultra Sport', Ninja

* *Pidgin* ya da *Pidgin İngilizcesi*, Çin, Yeni Gine, Malezya, Hindistan ve Afrika'nın İngiliz sömürgelerinde zenciler ya da yerliler tarafından kullanılan İngilizceye denir. Pidgin, belirli dil ilişkilerinden doğan farklı bir dildir.

Kaplumbağa resimleri, "Tişörtüm İçin Çok Seksiyim" – beş-on yıl öncenin eski püskü şeyleri. Düz olanlarını bulmak zor. Özellikle de tanesi 95 sente." Tişörtün kenarını frak gibi çekerek referans taklidi yaptı. "Ne düşünüyorsun?"

"Aklını mı kaçırdın? Senden iki tane sığar buna."

"Salaşlık moda, dayı. Şık mağazalarda sattıkları tişörtleri görmelisin. Ellerindekilerin hepsi büyük ve battal bedenlerde."

"Delilik bu. Baban sana o tişörtten elbise dikebilir."

"Söz veriyorum dayı, içini dolduracağım bunun. O koca yaşlı tavuklardan biri olacağım."

"Kimse var mı?" dedi restoranın içinden sabırsız bir kadın sesi.

"Yaşlı sürtük Halina Kozłowska," diye mırıldandı Katarzyna'nın dayısı. "Kınıldasak iyi olur, Kasia." Kararlı bir şekilde fırına doğru yöneldi, Kasia da tişörtünü çıkardı. Restorana doğru gitmeden önce fırının camında dağınık saçlarını düzeltti, çünkü Bayan Kozłowska doğanın yarattığı en etine dolgun Polonyalı sürtüktü.

Aslında öldüğünde, diye düşündü Katarzyna yaşlı kadının siparişini vermek için acele ederken, *küllerinden etsuyu tableti yaparlar.*

Daha sonra, *bunu yazmalıyım*, diye düşündü. Her zaman düşüncelerini ve izlenimlerini yazardı; yüzü bir milyon satan bir kitabın kapağında alev alev parlarken, Doğu Avrupa'dan çıkmış son edebiyat olayı olmaya hazırlanıyordu.

"Eveet, merrrhaba tatlı çoccuk. Görüyorsun: umudumu yitirmedim!"

"Hımın?" diye yanıt verdi Kasia, sipariş defterine yazmaya hazırlanırken. Aslında çoktan yazmıştı, çünkü Bayan Kozłowska her zaman aynı şeyi sipariş ederdi. Şu andan bir hafta sonra, Katarzyna Polonya'ya döndüğünde, dayısı mutfak listesinin altında bir parça kâğıda yazılmış şu notu bulacaktı:

JAMBON + HIYAR TURŞUSU
KAHVE
HAŞHAŞLI KEK
SÜRTÜK SUYUNA SUCUK/KÜLLER/ETSUYU

"Ne komik," diyecekti çöpe atmadan önce kendi kendine kaşlarını çatarak.

Bir sonraki gün, bir cumartesi günü Katarzyna, Virgin Megastore'un önünde durdu ve Gelecek Büyük Şey'in ne olduğunu sordu.

"Ben Polonyalıyım," diye açıkladı, normalden daha kalın bir ses tonuyla. "Oradaki müzik dükkânında sadece Phil Collins ve Dire Straits var."

Beklediği gibi, Virgin Megastore'dan (ve HMV'den ve Our Price'dan ve Reckless'ten ve Sister Ray'den ve Vinyl Experience'den) hiçbir şey satın almadan, kucak dolusu promosyon malzemesi - posterler, kartlar, etiketler, el ilanları, kitap ayraçları- ile çıktı, hiçbir şey almak zorunda kalmamıştı: egzotik aksanı, gülümsemesi ve müzikal göçmen tavrı ile ödemişti her şeyi. Yüksek tezgâhın ardındaki genç adamlar, herkese karşı bıkkın dururken onu Phil Collins ve Dire Straits'ten kurtarmak üzere, göğüs dekoltesine gülümseyerek ileri doğru atılmıştı. Böyle güzel bir kız, yeniliğin yasak meyvesine karşı cahil kalmaya mahkûm edilmemeliydi, o Woolworths tarafından keşfedilip her yere dağıtılıp bayatlamadan birkaç ay önce bunu yaşamalıydı.

"Bütün bu süprüntüler ne?" diye sordu Kasia'nın dayısı.

"Bedava dayı," diyerek omuz silkti.

"Hiçbir şey bedava değildir," dedi yaşlı adam. "Ne burada ne de başka bir yerde. Bu kadarını öğrendim en azından."

Katarzyna önlüğünü taktı, tartışmaya niyeti yoktu. Varşova'dan Londra'ya uçak biletini dayısı ödemişti: karşılık olarak bu önlüğü bağlaması ve bu işi yapması gerekmişti. Üzüldüğü tek şey, Amerika'da bir dayısının olmamasıydı, çünkü orası dünyanın gerçek merkeziydi, kontrol merkezi. Bir gün oraya gidecekti; yalnızca bildiği yerlerden çok daha harika bir farklılığı olduğu için değil, bildiği yerler oradan çok beter şekilde farklı olduğu için.

Restoranın köşesinde, Polonya dergilerindeki göç eden Polonyalılara şöyle bir göz attı ve geri yığına fırlattı. Kasia, en üstteki derginin kapağında, Amerika başkanını cinsel tacizle suçlayan çıl-

gın görünümlü aptal sarışın olduğuna dikkat etti. Başlığı da "CLINTON-WINNY ALBO NIEWINNY?" efsanesiydi.

Amerika şu anda dünyanın en gerçek ülkesiydi, diğerlerinin hepsi kopyası ve türevleriydi. Belki bir yerlerde gururla ve belirgin bir şekilde hâlâ kendisi olarak ayakta durabilen bir ülke vardır, ama muhtemelen volkanik vadinin arkalarında bir yerlerde Laponya'nın ardında ayıbalığı kürkünden çoban kıyafeti giymiş, açlık çeken kıt zekâlıların yaşadığı bir yerdi. Başka her yer ya Amerikan kolonisi ya da işlenmemiş bir taklitti. Genç bir kızken Arthur C. Clarke'ın *2001: Uzay Yolculuğu* kitabını Lehçeden okumuştu. Hikâye astronotun, bir uzaylının içinde tamamen yiyecek dolu bir buzdolabı dahi bulunan ve evindeki her türlü rahatlığın yer aldığı uzay aracına binmesiyle sonlanır. Daha yakından baktığında aslında bütün bu yiyeceklerin bir kandırmaca olduğunu, karlı televizyon imgeleri gibi 3 boyutlu olarak yapılmış taklitleri olduğunu anlamıştı. İşte şu anda tüm dünya böyleydi: Amerika'nın adi bir kopyası. Birkaç yıl önce Doğu Avrupa'da Levi's kot bulamazdınız ve bunun yerine diz ve bacak kısımlarına tüm marka ve sloganların -yanlış yazılmış Amerikan özdeyişleri ya da sadece saçma sapan sözlerin- işlendiği kotlar vardı yalnızca; marka imparatorluğuna bağlılığın kanıtı olan herhangi bir şeyin işlendiği kotlar (Kasia, bunlara çiftçi pijaması diyordu) bulabilirdiniz. Şimdilerde o pantolonları göremezsiniz. Levi's Doğu Avrupa'da satılmaya başladı sonunda: Varşova'da, belki de büyükbabasının kumaş fabrikasını alırken ödemiş olabileceği fiyata Levi's alabilirdi Kasia. Ya da eğer Amerikan doları varsa, biraz daha ucuza.

"Evet, o orospu çocuğu yaptı *diyorum*," diyordu Lehçe, müdavimlerden biri. "Mahkemede o göt heriften çükünü çıkarıp göstermesini isterler umarım."

"Kapa çeneni Andrzej." Bu iki obez, perçem gibi gibi kaşları olan yaşlı hıyar, neredeyse her gün Café Kraków'a gelirdi. Adamlar, yemeğin önemli olmadığı alkolizm düzeyine henüz ulaşmamış emekli Silezyalı petrol işçileriydi.

"Heey, o küçük orospu var burada yine... Şu memelere bir bak!"

"Çeneni kapa da mönüye bak Andrzej. Sipariş almak için buraya geliyor."

"Benim siparişim bal gibi meydanda işte. Şöyle bir eğilip..."

Katarzyna, tatlıların etrafında dolaşarak yorulmalarını beklemenin anlamsız olduğunu öğrenmişti. Yarım saat boyunca böyle konuşup sonra da kötü servisten şikâyet ederlerdi.

"Evet, beyler. Karar verdiniz mi?"

"Evet, genç bayan, verdik. Clinton tüm dünyaya aletini göstermeli ve sonra da o dangalak kafalıyı elektrikli sandalyeye göndermeliler."

"Siparişiniz bu demek, hmm?" dedi ciddi bir biçimde Kasia. "Kızarmış Clinton..."

Silezyalılar geri çekilmişti. Bir dişinin zekâsı onları hep şaşırtırdı.

"Çorba ve yuvarlak ekmek," dedi Andrzej öksürerek

"Bana da aynısı," dedi arkadaşı.

"Hmmm..." diye mırıldandı Kasia, çalakalem yazarken. Zaten hep aynı olan siparişlerini önceden yazmıştı aslında. Şimdi ise şöyle yazıyordu: *Tıraş edilmiş goriller, siyah kürk gibi görünen kıllarının üzerine kabarık gömleklerini iliklivor.*

Arkada mutfakta, Kasia'nın dayısı müzik marketlerden bedavaya aldığı promosyon malzemelerini inceliyordu.

"Bu insanlar akıl hastanesinden kaçmış gibi görünüyor."

"Biliyorum. Ama ben senin müşterilerin hakkında kötü şeyler söylememeye karar verdim. İki çorba."

"Çok komik. Ben buradaki pop müzikçilerden bahsediyorum. Şeytan gibi görünüyorlar."

"Onların istedikleri imaj bu, dayı. Bir Amerikan cinayet filminden fırlamış gibi görünmek istiyorlar. Muhtemelen, çok iyi çocuklardır aslında."

"Bu adamlar mafya gibi görünüyor. Phil Collins'i tercih ederim."

"Sahi mi, dayı?" dedi Kasia, hasır ekmek sepetine küçücük yağ paketleri fırlatırken..

"Evet, Phil Collins iyi. Polonyalı olmadığına emin misin? Bana Polonyalıymış gibi görünüyor."

"Londralı sanırım," dedi Kasia, ağzına kadar dolu çorba kâselerini tepsiye koyup, servis için hazırlarken. "Şimdi, Amerika'da yaşıyor."

"Komik.... Łodź'a git, her üç adamdan biri saçına kadar Phil Collins'e benzer."

"Bu yüzden mi onu seviyorsun?" dedi Kasia, sırıtarak döndü, kaşlarını kaldırıp dayısının kel alnına doğru baktı.

"Hayır, yetenekli olduğunu düşünüyorum." Ağır İngiliz aksanıyla ürkütücü bir şekilde Phil Collins'in antiseptik sızlanışını, yapay Amerikan harfleriyle tamamlayıp onu taklit ederek şarkı söylemeye başladı.

"'Bir gece daha, bana bir gece daha ver...' 'Cennette bir gün...' Şarkılarının bir ezgisi var, böğüren uzun saçlılar gibi değil."

"Kesinlikle değil."

"Üstelik zengin," diye sürdürdü dayısı. "Ama şu dergilerden okuduğuma göre hâlâ yaşadığı yerdeki pub'a gidip dart oynuyormuş. Aynı zamanda da bütün işlerine -alabalık çiftliği ve Tanrı bilir daha neler- sırf zevk aldığı için zararda olduğu halde devam ediyormuş."

"Eh, dayı, sen de bu restoranda böyle yapabilirsin belki."

"Çok komik."

Ama bir akşam Kasia'nın dayısı restorantta işlerin çok iyi gitmediğini itiraf etti. Henüz büyük bir yokluk içinde değillerdi ama her yıl sona biraz daha yaklaşıyorlardı. Kasia'nın annesi ve teyzesi bunu ona söylemişlerdi.

"Yaşlı Polonyalılar teker teker ölüyor," diye iç çekti adam. "Gençler de hazır yiyecekler yiyor ya da vurgun yapmak için Polonya'ya dönüyor. Yaşlı Polonyalılar birbiriyle kavga ediyor, sonra biri diğer "pislik torbası" buradadır diye restoranıma gelmeyi bırakıyor ve sonunda öbür pislik torbası da restorana gelmeyi kesiyor, çünkü arkadaşını özlüyor. İşte onları çoğunlukla bu sebeplerden kaybediyorum. Bir de ölüm yüzünden işte."

Katarzyna, dayısını yüzünde anlaşılmaz bir hüzünle bırakıp mutfaktan ayrıldı ve masadaki peçetelerle oynayıp çiçekleri kurutladı.

"Küçük orospunun kalçalarına bak," diye mırıldandı Andrzej arkadaşına.

"Sapıklığı bırak da yemeğini ye."

O gece işten sonra Kasia, dans kulübüne gitmemeye karar verdi; yorgundu ve her zaman ona yetenden daha fazla ekstazi kabul etme ihtimali yüksekti. Hem bu geceseks de istemiyordu;özellikle de gözleri yerinden fırlamış, kafası tıraşlı, koca kulaklı bir kaçıkla yatmak istemiyordu.

Bunun yerine, Varşova'daki arkadaşlarının kutsal bir mabet gözüyle göreceği, canlı müzik yapılan mekânlardan birine müzik dinlemeye gitti. Ne bir çobanın ne de çalılıkların bulunduğu Shepherd's Bush'a* giden metroyu yakalamıştı: ancak bir yabancı, bir ülkenin mirasının ne kadarını kaybettiğini doğru dürüst değerlendirebiliyordu. St. John's Wood'da** ne bir aziz ne bir orman; Knightsbridge'de*** de ne bir şövalye ne de köprü vardı; Blackfriars'ta**** ise hiç siyah keşiş yoktu.

İngiltere'nin İngilizliği, Krakov peri masalı saraylarının asit yağmurlarına teslim edilmesi gibi, tarih kitaplarında ya da turistler için hazırlanmış broşürlerde yer alıyordu ve kodak flaşlar Kraliçe Anna Jagiellonka gibi savaş ve ideolojiler nedeniyle daha derine gömülüyordu. İngiltere Kraliçesi, Amerikalıların dönüşte yanlarında götürdükleri çay havlularının ve kahve fincanlarının üzerinde kullanıldığında iyiydi ve bütün kaleler, moloz yığını halinde Robin Hood hakkındaki Hollywood filmlerinde arka planda kul-

* Londra'nın batısında bir mahalle. Shepherd's Bush, Çobanın Çalılığı anlamına gelir.

** Londra'nın kuzeybatısında bir mahalle. St John's Wood, Aziz John Ormanı anlamına gelir.

*** Londra'nın merkezinde bir mahalle. Knightsbridge, Şövalye Köprüsü anlamına gelir.

**** Londra'nın merkezinde bir mahalle. Blackfriars, Siyah Keşişler anlamına gelir.

lanılmak üzere bekliyorlardı. Kasia, Hollywood'un en son Robin Hood filmini Varşova'da görmüştü. Sherwood'un Robin'ini New-Yorklu Kevin Costner oynuyordu ve kendi siyah yardımcısını ortaçağ İngilteresine getirerek tüm siyah sinema seyircilerini teşvik etmek kullanmıştı. Bu sömürgeleştirmek değilse neydi?

Bu gece izlemeye gideceği topluluk Spiritualized'dı. Virgin Megastore'a göre Gelecek Büyük Şeyler'den biriydi; Polonya'ya müzik dergilerinin geç ulaşması sayesinde, Jan, Krzys, Alicia ve diğer arkadaşları Spiritualized ile ilgili *NME* ve *Melody Maker*'daki makaleleri okuyana kadar, Kasia sahnede izlediği için onlarla ilgili bir fikri olacaktı. Hatta hatırlamasına yardımcı olsun diye, önce bu makaleleri okuması da gerekecekti.

Dergi makalelerinde, yüce Kraftwerk'e, Balanescu Quartet, My Bloody Valentine, eski Sufi müziği, Terry Riley'in etkisini hissetmek için başvuruluyordu. Kulübün sınırları içinde Spiritualized bunların hiçbiri değildi elbette. Yaptıkları müzik, isimsizliğin pırıltılı gürültüsüne ulaşmıştı. Gitar ve orglardan kendi hayallerinin cennetinde güzel ve karma kavisler ortaya koyarken, etraflarındaki bozuk desibel fundalıkları ise avludaki mahkûmlar gibi onları içerde kalacak şekilde çevreleyerek bir duvar oluşturmuştu. Kasia, daha önce Almanya'da, Macaristan'da ve elbette Polonya'da canlı müzik dinlemişti: her biri farklı tatlarda ama buna benzer müzik yapan gruplar: Asla ahenksizliğe düşmeyen Sisifusçu akor geçişleri, kulaklarda çalan abartılı bas sesi ve sarhoş anırmaları içinden geçen bir müzik, "İçkimden alır mısın!", "Başka bir şey içmek ister misin?", "Bar kalabalık mı?", "Kahretsin, döktüm!", "Hayır, tamam önemli değil, sadece yorgunum": rock'n roll dili.

Grup çalmaya başlamadan Spiritualized tişörtleri satışa çıkmıştı bile. Kasia bunlara bakmadı: 14,99 sterlin ödemeyecekti. İçecek için 2 sterlin bile çoktu: ona içki ısmarlayacak bir adamı etkilemeden önce, bir kerelik almıştı.

Daha önce de Almanya'da, Macaristan'da, Polonya'da ve Londra'daki diğer gösterilerde pek çok kez eşli dans etmişti: tökezleyen, gece kulübü kur yapma balesi. Ritüel, yarı karanlıkta, sigara

dumanının bastığı kapalı bir alanda kömür zehiri, alkol ve vücut kokuları arasında gerçekleştirilir. Havadar ve açık bir yer yerine neden burası sanki? Çünkü burada tüm iletişim boğuk, kısa cümlelerle doğrudan kulak deliğine bağırarak kurulur. Bütün ayrıntılara ateşkes, sonra daha iyi beklentiler için genel af: mücadele, anlamaktan çok yalnızca duymaktır.

"Polonya!" diye bağırdı adamın kulağına, Concorde'a benzeyen burnunun parlayan göğsüne doğru uçuş yolu açmasını sağlayarak.

"Hollanda!" diye teyit etti adam, başını işaret bayrağı gibi sallayarak.

"Polonya!" diye bağırdı Kasia yine.

"Anladım! Anladım!"

Aradan bir hafta geçmişti, şimdi adını hatırlamıyordu, Delta adlı bir otelde yaşıyordu. Katarzyna, İngiltere'de yalnızca varlıklı insanların ve turistlerin otellerde kaldıklarını sanıyordu, ama adamla otele gittiğinde fakirler için de odalar olduğunu görmüştü. Aslında tam olarak oda da değildi: erkeği, beş kat yukarda bir tavşan kafesinde beş adamla birlikte yaşıyordu, burası kirli lavabolar, tuvalet sifonları ve ıvır zıvır eşyalar için değil de lüzumsuz insanlar için kullanılan bir tavan arasıydı.

"Kasia, bu Dougie, bu da Tim."

"Çök yere bebeğim!" Asker tıraşlı beyaz bir adamla kabarık saçlı siyah bir adam, bira kutularını havaya kaldırmış selamlıyordu.

Gerçekten de oturulacak tek yer zemindi, ranzalar odanın çoğunu kaplıyordu, eski ağaçlardan üç kısa odun istifi ve Big Mac gibi koca bir diktörtgen yatak. Şifonyerden çoraplar akıyor, gömlek kolları geriye kalanları istiyordu, üzerindeki taşınabilir CD çalarda Manic Street Preachers ve Nirvana tıngırdıyordu. Dougie ve Tim bira kutularıyla sigara izmaritlerinin döküntüleri arasında kamburlaşmıştı, terlemiş kaşlarının altında gözleri plastik cam gibi görünüyordu. Kasia'nın erkeği, lavabonun yanındaki ranzanın kiracısı Pete'in kayıp olduğunu ve nerelerde olduğunu bilmediklerini anlattı; Dougie daha kısa bir şekilde özetledi durumu: "Kah-

rolası bir kaçık!" Diğer ikisi dışarı bira almaya çıkmıştı ve biraları içmeden gelseler iyi olacaktı, aptallar.

Katarzyna, bu gece burada uyumayacağına karar verdi ve erkeğine rahatlayıp oturmasını ve kendisine bir bira açmasını ima ederek sıradan, rahatlatıcı bir bir şekilde belinden sarıldı. Güvenliği konusunda endişeli değildi: burada güçsüzlüğün kokusu çok keskindi, öyle ki alkol, sigara ve yıkanmamış tişörtlerin kötü kokusu arasından sıyrılıyordu.

"Nerelisin, Tim?" diye sordu; sırtını erkeğinin bacaklarının üst kısmına dayamıştı.

"Papua Yeni Gine," dedi siyah adam "Sen?"

"Polonya." Adamın kafası karışmış görünüyordu, o yüzden ekledi: "Dayanışma Memleketi derler, bilir misin?"

"Lehçe konuşuyor musun?"

"Evet, elbette."

"Bize Lehçe bir şeyler söyle bebeğim."

"*Ja rozmawiam po Polsku i ty mnie nie rozumisz.*"

"Çok farklı."

"Peki ya Papua Yeni Gine dili nasıl?"

"Ben yalnızca İngilizce konuşurum. İngilizce ve Pidgin. Pidgin aslında bir dil değil. Pidgin bilir misin?"

"Kim demiş dil olmadığını?"

"Herkes bunu bilir. Pidgin, yalnızca boktan İngilizce, anlıyor musun demek istediğimi? İngilizce taklidi ama... yalnızca boktan. *Bipo mi kam singaut na yu no i stap. Yu go we?*"

"Bana başka bir dil gibi geldi."

"Saçma, sa-a-aaaçma! *Bepo* – önce (before) demek, *Mi kam* – ben geldim (me come), tamam mı? Anladın mı olayı? Esas olan İngilizce. Defolup gitmem gerektiğini düşünen kim varsa, Yeni Gine'nin de onların kafasını okumaya ihtiyacı var. Burası tam bana göre. Değil mi Dougie?"

"Haklısın, Tim."

Diğer iki adam bira takviyesiyle döndü. Birinin tuhaf bir şekilde bitkin düşüp, gördüğü her bankta ve mağaza kapısında uyumak

istemesi yüzünden gecikmişlerdi. Şimdi ise yatağına kıvrılmış, ışığın ve müziğin kapatılması için yalvarıyordu.

"Siktir git!" dedi saygısızca Dougie. "Ben senin kahrolası horlamana bütün gece, her kahrolası gece katlanmak zorundayım, tamam mı? Sen de benim kahrolası müziğime katlanacaksın, anlaşıldı mı?"

Bu adamlar, tuvaletsiz tuvalet gibi bu odada iki yıldır birlikte yaşıyorlardı. Sonsuz bir işsizliğin kobaylarıydılar, baş döndürücü ağıllarında yarı deli geçiniyorlardı.

Kasia ve erkeği neredeyse yatay durumdaydılar; kafalarını, yataklardan birinin üzerine sürüklenmiş yastıklara dayamışlardı. Adamın kolları arkadan gevşek bir şekilde Kasia'nın göğüslerinin üzerine dolanmıştı. Bilekleri, üzerindeki kıyafetinin kumaşı üzerinden, göğüs uçlarına belli belirsiz bastırıyordu; ona bira açıp sigarasını yakmak dışında ellerini kullanmaya cesareti yoktu.

"İçki içmemen gerek," diye mırıldandı şaka yaparak, "hâlâ bebeksin."

"Evet, koca bir bebek," diye şakayla karşılık verdi ona karşı gerinirken. "Bir buçuk metre boyunda."

Adam yüzünü bir an için saçlarının arasına bastırdı öpmeden, daha sonra kafasını geri atıp alkolün hızla heyecandan titreyen boğazından akmasına izin verdi. Kasia döndü ve daha çok anaç bir hoşgörüyle baktı. Kendi ülkesi, sarhoş umutsuz erkekler bataklığıydı; buna alışkındı. Dünya üzerinde bunun aynı olduğunu fark etmişti şimdi: haritada belirgin bir şekilde sınırları çizilen göçebe ülkeler, alkolik erkek umutsuzluğuyla kaplanmıştı gerçekte. Bu okyanusta seyahat edip ayaklarını kuru, gözlerini her bir küçük Ararat için açık tutmak Kasia'nın göreviydi.

Bunu yazmalıyım, diye düşündü.

"Kalemin var mı?" diye sordu adamına.

"Hayır," dedi adam. Kasia uzandığı yerden odaya baktı, gerçekten de kalem görmeyi umut etmiyordu. Her şeyden öte, eğer gönüllü bir militan odaya gaz bombası atsa, duman tabakası ancak bu kadar yoğun olabilirdi. Hatta duvardaki Pamela Anderson'ın

üstsüz *Baywatch* posterinin bulanık görünmesinin sebebi, posterin kendinden mi yoksa zayıf görüş açısından mı kaynaklanıyor, söylemek güçtü. Kasia, gözlerini kırpıp kısarak meme uçlarına baktı.

Dougie sordu: "Burada tatildesin herhalde."

"Dayımın restoranında çalışıyorum. Son garsonu aniden istifa etti."

"Nasıl?"

"Cinsel... cinsel ta-taciz?"

"Dayın ahlaksız bir adam mı?"

"Belki. Sormadım. Sanırım müşterilerden biriydi. Bilmiyorum."

Erkeği şimdi ona dokunuyordu, alkol onu kısa, sihirli denebilecek uyuşuk bir uyku hali seviyesine getirerek göğüslerini avucunun içine alma cesaretini verdi. Kadın nazikçe başını adamın boynuna koydu.

"Benim de bazı vukuatlarım var," diyordu Dougie. "Birkaç yerde ben de kara listedeyim."

"Tanrı aşkına, kahrolası ışıkları söndürüp uyumama izin verir misiniz!" diyen bir ses geldi Big Mac'in katmanlarından birinin içinden.

"Bugünlerde süper-gezgin olman gerek," diye ayrıntıya girdi Dougie, "iyi işler için. Eğer arkanda bir şeyler bıraktığının kokusunu alırlarsa, bunu bilmek istemezler. Bir arabanın içinde cep telefonuyla yaşamaya alışman, seni koydukları yerde uyuman gerek. Bu nedenle, böyle bir geçici bir ikametle vakit geçiriyorum. Benimle birlikte eve çıkmak isteyen bir kız var, kahrolası kız çok güzel ama aklı kıt, anlıyorsun değil mi? Herkes Ne İster mağazasında yarı-zamanlı çalışıyor. Bu dünyada para kazanmaktan daha fazlasına ihtiyaç olduğunu anlamıyor..."

Katarzyna'nın erkeğinin okşamaları çok uzaklardan geliyormuş gibi görünmeye başladı, alkol uzayında milyonlarca kilometre seyahat ettikçe gücünü ve netliğini kaybediyordu uzaktan kumandanın komutları. Parmakları göğsünün nemli tepelerinde beceriksizce dolaşırken, *size Kuğu takımyıldızından selam getirdik,* der gibiydi. Ama yine de uzak bir gezegenden selam almak oldukça güzeldi.

Adamın ondan istediği tek şey seksti. Dil engelini aşmadaki beceriksizliği ve İngilizlerin tipik derin su korkusu, Polonya'da yalnızca seks değil seksten daha fazlasını isteyen ve bunu yapmadığında cezalandıran arkadaşlarıyla karşılaştırıldığında onu zararsız kılıyordu. Ruhu her açıdan mercek altında olmaya alışmıştı; erkekler, bakışlarını bir an için yere çevirse, insanın varoluş nedenini anlamaya gayret eder gibi dikkatini çekmeye çalışırlardı; kızlar da aynısını yapardı, bir yandan da bacaklarındaki fazla yağların her santimetresini, gözlerinin altındaki koyu gölgeleri not alırlardı. Arkadaşlıklar, kalbinde bir yol bularak onu iyileştirmek için dolanıp durmuştu – telkin, konuşturma, ilham verme. Hiç kimse bu zorlamaya kuvvetle direnemezdi. Bu İngiliz adam onun yanında ya da üstünde uykuya dalmak istiyordu. Hiçbir şey daha basit olamazdı.

Daha fazla bira almak için dışarı çıkan adamlardan biri ona sorular soruyordu, kapitalizmin Polonyayı da İngiltere kadar kötü bir yer yaptığı kanısının doğruluğunu göstermeye çalışıyordu. Sahip olanlarla olmayanlar arasındaki bölünmeyi ima ediyordu: birçok Batılı yabancı gibi, o da hiç bilmediği bir sistem olan komünizm hakkında nostaljik olmaya başlamıştı.

"Evet, Polonya'da işler şu anda kötü, eğer zengin değilseniz," diyerek onayladı Kasia. Uykuluydu: anlamsız basmakalıp sözler en kolayıydı. "İnsanlar dükkânların önünde durup satın alamayacakları mallara bakarlar. Mallar tıpkı bir sanat galerisinde... ya da hayır, tıpkı bir filmdeki şeyler gibidir. Büyük bir Hollywood filmindeki gibi. "

"Ooo: bu kapitalizmin saf hali, değil mi?"

"Doğru," diyerek esnedi ama aslında öyle düşünmüyordu. Mağaza vitrinlerine bakmak insan doğasında vardı; en çok istediğin şeyleri alamayacak kadar fakir olmak dünyanın ebedi düzenidir. Saf kapitalizm, henüz Polonya'ya ulaşmamış ama yakında ulaşacak olan bir şeydi. Burada bunu her yerde görebiliyordu. İnsanların şu anda ellerinde olana, ilerde ellerine geçeceklere göre daha az ilgi gösterdiği zamanlardı – sahip olduklarını, modası geçmiş ve istenmeyen kılacak şeylerin özlemini çektikleri zamanlardı.

"En azından müziği biraz kısın, Tanrı aşkına."

"Tim, horlayan küçük arkadaşımız için müziği kıs."

"Ben senin kölen değilim, adamım. Ona aldırma."

"Vaaay, böyle olma, Timmy oğlum."

"Ben senin kahrolası oğlun değilim."

"Vaay... bir bira daha al."

"Kahrolası bira da kalmadı."

"İyi, öyleyse gidip alalım."

"Çok fena sarhoşum, adamım."

"Dükkânlar kapanmıştır şimdiye zaten," diye ekledi, daha önce dışarı çıkan diğer adam.

"Yeter artık!" diye inledi ranzada bir paçavraya sarmalanmış olan adam. "Bugün bitti. Yarın oldu bile."

Papualı Tim sıkı bir örtü tomarının içine çöktü, kafası ve kolları kendine doğru çektiği bacaklarının arasında kaybolmuştu.

"Penis, Penis" diyor gibi görünüyordu, gayri ihtiyari bir kahkahayla Katarryna'nın burnundan sigara dumanları çıkıyordu.

"'*Pinis, pinis*' diyor," dedi erkeği Kasia'nın kulağına. "Pidgin dilinde 'bitti' ('finish') demek – son yani."

"Tuvalete gitmem gerek," dedi Kasia esneyerek. Erkeği altından uyuşuk bir şekilde kaydı; Tim ranzasında yerleşmeye çalıştı; Nirvana kendi kendine çalmayı kesti; odanın bir köşesinde horlamalar başladı ve Dougie hiçbir şey söylemedi. Oybirliğiyle yatma vakti olduğunda anlaşılmıştı.

"Aşağıda bir merdiven var," dedi erkeği, özelliklerini aklında tutmaya çalışır gibi gözlerini kısarak baktı. "Büyük bir çamaşır arabası var. Görürsün mutlaka."

Kasia, bir dolu paçavranın arasından kendini çekip ayağa kalktı. Sırtı hemen üşüdü; üzerindeki kıyafetinin terden ıslanmış kumaşı, bir tek pencereden ve açık kapıdan esen havayla hemen kuruyuverdi.

"Görüşürüz."

Alt katta, tuvalette otururken Kasia makyajını tazeledi ve işerken sosyopolitik bir analiz yaptı. Şimdi bazı farklılıkları net bir şekilde görebiliyordu. Polonya'da o doğmadan çok önce, toplum, vatan-

daşlarından bağımsız olarak var olan bir şeydi. Yaşayanların istekleri ve ihtiyaçlarıyla hiçbir ilgisi olmayan, uzun süre önce ölen Frankensteinlann arzularını yerine getirmeye yönelik sorumluluklar yüklüyordu herkese. Hiç kimse bir canavarı gerçekten sevemez, hele de tehlikeli bir canavarı, ama ondan yararlanabilir, Polonya'nın yaptığı da buydu, hâlâ da bunu yapıyordu; şimdi bile canavar etrafta gelişigüzel amaçsızca dolaşıp dururken, onun isteklerini yürürlükten kaldırılıyordu. Mümkün olan her şekilde ondan faydalanıyordu, gri saçlı yüksek mevki sahibi biriyle yeşil saçlı bir punkçı, sistemi küçümsemede birleşiyordu. Ne istediğinizin bir önemi yoktu, zaten sahip olamazdınız, yumuşak tüylü terlik isteyen yaşlı tuhaf bir ihtiyar, meme ucuna yüzük takan psişik gençlik ya da beyaz perde isteyen yeni evli çift olmanız fark etmezdi; yalnızca kuralları yıkarak esas hazineye sahip olunabilirdi. Aslında, Polonyalılar o kadar ittifak halinde yozlaşıyorlardı ki bu da neredeyse ideal biçimde komünistti.

İngiltere'de yaşadıkları temelde onu farklı bir şekilde çarpmıştı. Burada toplum, bütün vatandaşlarının ait olduğu ya da en azından ait olduğunun sanıldığı bir din gibiydi. Ama Protestan bir din değildi, hayır... McDonald's türü her yerde var olan, sulandırılmış bir din. İnsanlar toplum hakkında şikâyet edebilir, ama bu McDonald's hamburgerini hem yiyip hem de boyu ya da besin değeriyle ilgili kötüleyici şeyler söylemek gibidir. İngiliz toplumu, insanlarının istediği şeyleri sunuyordu ve İngilizler bunun için Doğu Avrupa insanlarının başarabileceğinden daha sabırlı bir şekilde sırasını bekliyordu. Ama elbette, hiçbir din, hiçbir fast-food restoranı, sloganlarının ne kadar evrensel olduğunun hiçbir önemi olmaksızın, herkese bir koltuk ya da cheeseburger sunamazdı. Bazı kaybedenlerin, *biedaki*'lerin olması gerekirdi.

Londra bu kaybedenlerle kaynıyor gibiydi: hatta çoğunluğu oluşturuyorlardı belki. Toplum onları içine almış ve tadını biraz acı bulduğu için dışarı tükürmüştü, şimdi de insan çöplüğündelerdi. İnsan çöplüğü çukuru, her McDonald'sın arkasında *Happy Meal*'ı paylaşmaktan mahrum edilmiş bir halde girdap gibi dönüp duruyordu.

Ama ah, dışlandıklarıyla kaldılar! Başarısızlıklarının ayıbı!

Polonya'da hiç kimse böyle hissetmezdi, çünkü orada toplum herkesi suçluya dönüştürmek üzere tasarlanmıştı. İnsanlığın temelinin, sizi ve herkesi kapsama idealiyle birbirine düşürdüğü bir toplumda dışlanmış hissetmek çok güçtü. Her riski alan kurnazların, herkes için çekici kıldıkları şeyler resmi olarak mevcut değildi; geri kalanlar imrenme, biraz aşırma ve umutsuzluk içinde daha güvenli hayatlar sürerdi. Ama İngiliz utancı gibisi yoktu... hayır, utanç bile değildi bu... daha istikrarsız ve küçültücü bir şeydi. Bu, utançtı.

Delta Otel'le arasında yüz metre bile olmayan anacaddede evsiz dilenciler, küçük gri yün parçalarına ve pazar eklerine sarılmış bir halde dükkân kapılarındaydı. "İSTİYOR MUSUN? ALDIN GİTTİ!" ve "EN YÜKSEĞE!" gibi neon sloganlar, mesajlarını üzerlerine yansıtıyordu. Başka bir galaksiden, Amerika gezegeninden mesajlar. Bu mesafeden mesaj gönderenlerin, uyuyanların ölü mü yoksa yalnızca dinleniyor mu olduğunu fark etmesi beklenemezdi.

Bir Türk restoranı hâlâ açıktı. Kasia bir kahve söyleyip yavaşça içti.

"Yavvah-yavvah-yavvah-yavvah-Tom Cruise-yavvah-yavvah," diyordu etrafındaki Türkler.

"Yavvah-yavvah-Sylvester Stallone."

Kasia, Cafe Krakow'a döndüğünde saat sabahın 3'üydü ve dayısı hâlâ ayaktaydı; alışılmadık bir durum. Gece yaramazlıklarıyla ilgili hiç yorum yapmazdı; mutfağa girdiğinde kıyafetleri ve teni ağır bir tütün aroması, yüzde 100 alkol veerkek koltukaltı kokuyor olmasına rağmen şimdi de yapmadı.

"Uyuyamadım," dedi. Eliyle bir işaret yaptı. Sobanın üzerinde küçük bir tencerede çorba fokurduyordu, muhtemelen ucuz bir Polonyaca İncil olan eski moda cep kitabı boş ekmek sepetinin içinde duruyordu, kesme tahtasının üzerinde O.J. Simpson'ın *Sprawozdanie z Ameryki* başlıklı öyküsü açılmıştı.

"Ben de," dedi Katarzyna arsız bir şekilde.

"Çok komik," dedi dayısı burnunu çekerek. Onu tamamıyla yok saymadan, çorbayı karıştırma ve ekmeğe yağ sürme işine geri döndü. O da doğal olarak dayısının ritmine uydu, kahve yapmak için çaydanlığı doldurdu, sebze artıklarını temizledi.

"Biliyorsun Kasia... şu kız Zofia, önümüzdeki hafta işe başlayacak olan..." Çorbasını tatmak için ara verdi ve hafifçe kaşığa üfledi. "Bu işi ya yapar ya da gider, ne demek istediğimi anlıyor musun? Kalbi kırılmasın sonra... İlla gelecek diye bir şey yok yani."

"Sağ ol dayı. Ama sorun değil. Ben Polonyaya dönmek *istiyorum* zaten."

Adam, kaşlarını çatarak başını salladı. Dışarıda bir araba alarmı önüne geçilemez bir şekilde ötmeye başladı.

"Bana nasıl olduğunu yaz," dedi, sesini alışılmışın dışında yükseltip, net ve gergin bir şekilde. "Kız kardeşlerimden aldığım tek şey mağazalardan istediklerinin listesi. Sen zeki bir kızsın. Bana yaz. Polonya hakkında. *Senin* gördüğün Polonya..."

Kasia, kendini bildi bileli ilk kez kızarmıştı. "Elbette," diye yanıtladı. "Elbette yazacağım, Jarek Dayı." Sonra da, "Biraz çorba alabilir miyim?" diye sordu.

Birlikte çorba içtiler. Bu süre içinde araba alarmı sustu ve sessizlik geri geldi. Kasia dayısına, bu gece Delta Otel'in tuvaletinde, Spiritualized konserinde bulduğu isimsiz bir adamın kollarında yaşadıklarını anlattığını hayal etmeye çalıştı. Neredeyse tam olarak canlandırabildi kafasında. Kelimeler uzakta değildi.

Kısa bir süre sonra durup dururken, dayısı şöyle dedi: "Biliyor musun babam, büyükannenin küçük kardeşi öyle söylendiği kadar beceriksiz biri değildi."

"Onun hakkında bir şey duymadım," dedi Kasia.

"Hiç para kazanmadı. Para kazanmak ona uygun bir şey değildi. Aile bunun için onu hiç affetmedi."

"Hiçbir fikrim yok," dedi Kasia, kahve fincanından yükselen dumanın üzerinden bakarak.

"Babam şairdi. Buchenwald'da öldü."

"Bunu bilmiyordum," dedi Kasia, fincanını masaya koyup ellerini etrafında birleştirdi, ilgisini çekmişti.

"Büyük teyzelerinden birine bundan birkaç sene sonra inme indi ve beyninin, insanların gerçekten aklındakileri söylemelerini engelleyen kısmı zarar gördü. Bir keresinde akşam yemeğinde oradaydım ve konu şair babama gelince şöyle dedi: 'Polonya'nın dışında hiç kimsenin duymadığı bir toplama kampında ölmüştür garanti.'"

"Bu hiç komik değil," dedi Katarzyna.

"Onun söylemediği ve kimsenin asla lafını etmediği bir şey de babamın Varşova'da Powazki mezarlığında Meziyetli İnsanlar Bulvarı'na gömülü olduğuydu. Bunun nedeni şiirleriydi. Ne ayakkabı, ne jant kapağı, ne savaş gemileri, ne de... ne de... çorba yaptığı için değil, *şiirleri* içindi." Jarek Dayı ekmek sepetinden eski bir kitap çıkardı. "*Bu* şiirler."

"Mükemmel," dedi Kasia, gözleri parlıyordu. "Bir tane alabilir miyim?"

"Sen beni ne sanıyorsun?" diye karşı çıktı Jarek, keskin bir şekilde. "Bir Hare Krişna kitapçısı mı? Her öğünde bedava şiir kitapları dağıtan biri mi? Üst katta bunlardan bir sepet dolusu mu var sence?" Tıpkı bir ayna gibi kitabı yüzüne tuttu, sımsıkı tutuyordu. "Bu, *benim* Bolesław Szajna şiirleri kitabım."

"Peki, ben nereden bulabilirim?" diye sordu Kasia, yılmayarak.

Jarek küçümseyerek güldü. "Polonya'da bir kitapçıya gitmen gerek. Onlara Bolesław Szajna'nın şiirleri var mı diye sor."

"Peki yoksa?"

"Sana kapitalizmin prensiplerini açıklamak zorunda mıyım? Onlardan bir tane sipariş etmelerini istersin. Eğer sana yardımcı olamazlarsa başka bir yer denersin. Solunda kitabın olduğu bir kitapçı bulursun. Parayı verirsin, onlar da sana kitabı verirler. Belki bir hafta sonra, birisi daha aynı kitabı sorar. Kitaplar böyle yaşar değil mi?"

"Ben düşünmüştüm ki... Polonya'da bazı şeyler..."

"Bulmaya çalırsın işte. Bununla ilgili de yaz bana. Kız kardeşlerim, Poznan'da Reebok'ların, araba telefonlarının bulunabildiğini

söylüyor. Bana Varşova'da ne bulunabildiğini söyle, en azından bak bakalım Bolesław Szajna kitapları var mı?"

"Evet, ama..."

"İnsanlar, hayatta gerçekten değeri olan şeylere para ödemek istemiyorlar hiç," diye bağırdı öfkeyle Jarek. "Seri üretim hattından araba satın alabilmek için yıllarca para biriktirirler ama bir adamın emsalsiz şiirlerinin bedava verilmesini isterler."

"Tamam tamam, bakacağım, bakacağım," diye gönlünü aldı Katarzyna. "Kitabın adı ne?"

"Hatırlaması kolay," dedi Jarek, boş çorba kâsesini lavaboya öyle sert koydu ki kırılıp kırılmadığını kontrol etmek zorunda kaldı. "Polonya milli marşının ilk dizesi." Hoş ve akıcı bir şekilde söyledi, "*Jeszcze Polska nie zginęła*..."

"Polonya henüz yok olmadı," diye tekrarladı Katarzyna, onun ardından.

"Bu da beni delirten başka bir şey," diye devam etti Jarek, sanki altında kimsenin henüz söndürmeyi başaramadığı bir elektrik ocağı yanıyordu. "Bu şiiri, kitaba adını veren şiiri, Buchenwald'a götürülmeden birkaç gün önce yazdı. Zaten evde göz hapsindeydi. İnsanlar bugünlerde o şiiri okuyorlar ve babamın ya hayal dünyasında yaşayan çılgın bir adam ya da *alaycı* biri olduğunu iddia ediyorlar."

En son söylediği, Kasia'nın Lehçede bilmediği bir kelimeydi, ama dayısından açıklamasını istemek yanlış göründü.

"Dünyanın değiştiği ana eksen bu, biliyorsun," dedi derin bir nefes alarak, sonunda enerjisi tükenmişti. "İnsanlar, birinin kendi yaşamının ötesinde bir şeyler umut etmesini düşünemiyorlar artık."

Kasia konuşmak için ağzını açacak oldu ama esnemesini engelleyemedi. Dayısı da aynısını yapınca güldüler.

"Uyku vakti," dedi Jarek. "Benim için en azından. Sen her zaman olduğu gibi istediğini yap."

"Sabah beni uyandır," dedi Kasia ciddi bir şekilde "Halina Kozłowska'ya tek başına katlanmamalısın."

Ama dayısı Jarek, sabah Kasia'yı uyandırmadı. Kız sonunda duş alıp giyinip kuşandıktan sonra, midesi hayli bulanarak restorana vardığında, Halina Kozłowska çoktan gitmişti ve diğer iki müdavim oradaydı; çoktan servis edilmiş olan yemek yiyorlardı.

"Bu çorba, bir domuzun göt deliğinden dişsiz bir orospu tarafından emilerek çekilmiş," dedi Andrzej.

"Kapa çeneni, yemek yiyen insanlar var."

"Eh, o zaman onlar da emilmiş boktan..."

"*Her türlü şeyi* yiyorlar Andrzej; hepsi de çorba içmiyor. *Sen* çorbayı seçtin, çünkü mönüdeki en ucuz şeydi."

"Eskiden bu çorbaya verdiğim parayla bir Volkswagen alabilirdim."

"Volkswagen'e de bu düşük fiyatı Naziler verdi herhalde."

"Başlatma şimdi."

"Çorbanı iç. Sarhoşsun. Çorba iyi gelir."

"İçine mazot dökmek iyi gelir."

"Ekmek ye o zaman."

"Bayat."

"Bayat değil. Taze Polonya ekmeği. McDonald's çörekleri gibi içine nemli hava pompalanıp şişirilmemiş."

'Burada -*burada*- buna taze mi diyorlar?"

"Ye şu kahrolası şeyi."

"Tanrım, şu küçük orospunun memelerine bak."

"Beyler, biraz saygı, lütfen!" diye kızgın bir ses geldi mutfaktan.

Katarzyna derin bir nefes aldı ve ileri doğru yürüdü.

"Başka bir isteğiniz var mı?" diye sordu, soğuk bir şekilde.

Londra'dan ayrılmadan iki gün önce Kasia, tişört dolu bavulunu Notting Hill Gate'teki SEN-DİZAYN-ET tişört mağazasına sürükledi. Orada, önceden yapılan anlaşmaya göre, hangi tişörte hangi resmin uygulanacağını söyleyip parasını ödediği Asyalı bir adam, onun isteklerini yerine getirecekti. Müzik mağazalarından aldığı promosyon malzemeleri, imge ve logolar, ayrıca müzik dergilerinden seçtiği tam sayfa ilanlar oldukça kullanışlıydı. Londra'da bul-

makta zorlanabilir diye, Polonya'dan yanında yalnızca birkaç resim getirmişti: Phil Collins ve Dire Straits. Eve dödüğünde bunlar deli gibi satacaktı, özellikle de yaşlı paralı tiplere, ne kadara satabileceğini deneyerek bulacaktı artık. Spiritualized, Future Sound of London, Tricky ve diğerlerini daha ucuza satardı muhtemelen, ama bunların farklılığı onun lehine olacaktı her zaman: hiç kimsede bunların yerini dolduracak bir şey olmayacaktı. Hatta müşterilerine, bu tişörtleri Polonya'da bir yerde daha ucuza görürlerse paralarının iki katını geri vereceğini garanti edebilirdi. Polonyalılar böyle bir şeyden kolayca etkilenirdi: *çok* Amerikan bir şey.

Döviz bürolarının etrafında tur attı ve kullanılmamış İngiliz poundlarını Amerikan dolarına çevirmek için en iyi teklif vereni seçti; cüzdanını złotys ile tıka basa doldurmak için acele etmiyordu, sonraki birkaç gün için de cüzdanında biraz bozuk para bıraktı. Havaalanına giderken metro ücreti, McDonald's'tan milkshake belki: diğer şeylerle başkaları ilgilenebilirdi, hem burada hem de öbür tarafta. Aklında bir not defteri varmış gibi, hatırlaması gereken şeylerin listesini kontrol etti: Amerikan dolarları, evet... siyah çöp poşeti, evet... bir top yapışkan fiyat etiketi, evet... pasaport... hijyenik ped... annesi için saçmasapan bir House of Windsor havlusu... notlarını tuttuğu dosya... ah, evet, ve...

Bolesław Szajna... *Jeszcze Polska nie zginęła*...

Aşk Tüneli

İşaretleri dikkatlice okuyunca, on sekiz yaşın üstünde olduğumu, tam bir çıplaklığın beni rahatsız etmeyeceğini doğruladım ve iş bulmak için Aşk Tüneli'ne gittim.

İşsiz bir reklam müdürü olarak daha önce seks endüstrisiyle hiç bağlantım olmamıştı; tabi eğer terlemeyi önleyen roll-on reklamlarında fallik bir şeyler olduğunu iddia etmezseniz. Ama önceki kariyerimden bana kalan, ne kadar boktan olursa olsun, pazardaki boşlukları arayıp bulma alışkanlığı oldu. Şov dünyasına, akademilere, kamu hizmetlerine ya da bunların dışında politikaya girmek isteyen, binlerce işsiz yönetici olmalıydı; ama porno-sinema-açık saçık kitaplar satan kitabevi işinde insanların sırada olmayacaklarını düşündüm.

Her neyse, bu son çareydi. Eski işim hortumdan akıp kanalizasyona karışmadan önce bile, Perth'ten Pennsylvania'ya kadar diğer reklam ajanslarına başvuruda bulunmak gibi makul girişimlerde bulundum ama hiçbirinden yanıt gelmedi; şimdi de buradayım işte, Melbourne'deki en büyük "Sinema" tesisinin müdürüne kendimi beğendirmeye çalışıyorum.

"Pekâlâ, bize ne gibi katkılar sağlayabilirsiniz?"

Herhangi bir işveren gibi görünen bir adamdan gelen, klasik iş görüşmesi sorusu: kravatsız iyi giyimli, biraz kilolu, bayıltıcı derecede şüpheci. İyi havalandırılmış ofisinde, hiçbir penis çirkin kafasını kaldırmadı ve eğer bir vulva varsa, dosya dolabında olmalıydı.

"Hanutçu olarak çalışmak istiyorum." (Paralı kabinleri temizlemekten daha iyi olduğuna karar vermiştim.)

"Çalışan bir hanutçu var zaten," dedi müdür.

"Ama ondan kurtulmayı düşünüyorsunuz," diye tahminde bulundum. "Çünkü hiç kimsenin dikkatini filan çekemiyor."

"Doğru," diyerek kabul etti. "Peki, neden ondan daha iyi olacağını düşünüyorsun?"

"Reklam deneyimim," dedim, çıkan ürkütücü gıcırtıya aldırmadan sandalyemde geriye doğru yaslandım. "Pek çok hanutçunun ve tabii ki sizinkinin de ürün satma deneyimi yoktur. Oldukları yerde durup bir şeyler mırıldanırlar. "Harika şov, harika şov, gelin, çekinmeyin" gibi şeyler saçmalarlar. Sesleri ağlıyor gibi çıkar. Reklamda ise bir ürünü satmak için, insanları onun en iyisi olduğuna inandırmanız gerektiğini öğrendim; aslında kendiniz de onun en iyisi olduğuna inanmalısınız."

"Peki, bizim şovumuzun en iyisi olduğuna mı inanıyorsunz?"

"Bilmiyorum, sizin şovunuzu görmedim." Öfkeli bir derin iç çekişle gövdesinin büyümesini izlerken ekledim, "Bu da daha iyi bir hanutçuya ihtiyacınız olduğunu gösterir, değil mi?"

"Tamam," dedi, ileri doğru uzanıp sırıtarak. "Peki, bizim şovumuzun en iyisi olduğuna *beni* ikna etmeye ne dersin; şimdi, burada."

"Ah, ama," dedim telaşlı bir şekilde (hiçbir şey hazırlamamıştım), "yapabileceğimi sanmıyorum, bilirsiniz –zamanı gelene dek."

"Aman Tanrım!" dedi, alaycı bir şekilde gözlerini kocaman açarak. "Bir gün bir fahişe gibi düşünmeyen biriyle tanışacaktım demek."

Görüşmeyi bağlamanın bir yolu olarak beni arayacağını söyledi ve elime yüzüme bulaştırdığıma emin bir şekilde ofisten ayrıldım. Ancak daha sonra fikrimi değiştiren bir şey oldu. Aşk Tüneli'nin parlayan dar giriş/çıkışında, hanutçuyu sıkıştırarak yanından geçmem gerekiyordu.

"Affedersiniz," dedim, doğrudan bir göz teması kurarak, o da geçmeme izin verdi. Birkaç adım attıktan sonra yanlış yöne gittiğimi fark edip geri döndüm; hanutçu hemen umutsuz ve içi geçmiş bir sesle seslendi:

"Gelin ve şovu izleyin, en iyi kızlar, en iyi kızlar, kendinize bir iyilik yapın, şehrin en ateşli şovu." Ona baktım: beni daha önce hiç görmediği belli oluyordu.

O zaman şöyle düşündüm: Bu işi aldım.

Gerçekten de aldım.

Dört gün sonra Aşk Tüneli'nde çalışmaya başladım; bu benim için Toronto ve Auckland'deki reklam ajanslarından ret mektubu almama yetecek kadar uzun bir süreydi. Bir mektupta şöyle açıklıyordu: "Kadromuzu zaten on ikiden sekize düşürdük." Nedeni, zamanın basit bir işaretiydi: hiç kimse hiçbir şey satın almak istemiyordu. "Seks" dışında, diye ekledim sessizce. İşyerinin yakınındaki tren istasyonunun gazete bayiinde, dergilerin kapakları yıldızların, sado-mazoşizmin, daha iyi orgazmın ve bütün gecesürecek seksin sırlarını veriyordu. Hatta, bilgisayar dergilerinde bile dijital fıstıklar herkesi *playstation*'a davet ediyordu. Açıkçası, büyüyen bir endüstrinin tepesine inmiştim.

Yani: Gelişen bir alanda işim vardı. Kafamı kurcalayan tek şeyse, iş arkadaşlarımla anlaşıp anlaşamayacak olmamdı.

Aşk Tüneli'ndeki iş arkadaşlarımın hepsi görgülü insanlardı – en azından kıyaslayınca. Bununla demek istediğim, onlarla buluştuktan sonra, reklam ajansındaki bazı müşterilerimle uğraştıktan sonra üstümden atmaya alışık olduğum gibi ezici bir etkileri yoktu.

George patrondu; inatçıydı, mantıklıydı ve ortalarda pek görünmezdi. Dennissinemayı işletiyordu ve genel olarak makinelerle ilgileniyordu, ellili yaşlarında uykulu görünen bir adamdı, yalnızca bıkkın "Dikkatini ver!" bağırışları ya da yasal altmış saniyeden sonra hareketi durdurmayı reddeden jeton gişesiyle uğraşırken uyanık görebilirdiniz onu. Kırklık Karen ise kitabevini işletiyordu, hırsızlık yaparken yakalananlara katlanılmaz bir aşağılamayla bakan sakin, seksi bir görünüşü olan bir kadındı. Mandy ve Kelly, film aralarında erotik dans gösterisi yapıyordu. Bazen sahneye birlikte çıkıyorlar, bir salamın iki ucunu ağızlarına alıyorlardı, tabi bu salamın ve genelde eroin bulmak için dışarıda olan Mandy'nin uygunluğuna bağlıydı. Aslında Mandy, konuşkan, arkadaş canlısı ve bir zamanlar bir veterinerin asistanlığını yapmış,

en güzel anısı kedilerin anesteziden uyanmasını izlemek olan taşralı bir kızdı. Kelly ise eskiden bir taksi sürücüsüymüş. Çok fazla konuşmazdı. Andrew ise gişeyi fırçalamaya çalışan ve benim olmak istemediğim adamdı; aynı zamanda, gidip öğle yemeklerini getirirdi ve daha faydalı olabilmek için ehliyet almaya uğraşıyordu.

Başlangıçta, en iyi Mandy'le anlaşıyordum; çünkü şehir dışından olma havası, umut ettiğinden daha az davetkârdı. Çıplak ve ağzında salamla iki yıldır dans ediyor olmasına rağmen, tıpkı benim gibi o da yeniymiş gibi konuşuyordu. Herikimize de iş olağanı sağlayan bu mekânın, bir şekilde anne ve babasının küçükken Bathurst'ta götürdüğü karnavallarla ilişkisini kuruyordu zihninde.

"Karnavalda da buna benzer Aşk Tünel diye bir özel gösteri vardı. Hatırlar mısın?"

"Ben hiç Barthurst'ta gitmedim."

"Belki Melbourne'deki Luna Park'ta* buna benzer bir gösteri vardır diye düşündüm."

"Luna Park'a da gitmedim hiç."

"Dalga geçiyorsun... ben de gitmedim. Komik değil mi? Hem de öyle yakınken falan... Her neyse, hiç Aşk Tüneli'ne girmedim, çok küçüktüm ve ilgilenmiyordum hiç... Ben Hayalet Tren'e binerdim. Karanlıkta bir şeyler fırlardı önüne. Çirkin yüzler, tüylü pençeler, her yerde çamur..."

Birbirimize ve etrafımıza baktık.

"Siz ikiniz neye gülüyorsnuz öyle?" diye bağırdı George ofisinden.

Sonunda, şaşırtıcı bir şekilde zeki olduğunu kanıtlayan Karen'la yakın arkadaş oldum. En güçlü noktası analizdi ve bu da tam ben Tanrı'nın verdiği bir yetenek gibi dikizleyip hanutçuluk yapmaya uğraşırken oldukça faydalı oldu. Kendim hakkında biraz analiz yaparak işimin her yönünü tekrardan düşündüm. Levi's, kazak ve şık deri ceket, beyaz gömlek ve klasik bir hanutçu kıyafeti olan

* Melbourne'de bir eğlence parkı. Burada Luna Park, özel bir yer adıdır.

dökük siyah takımın yerini aldı: bir Yunan düğününde içki almak için bekleyen bir misafir gibi görünmek neden? Yoğun bir caddede, trafiğin içinde sesimi duyurmaya çalışmak da diğer bir mücadelemdi: kendime bir mikrofon aldım ve biraz mizah anlayışı olanları çekmek için gövdesine cinsel organ şekli verdim. Metnim ise en hesaplı erkeklik reklamı kopyasıydı.

"Dokunabileceğiniz kadar yakından seks şovu!"

"Kanunlarda bir boşluk bulduk millet, hep sansürlenen şeyleri gösterebiliyoruz size."

"En açık saçık hayalleriniz burada gerçek oluyor!"

"Evet, burası hep istediğiniz şeyleri yapan kadınları bulacağınız mekân. "

Beklenmeyen hiç kimse gelmedi.

Ah, tabi müdavimler vardı: Japon turistler, satış yöneticileri, garip sarhoşlar. Ama kesinliklene yeni yüzler akın etti ne de başka vücut sıvıları aktı. Caddenin karşısında şişman bir kadın, giysi dükkânının kapısında durmuş, güçlükle duyulan bir sesle ve umutsuz bir tonla içerde kaçırılmayacak fırsatlar olduğunu söylüyordu. Yoldan geçenler birbiri ardına, uysal bir şekilde içeri doğru koşturuyordu.

"Nasıl gidiyor, başarılı insan?" Öğle arasında Karen'dı soran.

"Çok iyi değil." Müşterilerin coşkusundan utanmış gibi sessizce ayakkabılarına bakan giysi dükkânı hanutçusuna işaret ettim.

"Anlamıyorum," dedim.

Karen gülümsedi, büyük dudakları cömertçe garip dişlerini sergiliyordu. Gün ışığında ne kadar da gerçek olduğuna dikkat ettim: gözlerinin etrafında kırışıklıklar, saçının yumuşaklığı, ceketinin ek yerindeki dikişler.

"İnsanlar sürekli o dükkâna gidiyor olabilir tabii," dedi. "Ama genelde otuz saniye sonra hepsi *dışarı* çıkar. İşin sırrı bu."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bir giysi mağazasına girersin çünkü içinde gözatma isteği vardır," diye açıkladı Karen. "Belki bir gömlek alıp sonra yerine koyarsın, istediğin gibi bir şey bulamazsan gidersin. Kolaydır. Ama bizimki gibi bir yerde durum farklı. Birisi içeri girmeye karar ver-

diğinde bilir ki bir şeyler için para ödeyecek. Yani, dışarda onun içeri girdiğini gören insanların, "Bak şu iğrenç adama, seks dükkânına giriyor" diye düşündüğünü bilir. Sonra içerde, dükkândaki herkesin, "Bak şu başarısıza, penisi sertleşmiş ve koyacak bir yer bulamıyor. Zavallı çirkin piç, kesin kız arkadaşı yoktur," diye düşündüğünü bilir. Dışarı çıktığında ise daha fazla insanın onu izleyerek "Dışarı çıkan şu iğrenç herife bak! Orada ne yapıyordu ki? Büyük ihtimalle otuz bir çekmiştir" diye düşündüğünü bilir. Şimdi sence bir adam bir hiç için bütün bunlara katlanır mı? Asla! Açık saçık bir film, ya da striptiz gösterisi, dergiler -geldiğine değecek *herhangi* bir şey-satın almak için bir yığın para harcayacaktır. Davet ettiğin bütün adamlar bunu *bilir*. İşte bu yüzden gelmiyorlar."

"Peki, ne yapmalıyım?"

"Fahişelerin yaptığını yap. Gözlerine bak."

"Hepsi bu mu?"

"Hepsi bu."

Bana bunu söylediğinde fark ettim ki o da benimle konuşurken sürekli gözlerimin içine bakıyordu ve onu çekici bulmaya başlamıştım.

Yalnızca onun söylediğini yapmak istemediğimden, hem fahişelik hem de erotik danslar yapan Mandy'ye de sordum.

"Çok doğru," dedi "Bir kere gözlerine baktıklarında, onda dokuz onları elde edersin. Gözlerde bir şey var. Sana baktığında etkilenen yalnızca erkekler olmuyor, bazen tersi de olabiliyor. Ama sanki gözlerin içine bakınca, aranızda bir şeyler geçmişgibi oluyor. Bir ilişki gibi, anlıyor musun? Sonra, sana başlarını çevirip gitmeleri güç oluyor; bu tıpkı evli insanları toplum önünde aşna fişne yapması gibi ya da kadının kriz geçirip ağlayarak, adama yumruk atması gibi, incitici bir şekilde reddetmek olur. Ama telefonda çok farklı oluyor söyleyeyim. Kullanılmış bir araba gibi üstünden geçerler. Benim cinsel organının ne kadar dar olduğunu öğrenmeye çalışan adamlar oldu, onlar için ölçmem gerekiyormuş gibi. Ama o kadar eminim ki eğer o adamları sokakta görsem ve gözlerine

baksam, sadece fiyatı sorarlar ve küçük koyunlar gibi peşimden gelirler."

Ertesi gün öğle yemeğinden sonra, Mandy'nin bana söylediklerini Karen'a anlattım. Korkunç bir kafe yemeğini onunla paylaşırken, hakkında daha fazla şey öğrenmeyi ve ona haklı olduğunu söylemeyi umuyordum.

"Elbette, haklıyım," dedi, bir taraftan da yemekle birlikte saçlarını da yemeyi önlemek için, ağzına doğru gelen uzun saçlarını çekiyordu.

"Konu şu ki," diye devam ettim, "bu benim işime nasıl uygulanabilir? Ben erkeğim, müşteriler de öyle."

"Bu sorun değil," dedi Karen, ağzı dolu bir halde mırıldanarak. "Bir kere durup gözlerine baktılar mı bir ilişki kurulur. Bir kere kaçacak olurlarsa, onları sokakta takip edip, 'Senin derdin ne?', 'Arkadaş olduğumuzu sanıyordum?', 'Bana bunu nasıl yaparsın?' gibi şeyler söyleme hakkı verir sana."

"Çok korkutucu."

"Dalga mı geçiyorsun? Ya gerçekten arkadaş olan insanlar? Ya gerçekten evli olanlar insanlar?"

Ne kadar ciddi olduğunu görmek için yüzüne baktım. Çok ciddiydi. Aslında birden bozulmuş gibi bir havaya girdi, bana bozulmuş gibiydi.

"*Ben* ne düşünyorum biliyor musun?" dedi, yemek artıklarının bulunduğu tabağın üzerinden ileri doğru uzanıp kısık gözlerle bana bakarak. "Reklam boktan bir şey," dedi.

"Katılıyorum," dedim, bunun beni kurtaracağını umut ederek ama kurtarmadı.

"Reklam," diye vurguladı, "bir şeyleri satmanın ürkek, gizli saklı ve hayali bir yoludur. Tamamen teorilerle dolu, yönetim odalarında takımlar içinde adamlar otuzbir çekiyor. Hiçbiri de gerçek dünyaya çıkıp birini tutarak "*Bunu* satın al" demiyor. Sizin gibi insanların sezgileri yok. Ödüller alırsınız ama ikna etmeye ilişkin ilk kuralı bilmezsiniz."

"Peki, bilmiyorum, Karen," dedim öfkeyle sesimi yükselterek. "Bildiğim tek şey Softsan için yaptığım reklamın kadınların bir

yılda aldıkları hijyenik ped miktarını beşe katlamış olması; üstelik de Softsan şirketinden aldığımız mektuba göre bu reklam yayınlandıktan sonraki altı hafta içinde..."

"*Saçmalık!*" diye bağırdı Karen, sesi diğer müşterilerin duyabieceği kadar yüksekti. "Peki neden şimdi burada *bana* bir hijyenik ped satmayı denemiyorsun? Hadi: Ben bir kadınım; kolay olmalı!"

"Karen, sesini yükseltme," dedim, sihir yapıp tehlikeli bir cini tekrar şişesine sokmaya çalışır gibi, avuçlarımı masanın üzerinden ona doğru uzattım. "İnsanlar seni duyabilir!"

"Ne olmuş yani! Senin şu yapay penis mikrofonun bu iş için değil mi?"

Onun feveranından dehşete düşmüş halde, kafeden fark edilmeden çıkmayı denedim ama onun zulasında benim için daha sürprizi vardı. Elimi ellerinin arasına aldı (daha önce ne kadar küçük, narin ve şaşırtıcı bir şekilde kadınsı elleri olduğuna dikkat etmememe şaşırmadım) beni sokağın ortasına, istediği yöne doğru çekti.

"Şimdi sana bir şey göstermeme izin ver, Bay Reklam-Adam," dedi uzun adımlarla yürürken. "Bay Gizli-boktan-İkna Edici. Şimdi *benim sana* ikna etmeyle ilgili küçük bir gösteri yapmama izin ver."

Kapının önündeki kutularda, değersiz ya da değersiz sayılabilecek kitaplar satan bir ikinci el kitapçıya götürdü beni. Kutuların bazılarının üzerinde "1 dolar," "2 dolar," en dıştakilerin üzerindeyse BEDAVA yazıyordu. Karen, birkaç saniye kutulan altüst etti, on tane kitap seçip içeri girdi.

"Affedersiniz," dedi, tezgâhın ardında gözlükleri ve kulaklarının ardına kıstırdığı saçlarıyla bir kaçık gibi duran kıza. "Bazı kitapları satmam gerekiyor. Umarım *siz* alıyorsunuzdur."

"Aslında," dedi kız, "ne olduklarına bağlı."

"Oldukça iyi durumdalar," diye yanıtladı Karen ve aniden kıza daha iyi bakabilmek için başını ileri uzattı. "Aaaa, kazağınız ne güzel. Kendiniz mi ördünüz?"

"Teşekkürler," dedi kız kızararak, önce kafasını öne, kendi göğsüne doğru eğdi, sonra Karen'ın canlı ve sıcak gözlerine baktı. "Bir hayırsever kuruluşun mağazasından almıştım."

"Ooo, vay be; işte ben buna keşif derim. Çok fazla para harcamadan güzel giyinebilmek bir sanattır, biliyor musunuz? En beğendiğiniz hayırsever mağazası hangisi?" Kitaplar bu sırada tezgâhın üzerindeydi ve Karen kollarını üzerlerine koyup yeni arkadaşıyla arasındaki mesafeyi azaltmıştı.

"Aslında," dedi kız, "Richmond'da bir tane var, Vietnam marketlerinin arasında. Orada pek çok şey var. Beş ya da altı dolara yepyeni görünen kotlar alabilirsiniz."

"Şaka yapıyorsun! Aaaaa, oraya gitmeliyim. Gerçekten de yeni kıyafetlere ihtiyacım var. Artık hiçbir kıyafetim üzerime olmuyor. Bir süre önce bebeğimi kaybettim ve sonrasında da bir depresyon yaşadım. Yalnızca yedim, yedim, yedim. Bilirsin, insan depresyona girince nasıl yemek yer..."

"Ben... elbette. Şimdi, kitaplara gelince..." Kız, Karen'ın bakışları arasında kitapları ayırıyordu.

"Üzerime olacak bir kot alırım belki diye düşünüyorum, bilirsin işte. Biraz değişiklik olsun diye. Son zamanlarda dolabımı açıp önceden nelerin içine sığabildiğimi görünce ağlamak geliyor içimden."

"Bu korkunç," diyerek yüzünü buruşturdu kız. "Ama bu kitaplar... Ah... Bunlar işimize yaramaz."

Karen büyük bir ustalıkla surat astı.

"İşimize yaramaz mı?" diye tekrarladı.

"Gerçekten üzgünüm," dedi kız kıvranarak. "Ama... güncel değiller. Yani, aslında bunlardan birkaçı dışardaki bedava kutusunun içinde var."

"Yani, bunların hiçbirini almayacağınızı mı söylüyorsunuz?" Karen tezgâhtan geriye doğru birkaç adım attı ama çok uzaklaşmadı. Kendisine ilerlemiş bir kanser hastalığına yakalandığı söylenen biri gibi görünüyordu.

"Belki başka bir yer deneyebilirsiniz," dedi kız özür dilercesine.

"Hayır hayır, yapamam," dedi Karen. "Buraya bile gelecek cesaretim yoktu. Ben... ben insanların bana böyle kötü davranmasıyla başa çıkamam. Yani, aslında iyi davrandınız ama... Eğer... Tanrım!" Karen derin bir nefes aldı ve cesurca gülümsedi. "Bun-

ların bazıları için *bir şeyler* veremez misiniz? Geri kalanını bedava alabilirisiniz."

"Aslında, demek istediğim..." Kız bir kaçış yolu bulmuştu. "Demek istediğim, başka bir yerde bunlar için daha fazla ödeyebilirler. Ben sadece her biri için bir dolar verebilirim. Bunun için belki üç dolar."

"Ah, bu harika. Gerçekten harika."

İşte olmuştu.

Aşk Tüneli'ne doğru geri yürürken Karen daha sakin görünüyordu. Kötü ruh hali, küstah bir mizaha dönüşmüştü, sanki kendimi iyi hissetmem onun için önemliymiş gibi bana bakıp durdu.

"Pekâlâ, nasıl buldun, beğendin mi?"

"Pek değil," diye itiraf ettim. "Şey gibiydi... Bilmiyorum... Dilenmek... ya da tecavüz etmek gibiydi."

"Elbette öyleydi! Tecavüzcü yalnızca ahlaksız olan bir dilencidir."

Aşk Tüneli'nin girişine döndüğümde, çevremle göz teması kurmaya çalışırken bunu düşündüm. Bunu söyleme tarzı öyle düzgün ve öyle zekiceydi ki – çok açık ve netti!

Belki de böyle bir zekâyla reklam piyasasında ateşli bir eleman olabilirdi. Onu o dünyada hayal etmeye çalıştım ama gördüm ki bu tamamen yanlıştı. Tartışırken çok zeki olmasına rağmen, insanları bir şeyi beğendiğine değil de *beğenmediğine* ikna etmeye çalışıyor gibiydi. Bu reklam değildi, edebi eleştiriydi.

"Üniversite mezunu musun?" diye sordum, fırsatını yakaladığında.

"Elbette, üniversite mezunuyum," dedi sırıtarak, bir yandan da kutudakileri anal ve oral diye ayırıyordu. Salı günü yeni siparişlerin geldiği gündü: dünyadan en son pornografik yayınlar. Haritada Danimarka'nın nerede olduğunu gösteremeyen insanlar, en parıltılı vulvaların orada olduğunu bilirdi.

"Peki, pornografik yayınlar satan bir kitapçıda ne işin var?"

"Başka bir vasfım yok."

"Hadi canım ordan."

"Bir zamanlar feminist bir kitapevinde yönetici asistanlığı yapmıştım: Sipariş alma, mal kontrolü, düzenleme işlerini yaptım, adına ne dersen işte, o işi yapıyordum. Müdürse sadece para yatırıp, müşterilerle dedikodu yapıyordu. Sonunda ekonomik durgunlukta dükkân battı, kimse işe almadı, ben de buraya geldim."

"Bu büyük bir değişim değil mi? Feminizmden pornografiye geçiş yani?"

Omuz silkerek fiyat etiketleme tabancasını aldı. "Pek sayılmaz. Her ikisinde de bu korkunç beş para etmez arzu var, yani insanlar kendi gerçek hayatları ve duygularından sıyrılıp bazı şaşırtıcı seks fantezilerine göre davranıyorlar. Gerçek dünyada müşterilere bunları göstermene izin yoktur, hiç kimse bunu yapamaz. Yalnızca fantezilerini satın alıp gizliceevlerine gitmelerine ve o fantezi dünyasındaymış gibi davranmalarına izin vermelisin."

İdeolojik olarak ne kadar da hınzır olduğunun farkında mıydı acaba? Yüzündeki donuk gülümsemeye rağmen bunu anlayabilmem pek mümkün değildi, çünkü Karen salı günleri hep neşeli olurdu. Yeni gelen malları ayırmayı seviyordu, işinin başka hiçbir yönü onu bu kadar mutlu etmiyor gibiydi; hiçbir zaman, dergileri ayırıp onları koyacak yer bulma işindeki kadar mutlu görünmüyordu. Pazartesi günleri onun için çok yavaş geçerdi, müşterilerin en zor olduğu zamanlardı. Masasının ardından yaptığı nöbetçilik işinin zor yanlarını yapmacık bir şekilde, yalnız bir sapığın *Milk-Squirting Mamas* dergisini pantolonunun içine indirmesini engelleyip, saatte otuz kere uyukladığını da ekleyerek anlatırdı.

"Salı gelse," diye iç çekerdi.

Perşembe ve cumaları Aşk Tüneli'nin homoseksüel müşterileri için kırmızı mektup günüydü, çünkü o günlerde kitabevini Karen değil Darren idare ederdi. (Cindy Sheer ve Brad Harman gibi bol miktardaki takma isimlerin dünyasında Karen ve Darren tam bir tesadüftü.) Karen dükkândaki malları daha iyi bilse de gay müşterilerin ona, "Üzerinde kalın damarlar görüneri penisli bir şeyler var mı?" gibi sorular sormasını sağlayacak bir havası yoktu. Soru sorulacak adam Darren'dı. Kulaklarından itibaren aşağıya kadar tıraşlıydı (ah, *ne kadar* aşağıya?), rengi açılmış permalı saçlarıyla,

ürkütücü bir şekilde çekici gözleriyle, dikkat çeken yüzüyle, heteroseksüel erkekler üzerinde bile etkiliydi; öyle ki içeri doğru basık çenesi ve şarap şişesi gibi omuzları, onun bu etkileyiciliğini gölgelemiyordu. Gay'liğini öyle gururla ve kaygısızlıkla taşıyordu ki, bir yerlerde onun bu durumunu bilmeyen bir annesi olduğuna inanmıştım.

Yine de birlikte öğle yemeğine çıktığımızda, insanın ufkunu açan bir arkadaşlığı vardı. Bir defasında, sandviç büfesine gidip dönene kadarki 200 metrelik yolda, ateşli bir heteroseksüel bir uyarıcılığı sunan bütün ilan tahtalarını, dergi kapaklarını ve gerçek canlı dişileri gösterip durdu. Gerçekten de: vakumlanmış popo, tutku, göğüs dekoltesi, öpücükler evreninde ve vaatler zirvesinde bir itişip kakışma ve somurtkanlık var gibiydi.

"Peki, küçücük bir dükkânın vitrininde, birbirini öpen iki erkeğin resminin olduğu bir dergi dursa ne olurdu biliyor musun? Ya da bir erkek bu kalabalığın ortasında şişkin cinsel organıyla tayt ve yırtık bir tişört giyip dolaşsaydı? Polis çağırırlardı!"

"Yani, demek istediğin, homoseksüelliğin mağaza vitrinlerinde ve yayaların tişörtlerinde ve taytlarında eşit bir şekilde temsil edilmesi gerektiği mi?"

Darren olağanüstü gözlerini yarı kapayarak iç çekti.

"Aslında, heteroseksüeller şu işi biraz daha azaltsalar daha mutlu olurdum. Bence seks daha mahrem olmalı."

"Dalga mı geçiyorsun?" Karen ve Darren'ın işleri dışında daha fazla ortak yönleri olduğunu düşünmeye başlamıştım.

"Elbette, hayır."

"Peki ya sattığın pornografik dergiler?"

"Bir erkeğin Aşk Tüneli'ne gelip dergi almasından ve onu kahverengi bir poşette evine götürmesinden daha mahrem ne var ki?"

Karen ve Darren'la konuştuğum her geçen gün biraz daha pornografi, seks endüstrisi ve... Karen ve Darren hakkındaki düşüncelerim konusunda biraz daha kafam karışıyordu. Yozlaşıyor muydum yoksa doğru yolu mu buluyordum, söylemek güçtü: eski önyargılar eriyip gitmişti ve aynı zamanda, bir zamanlar taşıdığımı

iddia ettiğim ama hiçbir zaman uygulamaya koymadığım hoşgörülü değerlerin gitmesine de izin veriyordum.

Eski arkadaşlarımın hiçbir desteği yoktu. Şu andaki işimin ne olduğunu arkadaşlarımdan birine söyleme hatasına düştüm; sanki ona havyan maması yapımında kullanılsın diye küçük bebekleri kaçırdığımı söylemiştim.

"Ama ben sadece, tıpkı daha önce olduğu gibi, bir şeyler satın alınası için insanları davet ediyorum."

"Ah hadi ama, bana pornografi ile ter önleyiciler arasında bir fark görmediğini söyleyemezsin."

"Elbette fark görüyorum: insanların terlemelerini önlemeye ihtiyaçları yok ama cinsel gerginliklerinden kurtulup rahatlamaya ihtiyaçları var."

Söylediğim şey bu olmuştu, ama gerçekten de buna inanıyor muydum bilmiyorum.

Aşk Tüneli'nde çalışmaya başladığımdan bu yana *ben*, rahatlama ihtiyacı duyacak kadar cinsel gerginliğim yokmuş gibi görünüyordum en azından. Aslında burada hiç kimse dergilerdeki pembe turuncu eylemler, filmler, striptiz gösterileriyle çok fazla ilgilenmiyordu. Duvarda yinelenen kabarmış göğüs uçları motifi, Noel çanlarının ve puantiyeli desenlerin büyüleyiciliğini simgeliyordu. Bir halıcı için "halı" kelimeni ne ifade ediyorsa, bizim için de "cinsel ilişki" aynı şeyi ifade ediyordu. Kelly, spor yaralanmaları hakkında, erotik dansını sergilerken kas incinmelerini azaltmak için nasıl dans etmesi gerektiğini gösteren teknik bir metin okuyordu. Mandy özlemle memleketine dönüp hoş bir erkek arkadaş bulmaktan söz ediyordu. "Onunla seks bile yapabilirim," diye tahminde bulundu, sanki bu daha önce hiç yapmadığı bir şeymiş gibi. Eskiden babasının manavında çalışan Darren, bir defasında bana, Aşk Tüneli'nde zaman zaman bir müşterinin ona bir soru sorduğunu ve neredeyse kafasını çevirip omzunun üstünden, "Baba bizde hiç Asyalı anal var mı?" diye soracak gibi olduğunu anlatmıştı. Uyaranlara karşı en hassas olması beklenen genç delikanlı Andrew bile, kabinleri temizlerken kokuyu etkisiz hale getirmek için kovasına ekleyeceği doğru kimyasalı bulmakla daha

fazla ilgileniyordu. "Etkisiz hale getirmek" nasıl denir bilmiyordu, onun yerine "panzehir" kelimesini kullanıyordu; aslında hepimizin arzuladığı şeyi özetlemek için hiç de fena bir kelime değildi.

Dürüst olmak gerekirse, Aşk Tüneli'nde çalışırken en çok hasretini çektiğim şey masumiyetti, cinsel masumiyet, aslında herhangi bir konudaki masumiyet de olurdu. Pornografi dünyasında, insanlar sevişmek için arzu duymaya başladığında ormanda piknikteymiş gibi yaparlar ya da sobayı tamir etmek için gelmiş olan adam işini bitirir, şapkasını kadına hafifçe vurur, belki kornasını ufaktan öttürüp arabasıyla çekip gider.

Karen'la ikimizin ortak yönünün çocuk kitapları sevgisi ortaya çıktı ve bu bizi daha da yakmlaştırdı. Bu arada ben de hanutçuluk konusunda uzmanlaşmıştım ve artık ne zaman dışarı çıkıp onları içeri güdeceğimi biliyordum: George kapıdan daha fazla insanın içeri girdiğini gördükçe, Karen'la sohbet etmeme ses çıkarmıyordu.

"Hırsızları görmesini engelleyecek şekilde kızın önünü kapatma yeter," diye uyardı. "Bu adamların bazılarının önlerinde gizli keseleri var."

Bir keselinin suçüstü yakalanmasını izleme şansımı yok etmemek için bana söyleneni yaptım, Karen'ın yanında durmama rağmen konuşurken hep gözlerime bakıyordu, kendi iletişim teorilerine göre yaşadığını kanıtlamak ister gibiydi. Ya da benden hoşlanıyordu belki.

Ben kesinlikle ondan hoşlanıyordum. En ahlaksız kitaplarla dolu bir odada çocuk kitaplarına karşı coşku duyan, güzel olmayan bu zeki kadında cazip bir şeyler vardı. Geri plandaki sinema perdesinden süzülen robotumsu ağlamaların mırıltısı üstüne, etkileyici bir sesle köstebeklerden, farelerden, cadılardan söz ediyordu. Sigara tiryakisi kahkahasıyla gülüyordu ve güzeldi.

İşten sonra bir akşam bu sohbetlerden birini hatırladım ve onu klasik çocuk kitaplarındaki bir karakter gibi canlandırdım gözümde: aynı anda hem eksantrik, hem neşeli, hem de gururluydu. Daha fazlasını istedim ve aniden onu dışarıda bir akşam yemeğine davet etmeye karar verdim. Bende numarası vardı, ama telefonları pek sevmediği konusunda beni uyarmıştı. Aslında kullandığı ifade

"nefret ederim" di. Bir keresinde Darren'ın sadece Karen'ın bildiği bir şeyi öğrenmeye ihtiyacı olmuştu ve ona telefon etmesini söylemiştim; gülümseyerek, "Söz konusu bile olamaz: bunu gayet iyi biliyorum," der gibi kafasını sallamıştı.

Yine de telefon ettim. Belki de arayan içimdeki reklamcı adamdı: birisine bir fırsat satmanın bir yolu olmadığına inanıyordum. Belki de sandığımdan daha büyük bir belaya batmıştım.

Numarayı çevirdim, yanıtladı.

"Selam, ben Mike," dedim

"Kim?"

"Mike."

"Kim? Daha yüksek sesle konuşun, etrafta çok fazla gürültü var."

"Ben Mike!" diye bağırdım. "İşten!"

"Ah. Selam," dedi, sesi sanki gece yarısı uyandırılmış ya da tam orgazm olmak üzereyken aramışım gibi huysuzdu. (Neden böyle düşünmüştüm ki şimdi? Aşk Tüneli'nde *hiç* böyle şeyler düşünmezdim).

"Dinle, bugün seninle sohbet etmekten çok keyif aldım. Yıllardır yaptığım en iyi sohbetti. Bitirmek istemedim. Hâlâ da istemiyorum." Daha fazla ileri gidemezdim, rahatsız edici sessizliği bir davetle bozar umuduyla burada kestim.

"Bak," dedi, "ne yapabilirim? Her ne istiyorsan birbirimizi görene dek bekleyemez mi?"

"Ben de şimdi seni düşünüyordum – yani, bu gece diyorum."

"İyi, çok ilginç. İşteyken ziyaret et beni, bu konuyu konuşuruz, olur mu?"

Ve telefonu kapattı.

Sonraki gün onunla bunu konuşacak cesareti bulmadım, arkadaşça neşeli bir şekilde başka konular hakkında konuştuk ben de bunlarla kendimi tatmin ettim. Karen'ın çekiciliği önceye göre azalmamıştı, ancak şimdi onun basit biri olmadığını ve onun için göz temasından daha fazlası olduğunu kendime hatırlatmam gerekiyordu. Lewis Carroll'un Alice kitaplarındaki karakterler gibi, benim beklediğim şekilde davranmıyordu ve sürekli tahminde bu-

lunmama yol açıyordu. Ancak bana çekici gelmesi için yalnızca tuhaf dişlerini göstererek gülümsemesi ya da güzel biçimli omuzlarına dikkat çekmek için omuz silkmesi gerekiyordu.

Sohbetlerimiz iyi olsa da, Karen'a meydan okumanın güç olduğunu görmüştüm. Söylediği her şey ya yenilmezcesine güçlüydü ya da yoğun bir tehlike içeriyordu; veya her ikisi birden oluyordu. Onun söylediklerine katılmak da aptal gibi görünmek ya da onu kırmak gibi riskli bir şeydi. Aslında, onu kırdığımı hissediyordum, çünkü istediği kadar sürdürdüğü konuşma bitince gidiyordu ve o yürürken benim eklediğim şeyleri umursamaz görünüyordu.

Başka bir deyişle, garip bir şekilde uysal ve kolayca etkilenebilen biriydi. Çin yemeği istediğimi söylesem, yaptığı işi bırakıp, "Elbette," derdi. Restorana giderken yarı yolda fikrimi değiştirip bunun yerine İtalyan yemeği istediğimi söylesem omuz silerek, "Bana uyar," derdi. Eğer İtalyan restoranı kapalıysa ve geriye sadece çörek alacak kadar zaman kalsa bile, sırıtıp, "Boş ver," derdi. Herkes ve her şey hakkında alaycı bir havası olmasına rağmen kimseyi suçlamazdı. Aşk Tüneli kitabevinde ukalalık taslayan çiftçilere karşı bile aynı toleransla yaklaşırdı. Vitrinde yer alan katlanmış ve açılmayan yüzlerce dergiyle kandırılan müşteriler, 11,95 dolarlık ile 24,95 dolarlık arasında ne fark olduğunu sorardı. "Renk kalitesi," ya da "Daha kaliteli kâğıt," diye yanıtlardı. Parayı aldığında her zaman, "Teşekkürler," ya da "İyi günler," derdi.

Bir keresinde ben oradayken, çok acayip kilolu ve biraz da mongol görünümlü bir adama, *KOCA SİYAH OROSPULAR ONU İSTİYOR* başlığıyla süslü bir dergi satmıştı.

"Bazı politik olarak yanlış işlere yeni standartlar getirecek herhalde," diye espri yaptım adam gidince.

Karen omuz silkti. "Kimseye tecavüz etmeyecek," dedi. "Büyük ihtimalle bir marketin ya da benzer bir yerin arkasında kasa boşaltma gibi bir işi vardır. 1992'de arkada bir kadına neredeyse sarılmıştı ama paniğe kapıldı. Kasiyer kızlardan emirler alıyordu"

"Hepsi aynı..." diye başladım.

"Bak," dedi uyarırcasına, "feminist kitapevinde siyah gözlü ve pandaya benzeyen bir kadına *Yeni Aydınlık Çağda Yaşam* diye bir

kitap sattım. Kitap yarı kırsal bir alanda duyarlı, sanata düşkün yedi ila on bir kişinin bir arada yaşayıp birbirlerine bakmasını anlatıyordu. Bu kitabı satın alan kadın, muhtemelen krediyle aldığı bir harabede kendisine kötü davranan bir koca ve komando video oyununu alması için sürekli kavga eden oğluyla birlikte yaşıyordu. Bu kitabı satın alan kadının bunu yaşamında değişiklik yapacak şekilde kullanması söz konusu bile değildi. Yalnızca... *Mastürbasyon* yapacaktı. "Politik olarak yanlış'lara üzülecek olsaydım buna üzülürdüm."

Zekice kelimeler, keskin düşünceler ama hâlâ bir şeyler yerine oturmuyordu. Bazı günler işi bittiğinde, kasayı boşaltırken gözyaşları dışında her şeyinin tükendiğini hissederdim.

"Ne oldu?" diye sorma cesaretini buldum bu durumlardan birinde.

"Aşırı dozda iğrençlik," diye iç çekti.

Ona daha yakın olabilmek için çocukluğunu sordum. Komik ama insanlara çocukluğu hakkında sorular sormak, doğrudan seks hakkında konuşmaktan daha kesin bir şekilde bir cinsel ilişkiye doğru gider. Evlenip boşanmadan önceki abazan yıllarımda, bir kadınla içki içip çoklu orgazm hakkında konuşurken, sohbetin sonunda kadın saatine bakıp, "10.37 otobüsünü yakalamalıyım" filan diyebilirdi; ama uzun süre önce kaybettiği ailesi hakkında konuştuğunda ya da eski fotoğraf albümüne baktığında, kesinlikle o gece yatakta sona ererdi.

Ben de Karen'a çocukluğunu sordum. Hemen yanıt verdi, bir süre konuştu, kısa bir süre sonra fark ettim ki ne ailesi ne de geçmişinden söz etmiyordu, bunun yerine evcil hayvanlarıyla ilgili konuşmayı sürdürüyordu.

"Bilirsin," dedi düşünceye dalarak, "çocukken başa çıkmak zorunda olduğum en zor şeylerden biri de en sevdiğim çocuk kitaplarındaki karakterlerin erkek olmasıydı"

Kabinlerin yanına doğru yürüyorduk, Karen sigara makinesinden bir paket Marlboro Light almaya uğraşıyordu.

"Sindirella'dan hoşlanmazdım. Fazla sahteydi. Kitaplarda olan şeylerin gerçek hayatta da olduğuna inanırdım. *Siyah İnci, Catwe-*

azle ve daha küçükken *Winnie the Pooh* kitaplarını severdim, özellikle de büyüleyici bir orman, vahşi orman ve bunlar gibi şeyler hakkındaki *Söğütlükte Rüzgâr*'a bayılırdım."

Makinenin düğmesini ne çok sert ne de çok yumuşak bir şekilde yumruklayıp geri çekildi, siyah saçları sarı *Cocksucking Coeds* reklamına doğru uçuştu.

"Ratty ya da Mole hatta Eeeyore olmak için her şeyi verirdim. Onlar *oradaydılar*."

"Orada mı?"

"Hiçbir zaman varlıklarını doğrulamak zorunda değillerdi. Herkes onları olduğu gibi kabul ediyordu. Doğal olarak onlara ait olan bir alanları vardı ve kimse bunun için itişip kakışmıyordu; mutlu ya da üzgün, özgür, parti hayvanı ya da ne isterlerse o olmaları konusunda özgürdüler."

"Peki ya içinde dişi karakterler olan öyküler?"

"Onları hiçbir zaman çok sevmedim. İşin içinde dişiler olduğu zaman işler geriliyor. Öyküdeki herkes, özellikle de dişiler daha zor zaman geçiriyor. Hiç buna dikkat etmiş miydin? Çok garip."

Dikkat etmemiştim. Bir edebi önerme gibi gelmişti bu. Bir eleştiri. Karen'ın kendi kendine yazdığı bir tez gibi.

"Sanırım," diye devam etti, "okuma yazmayı öğrenmemdeki esas nedenlerden biri kendi *Söğütlükte Rüzgâr* öykülerimi yazabilmekti, en sevdiğim karakterler dişiye dönüşebilirdi. Gerçek bir kitaptaki gibi kâğıtlara düzgünce yazıp resimlerdim. "Ratty bir sabah uyandı, keşfe çıkması gerektiğini biliyordu..." gibi şeyler işte."

"Çocuk kitabı yazarı olmaman hayret verici."

Karen'ın yüzünde yeniden bir acı belirdi: masumane bir şekilde sinirine dokunmuştum. Çok geçti, ümit ettiğim samimiyeti *yakalamıştık* ama şimdi yok olmuştu. Sigara paketinin kâğıdını yırtarken, Karen suratını asıp şöyle dedi: "Artık çocuk kitabı yazmanın bir anlamı yok. Onları okuyacak çocuklar yok artık. Küçücük kızlar göğüslerinin yeterince büyük olmasını düşünüyor. Eğer Vahşi Orman diye bir yer olsa, orayı bekâretlerini kaybetmek için kullanırlardı."

Sigarasıyla birlikte paldır küldür yürüdü. Konuşma bitmişti.

Sonrasında bana karşı daha soğuk ve mesafeli davrandı. Sanki yatmıştık da o bunun hata olduğunu düşünüyordu. Vakit bulduğumda bir şeyler düzelir umuduyla kitapevinin etrafında dolaşıp durdum, ama birlikteliğimiz için yaptığım planlara daha büyük engeller koyduğunu öğrendim sonunda.

Bir gün öğleden sonra gay bir müşteri şöyle dedi Karen'a: "Darren, *Hot X Buns*'ın son sayısını benim için ayırdığını söylemişti."

"Göremiyorum," dedi Karen, tezgâhın altını karıştırıp.

"Ama kesinlikle ayıracağını söylemişti. Çarşambaya kadar almam lazım. Çarşamba günü öğleden sonra Yeni Zelanda'ya uçuyorum."

"Bu gece Darren'ı görürüm," dedi Karen, "ve ona sorarım. Bu gece olmasa bile sabah işe gelmeden önce mutlaka görürümonu."

"Eee," dedim adam gidince, "Darren şimdi seninle mi kalıyor?"

"Öyle de diyebiliriz. Birlikte yaşıyoruz."

"Yalnızca arkadaş olarak?"

"Çok iyi iki arkadaş. Sekiz senedir birlikte yaşıyoruz. Aslında evlenmeyi düşünüyoruz."

"Ha, ha," diye güldüm, her yanımdan ter boşanmıştı.

"Hayır, ciddiyim," dedi. "Pek çok şeyi kolaylaştıracak; bürokratik olarak, sosyal olarak. Sanırım sonsuza kadar Darren'la birlikte yaşayabilirim, beni anlıyor. Ama evliliğin özellikle faydalı olduğu bazı konular var... Ev kredileri... yurtdışı ihtimali... çocuklar..."

"Çocuklar mı? Darren'la mı?" Bu arada, hemen oturmam gerektiğini belli etmeden nasıl hemencecik oturabilirim, diye düşünmeye başladım.

Omuz silkti. "Kim bilir? Homoseksüel erkekler iyi baba olur. İyi baba bulmak zor. Göreceğiz."

Ama oturmadım, oradan uzaklaştım. Bir kadının söylediği bir şeye bu kadar kırıldığımı hiç hatırlamıyordum; boşanmam sırasında bile. Dışarı çıktım, aldatıcı bir şekilde iyi bir mizah ve acımasız göz temasıyla hanutçuluk yaparak insanları içeri yönlendirdim.

"Evet, hadi, kız arkadaşınızı da getirin, evet, hadi tatlım, utanma, doksanlardayız, sen koca yetişkin bir kızsın."

Sonraki birkaç gün benim için kolay olmadı, ama komik bir şekilde fark ettim ki Karen yine sıcak ve arkadaş canlısı davranmaya başlamıştı; ne de olsa bana gelecekle ilgili planlarını anlatmıştı artık. İyi görünmediğimi düşünüyordu; düzenli yemek yemememden kaygılanıyor, benimle öğle yemeğine çıkmak istiyordu. Her zamanki gibi hayat dolu bir şekilde tartışmak istiyordu ama şimdi yeni, garip bir düşkünlük, bir koruyuculuk söz konusuydu. Onunla daha fazla vakit geçirme şansından memnun bir şekilde, eve giderken onunla aynı trene bindim; o da benim gelmeme ses çıkarmadı.

"Bugünlerde her şey daha kaba saba," diyordu, "senin gibi insanların düşünmek istediğinden de fazla." (Yine kitaplardan söz ediyordu ve onların zamanının uzun süre önce nasıl geçtiğini anlatıyordu.) "İnsanlar daha temel düzeyde iletişim kuruyor. Seksi resimler dışında, yazılı kelimelerin onlar için bir anlamı yok."

"Peki ya mektuplar?"

"Nasıl yani?"

"İnsanların birbirine yazdığı mektuplar diyorum."

"Ben insanlara mektup yazmam. Kim mektuba ihtiyaç duyar ki? Önemli şeyler yüz yüze ya da göz gözeyken olur. Bir insana on sene boyunca mektup yazarsın, sonunda yüz yüze karşılaştığında, beş dakika içinde aranızdaki ilişkinin önemsiz olduğunu fark edersin. Son on yıldır yazdığın ıvır zıvır bir fark yaratmaz."

"Ivır zıvır yazmak zorunda değilsin. Duygularını yazabilirsin."

"Mektuplar duygu içermez. Yalnızca mürekkep vardır. Bir adama ilişkinin bittiğini uzun uzun yazan bir sürü kadının, erkekle tekrar karşılaşıp ona baktığında mıknatıs gibi yapıştığını biliyor musun!"

"Yani, insanların birbirini yalnızca yüz yüze konuşarak mı anlayacağını söylüyorsun?"

"Hayır, bu da çok saçma! Dil yalnızca insanların dikkatini çekmeye yarayan bir araçtır. Eğer konuşmazsan sana bakmazlar ve eğer sana bakmazlarsa onlara istediğini yaptıramazsın."

"Karen, Karen," dedim kafamı şaşkınlıkla sallayarak, "Reklamcı olan *benim*. *Benim* alayca olmam gerekir."

Surat astı ve beklenmedik bir şekilde, tek bir asabi hareketle kazağını çıkardı. "Beklenmedik bir şekilde" derken, o günün yapış yapış sıcak olduğunu kabul etmem gerekiyordu ve tren vagonunda itişip kakışan yolcular fazladan vücut sıcaklığı yayıyorlardı; ben de hanutçu ceketimin içinde terliyordum. Karen'ı daha önce hiç sadece sutyenle görmediğim için bu hareketi beklenmedik gelmişti bana. Belki de sutyen değildi, belki sutyene benzer şekilde tasarlanmış moda bir giysiydi: transparan değildi ve trende ki hiç kimse onun ayıp bir şey yaptığını düşünmüyordu. Bana gelince, ben heyecanlanmıştım. Aylarca devam eden apaçık cinsel eylemler ve yabancıların çıplak vücutları, beni Karen'ın narin çıplak omuzlarını, çıplak göbeğini, incecik tüylü ve terden parlayan kamının kaburgalarının altında inip kalkmasını görme şokuna hazırlamamıştı.

"Şu trendeki insanlara bak," dedi, "belirli birini duyman güç, ama birbirilerinden ne istediklerini kolayca anlayabilirsin. Şu küçük çocuk," (eliyle işaret ediyordu, gözlerimi ışıldayan teninden ayırmam gerekiyordu) "ağlıyor çünkü anne babası istediği şeyi yapmayacaklar. Ne olduğunu kim bilmek ister ki? Önemli değil. Belki de oyuncaklarını yere dökmesine izin vermeyecekler. Önemli değil. Gerçekten de oyuncak, hava, ayakkabıları ya da hayvanat bahçesine gidip gitmemek konusunda üzgün değil. Gerçekte söylemek istediği, "ben Tanrı'yım, kendimi mutlu hissetmediğim her saniye evrende de bir şeyler kötü gitmeli, durumu düzeltin yoksa sizi mahvederim." Şurada bir araya toplanmış genç kızlar; büyük ihtimalle bir partide birinin davranışından ya da bir erkeğin kaba veya soğuk olmasından söz ediyorlar. Detaylar önemli değil. Bir yıl sonra bunların hiçbirini hatırlamayacaklar. Söylediklerinin özü, "Hey, ben senin kız arkadaşınım ve burada bu trende birlikte iyi vakit geçiriyoruz." Ve şu yaşlı içkiciler, oradaki, görüyor musun? Birbirlerine şöyle diyorlar: "Hayat bana acımasız davrandı ve sonuçta da kaybeden ben oldum, ama biliyorum ki senden bana saygı göstermeni isteyebilirim çünkü sen benden de umutsuz durumdasın." Görüyor musun? Ortaya çıkan bu işte, *bu* kabalık."

"Peki ya biz?" diye sordum yüzüm kızararak. "Sence *biz* gerçekte birbirimize ne söylüyoruz?"

Bunun üzerine döndü, yüzü kızarmıştı, elbette bunun konuşmamızın fazla karmaşık ve genel olarak göz ardı edilemeyecek kadar anlamlı olduğunu kabul etmek zorunda kalmasından dolayı yaşadığı yenilgi mi yoksa birbirimize karşı olan çekimin yavanlığından duyduğu utanç mı olduğunu söylemek güçtü.

"Burası benim durağım," dedi, tren istasyona yaklaşıp yavaşladığında. "Hoşça kal."

Âşık olmak: Nasıl olur? Yıllar boyunca tek tek ipuçlarını bir araya getirdik ama hiçbir şey eklenmedi. Gelecekteki eşimizin resmini kafamızda oluşturduğumuzu sandık, bütün özellikleri tıpkı bir film gibi kaydedilmişti ve gezegende bulana dek yalnızca o insanı aradık, Casablanca'da oturup tanınmayı bekledik. Ama gerçekte aşk hayatlarımız kariyer ve tesadüflerin etrafında uçuşur, belirli durumlarla ilgili dikkatsizlikler demiyorum ama meraklı arkadaşlarımıza gösteri yapmamız gereken kadar hiçbir zaman mantıklı nedenlerimiz yoktur. Menfaatçi biri, insanların başkaları kendilerinden hoşlandığı için âşık olduğunu söylemişti. Peki Karen'da âşık olmaya değer bulduğum ne vardı, bana âşık olması mı? Elbette, bana çok soğuk davrandığı zamanlar olmuştu, özellikle de telefonda; bu konuşma beni daha da büyülemişti. Belki de bu başka bir aşk teorisi ile açıklanabilirdi: düşmanca mücadeleden büyüleniriz ve isteksiz tarafı, gözlerini bizim üzerimize odaklayarak bu aşkı onaylaması için ikna etmeye çalışırız. Sonra, belki de beni etkileyen Karen'ın vücuduydu? En sevdiği yeşil kazağının yakasından nazikçe görünen göğüslerinden etkilendiğimi inkâr edemem ya da tişörtünün altından belli olan göğüs uçları etrafımızdaki birçok çıplak ve dikilmiş olandan daha fazla heyecanlandırmıştı bendi. Kitabevinin duvarlarında her açıdan ve hayal edilebilen her şekildeki çıkıntı ve kayganlık sergileniyordu; Karen'ın bacaklarının arasındaki delikse benim için, ölümden sonraki hayat gibi bir gizemdi.

Geçmişte kadınlara duyduğum gerginliği göstermiyordum ona karşı, bu nedenle daha iyi giyinmeye ya da ayna karşısında daha fazla vakit geçirmeye, hangi traş kolonyasını seçmem gerektiğiyle

ilgili can çekişmeye gerek duymuyordum. Peki, bu Karen'ın benim için daha önemli ya da önemsiz olduğu anlamına mı geliyordu? Belki onun giysilerinin sıradanlığı ve düzeni benim daha rahat hissetmeme neden olmuştu. Yaz gelmişti ve daha hafif giysiler giyiyordu, koltuk altlarını traş etmediğini fark ettim.

"Feminist kitapevi günlerinden mi miras?" diyerek dalga geçtim.

"Bir ter önleyici roll-ondan yüzünden oluşan bir rahatsızlığın mirası," dedi somurtarak hınzırca. Bu surat asma hemen onun çekicilik efsanelerine eklendi, koltuk altı tüylerine farklı bir anlam yüklendi. Ondan sonra gördüğüm koltuk altı tüyleri bana hep onu hatırlattı.

"Âşık oldum galiba," diye itiraf ettim Mandy'ye. "Burada böyle bir şey olacağını sanmazdım."

"Elbette olur," dedi rüyada gibi. Kısa bir duraksamadan sonra, "Bu dünyada olmasa da..."

"Seks endüstrisi mi diyorsun?"

"Hayır, dünya gezegeni," diye yanıt verdi, hâlâ rüyada gibiydi. Son eroin çekişinden sonra gözbebeklerinin büyüdüğünü fark ettim: gözlerinde sahte lensler olan bir uzaylı gibi görünüyordu.

Aslında bu konuyu konuşmam gereken doğru kişinin Karen olduğunu biliyordum ama bu zordu; işyerindeki varlığı beni eziyordu, mektup hakkındaki düşüncelerini öğrendikten sonra mektup yazamazdım ve inanılmaz telefon kapatma davranışından onu sonra arayamazdım da.

Bununla birlikte bir çarşamba akşamı, onsuz geçecek iki gün katlanılmaz geldiğinde, telefon açıp şansımı denemeye karar verdim.

"Merhaba Karen?"

"Kimsiniz?"

"Ben Mike."

"Kim?"

"Mike!"

"Ah, anladım. Bak, bağırman gerek. Darren müziği açtı."

"Biraz kısamaz mı?" (Bunu söylemeyi oldukça mantıksız bulmuştum, çünkü bir dans müziği *duyabiliyordum* ama bana o kadar da yüksek gelmiyordu.)

"Boş ver. Ne istiyorsun? Neden aradın?"

"Şey, ben, hımm... Sana söylemek istedim... Sana sormak istedim... kahretsin, seninle birlikte olmak istiyorum. Senin sevgilin olmak istiyorum. Yani..."

"Bak, telefonda konuşmanın bir anlamı yok. Bekleyemez mi? Şimdi evdeyim, çalışmıyorum, dinlemek istiyorum ve Aşk Tüneli ile ilgili hiçbir şey düşünmek istemiyorum. Anlıyor musun? Tamam, yarın görüşürüz... hayır, cumartesi. Hoşça kal."

Ve telefonu kapattı. Her zamankinden üç saat erken yattım ve yeni işime başladığımdan bu yana ilk kez masturbasyon yaptım.

Ertesi gün hanutçuluk işim kötü gitti. Evrensel olarak kendimi reddedilmiş hissediyordum ve yoldan geçenlerden aşağılık biriymişim gibi uzak duruyordu. Aşk Tüneli'nin girişinden uzağa gitmekten korkuyor, kimsenin gözlerine bakamıyordum. Uzaklardan bir gay arkadaşı Darren'ı ziyarete gelmişti, birlikte öğle yemeğine gittiler. Ben, tamamen etkisiz bir şekilde, George'un kalkık kaşlarından saklanarak kapıda görevde kaldım.

Günün sonunda yorgunluktan harap olmuş ve küçük düşürülmüş hissederek eve döndüm ve posta kutusunda Filipinler damgalı ve pullu bir mektup buldum. Manila'daki en büyük reklam ajansından bir iş teklifiydi. Konaklama ve araç dahildi.

Çok düşündüm ve sonunda haber vermeden Aşk Tüneli'nden ayrılmaya karar verdim. Sonuçta referans gerekmiyordu ve hiç kimse de benim habersiz gidişimden etkilenecek değildi. Reklam ajansına işi kabul ettiğime dair mektup yazdım ve hemen ardından kendimi öyle korkunç hissettim ki ağlamalı mı, mobilyaları mı yumruklamalı yoksa tekrar mastürbasyon mu yapmalı karar veremedim. Sonunda bir kez daha Karen'ı aramaya karar verdim.

Ahizeyi kaldırıp "Alo" der demez, kelimeleri boşa harcamadım: ona iş teklifinden söz ettim ve bu işi almak için çıldırdığımı ama kendisine âşık olduğum için gitmek istemediğimi söyledim. O ise bu konunun onunla ne ilgisi olduğunu, izin gününde oldu-

ğunu söylerek eğer bir sorunum varsa bir tercih yapıp sonucuna bakmamı önerdi. Acıklı bir cesaret gösterisi yapıp gitmek zorunda olduğumu söyledim.

"İyi, iyi," dedi. "Öyle yap. Görüşürüz. Hoşça kal."

Sonraki gün Manila'ya bilet almaya gittim. Reklam ajansı hazır olur olmaz işe başlamamı istiyordu ve ben de artık hazırdım.

Tekrar Aşk Tüneli'ne adım atmaya niyetim yoktu ama havayolu şirketinin ofisinden dönerken, muhtemelen işe gitmekte olan Darren'la karşılaştım. Her ne kadar kaçmak istesem de göz teması kurmuştuk bile, artık çok geçti. Ayrıca adamda da ne göz vardı! Gözlerinden o kadar etkilenmiştim ki elli saniye içinde, caddenin ortasında dikilerek ona her şeyi itiraf ettim.

"Gerçekten gitmek istemiyorum," dedim. "Karen'la aramızda bir şeyler olabileceğini umut ediyordum ama onun beni istemediği çok açık."

"Bunu onunla konuştun mu?"

"Konuşmaya çalıştım. Benimle iş arkadaşı olarak sohbet etmekten çok mutlu ve öyle sürdürmek istiyor."

"Şaşırdım," dedi Darren, birlikte oturmamızı işaret edip. "Senden gün geçtikçe hoşlandığını düşünüyordum."

"Yaa? Karen bana ikinizin "bir tür çift" olduğunu söylemişti," dedim bir tür mazoşizm yayarak.

Darren gülümsedi ve oturduğu bankta ince bacaklarını ileri doğru uzattı. "Karen ve ben duşu temizlemek ve sabahları tost yapmak gibi işleri paylaşıyoruz. Benim eş konusunda daha romantik fantezilerim olduğunu anladığını sanmıyorum. Ayrıca benim için doğru cinsiyette değil."

"Buna aldırmadığını ima etti sanki."

"Yaa? Aslında bir insanın gerçekten zeki olduğu, karşısındakini tamamen aptalca bir şeye inandırmasından anlaşılabilir."

Benimle dalga geçmediğinden emin olmak için yüzüne baktım. Ama dalga geçmiyordu ve benim yüzüm kızarmıştı bile.

"Her neyse," dedim. "Karen romantik bir âşıkların etkisinde kalacak biri değil."

"Dalga mı geçiyorsun? *Herkes* etkilenir. Sadece farklı şekillerde bunu ifade ederler, hepsi bu."

"Bundan emin olamazsın."

Güldü ve *Well Hung* adlı dergiyi çıkarmak için dosya çantasını açtı. "Bu emin olduğum *tek* şey. Bak... bak..." ve bana göstermek istediği şeyi bulana dek sayfaları öylesine çevirdi. "*Bak*," diyerek motor selesi gibi kasları ve levye gibi cinsel organıyla yüzünde, "Gelin beyler, Sizi ikiye ayıracağım!" der gibi bir ifade olan adamı işaret etti. Darren, ben iyice bakana dek bekledi ve sonra yüzünü benim yüzüme doğru iyice yaklaştırarak mırıldandı: "Bu adam bile küçücük kalbinin derinliklerinde bir yerde, birinin kendisini dürüst bir şekilde, yumuşak, özel ve sürekli bir şekilde sevmesini *ister*. Her şey bununla ilgili, Tanrı yardımcımız olsun."

Sinirli bir şekilde güldüm ve göz ucuyla iki kişinin kaldırımda yakınımızda durmuş, birbirlerine fısıldadığını fark ettim. "Mide bulandırıcı," dediklerini duydum ama bunu Darren'ın kucağındaki *Well Hung* dergisi yüzünden mi, yoksa iki homoseksüelin bir bankta neredeyse öpüşecekmiş gibi yakın durmalarından dolayı mı söylediler, karar veremedim.

"Karen'ın cinsel aşk ya da bağlılıkla pek ilgilenmediğini düşünüyorum," diye devam ettim.

"Ne demek istediğini anlıyorum," diyerek iç çekti Darren. "Etrafındaki bütün o sahte tutkularla kendini dizginliyor. Bir keresinde birlikte bankadaydık, sıradaki iki kişi öpüşüyordu. Karen yüzündeki o korkunç ifadeyle bana "Kimi kandırdıklarını sanıyorlar?" dedi. Belki de çift onu duymuştu. Her neyse, küçük mutlu köpekler gibi kıkırdamaya, öpüşmeye ve oynaşmaya devam ettiler. Karen'ın midesi bulanmış gibiydi, oradan uzaklaştı."

"Çok üzücü."

"Evet, aslında çocukluğu da zor geçmiş: cinsel olarak taciz edilmiş ve anne babasının kavgalarını izlemiş. Ama asıl neden bence sağırlığı."

"Nesi?"

"Sağır olması. Bilmiyor musun, neredeyse hiç duymuyor?"

"*Ne?!* Hayır!"

"Tabii. Sekiz yaşındayken babası kafasına pinpon raketiyle vurmuş ve ondan sonra kulakları duyma işlevini kaybetmiş. Ama çok iyi dudak okur, bence tonlama da çok önemli, tonlamaları kaçırıyor. Samimi insanlar da hilekârlar da aynı şeyi söyleyebilir ve eğer insanların konuşmalarını duymuyorsan, hepsini samimiyetsiz olarak değerlendirmen mümkündür."

"Sağır..." diye tekrarladım, destek almak için Darren'a doğru uzandım. Yanımızdan geçen başka iki kişi bize baktı, tiksinme ve acımayla az önce AIDS olduğumu öğrendiğimi sanıyorlardı.

"Çok gururlu biridir," diye devam etti Darren. "Hiçbir şey yokmuş gibi davranmayı sürdürür. Hatta telefonu açtığında sürekli olarak, herkese uyabilecek aynı şeyleri söyler, anladın herhalde ne demek istediğimi."

"Ah, Darren," diye bağırdım, her şey artık tam bir anlama kavuşmuştu. "Bunu bana söylediğin için sana minnettarım. Bu her şeyi değiştirecek!" Yine yoldan geçenlerin gözünde, bankta hassas bir anı paylaşan iki homoseksüeldik.

"Peki, ne yapacaksın?" diye sordu Darren.

"Şimdi sen işe git," diye önerdim. "Bunun nasıl sona ereceğini bilmiyorum. Belki beni yine Aşk Tüneli'nde görürsün. Her şey için teşekkür ederim."

Her zamanki özgüveniyle bana sarıldı ve gitti.

Ben de eski moda bir kitapçıya girip, üstünde *Söğütlükte Rüzgâr*'ın resimleri olan mektup kağıtları aldım. Ceketimin göğüs cebinde eski kariyerimin temel gereçlerinden birini, bir kaligrafi kalemi buldum. Tezgâhın ardındaki yaşlı kadınla göz teması kurarak önemli bir mektup yazmam gerektiğini ve bana sattığı için çok mutlu olduğum bu güzel mektup kâğıtlarına mektup yazabilmek için tezgâhın küçük bir bölümüne ihtiyaç duyduğumu söyledim. Ona bakmayı ve gülümsemeyi sürdürdüm; gözlerimi çekme zamanı gelir gelmez kalemi alıp yazmaya başladım:

Sevgili Karen,

Koyunlar

Dünya Alternatif Merkezi'ne gitmek için seçilen beş sanatçı birlikte yola çıkmadı; her biri tek başına, kendilerine özgü biçimlerde yola koyuldular.

Alternatif Merkez'in küratörleri kibarlık edip uçak biletlerini önceden almıştı: yapmaları gereken tek şey JFK uluslararası havaalanına zamanında gitmekti; bu da çok zor olmasa gerekti, beşi de NewYork'da yaşıyordu.

Ancak vakit geldiğinde, yalnızca Gerrit Plank bir gece önceden bavulunu toplayıp ertesi akşam JFK'ye giden otobüsü yakalamak gibi geleneksel bir yolu seçti. Başka bir şey yapmak da aklına gelmezdi zaten.

Morton Krauss ise biletleri alır almaz, "misafir sanatçı" programındaki bir üniversite öğrencisine yarı fiyata sattı ve parasıyla uyuşturucu aldı. Daha sonra, yola çıkış tarihine yakın bir zamanda Kuzey İngiltere'de yaşayan eski sevgilisini (ödemeli) arayıp İskoçya'da bir sempozyuma konuşmacı olarak davet edildiğini (ne şans, sonunda kariyerini geri kazanıyordu) ancak uçak biletini karşılayamadığını anlatıp yalvardı. *İkimizin* olduğu o homo-erotik fotoğraf yüzünden üniversite kapıya koydu, dedi.

June Laboyer-Suk, biletini işlerinden birine iliştirmişti; ortasında fotoğraf kabini gibi penceresiz bir odacık olan, "Güven" adlı eseriydi bu. Uçak biletleri pek çok kişisel eşyanın yanına iğnelenmişti; ayrıca satılık makas, keçeli kalem, çakmak, yapıştırıcı, ketçap ve hijenik ped atma ünitesi vardı. Ayrıca, herhangi bir seyircinin biletlere zarar vermesini, kesmesini ya da (nüfus cüzdanı, pasaportu, kredi kartı, aile fotoğrafları, anahtarları, özel mektupları ve

diğerlerinden bahsetmiyordu) onları çalmasını önleyemeyince, June İskoçya'ya gitme işini halletti ama JFK'ye bir gün önceden gitmesi gerekti; böylece çalışabileceği yirmi dört saat kazanmış oldu: yapacağı iş, insanların valizlerini beklerkenki yüz ifadelerinin yakından fotoğraflarını çekmekti. Kendi uçuşundan bir saat önce, fotoğraf makinesini ve kullanılmış filmlerini kargoya verdi.

Nick Kline'ın biletlerinin öncelikle Gail Freleng adlı korkunç çirkin bir kadın olan menajerinden geçmesi gerekiyordu. Dünya Alternatif Merkezi'ne "açıklama" isteyen bir faks çekti, çünkü "Açıkçası daha önce adınızı hiç duymadım." Günler sonra, koca bir kutu içinde broşürler ve merkezin daha önceki sergilerine ait kitapçıklar geldi. Ardından, Nick Kline'ın odasını ne başka bir sanatçı ne de herhangi biriyle paylaşmayacağı ve sempozyumda en son konuşacağı yönünde fakslar çekildi. Adı K-l-i-n-e olarak yazılıyordu ve reklamlarda en üstte yer almalı veya en büyük şekilde yazılmalı ya da kesinlikle alfabetik bir listede yer almalıydı. Bütün bunlar halledildikten sonra, Bayan Freleng Nick'i arayıp İskoçya'ya gideceğini söylemeye çalıştı ama o yine Ford jant kapağı aramak için hurdalıktaydı.

Fay Barrat, varış yerini Ottawa olarak değiştirmeleri için havayolu şirketini ikna etti. Yetkililere, annesinin İskoçya'dan Kanada'ya geldiğini çünkü lenf kanseri yüzünden ölmek üzere olduğunu söylemişti, havayolu şirketinin de bu son birleşmeyi önleyecek hali yoktu. Hiç çekinmeden biletçi bankosunda ağladı, avukatlardan ve Oprah Winfrey'den söz ederek Ottowa'ya gidişi halletti. Eski erkek arkadaşıyla tekrar bir araya gelmeyi ve Dünya Alternatif Merkezi'ne onunla birlikte gitmeyi umuyordu; böylece uçak bileti ve diğer giderleri paylaşırlardı. Bunun yerine, YWCA hostelde tanıştığı bir kadınla NewYork'a geri döndü ve yeni bir uçak bileti için, sonradan yapacağı üç resmi karşılığında galeri sahibinden borç aldı.

Hareket günü havaalanında, sanatçıların hiçbiri birbiriyle tanışmadı. Birbirlerinin yaptığı işlerle ilgilenmiyorlardı ve birbirlerinin sergilerine gitmemişlerdi; bunun yerine eleştirileri okumayı tercih ediyorlardı. Ayrıca birbirilerini tanıma umutları da yoktu, 80'lerdeki diken gibi jöleli saçlarının yerine hepsi 90'larda uzun ve kabarık saçlara sahipti (Morton Krauss'un durumunda, uzun ve yağlı.)

Edinburg Havaalanı'nda onları, Dünya Alternatif Merkezi'ne götürmek üzere özel bir minibüs bekliyordu. Saat sabahın yedisiydi, Gerrit Plank dışında hepsi için kötü bir saatti ve araca doğru sendeleyerek yürürken birbirlerini güçlükle fark ettiler. Şoför, kiralık araç şirketi çalışanı gibi giyinmişti ve nasıl gidileceği dışında sempozyum hakkında hiçbir şey bilmiyordu.

"Herkes tamam mı?" diye sordu motoru çalıştırıp, omzunun üzerinden. Mırıldanmalar ve homurdanmalar oldu, "Evet," yanıtı Gerrit'ten geldi.

Minibüs havaalanından çıkarak M9 otobanına girdi ve uzun süre kuzeye doğru yol aldı.

Morton Krauss, Fay Barret ve Nick Kline, yolculuğun büyük bir kısmında gürültülü bir şekilde uyudular, koyu renkli pencereler onları bahar güneşinden koruyordu; Gerrit Plank uyanıktı ama sorular sormaya gerek duymuyordu; yalnızca June Laboyer-Suk konuşuyordu.

"Artık Edinburg'un içinde değiliz herhalde," dedi.

"Hayır, değiliz," diyerek sözlerine katıldı şoför. Dışarıda, otobanın sınırlarının ötesinde kırsal bölgeler, alçak binalarıyla görünmeye başlamıştı. Bir süre sonra dağlar yok oldu.

"İnanamıyorum," dedi Morton Krauss'un kafasının kucağına düşmesiyle uyanan Fay Barratt. "Dağlarda kar var? Nereden kalın kıyafet bulabilirim?"

"Alpine sigaraları gibi," diyerek göz kırptı Morton. "Paramount filmlerinin başlangıcındaki logo gibi."

Beş saat sonra, minibüs küçük bir köye girdi. Sanatçılar, benzin ve tuvalet molası olduğunu düşünerek araçtan indiler ama şaşırtıcı bir şey oldu, şoför camını açıp büyük bir paketi yere attı ve hiçbir uyarı yapmadan gitti.

"Hey!" diye bağırdı her zaman paranoyaklıkta bir numara olan Morton. "Geri gel! Geri gel seni kahrolası herif!"

Hiç şüphesiz, küçük Inver Köyü'nde ve hatta tüm İskoçya Dağlık bölgesinde bu belirli seslenme biçimi ilk defa kullanılıyordu.

Sanatçıların bilmediği bir şey vardı, ama kısa sürede kutunun içindeki mektupları okuyunca öğrendiler ki kendini "Sanatsever" olarak tanımlayan birinin özenle hazırlanmış şakasının kurbanı olmuşlardı. Adam onları buraya getirmek için hiçbir masraftan kaçınmamıştı, ama geri dönüş için harcamaları biraz kısmıştı: dönüş biletleri geçersizdi. Ama bunu telafi etmek için de her bir sanatçıya, çoğu on dokuzuncu yüzyıla ait canlı figüratif İskoçya resimlerinin yüksek kalitede reprodüksiyonlarından oluşan *Kuzey İskoçyanın Görkemi* adlı kitabı almıştı. Her kitabın kapağına da mürekkeple şöyle yazmıştı:

Size gerçek Sanat dünyasını ve onlara ilham veren çevreyi tanıtmaktan gurur duyarım.

Saygılarımla,

Bir Sanatsever

Mektuplar kişiye özeldi.

Gerrit Plank'ınki genel olarak soyut sanata, özellikle de Plank'ın devasa renkli beton plakalarına karşı sert bir eleştiriydi.

June Laboyer-Suk'unki ise kavramsal sanat ve izleyiciyi suiistimal etmeye karşı bir eleştiriydi, "Bir Sanatsever"e göre Laboyer-Suk'un sergisi çocukça bir kışkırtma ve dürtme dışında herhangi bir beceri sergilemiyordu. Kabinin içinde yapılı genç adamların devamlı mastürbasyon yaptığı ve menilerinin şırıngalara doldurularak kabinin dışında bir masanın üzerinde biriktirildiği, gelen kadın ziyaretçilerden de evlerindeymiş gibi davranmalarının istendiği "İnsan Fabrikası" sergisine değinmişti. "Bir Sanatsever"e göre bu sergi, yirminci yüzyıl kültürünün bir tür dibe vurduğu andı.

Nick Kline'ınki ise enstalasyonlara karşı bir eleştiriydi. "Bir Sanatsever"in yetenekli ve bu işe gönül vermiş sanatçıların çalışmalarını sergilemek amacıyla kullanılabilecek olan galeri alanının "tam anlamıyla hurdalarla darmadağınık" olmasından midesi bulanmıştı. Bir toprak yığınına *Sonsuz Küçüğün Metamorfozu* gibi imalı bir isim vermenin aldatıcı bir yönü olduğunu düşünüyordu. (Aslında bu çalışmanın adını Gail Freleng koymuştu.)

Fay Barratt'ınki ise geçici sosyopolitik heveslerin arkasına saklanma yetersizliğini eleştiriyordu. "Bir Sanatsever" Barrat'ın resmettiği büyük övgü toplayan kadınları cinsel krizde olarak nitelemişti. Özellikle de Guggenheim'ın satın aldığı *Sende de bundan olabilir* adlı resmini eleştiriyordu. Dişilik organını penis şeklindeki bir bıçakla keserek vücudundan koparan bir kadın fikrinin tartışmaya çok açık olduğunu söylüyor, yağlıboya ile ilgili temel bir cehaletten kaynaklanan koyu renk boyalarla rezil rüsva edilmesine hiç gerek olmadığını belirtiyordu.

Morton Krauss'unki ise özellikle de 1989 yılındaki "Ekstra Sosisli Yumruksik" adlı kötü üne sahip sergisi nedeniyle Morton Krauss'a karşı bir eleştiriydi. Morton'un en büyük parlak fikri olan bu sergide, insanlara tanesi 50 dolardan çerçevesiz orijinal 8X10 porno fotoğraflar sunulmuştu. Her fotoğraftan, birbirine tam olarak benzemese de yirmi kopya vardı (bunlar, Morton'un ünlü film banyo etme tekniği olan "bulaşık yıkama" tekniğinden kaynaklanan kusurları barındırıyordu). Fotoğraflardan satın almak isteyen kişi istediği fotoğrafı gösteriyor, ardından galeri görevlisi tırnaklarıyla fotoğrafı yerinden söküp pizza kutusunda alıcıya veriyordu. Sonra, satılan resmin yerine yenisi asılıyordu. Hepsi hemen satılmıştı; bu Morton'un son büyük başarısıydı. Ondan sonra özellikle "paket servis" bakış açısıyla Yumruksik'in üzerine çıkacak bir fikir bulamamıştı zaten bu da başkasının fikriydi ve uyuşturucu için video kamerasını sattığından beri o kız da onunla konuşmuyordu artık. Bununla birlikte, artık neredeyse efsane konumuna gelmiş Yumruksik, "Bir Sanatsever"i kesinlikle etkilemişti. Ona göre, bugüne kadar hiç kimse bir sergide bu kadar müstehcenliği, inançsızlığı, zayıf işçiliği ve sömürücü bir sinizmi bir araya sıkıştırmamıştı.

"Yani?" dedi Morton kendi kendine, mektubunu okumayı bitirince. "*Siktir* git!"

"Mee!" diye yanıt verdi bir koyun

Ardından bir sessizlik oldu; enayi olduklarını hatırlatıyordu onlara sanki. Uzaklarda, askeri bir uçağın bulutlara doğru tırmanışını görebiliyorlardı.

"Biri Gail'i arasın; numarasını vereyim," dedi Nick Kline. "O ne yapılacağını bilir."

Beş sanatçı da bir telefon kulübesi bulabilmek için farklı yönlere dağıldılar ama Inver Köyü'nde böyle bir şey yok gibiydi. Bingo oynanan ve kapalı olan köy binasının arkasındaki geniş bir alanda çorak arazi ve sığ su birikintisi vardı. Derin kısımlarında kuğular yüzüyordu ve bağlanmış bir sandal, hareketli kumların arasında kımıldıyordu. Solda OKUL yazan bir levha vardı ama okula benzer bir şey görünmüyordu ortalıkta: basketbol sahası, araba park yeri, çocuk kalabalığı, polisler yoktu. Hava öyle sessizdi ki kuğuların kanatlarının hışırtısını duyabiliyorlardı. Sağda, Inver'in caddelerinin bir tarafı taşlık sahildi, öbür tarafında ise evler diziliydi; pitoresk eski köy evleri değil de bungalovlardı bunlar.

"Bu evlerden birinde telefon olabilir, tabi eğer telefon bağlantısı varsa," dedi Fay Barratt şüpheli bir şekilde; bir yandan da kapılardan birini çalıp orada yaşayanların sempatisini kazanmaya mı çalışmalı, diye düşünüyordu. Ama sorun şuydu ki böyle bir şey ancak yalnızca kendisi için bir şeyler isteyeceği zaman işe yarardı; tüm şu diğer sanatçılarsa önünde bir engeldi. Ayrıca, Amerikalılarla anlaşmayı becerebiliyordu; yıllar önce Fransa'da tren garında meteliksiz kaldığında, beş parasız Polonyalı bir döşemeci dışında kimse onu dikkate almamıştı.

"Ben telefon telleri gördüm," dedi Gerrit Plank. "Her yerde." Bir kaşını kaldırmış, parmağıyla sakin bir şekilde yukarıyı işaret ediyordu.

"Aramızdan biri eksik," dedi June Laboyer-Suk, "enstalasyon yapan adam." Artık telefonlar hakkında konuşmuyordu: Nick Kline ortalıkta yoktu.

"Kahrolası *lanetli köy*!" diye bitirdi konuşmayı Morton Krauss. "Kahrolası *Teksas Testere Katliamı*!"*

Aslında Nick Kline, Inver Meyhanesi'nde birasını yudumluyordu. Bira dışında kimseden bir şey istemeye niyeti yoktu, onu derin ve

* *Teksas Testere Katliamı*, Tobe Hooper'ın 1974 yılında çektiği bir korku filmleri serisidir. Orijinalinden sonra, üç tane devam filmi yapılmış, ondan sonra da yeni versiyonu çekilmiştir.

tarif edilemez bir acı yaşayan bir adam olarak gören barmen de bunu kabullenmişti.

Inver Meyhanesi'ndeki masalardan birinde otururken, Nick duvardaki mönüyü inceledi, Juanita'nın Meyhanesi ve Lokantası'nda, her gün yemeye alışık olduğu pastırma ve çavdar dışında bir şey denemeyi göze alacak kadar aç olup olmadığı kestirmeye çalışıyordu. Bütün sanatçıların aksine, üzerinde Gail Frank ve First National Bankası tarafından sağlanmış İskoçya parası vardı ancak tek sorunu, tatlı patatesin ne olduğunu tahmin edememekti. İskoç Turtası (68 peni), etli ya da peynirli hamburger (1,20 sterlin), tütsülenmiş sosis (1,70 sterlin), lasanya ya da körili tavuk (1,85 sterlin) istemediğinden emindi. Geriye sadece tatlı patates (1,70 sterlin) kalıyordu.

Nick gözlerini kısarak birasından bir yudum aldı. Belki de kısa bir süre sonra meyhanedekilerden biri ne olduğunu açıklayarak, tatlı patates hakkında konuşmaya başlayabilirdi.

Meyhane, Erkek İzci salonunu anımsatan girişiyle canlı ve alçakgönüllü bir dekorasyona sahipti. Bilardo masası ve tilt makinesi orada kullanılmayı bekliyordu. İçerde, köpeği terliklerinin dibinde uyuyan adam dışında müşteri yoktu. Tezgâhta ters çevrilmiş viski şişelerinin, dekoratif bardak altlıklarının ve parlak kaplar içindeki cipslerin ardında, meyhaneci bardakları siliyordu, karısı ise telefonda yarış tahminlerini veriyordu.

"5 Numara: Kaptan'ın Tahmini," dedi. "6 Numara: Havva'nın Hayvanı. Her biri elli peni."

Nick, kadının aksanındaki garipliğe dikkat etti, ne kadar süredir İskoçya'da diye merak etti. Birisi Gail'i aramalıydı: kendisi telefonla konuşmaktan hoşlanmıyordu. Eğer biri Gail'i aradıysa zaten o kendisini bulurdu: her zamanki gibi. Ama çok uzun süre beklemişti, parası bitebilirdi.

"Bu Fiona'nın hoş eşi; biliyorsun Kildary'den gelen marangozun yeğeni."

"Pettigrew."

"Evet, Pettigrew."

Hiç kimsenin konuyu tatlı patatese getirmeye niyeti yok gibiydi ve Nick'in de birası da neredeyse bitecekti. Karşısındaki duvara

asılı olan kâğıtta, *"Hükümetin İngiliz birasının vergisini azaltmasını istiyoruz,"* yazıyordu. Altında da Inver'in çeşitli bölgelerinden sekiz kişinin imzası vardı. Bir an Nick de bu kâğıdı imzalayabileceğini düşündü, kaldı ki kendisi de biranın gerekliliğine inanıyordu. Diğer yandan da Gail kendisine danışmadan hiçbir şey imzalamamasını söylemişti. Gerçekten de onu araması gerekiyordu. Telefon artık meşgul değildi.

"Afedersiniz," dedi

"Evet, bayım?"

"Bir bira daha, lütfen."

Kısa bir süre sonra, iş önlüğü takmış üç genç adam içeri girdi, arkalarında da dört sanatçı vardı. Nick, Gail Freleng'i aramaları gerektiği önerisini hatırlayıp hatırlamadıklarını merak etti ama onlar toplu taşıma ile ilgili sorular sormaya başladılar; en azından kadınlar öyle yaptı. Uzun yağlı saçlı ufak tefek adam, iri Hollandalı adamın kulağına bir şeyler fısıldıyordu ve iri Hollandalı adam dinlememeye çalışarak kaşlarını çatıyordu.

"Otobüsü kaçırdınız," dedi barmen. "Zaten o da Portmahomack'a gidiyordu; sizin gitmek istediğiniz yerin tam aksi yönüne."

"Geri dönmeyecek mi?" diye sordu Fay Barratt.

"Şey... Hem evet hem de hayır," diye yanıtladı barmen. "Dönüşte farklı bir yol izliyor, New Geanies, Mackays, Loch Eye'dan geçiyor..."

"Bir sonraki otobüs ne zaman geliyor?"

"Okul servisi, yaklaşık dört buçukta."

Bu yaratın sanatçıları memnun etmediği belliydi ve mırıltıyla kısa bir fikir alışverişinde bulunduktan sonra oradan çıkmaya karar vermiş gibilerdi. Nick Kline aceleyle kalkıp içtiklerinin parasını ödedi ve Gail'e telefon edebilecek bir yer bulma umuduyla diğerlerinin peşine takıldı. Hiçbir zaman yabancı parayla seyahat etmeyen ya da yanında 5 Amerikan dolarından fazla para bulundurmayan Morton Krauss, Nick Kline'ın elindeki garip renkli banknotları ilgiyle inceledi.

"Seni merak ettik ahbap," dedi. "Kaybolduğunu sandık."

"Ben... Buradaydım," dedi garip altın renkli bozuk parayı cebine koyarken.

"Tatlı patates ve bira," dedi önlüklü adamlardan biri, tam da Nick sanatçıların peşinden dışarı çıkarken.

Yaklaşık yarım saat sonra, June Laboyer-Suk'un yol kenarından taksi çağırma planı mantıksız gelmeye başladı. Ergen testosteronlarla dolu kırmızı bir Toyota, çocuklarla dolu bir Volkswagen minibüs, garip parçaları olan bir traktör geçmişti yanlarından. Yukarıda ise, dev bir böcek gibi görünen bir jet uçağı ileri geri giderek çığlıklar atıyordu, yakınlardaki bir menzili taciz ediyordu. Bataklık arazideki tekdüze makineli silah sesleri susmak bilmiyordu.

"Belki de meyhanede sormalıydık," dedi Nick. Kafasında önlüklü üç adamın barda oturmuş sıcak tatlı patateslerini yediklerini ya da içtiklerini canlandırdı; tatlı patatesin ne olduğunu tam olarak canlandıramıyordu elbette.

"Ben oraya dönmem," dedi Fay. "Bir sürü sersem köylü."

"Peki ya sen Gerrit?" diye önerdi June Laboyer-Suk. Adamın adını kusursuz telaffuz etmişti; hatta daha önce konuşurken onun ne tür sanat yaptığını da hatırlamıştı. Ama adam bundan yine de etkilenmemişti.

"Sanmıyorum," dedi.

"Sersem köylüler ha?"

Bu küçümseyici alay kafasını karıştırmıştı. "Ben böyle bir şey yargıda bulunamam," dedi kaşlarını çatarak. "Bu insanlar hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Ben sadece, ileri doğru gitmeye karar verdikten sonra geriye dönmekten hoşlanmam."

June Laboyer-Suk Nick Kline'a baktı ama o farklı şeylere dalıp gitmişti, görünüşe göre ezilmiş bir tavşanı inceliyordu. Bir an için inceleyerek Morton Krauss'a baktı, ama hemen ardından Nick'e doğru yürüdü.

"Hoş tavşan," diye yorum yaptı Nick. Eğilip ezilmiş posta baktı.

"Belki de onu Amerika'ya giderken yanında götürmelisin," dedi June, bu Nick denen adamı denemek istemişti.

Nick kafasını salladı. "Bir keresinde Fiji'de başım derde girmişti. Havaalarında. Gümrükte. Bavulumda ezilmiş kurbağalar vardı. Sonbahar yaprakları gibi kurumuşlardı. Gümrüktekilere kurumuş olduklarını gösterdim. Ama fayda etmedi."

"Ayy, çok kötü," dedi June. "Dinle, birlikte köye dönmemiz gerekli."

"Sen ve ben." Kızarmıştı. "Bana neden ihtiyacın var ki?"

June içini çekti ve öfkeyle deri ceketinin vatkalı omuzlarını silkti.

"Hadi Nick: küçücük bir köyde, hiçbir yerin ortasında benim, yalnız bir kadının garip adamlarla dolu bir bara girmesini istiyorsun? Tecavüze uğrayabilirim, öldürülebilirim, kim bilir!"

"Benimle gitmenin sana ne gibi bir yardımı olacak?"

"Cinsiyetçi bir toplum, görmüyor musun? Eğer bir kadın yalnızsa onun kolay olduğunu düşünürler. Ama yanında bir erkek varsa kadının erkeğe ait olduğuna inanırlar."

"Şey... Tamam... Birşeyyapmak zorunda kalmadığım sürece."

Böylece Nick ve June köye geri yürüdüler ve bir süre sonra da döndüler. Tatlı patates bitmişti, Nick kendine yarı yolda boş bir alana atmak zorunda kaldığı tütsülenmiş sosis aldı. Tüm sanatçılardan önce, İskoç hazır yiyeceklerine karşı inancını yitirmişti. June vejetaryen bir şey istediğinde ona patates cipsi önermişlerdi; yakınlarda bir yerlerde sağlıklı yiyecekler satan bir restoran bulacağına inanarak bunu reddetmişti.

"Burada hiç taksi durağı yok," dedi diğerlerine. "Henry diye bir adamı arıyorsunuz, o da sizi en yakın şehre dört pounda götürüyor."

"Eee..." diye başladı Fay.

"Eee'si Henry'nin karısını aradım, o da kocasının birazdan geleceğini söyledi."

Gerçekten de Henry kısa süre sonra geldi, son işi bölge otelinde bilardo oynanayanlara kızarmış tavuk götürmekti. Sanatçıları, Dornoch Firth'in kıyısında küçük bir kasaba olan Royal Burgh of Tain'e götürdü. Vardıklarında Tain'de neredeyse her yer öğle yemeği için kapanmıştı. Eczanenin üzerindeki seyahat acentesi de kapanmıştı.

"Kahrolası mağara adamları!" dedi Morton Krauss, denizden yansıyan güneş ışığından gözleri kısılmış bir halde.

Tain, yalnızca deniz manzarası değil aynı zamanda da kilometrelerce uzanan çiftlik manzarası da olan yüksek bir yerdeydi. Uzak-

larda ve yakınlarda koyunlar vardı, yolun kenarında otluyorlardı, yüzleri güneşin altında capcanlı görünüyordu; uzaklarda koyunlar birbirleriyle kaynaşıyorlardı; diğer koyunlar da dağınık benekler halindeydi. Sanatçılar hiç bu kadar çok koyun görmemişlerdi; aslında Morton Krauss, başkalarının fotoğrafları dışında *hiç* koyun görmemişti.

Morton'un, dünyanın en güçlü telefoto lenslerine sahip fotoğraf makinesi yanındaydı. Vizörden bakarak kara yüzlü bir koyunla göz göze gelebiliyor ya da kıçından dökülen boklarını sabitleyebiliyordu. Yeni fotoğraf sergisinin kasvetli başlangıcı bir anda gözünün önünde belirivermişti; Yumruksik'i çıplak erkekler, hayır çıplak fıstıklar, kara yüzlü -boynuzlu- boklu kıçlarıyla koyunlar izleyecekti; zenci adam/beyaz bakire ikilisi -burada koyunları yapardı, New York'da da kızları- negatifleri üst üste koyabilirdi ya da en kolayı neyse onu yapardı; ya da Kozinski bunları onun için basabilirdi...

Sol omzunun ardında bir yerlerlerde, sanatçılar yakın geleceği tartışıyordu. Nick Kline'dan 20 sterlin borç aldığı için, artık ne planladıklarını öğrenmesine gerek yoktu. Bu da Newcastle'daki Charles biraz para gönderene dek onu idare ederdi; aslında Nick Kline bu parayı Morton kendisine otobüs ya da tren bileti alabilsin diye vermişti. Tren ve otobüsün olmaması daha da iyi olurdu, böylece biri araba kiralamayı önerebilir ve o da yolculuğuna bu şekilde devam edebilirdi.

Açıkçası, sanatçılar yapabilecekleri şeylerin sonuna yaklaşmışlardı, Tain'in dört bankası da öğle yemeği tatilindeydi, Gail Freleng ve Tina Golem (June Laboyer-Suk'un menajeri) hâlâ telesekreter modundaydılar. Tahmin edileceği gibi, June Laboyer-Suk dışında hiçbir sanatçının uluslararası düzeyde geçerli bir kredi kartı yoktu ve o da kartlarını Amerika'da, "Güven" sergisine ait diğer eşyaların arasında bırakmıştı. Dışarı çıktığında, kredi kartının yanında olmadığını fark etmişti ve galeriye gidip bakmak konusunda kararsız kalmıştı, çünkü Dünya Alternatif Merkezi'nden gelen davette her şeyin karşılanacağı yazıyordu.

Diğerlerine gelince, Nick Kline'ın kredi kartına ihtiyacı yoktu çünkü Gail Freleng vardı; Fay Barratt ve Morton Krauss'un bir za-

manlar kredi kartı vardı ama artık ellerinden alınmıştı ve Gerrit Plank ideolojik olarak kredi kartlarına karşıydı.

Her şey gözden geçirildiğinde, tüm sanatçıların birbirlerine yapışıp kalmasının pek de anlmalı olmadığı fikrine varıldı. Her biri bireysel olarak Tain'i inceleyecek ve bir saat sonra postanenin önünde buluşacaktı. Böylece tazelenmiş, daha net önceliklere sahip bir şekilde NewYork'a nasıl geri dönecekleriyle ilgili bilgileri birbirleriyle paylaşacaklardı.

Gail Freleng'in birkaç saat içinde telesekreterini kontrol edeceğinden emin olan Nick Kline, huzur içinde diğerlerinden ayrıldı. Sanki üzerinde durduğu taşın çok yakınına kadar gelen ve sonra uzaklaşan bir tehlike gelgiti olmuştu. Şimdi serseri bir mayın gibi dolaşmakta özgürdü; haliçin yakınlarında tarihi gibi duran mezarlığa göz attı; anacaddede birkaç taş basamak ve dar bir patika vardı, bu kalıntılardan aşağıdaki tarlalara iniyor olmalıydı, hiçbir şey bundan daha basit olamazdı.

Gerrit Plank, dua ediyormuş gibi oturup sıcaklığından faydalandığı bir kiliseye girip gözden kayboldu. Kolundaki saate bakmadı, çünkü duvarda kolundakinden daha büyük bir saat vardı.

June ve Fay ise temel bir dürtünün bastırması yüzünden bayanlar tuvaleti arıyordu; birlikte bir tuvalet buldular, yapışık kabinlere girerek birbirlerinin çiş yapmasını dinlediler. Daha öncesinde, Fay suçlamalardan dolayı incindiği için, "Bir Sanatsever"den aldığı mektubu June'a göstermişti. *Sende de bundan olabilir* resminin diğerlerinden ayrılıp alay edilmesine çok üzülüp ağladığını söylemişti. O resimde bu kaba tekniği kasti kullandığını söylemiş, sesi olmayan kadınların dinmemiş acılarını ve karmaşalarını anlattığını söylemişti. Hatta resimdeki koyu renk boyalar da fiziksel zayıflığa duyulan öfkeyi simgeliyordu. June Laboyer-Suk, iyi ya da kötü olsun resimden anlamamasına rağmen, Fay'i rahatlatmak için elinden geleni yapmıştı. Güçlü ve başarılı kadınların, feminist erkeklerin arasından geliyordu ve Fay'in öfkesine saygı göstermek için elinden geleni yapmış olsa da bu bu saygı biraz... antropolojikti.

Ve tuvalet kabininde otururken Fay'in çiş sesinin tam da beklediği gibi olduğunu düşünmeden edemedi: tazyikli, kesik kesik ve belirli bir açıyla çarpıp deliğe akıyordu. Kendi adına Fay de June Laboyer-Suk'un içinde ne kadar da çiş biriktiğine inanamıyordu: sonsuza dek sürüyordu sanki. Bu kadar çişi alabilmesi için içinde bazı organlarının eksik olması gerekliydi.

Hâlâ beraber olan June ve Fay birlikte anacaddeye döndüler; küçük bir market bulan ve ganimetini elinde sağa sola sallayan Morton'un yanına gittiler.

"Bak ne var elimde," dedi NewYork'dan ayrıldığından bu yana ilk kez gülümseyerek. İçinde süt, kutu bira ve sigara olan beyaz poşetten çıkardığı, sekiz farklı mısır gevreğinin bir arada olduğu Kellog's Çeşitleri paketini açtı.

"İster misiniz?" dedi sanki yüksek kalitede kokain sunuyormuş gibi havaya girerek.

"Kâsemiz yok ki," dedi June.

"İhtiyacımız yok," dedi Morton, mısır gevreği kutusunun poşetini yırtarken gözleri parlıyordu. "Hep yiyorum bunlardan. Bu tür kutular kâse olarak kullanılabiliyor. Mukavvanın bir tür... bir tür..." Anlaşılmaz bir şekilde havaya yumruk atıyordu.

"Deliklisi?" diye önerdi June Laboyer-Suk.

"Evet. Her kutu tam bir sanat ifadesi gibi. Aile masasında ya da restoranda yemek yemenin zıttı gibi bir şey... Bu antisosyallikten *daha* fazla bir şey... şey..."

"Alt-toplumsal?"

"Toplumun *ötesinde* bir şey."

Morton hevesli bir şekilde paketlerden birini kaşığın sapıyla delip, tanıdık delikler aramaya başladı.

"Kahretsin!" dedi öfkeden delirmiş bir şekilde. "Burada küçük delikler yok..."

"Aslında, Morton," diyerek gülümsedi June Laboyer-Suk, "*biz* farklı bir ülkedeyiz."

"Bu mısır gevreği paketlerini berbat etmemeliler," diye cevabı yapıştırdı adam.

"Belki İskoçyalılar mısır gevreği paketlerinde deliklere *ihtiyaç* duymuyorlardır," diye atladı Fay.

Morton inciniyişti bu üstü kapalı sözle. "Bazı şeyler," dedi "şey gibi olmalı..."

"Evrensel?"

"Evet." Derinden üzülmüş bir halde mısır gevreği paketini poşete geri koydu ve tembel tembel yürümeye başladı.

"Aslında kaşığının olmasına şaşırdım," dedi June.

"Belki de eroin kaynatmak için kullanıyordur," dedi Fay.

Morton Krauss, uyuşturucu yaşamına ilişkin bu haksız iftirayı, düzenli olarak eroin kullanmadığı ve en azından 1980'lerin başından bu yana damardan almadığı için hak etmiyordu. Her zaman yanında bir kaşık ve konserve açacağı taşırdı, çünkü kokteyl sosise dayanamazdı ve dondurma konusunda bir gurmeydi. Zaten hiç kaşıkta eroin kaynatmamıştı: diğer insanlar bunu onun için yapardı. AIDS öncesi günlerde sürekli iğne paylaşan ve fırsat buldukça cinsel ilişkiye giren Morton, HIV pozitife yakalanmamıştı ve öleceği umuduyla Morton Krauss'un bütün eserlerini satın alan sanat vurguncuları hayal kırıklığına uğramıştı. Son zamanlarda Morton'la röportaj yapan bir sanat dergisi fotoğrafını, "HIV-pozitif mi? Ben negatif bir tipim," başlığıyla kullanmıştı

Morton gerçekten de negatif bir adamdı ve Tain'de de negatif düşünecek bir şeyler bulmuştu. Bu küçük market, Kellog's Çeşitleri'nin parasını iade etmek yerine hayırsever mağazalarından 10 peniye bir kâse satın almasını önermişti; üstelik fıstık ezmesi diye bir şey duymamışlardı. Sonunda diğer dükkânlar da açıldı ancak hiçbirinde Morton'un istediği şeyler yoktu. Sokaklar, kucağında çocuk olan pembe anoraklı, kısa boylu ve tombul genç kadınlarla, yürümeye yeni başlamış çocuklarla ve yağmurlu bir günde İngiltere Kraliçesi'ne benzeyen yaşlı insanlarla doluydu. Bir noktada, genç çocuklar yerel fast-food'çu Cafe Volante'nin yakınında toplanmıştı, Morton bir süre onların etrafında dolandı ama hiç kimse ona uyuşturucu satmaya kalkışmadı. Onun yerine çocuklar çeşitli şekillerde açık sarı hamur işleri yiyorlardı ve hepsi de Bay McLeod'un kahrolası bir ruh hastası olduğu konusunda hemfikirdi.

Sanatçılar yeniden bir araya geldiğinde, June Laboyer-Suk'un haberleri kötüydü. Yabancı paralarla uluslararası elektronik işlemler bugün yapılamıyormuş ve paranın gelmesi de otuz altı saat kadar sürebilirmiş. Araba kiralama şirketleri de yoktu. Aralarında sadece Nick Kline, June Laboyer-Suk ve Gerrit Plank'ın beş sanatçının da Inverness'e gidecek otobüs parasını ve ucuz bir otelde bir gece konaklamalarını sağlayacak kadar İngiliz parası vardı. Muhtemelen bankanın Inverness şubesine ABD'den para göndermek daha kolay olurdu, ancak menajeri June'a ulaşabildiği için Tain'i iletişim noktası olarak görüyordu ve şimdi Tina telefonunu yine telesekreter moduna almıştı. Gail Freleng'in telesekreteri de garip bir şekilde hâlâ ofiste olmadığını söylüyordu.

Gerrit Plank'ın bizzat aradığı menajeri ise, müşterisinin bu kötü durumuna daha felsefi yaklaşıyordu.

"Bu tür şeyler olabilir," dedi.

"Ama ben hiç böyle bir şey duymadım," diye yanıtladı Gerrit.

"Pek çok şeyin reklamı yapılmaz."

Gerrit'in menajeri Gerrit'in Glasgow'a gitmesini söyledi, oradaki bir galerinin kendilerine 3000 dolar ya da yaklaşık 1900 sterlin borcu vardı. Galeri sahibi Garret'ın ABD'ye dönüş biletini satın alabilirdi ya da ücretsiz konaklama hatta bir stüdyo daire sağlayabilirdi. Üç hafta içinde Garret'ın menajeri Amsterdam'da bir Plank retrospektifi hazırlayacaktı; Garret da buradan deniz yoluyla Hollanda'ya gidebilirdi. Boşa para harcamaya gerek yoktu.

Fay Barratt'ın ise David kendisini terk ettikten sonra artık bir menajeri yoktu, dolayısıyla yabancıların nezaketine eli mahkûmdu.

Morton Krauss'un bir menajerinin olup olmaması yasal bir meseleydi, Konigsberg ile hâlâ mahkemeliktiler ve davaları kasım ayında görülecekti.

"En iyisi menajerim para gönderene dek burada kalmak gibi görünüyor," dedi June Laboyer-Suk. "Kasaba sınırında yatak ve kahvaltı veren bir otel buldum ve dördümüz özel bir fiyata iki odada kalabiliriz. Size adresi yazayım. Kadının adı Bayan McAlister. Saat on birden sonraya kalmamamızı, çünkü kocasının uyku haplarının gece yarısından sonra etkisini kaybettiğini söyledi. Ayrıca bir de çok sinirli bir köpekleri varmış."

"Bir dakika," diyerek araya girdi Fay. "Dördümüz dedin, bu birimizin dışarıda soğukta kalacağı anlamına mı geliyor?" Fay'in dünyasında elbette her zaman dışarda soğukta kalacak olan biri vardı, en zayıf, en hassas olan: Fay Barratt. En iyi bilinen resimlerinden biri de aslında *Dışarda Soğukta* adını taşıyordu, resimde klozette cenin şeklini almış ölü (boğulmuş?) çıplak bir kadını resmetmişti.

"Gerrit otellere inanmıyor," diye açıkladı June, "ya da borca. Kendisine bir uyku tulumu aldı ve size hoşça kalın demek istiyor."

"Hoşça kalın," dedi Gerritt askeri yeşil renkteki bağımsızlık bohçası elinde, yolun karşı tarafına geçti.

"Paranın gelmesi tam otuz altı saat sürse bile," diye devam etti June Laboyer-Suk, "Nick ve bende iki gece konaklamayı sağlayacak kadar para var, sorun olmaz."

Morton Krauss bir şeyler planlandığı için memnundu ama Zamanın Unuttuğu Kasaba adını verdiği bu yerde iki gün ve gece daha geçirmek fikri katlanılmaz görünüyordu. Grup yeniden dağıldığında, kişisel değerler anlamında kendini en yakın gördüğü Fay Barrat'e öfkesini anlattı.

"Buna dayanamıyorum," dedi. "Burada hiçbir şey yok, gece kulübü, pizzacı ve sinema yok."

"Bu o kadar da kötü değil," diyerek itiraz etti isteksizce Fay. "Oldukça hoş bir yer. Havası temiz. İnsanlar sıcakkanlı görünüyor."

"Sıcakkanlı mı?" diyerek alay etti Morton. "Yalnızca hareket ediyorlar Fay. *Stepford Kadınları*-kasabası işte, burası böyle bir yer. Robot şehir. İnsanlar burada çok kapalı. Biliyor musun, ben New-York şehir kültürü olmadan çıldırırım herhalde; zenciler, İspanyollar, gansterler, getto patlaması, insanların atlayıp zıplaması, şarkı söylemesi, patenle kayması, bağırması, itişip kakışması..."

Fay, kendi yaşadıklaruu göz önüne alarak zihninde NewYork'a döndü, ama dairesi Queens'deydi; her neyse zaten çok dışarı çıkmazdı, vaktini resim yapmak ve televizyon izlemekle geçirirdi.

"Hadi Morton," diyerek şansını zorladı. "Eminim o söylediğin şeylerin hiçbirini kendin yapmıyorsundur. Yalnızca dikilip izliyorsundur."

"Gerçekçi ol, tatlım," diye karşı çıktı adam. "*Benim* yaşadığım yerde beyaz bir adam zarar görmeden yalnızca dikilip izleyemez. Hareket etmelisin, yoksa harcanırsın."

"Kulağa hoş geliyor."

"Bunu iyi ya da kötü diye düşünme. İşim için buna *ihtiyacım* var. Ben gerginlikle gelişiyorum."

"*Şimdi* gerginsin ama," diyerek dikkat çekti Fay. "Geliş o zaman!"

O an Morton'un, Fay'in müttefiği olmadığını anladığı an oldu. Dünyanın sonunda, farklı düşüncelere sahip insanların arasında sıkışıp kalmıştı. En iyisi tekrar Charles'ı aramaktı.

Saat beşte, uzun berrak bir alacakaranlık çökerken Tain'de her yer kapandı. Birbirinden farklı gençlerden oluşan gruplar fast-food mağazasının yanında sigara içerek gösterişli bir biçimde küfür ediyorlardı. Hepsi de Morton Krauss'un şikâyet ettiği şeylerden yakınıyordu ama İskoç aksanıyla.

"Burada yapacak hiçbir şey yok," diyorlardı.

"Bu delikten kurtulmak için sabırsızlanıyoruz," diyorlardı.

"Dingwall'da Burger King açılıyormuş," diyorlardı.

Arkalarında, uzakta bir yerde, Dornoch haliçi altın rengine döndü, yüzlerce deniz kuşu tarihi çatıların etrafında dönüyordu. June ve Fay kasabanın sınırındaki mezarlık harabelerine bakıyordu. Yüzlerce metre uzakta olmasına rağmen Nick Kline'ı görebiliyorlardı; açık hava ve güzel manzara, ortaçağa ait bir sanat eseri gibi göz dolduruyordu.

"Hareket etmiyor," dedi Fay.

"Mutlu görünüyor," dedi June.

Nick, yüzü çayırlara dönük bir vaziyette taşların arasında oturuyordu. Saatlerdir oradaydı.

"Hadi yürüyelim," dedi Fay.

"Tamam," dedi June. "Ama Nick'in olduğu yere değil. Yalnız olmaktan keyif alıyor."

İki kadın konuşmadan yola koyuldu ve Inver'e doğru geri giden dik yola çıktılar. Birkaç adım onları açık bir merada, Tain'in dışına

atıvermişti; ölçek, tepelerin karşısındaki kadınları aniden cüceleştirmişti. Kendileri de bu havai manzara karşısında küçüldüklerini hissediyordu, bu da yol arkadaşlarının farkına vararak kendilerini daha az yalnız hissetmelerini sağladı. Tepeden onları izleyen biri için böyle görüneceklerdi: Dün gece JFK'de oldukları gibi tesadüfen yan yana gelmiş gibi değil, bu sefer isteyerek bir aradaydılar.

June yürürken Fay'e baktı, koyu kahverengi saçlarının altından gri saçları parlıyordu ve uzun boynunda belli belirsiz bir bıçak izi vardı, güzel bir ağza ve parlayan gözlere sahipti. Fay gecenin ilk ışıklarında her şeyin doğaüstü netliği ile hayret uyandırıyordu: yoldaki her çakıltaşı, her ot yığını, siyahla çerçevesi çizilmiş gibi, imkânsız bir yeteneğin yaptığı bir resimden alınmış bir manzara gibi farklı görünüyordu. Daha sonra June'a baktı, yüzünde aynı derecede detaylar gördü, geçmiş ve geleceğe ait tüm kırışıklıklar, afacan bir insanlık, eksik bir şekilde bastırılmış idealizm ve fazla enerjinin acısı.

Bunlar küçük ve göze çarpmayan özelliklerdi ama daha fazlası vardı. Aynı zamanda dağ gibi sessizliğe, bölünmemiş gökyüzüne ve bedenlerinin bu şeylere verdiği tepkiye dikkat çekiyorlardı. Beyin dalgaları, kan dolaşımı görünmez bir şekilde kirden arınıyordu; NewYork'un öldürücü atmosferinden, trafik, televizyon ve on milyon öfkeli insanın gürültüsünden temizleniyordu, hepsi dokunaklı küçük iyon bulutları şeklinde ifade edilerek gökyüzünün sonsuzluğunda kaybolup gidiyordu.

Bir saat gibi bir süre yürüdükten sonra, sürülmüş koyu kahverengi bir tarladan geçtiler. Koyunlar, bileklerine kadar şalgamların arasına gömülmüş, kıtır kıtır beyaz kısımları yiyordu. Koyunların yünleri parlıyordu. June ve Fay bir süre izlemek için durdu.

Tain'e dönerken yanlarından iki kişi geçti, bir anne ve kız. Küçük kız, dikenli tellere tırmanarak bir tutam yün kopardı.

"Bunlardan bir sürü topladın zaten," dedi annesi, lila rengi anorağının cebine yünleri koyarken, "Ne yapacaksın ki?"

"Elbette, bir koyun," dedi küçük kız.

Bu küçük etkileşim, June Laboyer-Suk'un Fay ile birlikte tarlalara bakarken düşünmesini sağladı. Sabahtan beri sanatsal hiçbir

şey düşünmemişti, ama şimdi yeni bir sergi için aklında bir fikir vardı. "Yeniden inşa"... hayır, "Islah etme"... hayır "bir koyunun yeniden inşası." Bir kasaptan bir koyununa ait tüm parçaları alacak ve onları koyun derisi araba koltukları ve koyun yününden terlikler kullanarak tekrar bir araya getirecekti. Ya da seyircilerden onları bir araya getirmelerini isteyen bir metinle parçaları dizebilirdi. Böylece, karşılaştırmalı bir çalışma olurdu. Ayrıca metni de dağıtabilirdi. Bir eleştirmenin okuması için de bırakabilirdi. Dikkatli olması gerekiyordu -ölü etle bir sürü şey yapıldı çoktan-; yüzündeki-piskokan-leş ekibiyle karşılaştırılmaktan kaçınmalıydı. Belki de etleri plastik kaplara koyardı... likit plastik... dokunulabilir olup olmadığı belirsiz... Çocuklar için lego gibi... kendin yap oyuncakları...

Düşünceleri birden Fay'in ağlama sesiyle bölündü.

"Sorun ne?" dedi.

"Ben hiçbir zaman ressam olamayacağım," diye mırıldandı Fay, olağanüstü günbatımını izlerken. "Milyonlarca yıl geçse bile."

June ne yapacağını ya da ne söyleyeceğini bilemediğinden koyunlara geri döndü.

"Meeee!" dedi koyunlardan biri. June, "Yeniden inşa" sergisinin burada canlı bir halde bulunan koyunlardan daha az ilgi çekici olduğunu fark etti; hiç görmediği bir gezegenin bir parçasında yer alan, ona ait farklı parçalar: dünyanın alternatif bir merkezi.

"Hadi," dedi, kolunu Fay'in omzuna atarak. "Hadi gidelim ve bir şeyler yiyelim."

Bir saat sonra İskoç yemeklerinin yenmezliği ve NewYork özlemiyle otelde oturuyorlardı.

Sonraki gün bankadan iyi haber aldılar. Para işleminin June'un istediği kadar hızlı bir şekilde olamayacağı konusunda uyaran banka müdürü, işlerin aksaklığından dolayı özür diliyordu. Para gelmişti. Bundan sonra Kuzey İskoçya'da bir gün bir gece daha geçireceklerdi, hepsi bu. Otobüs bir saat içinde onları Inverness'e götürecek ve akşama Edinburg'a varacaklardı.

June ve Fay çok rahat bir gece geçirdiler. Her ikisi de gece odalarında tek başına kalmıştı: Morton ve Nick ortalıkta yoktu. Erkekler ertesi sabah alkol ve (Morton'un durumunda) koyun boku

kokusuyla geri döndüler. Nick, tatlı patates için Inver Meyhanesi'ne geri gittiğini söyledi. Alışılmadık bir tarzla tatlı patatesin bugüne kadar yediği en iğrenç şey olduğunu anlattı. Ama Inver'deki insanlar gerçekten de sıcakkanlıydı ve şu anda yağmur yağmasına rağmen bugün eğer fırsat bulursa tekrar oraya gidecekti. Özellikle de kocası tarafından kızıyla birlikte terk edilmiş bir kadın ondan çok hoşlanmış görünüyordu. Loch Eye'da bahçesinde metal hurdalar dolu olan yıkık dökük bir çiftlik evi vardı.

"İmkânları var," dedi

"Menajerini aramamı ister misin bir kez daha?" diye önerdi June.

"Ara, ara," diye mırıldandı Nick düşünceli bir halde.

June onun yürüyerek uzaklaşmasını izledi, sonra telefon kulübesine giderek numaraları tuşladı.

"Gail Freleng."

"Ben, June Laboyer-Suk, Tain'den, İskoçya'dan arıyorum."

"Biliyorum. Bayan Golem araştırmalarımda bana yardımcı oldu. Müşterim sizinle mi?"

"Şey... hayır. Uzun bir yürüyüşe çıktı."

"Bir *gezintiye* çıkarılmış, Bayan Suk. *Hepiniz* öyle. Uçağınız havalanır havalanmaz, Dünya Alternatif Merkezi fakslarımı yanıtlamayı kesti. Elbette ben de araştırdım. Broşürler sahteymiş. Bunları yıkılmış bir binaya ait bir adresten göndermişler. Dünya Alternatif Merkezi diye bir yer *yok*."

"Bunu anladık zaten."

"Sizi sıktığım için özür dilerim. Ama bana müşterimin yarın, yani ayın on ikisi çarşamba akşamı altı kırk beş gibi Edinburg'a dönüp dönemeyeceğini söyleyebilir misiniz?"

"Dönebilir herhalde. Dönememesi için bir neden görmüyorum."

"İyi. British Havayolları'ndan onun adına "business class" uçak bileti ayrıldı. Lütfen biletin yalnızca yarın, yani ayın on ikisi çarşamba günü alınması gerektiğini ve ayın on ikisi çarşamba gününün yarın olduğunu söyler misiniz?"

"Peki, söylerim..."

"Güzel. Bayan Golem de sizin dönüşünüz için rezervasyon yapıyor anladığım kadarıyla."

"Peki biliyor musunuz acaba?.."

"Onun işlerini *takip* edemeyecek kadar meşgulüm Bayan Suk. Bence onu arasanız daha iyi olur."

"Önemli değil Bayan Freleng. Nick'e sevgilerinizi iletmemi ister misiniz? Ya da saygılarınızı?.."

"...yalnızca bu bilgi yeterli. İyi günler."

Inverness otobüsü postanenin önünde beklerken, June ve Fay, Morton'un gecesinin özetini almayı başardılar ve onu otobüse almayacaklarını söyleyerek, pis kokan ceketini çıkarıp bir poşete koyması için onu ikna ettiler. Nemli rüzgârda titremesini önlemek için de St. Duthus yardım mağazasına girip Morton'a 1,85 sterline sırtında I ❤ LAWN BOWLS yazan, parlak mor bir ceket aldılar.

Morton'un gecesinin özeti şuydu: Morton "taş" kelimesinin Kuzey İskoçya'da kokain çekmek için değil de eğlenceli sosyal bir deneyim için kullanıldığını bilmiyormuş. Dün öğleden sonra bir telefon kulübesinde Charles'a telefon etmek için uğraşırken, Morton bazı gençlerin Balintore Salonu'nda "iyi taşlar" olduğundan söz edip akşam orada buluşmak için sözleştiklerini duymuş. Peki, onları doğru mu anlamıştı? Kesinlikle evet. İçlerinden biri tekrar: "Oradaki taşlar harika," demişti.

Böylece o gece taksi şoförü Henry onu Balintore'a götürüp içerde dans edilip eğlenilen bir toplantı olan salonun önünde indirmiş. Kuzey İskoçya'nın elma yanaklı kızları geleneksel kıyafetler içinde zıplıyor, Reelin' Creels adlı bir topluluk eski İskoç şarkılarını çalıyormuş; içerde herkes dans ediyor ve bayginlık geçirene dek içiyormuş. Morton da saatlerce bir satıcı gelip de bir şeyler teklif eder mi diye beklemiş.

"Onun yerine sarhoş oldun herhalde," dedi Fay, Nick'i beklerlerken otobüsün içinde konuşmasını sürdürdü.

"Sarhoş oldum," diye yanıt verdi Morton. "O kadar sarhoş oldum ki geceyi bir tarlada geçirdim. Öyle sarhoş oldum ki fotoğ-

raf makinemi kaybettim. Telefoto lensleri olan özel bir makineydi ve içinde yeni sergim için fotoğraflar vardı."

"Ne fotoğrafları?"

"Koyunlar."

"Peki, yeniden koyun fotoğrafı çekemez misin?"

"Kahrolası otobüsün penceresinden mi?"

Morton'un yanına oturan Japon turist fotoğraf makinesi lafıyla harekete geçip, Morton'un dikkatini Minolta fotoğraf makinasine çekti.

"Sanatsal bi şey," derken gözleri parlıyordu.

"Gerçekten etkileyici dostum," dedi Morton yüzünü ekşiterek.

Japon turist Morton'u, normal basit bir fotoğraf makinesi kullanılmadığı sürece otobüs penceresinden de güzel fotoğraflar çekilebileceği konusunda ikna etti.

"Çook iyi makine..." -camdan fotoğrafını çekiyormuş gibi taklit yaptı- "kendi resmim... camda yansıma..." Pencerede kendi parmaklarının yansımasını tıklatarak, "*Buu* makine... düğmeye bas... camın *içinden* bak kameranın... Dış dünya resmi!"

"Peki, bunlardan bir tane almaya çalışacağım," dedi Morton.

Otobüs Nick Kline'ı almadan Tain'den hareket etti. Morton, sihirli makinesinin düğmesine basarak bir çiçeği ne kadar yakından çekebileceğini anlatan Japon turistle kafa kafaya vermiş sohbet ediyordu. Fay ise *Kuzey İskoçya'nın Gururu* broşürünü okuyordu. June Laboyer-Suk, arkada oturmuş camdan dışarıyı seyrediyordu, herkes Alness'in hemen dışındaki, kırık koca bir beton parçası üzerine yeni çizilmiş portakal resmini ve acemice yazılmış çivit mavisi yazıyı kaçırıyordu

SANATÇI ⊃ GLASGOW

⇩

Okun altında hiç kimse yoktu artık.

MICHEL FABER

Yağmur Yağmalı*

Türkçesi: Nurdan Cihanşümül Maral

Öykü

Michel Faber, okurunun üstüne hem karabulutlar düşüren hem de yumuşak bir fiskeyle onları savuşturabilen, şaşırtıcı bir yazar. Daha önce yayınlanan romanlarıyla kendi sadık okur kitlesini oluşturmuş yazarın bu seferki hediyesi, bir öykü kitabı. Michel Faber'in can yakan, şaşırtan, güldüren ve hüzünlendiren üslubu, kitaptaki öykülerinde daha da rafine bir tonda kendini gösteriyor.

Yağmur Yağmalı'nın balıkları, rahibeleri, göçmenleri ve diğerleri, sayfalar arasında kendi tuhaf hayatlarını yaşıyor. Michel Faber'in öyküleri bize, nasıl olağanüstü ve fantastik bir dünyada yaşadığımızı hissettiriyor.

"Michel Faber, kısa öykü türünün ustası."
- *Times Literary Supplement*

ISBN 978-975-570-456-2

*SEL